1 2000
58 1.750.000 TL.

POPÜLER SİNEMA DERGİSİ

sinema

ISSN 1300-8161

Jennifer Lopez

Ömer Kavur

2000 model melekler

Resimli romandan beyazperdeye

X

MEN

816004

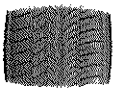

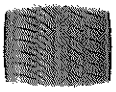

Otomobilinizin yolla temas ettiği alan sadece bu kadar.

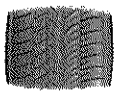

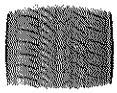

Opel assistance
0800 211 40 26
0212 274 74 47
www.opel.com

Neden yol tutuş konusunda ısrar ettiğimizi anlıyor musunuz?

Yaptığınız yolculuklarda anında karar verip, kararınızı anında uygulamanızı gerektiren durumlarla karşılaşırsınız. Opel Astra, işte böyle durumlarda güvenebileceğiniz bir otomobildir. Gösterdiğiniz her tepkiye doğru ve hızlı cevap verir. Çünkü, Astra'da dünyaca ünlü yarış otomobilleri üreticisi Lotus'un özel olarak geliştirdiği bir süspansiyon sistemi kullanılır. Astra'nın üstün yol tutuşunun kaynağı Lotus Tuned Suspension Sistemi, her tür koşulda sizi yola bağlar. Size sadece yolculuğun keyfini çıkarmak kalır.

Opel, otomobillerinin model, teknik özellik ve renklerinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
PARSAMCANN-ERICKSON

Shop&Miles, dünyanın her yerinde geçen bir kredi kartıdır. Shop&Miles'ın Türkiye'deki özel üye mağazaları ekstra mil veya taksit imkânı sunar.

• Christofle • Derishow • Derishow Mimarca
• Hugo Boss • Macrocenter • Max&Co.
• Monev • North Shields • Pal Zileri
• Shell • Sports International
• STG Turizm • Vetrina

çak bileti kazandırır. İster yurtiçi, ister yurtdışı. *Başka bir arzunuz?*

Gündem

44 **MİLENYUM BEBEKLERİ**
70'lerin dizisi "Charlie'nin Melekleri" sinemada...

50 **BRİTANYA USULÜ GANGSTER FİLMİ**
"Lock, Stock and Two Smoking Barrels"in yönetmeni Guy Ritchie'nin ikinci filmi "Snatch".

56 **OKAN BAYÜLGEN**
"Oyunbozan"ın yıldızı "Düşündürücü film yapmaktan yana değil."

60 **KAYBEDENLER OTELİ**
Wim Wenders ve yeni filmi "The Million Dollar Hotel" üzerine...

66 **JENNIFER LOPEZ**
"The Cell" ile karşımıza gelecek aktris hırsın kötü bir şey olmadığına inanıyor.

70 **İHTİYAR HEYETİ İŞBAŞINDA**
"Uzay Kovboyları"nın oyuncu kadrosundan...

74 **JACKIE CHAN**
"Asya seyircisi istemezse yapmam" diyen oyuncuyu "Şangaylı Kovboy"da seyredeceğiz.

78 **ÖMER KAVUR**
Yeni filmi "Melekler Evi" üzerine...

82 **DİKKAT! X ADAMLAR**
Bryan Singer'in yönettiği "X Men" sezonun merakla beklenen prodüksiyonlarından biri.

Dosyalar

90 **KLASİKLER HARİKA**
6. Avrupa Filmleri Festivali'nin programı

96 **SİNEMA DERSLERİ**
Fransız yönetmen Claude Sautet'nin sinema yapmak isteyenlere tavsiyeleri....

Her Ay

8 AYIN FİLMLERİ
18 ELEŞTİRİLER
24 ÖZEL SEANS
38 IŞIK VE GÖLGE
40 **PROFİLLER**
Anna Paquin, Matthew McConaughey.
94 BİR SENARYO YAZMAK
92 MUTFAKTAKİLER
98 BİR SENARYO YAZMAK
101 **EV EĞLENCESİ**
Sinema kitapları, Filmografi, Klasik sahne, DVD, Sinenet, TV Rehberi.
114 **SİNEMA ÇIKIŞI**
Melda Arat

Armağanlar

BÜYÜK BOY AFİŞ: "X-Men"
AFİŞETLER: "Snatch", "Urban Legends Final Cut", "Abuzer Kadayıf", "En Büyük Günah".
KOLEKSİYON KARTI: "Singin'in The Rain"

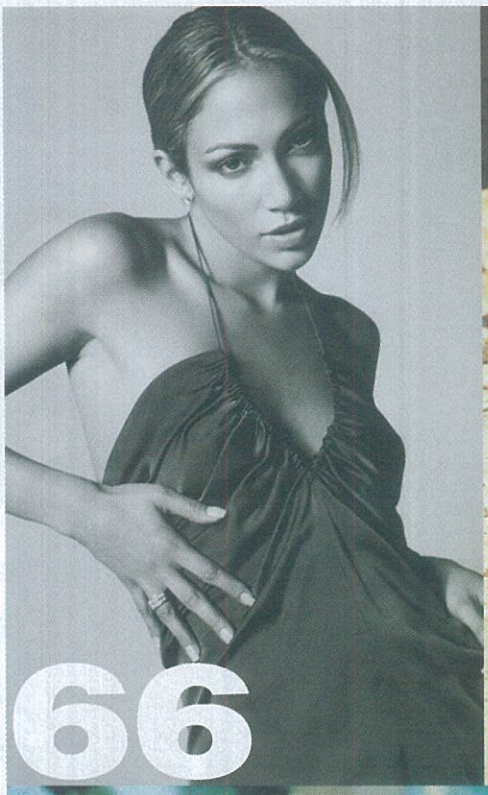

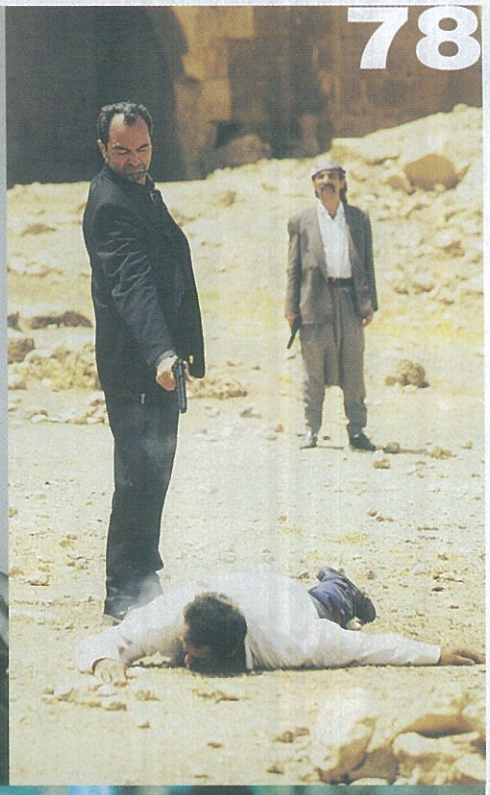

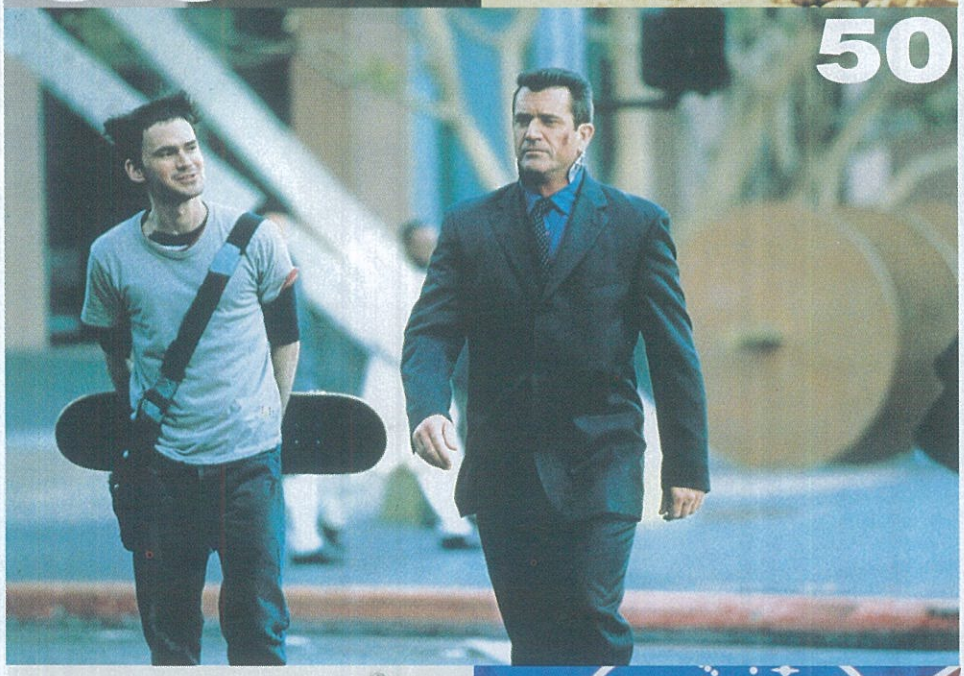

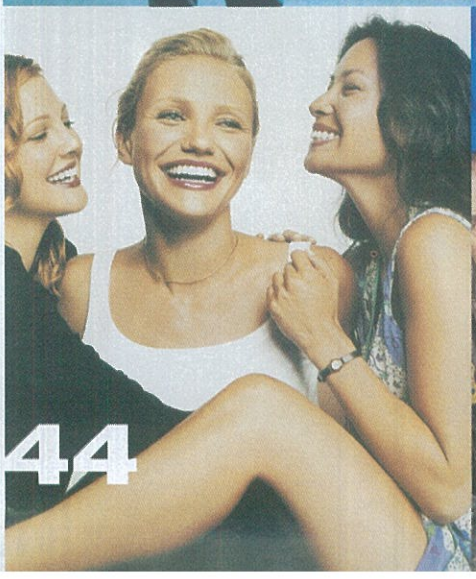

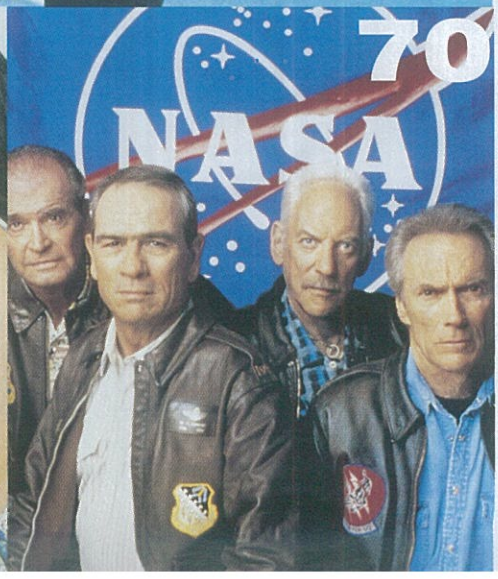

1 NUMARA HEARST

Yönetim Kurulu Başkanı
ÖNAY BİLGİN
İmtiyaz Sahibi
ERCAN ARIKLI
Genel Yönetmen
MEHMET E. DEMİREL
Genel Yönetmen Yardımcıları
AHMET ÖRS
NÜKHET SARIOĞULLARI

Genel Yayın Yönetmeni
(Sorumlu)
MEHMET AÇAR
Görsel Yönetmen
FİLİZ DAL
Yazı İşleri
SENEM ERDİNE, BURÇİN S. YALÇIN,
BURCU AYKAR, ENGİN ERTAN

MEDİ GRUP

Genel Müdür-(Dergiler)
ECE ARMAN
Satış Direktörü
TÜLİN ÇİM
Satış Müdürü
AYFER DEVELİOĞLU
Rezervasyon Teknik Müdürü
İSMAİL KARPUZOĞLU
Tel: (0212) 219 99 39
Fax: (0212/) 219 91 81
Ankara Temsilcisi
NURCAN TÜRKÖZ TULUY
Tel: (0312) 468 50 50
Fax: (0312) 467 36 20
İzmir Temsilcisi
SEVTAP ER
Tel: (0232) 461 67 00
Fax: (0232) 461 30 32

İnsan Kaynakları Koordinatörü
ŞAKİR GÜLSEVER
İşletme Müdürü
AYDAN ERBUĞ
Pazarlama Müdürü
BORA ÇİFTÇİ
İdare Müdürü
ZELİHA DÜNDAR
Tanıtım Sorumlusu
LEVENT GÜRÜN
Teknik Müdür
ENGİN ALTUNTAŞ
Ofset Hazırlık Müdürü
AKİF ÖZKAYA

SİNEMA
1 NUMARA HEARST YAYINCILIK A.Ş.
ÜRÜNÜDÜR
Adres: Teşvikiye Bostanı Sokak No: 8
Nişantaşı, 80200 İstanbul
Telefon: (0212) 291 11 11
Ankara Bürosu: (0312) 468 50 50
DAĞITIM
Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
BASKI VE CİLT
Elyaf Matbaacılık: (0212) 270 40 00

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SİNEMA dergisine, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

Okur Hizmetleri Servisi: (0212) 315 30 87 - 315 30 63
Fax: (0212) 2199168 E-Mail: abone @ birnumara.com.tr

KAPAK TASARIMI: SERHAT GÜRPINAR

LEFKOŞA SİNEMA GÜNLERİ

Kıbrıs'taki ilk günümüzdü... İstanbul sonbaharının serinliğini geride bırakmış, öğle vakti Bellapais manastırının hemen yanındaki deniz manzaralı kır kahvesinde sohbet ediyorduk. Orada söylediler, on dört yıl boyunca tek bir sinema dahi yokmuş KKTC'de... Şaşırıp kaldım, ne diyeceğimi bilemedim. İlk sinema salonu beş yıl önce açılmış... Şimdilerde çok şükür modern sinema salonları var. Türkiye'de oynayan filmlerin tümünü olmasa bile, büyük bir bölümünü gecikmeden seyredebilme şansına sahipler...

Daha sonraki günlerde de sık sık aynı örnek verildi, bir kuşak sinemayı sinema salonunda keşfedemeden büyümüştü. Çocukluğum öylesine sinemayla içiçe geçmişti ki açıkcası seyrettiğim ilk filmi hatırlamıyorum bile... Zaten benim kuşağımdaki çoğu insan için de böyledir bu... Çünkü o zamanlar yazlık sinemalara kundaktaki bebekler bile alınırdı ve sinema, yaz kış her mevsim herkesin en büyük eğlencesiydi. Demek istediğim, sinema tutkusuyla geçen bir çocukluk ve gençlik yaşamış benim gibi insanlar için 14 yıl süren bir sinemasızlığı anlamak kolay değil. Ama düşünmek bile yetiyor...

Lakin geçmişi bırakmak ve geleceğe bakmak gerekiyor. Kıbrıs Türk İletişimciler Birliği de böyle düşünmüş olmalı ki 1997'de yaptıkları ilk "deneme uçuş"undan cesaret alıp bu yıl Lefkoşa Sinema Günleri için kolları sıvamışlar.

Sonuç olarak, Dr. Zuhal Çetin'in danışmanlığındaki genç ekip, adada gösterim şansı bulmayan yerli yabancı 14 filmden oluşan küçük ama başarılı bir programla çıktı adalı sinemaseverlerin karşısına... Ağırlık son yıllarda sinema gündemine ağırlığını koyan genç Türk yönetmenlerindeydi: N. Bilge Ceylan'ın "Kasaba" ve "Mayıs Sıkıntısı", Zeki Demirkubuz'un "Masumiyet", Reha Erdem'in "A Ay", Derviş Zaim'in "Tabutta Rövaşata" ve Ragıp Tarınç ile Faik Karteller'in "Bir Düğün Masalı" filmlerinin yanısıra "Eşkıya" da programdaydı...

Seyirci ilgisi hiç de fena değildi. Zaten Gezici Festival'in Bursa tecrübelerinden de biliyoruz; ısrar edildiğinde ve yerel medyanın desteği alındığında ilgi her geçen yıl katlanarak artıyor. Sağlam bir sinema kültürü için bu tür etkinliklerin önemi ortada. İyi seyirciler ve geleceğin sinemacıları ancak böyle çabalar sonucunda yetişebiliyor...

Lefkoşa Sinema Günleri'nin geleceği parlak gibi geliyor bana... Bir kere en önemlisi, organizasyon sinemayı çok seven, bu işe amatör bir tutkuyla girişmiş genç bir ekibin elinde. Sponsorlar (KKTCELL, BRT, Doğu Akdeniz Üniversitesi) kararlılık gösterirler, bu yıl TC Lefkoşa Büyükelçisi Ertuğrul Apakan'ın gösterdiği maddi ve manevi destek önümüzdeki senelerde aynı sıcaklıkla sürerse kalıcı bir işe imza atılabilir...

• • •

Dergide de son aylarda sık sık konuşur olduk. Ayrıca eleştirmenlerin yıldızlarından takip etmek de mümkün; geçtiğimiz yıllarla karşılaştırdığımızda şu ana kadar pek de parlak bir sezon geçirmediğimiz kesin... ABD'de 99 yazı, kıran kırana bir gişe savaşıyla geçmiş, "Matrix", "Yıldız Savaşları Bölüm 1" gibi büyük prodüksiyonların ardından "Dövüş Kulübü", "Altıncı His", "Blair Cadısı" gibi çok konuşulan filmler sökün etmişti... Bu yıl, hem insanların dört gözle beklediği filmlerin sayısı daha az hem de "Vatansever", "Kusursuz Fırtına", "60 Saniye", "Vay Anam Vay" gibi geniş kitleye seslenen filmler pek parlak değiller...

Bu arada hayalkırıklıkları da sürüyor. Sözgelimi, "Dokuzuncu Kapı"... Gerçi kendi adıma Polanski'nin sağlam anlatımından, Johnny Depp'in Dean Corso kompozisyonundan, Darius Khondji'nin görüntülerinden ve özellikle de filmin ana karakterinin iflah olmaz bir "küçük kötü adam" olmasından hayli etkilendim ama bazı meslektaşlarım "Rosemary'nin Bebeği" ya da "Acı Ay" gibi bir şey göremedikleri için öfkelendiler, kalemlerini sivriltip bu filme bayağı yüklendiler...

"Görev Mars"ta ise hayalkırıklığına uğrama sırası bendeydi... Yıllardır bulduğum her fırsatta "günümüz sinemasında kamerayı en iyi kullanan yönetmen" olarak gösterdiğim Brian De Palma, kendisinden beklemeyeceğim kadar sıradan bir filme imza atmıştı. Daha önceki filmlerinden alıştığımız hiçbir şey yoktu bu filmde... Ne farklı katmanlar vaat eden, değişik okumalara açık, girift, psikolojik bir hikaye ne de "Görevimiz Tehlike"yi dahi defalarca seyredilecek bir film haline getiren o benzersiz De Palma dokunuşu... Bunun yerine NASA sponsorluğunda çekilmiş, orta halli, rahat seyredilir melodramatik bir bilimkurgu vardı karşımızda...

Kasım ayı şüphesiz daha hareketli ve heyecanlı geçecek... Bryan Singer'ın "X Men"i, Robert Zemeckis'in "Gizli Gerçek"i ve Woody Allen'ın "Small Time Crooks"u benim de merakla beklediğim filmler...

MEHMET AÇAR
memacar@yahoo.com

"Gizli Gerçek"

KASIM

GİZLİ GERÇEK
WHAT LIES BENEATH
Yönetmen: Robert Zemeckis. Oyuncular: Harrison Ford, Michelle Pfeiffer, Diana Scarwid, Joe Morton, James Remar, Miranda Otto. Senaryo: Clark Gregg, Sarah Kernochan. Görüntü Yönetmeni: Don Burgess. Müzik: Alan Silvestri. Kurgu: Arthur Schmidt. Yapım Tasarımı: Rick Garden, William James Teegarden. Yapımcı: Robert Zemeckis, Jack Rapke, Steve Starkey. Süre: 129 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 24 Kasım.

Bir üniversitede araştırma görevlisi olan Norman Spencer (Harrison Ford) karısı Claire'le (Michelle Pfeiffer) ilgili birtakım endişeler hissetmektedir. Zira Claire bir yıl önce ciddi bir trafik kazası geçirmiştir ve kızı Caitlin de daha yeni koleje başlamıştır. Norman ve Claire göl kıyısındaki evlerinde otururlarken Claire bir süre sonra garip sesler duyduğunu ve suda genç bir kadının yansımasını gördüğünü söyler. Bir süre sonra terapiste giden Claire evde hayaletlerin olduğunu iddia eder. Terapistinin bu konudaki tavsiyesi ise onlarla iletişim kurmaya çalışması olur. Claire bir yandan bu tuhaflıklardan sakınmaya, bir yandan da neler olup bittiğini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır.

NOTLAR: Son olarak "Contact-Mesaj"la sinema salonlarımıza konuk olan Robert Zemeckis, Hitchcock'vari bir gerilimle çıkıyor karşımıza. 100 milyon dolara çekilen film ABD'de 21 Temmuz'da gösterime girmiş ve 150 milyon doların üstünde bir hasılat elde etmişti.

CHARLIE'NİN MELEKLERİ
CHARLIE'S ANGELS
Yönetmen: McG. Oyuncular: Cameron Diaz, Drew Barrymore, Lucy Liu, Bill Murray, Sam Rockwell, Tim Curry, Kelly Lynch. Senaryo: Ivan Goff, Ben Roberts, Ryan Rowe, Ed Solomon, John August. Görüntü Yönetmeni: Russell Carpenter. Müzik: Edward Shearmur. Kurgu: Wayne Wahrman, Peter Teschner. Yapım Tasarımı: Michael Riva. Yapımcı: Drew Barrymore, Leonard Goldberg, Nancy Juvonen. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 24 Kasım.

Knox Technologies'in yakışıklı kurucusu dahi çocuk Eric Knox (Sam Rockwell) ofisinden kaçırılmıştır. Knox parmak izi çıkartma tekniklerinden daha doğru saptamalar yapan, yabancı ellere geçerse bir felakete yol açabilecek, ama bilim dünyasında da çığır açacak bir ses tanıma yazılımı icat etmiştir. Knox'un ortadan kaybolmasından sonra Knox Technologies'in başkanı Vivian Wood (Kelly Lynch) kendisine bir adam ve üç seksi detektifin yardım edebileceğini bilmektedir. Natalie (Cameron Diaz), Dylan (Drew Barrymore) ve Alex (Lucy Liu), nam-ı diğer Charlie'nin Melekleri işe Knox'un ezeli rakibi, dünyanın en büyük telekomünikasyon uydu ağına sahip Red Star Systems'ın sahibi Roger Corwin'i (Tim Curry) yakın takibe alarak başlar. Böylece meleklerimiz kâh uzakdoğu sporlarına kâh dişiliklerine kâh kılık değiştirme yeteneklerine başvurarak bu zorlu görevin altından kalkmaya çalışırlar.

NOTLAR: Sinemanın televizyondan devşirdiği dizilerin sayısı giderek artıyor. Sıra '70'lerin popüler dizisi "Charlie'nin Melekleri"nde. Film ABD'yle çok yakın tarihlerde bizde de vizyona girecek. Kasımın başında orada, sonlarına doğru da bizde gösterimde. Bakalım belalı çekimler sonucunda karşımıza nasıl bir film çıkacak.

FREKANS
FREQUENCY
Yönetmen: Gregory Hoblit. Oyuncular: Dennis Quaid, Jim Caviezel. Andre Braugher, Elizabeth Mitchell, Noah Emmerich, Shawn Doyle. Senaryo: Toby Emmerich. Görüntü Yönetmeni: Alar Kivilo. Müzik: Michael Kamen. Kurgu: David Rosenbloom. Yapım Tasarımcısı: Paul Eads. Yapımcı: Bill Carraro, Toby Emmerich, Gregory Hoblit. Süre: 118 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 27 Ekim.

Polis memuru John Sullivan'ın (Jim Caviezel) travmatik geçmişinin kökeninde bir itfaiyeci olan babası Frank Sullivan'ın (Dennis Quaid) 12 Ekim 1969'daki Bruxton yangınında ölmesi yatmaktadır. John aradan 30 yıl geçmiş olmasına karşın bunun olumsuz etkilerini yoğun bir şekilde hissetmektedir. John babasının ölüm yıldönümünden bir gün önce, aurora boralis olarak bilinen korkunç fırtına vuku bulurken babasından miras kalan evinde oturmaktadır. Bir süre sonra evin içinde babasının eski kısa dalga radyosunu keşfeder ve kurcalamaya başlar. Oluşan statik elektrik sayesinde kendisini bir itfaiyeci olduğunu iddia eden ve 1969 Dünya Kupası'nı beklediğini söyleyen bir adamla konuşurken bulur. John gerçekten de aynı gün içinde, aynı evde, otuz yıl öncesinde yaşamakta olan babasıyla mı konuşmaktadır? İlk önce her ikisi de duruma inanamaz; fakat çok geçmeden John genç babasıyla bütün bir gece sürecek bir sohbete başlamıştır ve ilk defa ona karşı duyduğu derin sevgiden ve acıdan bahseder. Ve babasını hayatına malolan hatayla ilgili olarak uyararak onu Bruxton yangınında ölmekten kurtarır. Geçmişi değiştiren John yeni bir bugün yaratmıştır. Ne var ki bu yeni bugünde de trajik gerçekler sözkonusudur: John'un annesi seri cinayetler işleyen bir katilin kurbanı

AYIN FİLMLERİ

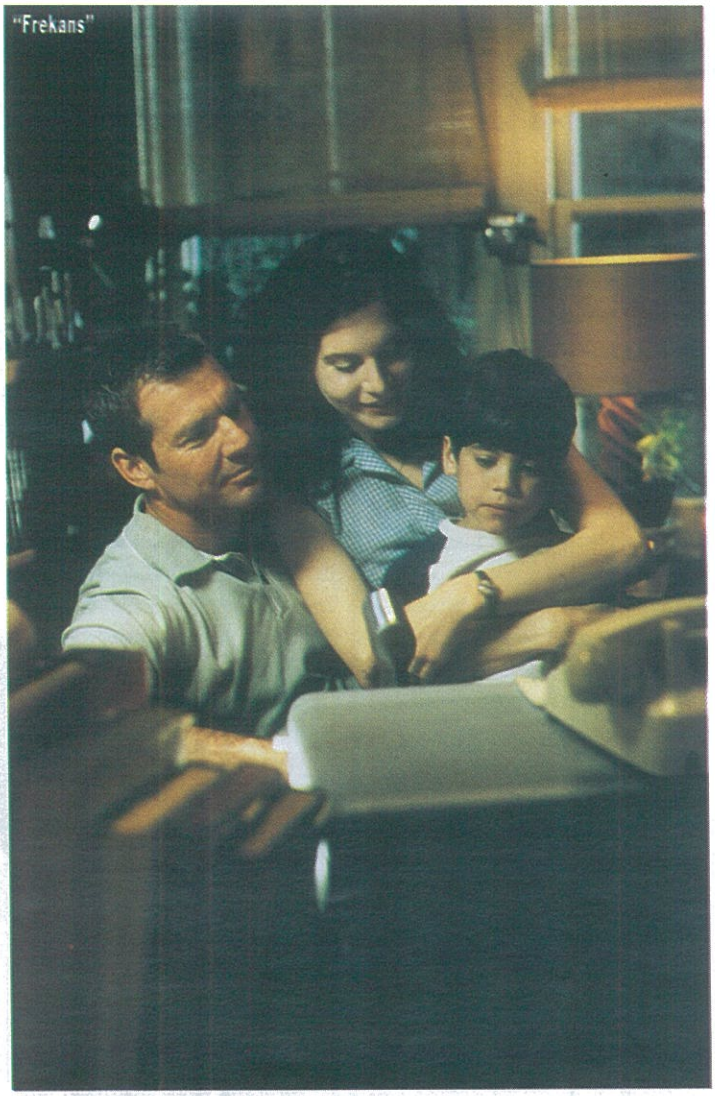
"Frekans"

olmuştur. Böylece aralarında 30 yıllık bir süre ve mesafe olan baba-oğul, bu katili bulmak için güçbirliği yapar.

NOTLAR: Konusuyla ilgi çeken; bilimkurgu, gerilim ve fantaziyi birarada kullanan bir film "Frekans". Daha önceki "Primal Fear-İlk Korku" ve "Fallen" gibi iki gerilim filmine de imza atmış olan yönetmen Gregory Hoblit anlaşılan bu türe yatkın bir yönetmen. Zamanda sıradışı bir yolculuk ilginizi çekiyorsa...

ŞANGAY'LI KOVBOY
SHANGAI NOON

Yönetmen: Tom Dey. Oyuncular: Jackie Chan, Owen Wilson, Lucy Liu, Brandon Merrill, Roger Yuan, Xander Berkeley. Senaryo: Alfred Gough, Miles Millar. Görüntü Yönetmeni: Dan Mindel. Müzik: Randy Edelman. Kurgu: Richard Chew. Yapım Tasarımı: Peter J. Hampton. Yapımcı: Roger Birnbaum, Gary Barber, Jonathan Glickman. Süre: 110 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

Güzel prenses Pei Pei'nin (Lucy Liu) Amerika'ya kaçırılması üzerine Çin İmparatoru en güvendiği muhafızlarından üçünü, istenen fidyeyi götürmekle görevlendirir. Seçilenler arasında Chon Wang (Jackie Chan) yoktur. Buna rağmen muhafız grubunun çevirmeni olan amcasının valizlerini taşıyacak kişi sıfatıyla grubun arasına katılmayı başarır. Kraliyet görevlileri trenle Nevada Çölü'nü boydan boya geçerken bindikleri tren, kendilerine Roy O'Bannon çetesi adını veren tren soyguncularının saldırısına uğrar. Ancak uzakdoğu sporlarındaki becerisini konuşturan Chon Wang kısa sürede hırsızlar çetesini safdışı bırakır. Sonuçta da çölün ortasında tek başına kalır. Yoluna devam eden Chon, küçük bir kızılderili çocuğu kurtarmaya çalışan Crow kabilesi üyelerine yardımcı olur ve böylelikle bir anda Siu kabilesinin kahramanı haline gelir. Siu kabilesi armağan olarak ona bir barış çubuğu, tuhaf huyları olan bir at ve "Düşen Yapraklar" adlı güzel bir kızılderili kadın verir. Chon, prensesi kurtarmak üzere yeniden yollara düşerken barış çubuğunu kızılderili kampında bırakmak zorundadır; ama artık yanında tuhaf bir at ile huyunu suyunu bilmediği bir kızılderili kadın vardır.

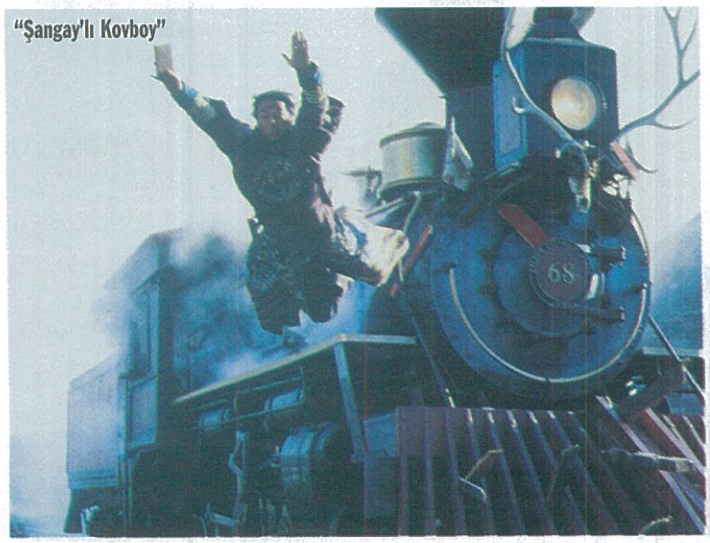
"Şangay'lı Kovboy"

NOTLAR: Son filminin çekimlerini Türkiye'de gerçekleştiren dövüş sanatları ustası Jackie Chan sondan bir önceki filmi "Shangai Noon"da aksiyon-western-komedi türlerini harmanlıyor. Filmde "The Haunting" ve "Rushmore" gibi filmlerden anımsayabileceğiniz Owen Wilson da var.

KAPIŞMA
SNATCH

Yönetmen: Guy Ritchie. Oyuncular: Benicio Del Toro, Dennis Farina, Vinnie Jones, Brad Pitt, Rade Serbedzija, Jason Statham. Senaryo: Guy Ritchie. Görüntü Yönetmeni: Tim Maurice-Jones. Müzik: John Murphy. Kurgu: Jon Harris. Yapım Tasarımı: Hugo Luczyc-Wyhowski. Yapımcı: Matthew Vaughn. Süre: 104 dk. Yapım: İngiltere-ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 10 Kasım.

Elmas hırsızı ve kurye Dört Parmak Franky (Benicio Del Toro), patronu Avi'ye (Dennis Farina) kocaman bir elmas teslim etmek için Londra'ya gelir. Bu görevinin yanısıra "Kafa" lakaplı Doug'a (Mike Reid) ve bazı kuyumculara değerli elmaslar bırakması gerekirken dayanamaz ve Bıçak Boris (Rade Serbedzija) adına bahse girer. Ne yazık ki Boris'in kendisine tuzak kurduğunun ve şoförleri Tyrone'la beraber onu bahislerde yolacaklarından habersizdir. Bu arada, lisanssız ve çaylak boks maçı organizatörleri Turkish (Jason Statham) ve iş ortağı Tommy (Stephen Graham) yasadışı boks maçları organizatörü ve aynı

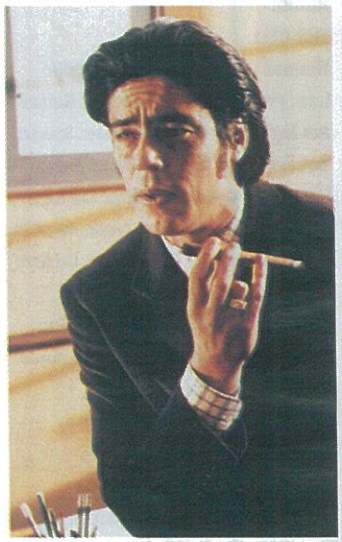

zamanda domuz çiftliği sahibi "Tuğla Kafa"yı (Alan Ford) kendilerini bu işin en büyükleri arasına sokacak bir dövüş düzenlemek için ikna etmeye çalışmakla meşgullerdir. Ama bizim acemilerin boksörü, Mickey O'Neil (Brad Pitt) adında çılgın bir İrlandalı çingene tarafından nakavt edilince organizatörlerimiz "Tuğla Kafa"nın maçı için ringe kendi boksörleri yerine bu İrlandalı'yı çıkarmaya karar verirler. Ne yazık ki, Mickey bu maç sırasında da kaçıklık yapmadan duramayacaktır.

NOTLAR: Son zamanlarda Madonna'nın kocası olarak da gerek yerli gerekse yabancı basında ismi çokça anılan Guy Ritchie, son derece zengin bir oyuncu kadrosunu yan yana getirdiği "Kapışma"da tıpkı bir önceki filmi "Lock, Stock And Two

"Hücre"

Smoking Barrels"da olduğu gibi yine suç dünyasının insanlarını önümüze sürüyor. Bu ay en merak ettiğimiz filmlerden biri.

HÜCRE
THE CELL

Yönetmen: Tarsem Singh. Oyuncular: Jennifer Lopez, Vince Vaughn, Vincent D'Onofrio, Marianne Jean-Baptiste, Jake Weber, Dylan Baker. Senaryo: Mark Protosevich. Görüntü Yönetmeni: Paul Laufer. Müzik: Howard Shore. Kurgu: Paul Rubell. Yapım Tasarımcısı: Tom Foden. Yapımcı: Julio Caro, Eric McLeod. Süre: 107 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 17 Kasım.

Carl Stargher (Vincent D'Onofrio) kurbanlarını cam hücreler içerisinde tutan ve olan biteni videoya kaydeden acımasız bir katildir. Polisin düzenlediği bir baskın sonucunda yaralanır ve komaya girer. Polis bu durumda psikolog Catherine Deane'den yardım ister. Çünkü Carl'ın son kurbanı hâlâ canlıdır; fakat nerede olduğu bilinmemektedir. Catherine yeni bir bilimsel gelişme sayesinde bir insanın beynine girip onların rüyaları ve derinlerde kalmış düşünceleri de dahil olmak üzere bilinçaltında olup bitenleri deneyimleyebilir. Şimdiye kadar Catherine bu metodu yalnızca komada olan bir çocuğu kurtarmak amacıyla kullanmıştır. Bu seferki görevi ise Carl'ın çılgın aklının içine girmek ve onun korkunç ve ölümcül ininin yerini tespit etmektir. Fakat bir katilin zihninin derinliklerinde yatan imgeler son derece korkunç ve canavarcadır. Diğer bir deyişle, Catherine katilin zihninin derinliklerindeyken kendi akıl sağlığını da korumak zorundadır.

NOTLAR: Daha önce REM'in "Losing My Religion" ve Nine Inch Nails'in "Closer" parçalarına video klip, Nike'a da reklam filmi çekmiş olan Tarsem Singh ilk yönetmenlik denemesiyle karşımızda. Açılış haftasında ABD box office listesinde ilk sıraya yerleşen film 90'lı yıllarda ikinci baharını yaşayan seri cinayet filmlerine yeni bir örnek.

DUVAR

Yönetmen: Yılmaz Güney. Oyuncular: Tuncel Kurtiz, Ayşe Emel Mesçi, Malik Berichi, Nicolas Hossein, Isabella Tisandier, Ahmet Ziyrek, Ali Berktay, Selahattin Kuzuoğlu. Senaryo: Yılmaz Güney. Görüntü Yönetmeni: İzzet Akay. Müzik: Ozan Garip Şahin, Setrak Bakırel. Kurgu: Sabin Mamou. Ses: Serge Guillemein. Yapımcı: Marin Karmitz. Süre: 117 dk. Yapım: Fransa. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 20 Ekim.

1976 yılı Ankara Cezaevi'nde çocuk koğuşunda kalan çocuklar çok zor şartlar altında yaşamaktadırlar. Tek talepleri soba, odun, doktor, bit ilacı, yatak, günde iki ekmek ve pencerelerine camdır. Gelgelelim yönetim bu haklı talepleri görmezden gelir. Oysa çocukların tek dilekleri daha insanca bir yaşam sürebilecekleri bir cezaevidir. Koğuşun tüm angaryaları da onların üzerindedir. Köle gibi çalışan çocuklar temizlik, mutfak işleri, kömür ve çöp taşıma gibi işleri de yapmaktadırlar. Adeta köle hayatı süren bu çocuklar bir süre sonra isyan ederler.

NOTLAR: Yazılarından dolayı 12 Eylül sonrasında tutuklanan Yılmaz Güney'in Isparta cezaevinden kaçtıktan sonra, sürgündeyken çektiği ilk filmi. Güney'in Ankara cezaevinde gerçekten tanık olduğu şeyleri anlattığı "Duvar" filmi çok zor şartlar altında çekmiş ve çekildiği yıl olan 1983'te Cannes'da Altın Palmiye için yarıştırmıştı. Filmde yalnızca Tuncel Kurtiz ve Ayşe Emel Mesçi profesyonel oyuncular. Film Türkiye'de ancak 17 yıl sonra gösteriliyor.

MELEKLER EVİ

Yönetmen: Ömer Kavur. Oyuncular: Talat Bulut, Hande Ataizi, Aytaç Arman, Arslan Kacar, Haldun Boysan, Tarık Papuccuoğlu, Süeda Çil, Macit Koper, Metin Belgin. Senaryo: Ömer Kavur, Feride Çiçekoğlu, Erol Hızarcı. Görüntü Yönetmeni: Ali Utku. Müzik: Cahit Berkay. Uygulayıcı Yapımcı: Zafer Çelik. Sanat Yönetmeni: Selçuk Gürışık.

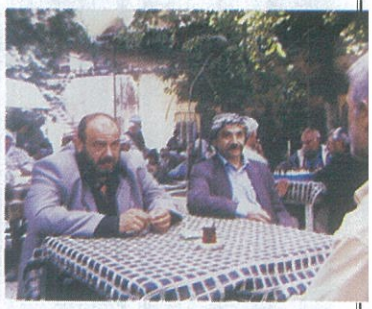

Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 17 Kasım.

Savaş muhabiri olan Ahmet (Talat Bulut) Bosna'da yaralandıktan sonra mesleğini bırakıp yurda dönmüştür. Açacağı kişisel sergi için terkedilmiş evlerin fotoğraflarını çekmek üzere Şanlıurfa'ya gelir. Üniversiteden arkadaşı olan İbrahim'e (Tarık Papuccuoğlu) uğrar. Kısa bir süre sonra fotoğraf çekmek için şehrin civarında gezinirken Harran'daki bir kervansaray kalıntısında işlenen bir cinayete tanık olur ve fotoğraflarını çeker. Katil tarafından farkedilen Ahmet kaçarken yaralanır. Gözlerini bir tekkede açan Ahmet, tedavisi tamamlanıp Şanlıurfa'ya döndüğünde arkadaşının kaçırıldığını öğrenir. Sorgulanmak üzere emniyete götürülür. Çelişkili ifadesi kuşkuları üzerinde toplar. Sonunda, gördüğü cinayeti anlatmak zorunda kalır. Ancak cinayetten hiçbir iz yoktur. Gördüğü katilin ise iki yıl önce bir trafik kazasında öldüğünü öğrenir. Emniyetten serbest bırakılan Ahmet'in karşısına bu kez esrarengiz bir kadın çıkar. Arzuhan (Hande Ataizi) adındaki bu kız katilin kızıdır ve babasının yaşadığına

"Duvar"

TISSOT PRS 200

Trust only
in true values

TISSOT

Swiss Watches since 1853

www.tissot.ch

Türkiye Genel İthalatçısı
WEITNAUER

"Savaş Sanatı"

inanmaktadır.

NOTLAR: Ömer Kavur'un kara filmin sınırlarında dolaştığı "Melekler Evi" mekan kullanımı, özenli görüntüleriyle dikkat çekiyor. Antalya'da Talat Bulut'un en iyi erkek oyuncu, Ali Utku'nun en iyi görüntü, Cahit Berkay'ın en iyi müzik ödüllerini kazandığı film orada ayrıca en iyi ikinci film seçildi.

SAVAŞ SANATI
THE ART OF WAR

Yönetmen: Christian Duguay. Oyuncular: Wesley Snipes, Donald Sutherland, Michael Biehn, Anne Archer, Maury Chaykin. Senaryo: Wayne Beach, Simon Davis Barry. Görüntü Yönetmeni: Piere Gill. Müzik: Normand Corbeil. Kurgu: Michel Archand. Yapım Tasarımı: Anne Pritchard. Yapımcı: Nicolas Clermont. Süre: 117 dk. Yapım: ABD-Kanada. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

Neil Shaw (Wesley Snipes) Birleşmiş Milletler'in barışı korumakla ilgili gizli operasyonlarını yürüten bir takımın üyesidir. Bir gün limanda içerisinde onlarca ölü Vietnamlının bulunduğu bir gemi bulununca ve bir süre sonra da Çin'in ABD'yle bir ticaret anlaşması imzalaması vesilesiyle düzenlenen bir kutlama yemeğinde Çin büyükelçisi öldürülünce Shaw bir anda kendisini bir komplonun ortasında bulur: işlemediği bu cinayet için suçlanmaktadır. Kısa bir süre sonra da kendisini hem FBI'dan kaçarken hem de neler olup bittiğini ortaya çıkarmak için çabalarken bulur.

NOTLAR: Geçtiğimiz yaz sonunda ABD'de gösterime giren ve pek iş yapmayan "Savaş Sanatı" bu ayın aksiyon filmlerinden biri. Film daha ziyade televizyon için kamera arkasına geçen Christian Duguay'in "Screamers" ve "The Assignment"tan sonraki üçüncü filmi. Duguay'in Donald Sutherland'le daha önce "The Assignment"ta da beraber çalıştığını ekleyelim.

GEYİK MUHABBETİ
ROAD TRIP

Yönetmen: Todd Philips. Oyuncular: Breckin Meyer, Sean William Scott, Amy Smart, Paulo Costanzo, DJ Qualls, Rachel Blanchard. Senaryo: Scot Armstrong. Todd Philips. Görüntü Yönetmeni: Mark Irwin. Müzik: Mike Simpson. Kurgu: Sheldon Kahn. Yapım Tasarımı: Clark Hunter. Yapımcı: Daniel Goldberg, Joe Medjuck. Süre: 93 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 17 Kasım.

Sevgilisinden çok uzakta yaşayan Josh (Breckin Meyer) bir gün kız arkadaşını iki kızla birlikte aldatır. Fakat daha da kötüsü bu ilişkiyi kamerayla kaydetmiştir. Bu olaydan çok kısa bir süre sonra bu kaset yanlışlıkla Josh'ın kız arkadaşının eline geçer. Yaptığı hatanın farkına varan Josh yanına iki kolej arkadaşını da alarak ilişkisini kurtarmak için New York'un Ithaca bölgesinden Teksas'ın Austin kentine uzanan 1800 millik bir yolculuğa çıkmaya karar verir. Bu yolculuğa çıkacak arabaları olmadığı için yanlarına bir kişi daha alarak dört kişi olurlar. Ancak hem araba sahibi arkadaşlarının bu yolculuğa gönülsüz katılması hem de bir dizi aksilik işleri daha da karıştıracaktır.

"Geyik Muhabbeti"

NOTLAR: Son yıllarda giderek artan sayıda sinema salonlarımıza gelmeye başlayan gençlik filmlerinin son örneği "Geyik Muhabbeti". Eğer kolej komedilerinden hoşlanıyorsanız Todd Philips'in bu üçüncü yönetmenlik denemesini kaçırmayın.

SIRLAR OTELİ
THE MILLION DOLLAR HOTEL

Yönetmen: Wim Wenders. Oyuncular: Milla Jovovich, Jeremy Davis, Mel Gibson, Jimmy Smits, Peter Stormare, Amanda Plummer. Senaryo: Bono. Görüntü Yönetmeni: Phedon Papamichael. Müzik: Bono, Brian Eno, Jon Hassell, Daniel Lanois, Hal Willner. Kurgu: Tatiana S. Riegel. Yapım Tasarımı: Robbie Freed. Yapımcı: Bono, Bruce Davey, Nicholas Klein, Deepak Nayar, Wim Wenders. Süre: 121 dk. Yapım: Almanya-İngiltere-ABD. Dağıtımcı: Medyavizyon-Warner Bros. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

"The Million Dollar Hotel" adıyla

bilinen otelin çatısından düşen Izzy ismindeki bir esrarkeşin ölümünü araştırmak üzere FBI devreye girer. Çünkü olayın kaza mı cinayet mi olduğu tam olarak belli değildir. Soruşturmayı yürüten FBI memuru Skinner'a (Mel Gibson) göre The Million Dollar Hotel'in tüm sakinleri şüpheli konumundadır. Otel sakinlerine hizmet veren Tom Tom (Jeremy Davis) da otelde kalmaktadır ve Eloise (Milla Jovovich) adındaki "kirlenmiş meleğe" çılgınca aşıktır. Tom Tom ve Eloise arasında yavaş yavaş bir aşk alevlenmeye başlarken Skinner'ın yürüttüğü araştırmada da cinayet ile intihar, akıllılık ile

Troy Light Club

Bu kulübe üye olmak için Troy Light içmeniz yeterli!

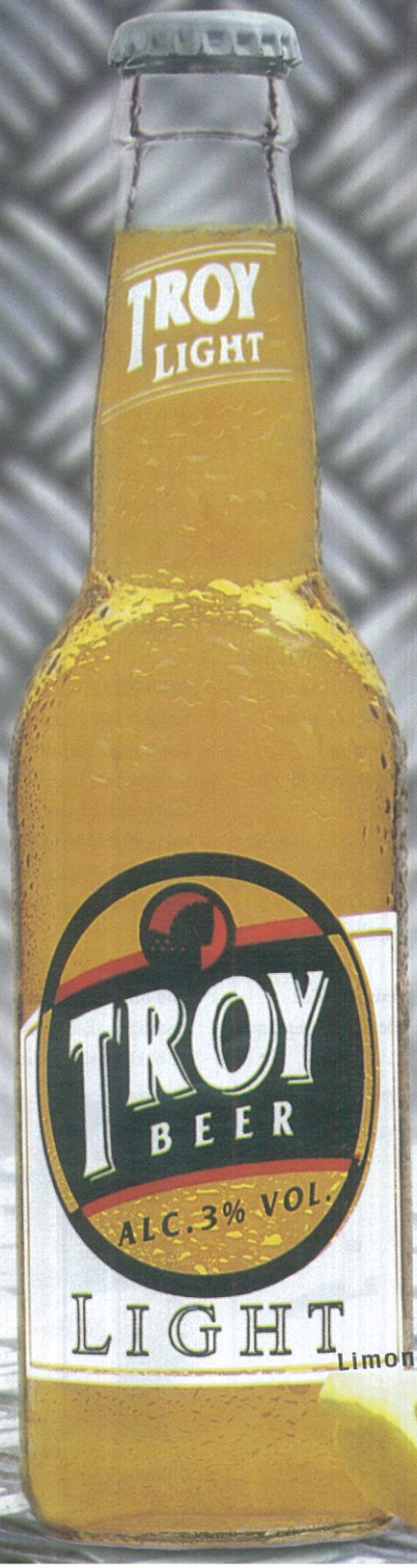

Çok özel bir tat,
%97 keyif, %3 alkol,
%40 daha az kalori.

Limonla da bir başka güzel!

CENAJANS GREY

genç

"U-571"

çılgınlık arasındaki sınır da giderek bulanık bir hal almaya başlar.

NOTLAR: Yeni Alman Sineması'nın usta ismi Wim Wenders bir dizi trajikomik olayın ardı ardına geliştiği bir filmle karşımızda. Zengin oyuncu kadrosu ve senaryo yazarı kısmında yeralan Bono ismi açıkçası merakımızı cezbediyor.

U-571

Yönetmen: Jonathan Mostow. Oyuncular: Matthew McConaughey, Bill Paxton, Harvey Keitel, Jon Bon Jovi, Jake Weber, David Keith. Senaryo: Jonathan Mostow. Görüntü Yönetmeni: Oliver Wood. Müzik: Richard Marvin. Kurgu: Wayne Wahrman. Yapım Tasarımı: Ladd Skinner, Götz Weidner. Yapımcı: Dino De Laurentiis. Süre: 115 dk. Yapım: Fransa-ABD. Dağıtımcı: Avşar-Pinema. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

Kıdemli Yüzbaşı Mike Dahlgren (Bill Paxton), S-33 adlı denizaltının kaptanıdır. Birinci Dünya Savaşı yıllarından kalma olan bu denizaltı, ilkel araçlarla donatılmış eski model bir gemi olduğu halde doğru ellerde kullanılması halinde öldürücü bir silaha dönüşecek kapasitededir. ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'na girme kararı almasıyla S-33'e gücünü bir kez daha kanıtlama fırsatı verilir. Enigme adı verilen çok gizli bir Nazi şifre çözme cihazını ele geçirme görevini bu denizaltının mürettebatı yapacaktır. Teğmen Andrew Tyler (Matthew McConaughey) ise Dahlgren'in komutası altında görev yapan uzman subaylardandır. Mesleğinde sergilediği başarılar ve geçtiği sınavlar sonucunda kendi denizaltısına komuta edecek düzeye geldiği halde görev bilincinin gururundan önce gelmesi nedeniyle Dahlgren'in komutası altında çalışmayı kabul eder. Yeni görevinde ona Teğmen Pete Emmett (Jon Bon Jovi) ile Teğmen Ensign Larson (Matthew Settle) eşlik edecektir. Denizaltıda ayrıca onların komutasında görev yapan siviller de vardır. Hepsi de liseyi zar zor bitirebilmiş sıradan insanlar olan bu denizciler, savaşın gidişatını değiştirebilecek güçte çok tehlikeli ve korkutucu bir göreve başlamak üzeredirler.

NOTLAR: Nisan ayında ABD'de gösterime girdiğinde epeyce tartışma yaratmıştı "U-571". Bilhassa gerçekleri çarpıttığı iddia edilmişti. Çekimleri Malta, İtalya, Rusya, San Francisco gibi dünyanın dört bir yanındaki mekanlarda yapılan filmin yönetmeni Jonathan Mostow'u başrolünde Kurt Russell'ın oynadığı "Breakdown-Tuzak" filminden anımsayabilirsiniz.

OYUNBOZAN

Yönetmen: Nesli Çölgeçen. Oyuncular: Zeki Alasya, Okan Bayülgen, Nikalaous Sergianapoulos, Dimitra Matsouka, Şafak Sezer, Gül Onat, Mert Asutay. Senaryo: Nesli Çölgeçen, Sait Aytemur. Görüntü Yönetmeni: Erdal Kahraman. Müzik: Nadir Göktürk. Yapımcı: Türker İnanoğlu. Yapım: Türkiye-Yunanistan. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 27 Ekim.

Kemal Yılmaz (Zeki Alasya) çok ünlü bir şair ve yazardır. Çaresiz bir hastalığa yakalanmıştır. Hayattan tek bir beklentisi kalmıştır: öldürülen dostlarının katillerini öğrenmek... Metin Kahraman (Okan Bayülgen) ise hayatını taksi şoförlüğü yaparak kazanmaktadır. Tam sekiz yıldır Kemal Yılmaz'ı evinden aynı saatte alıp hastaneye ya da işyerine götürmektedir. Bu süre zarfında ikisi arasında iyi bir dostluk oluşmuştur. Metin bir gün yine hastane çıkışında Kemal Yılmaz'ı beklerken bir cinayete tanık olur. Katiller tarafından yakalanan Metin tam öldürülmek üzereyken kendisini öldürmemeleri için onlara yalvarır ve ne isterlerse yapacağını söyler. Böylece bir anda kendisini yasadışı bir kovalamacanın ortasında buluverir.

"Oyunbozan"

NOTLAR: "Nikita"nın yerli versiyonu olarak nitelenebilecek "Oyunbozan", Türkiye'de 40 kopyayla gösterime sokulacak. Aralık ayından itibaren de Yunanlı sinemaseverlerin huzuruna çıkacak olan filmin kamera arkasındaki isim "Kardeşim Benim", "Selasız Bandosu" ve "İmdat ile Zarife"yi yöneten Nesli Çölgeçen.

GERÇEK EFSANELER 2
URBAN LEGENDS: FINAL CUT

Yönetmen: John Ottman. Oyuncular: Jennifer Morrison, Matthew Davis, Hart Bochner, Joseph Lawrence, Anthony Anderson, Loretta Devine. Senaryo: Paul Harris Baordman, Scott Derrickson. Görüntü Yönetmeni: Brian Pearson. Müzik: John Ottman. Kurgu: John Ottman, Rob Kobrin. Yapım Tasarımcısı: Mark Zuelzke. Yapımcı: Gina Matthews, Neal H. Moritz. Süre: 98 dk.Yapım: Kanada-ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 10 Kasım.

Alpine Üniversitesi'nde en iyi film tezi için verilen geleneksel Hitchcock ödülünü alan öğrencinin önünde parlak bir yönetmenlik kariyeri için Hollywood yolu açılmaktadır. Kendine güvenen bir belgesel film öğrencisi olan Amy Mayfield (Jennifer Morrison), Hitchcock ödülü için şansını denemek istemektedir. Şans eseri tanıştığı yeni kampüs güvenlik görevlisi Reese'nin (Loretta Devine) bir önceki işyeri olan Pendleton Üniversitesi'yle ilgili anlattığı bir şehir efsanesinden çok etkilenir. Belgesel çekimlerine ara veren Amy tez filmini şehir efsaneleri olarak bilinen çağdaş masallar üzerine psikolojik bir gerilim olarak çekmeye karar verir. Senaryoyu yazdıktan, çekimleri

Her şeyiyle sizin

NOKIA 3310

Nokia 3310 her şeyiyle "size özel" bir telefon. Kendinize özel bir zil sesi besteleyebilir, Xpress-on™ kapaklarla telefonunuzun dış görünümünü dilediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Ya da dilerseniz, içindeki dört oyunla boş zamanlarınıza keyif katabilir ve arkadaşlarınızı sesle arayabilirsiniz. İstediğiniz daha etkili bir iletişim kurmak ya da sadece eğlenmek ise chat özelliğini kullanabilirsiniz. Şimdi bir Nokia 3310 alın ve her şeyiyle kendinize özel kılın.

Nokia 3310 ile ilgili bütün ayrıcalıklardan yararlanabilmek için Club Nokia'ya üye olmanız yeterli. Böylece telefonunuza ayrı ayrı ya da komple yüklenebilir profiller* şeklinde resimli mesajlar, logolar, değişik zil sesleri kaydedebilirsiniz. **www.club.nokia.com.tr** adresine şimdi tıklayın ve hemen üye olun.

*Ücrete tabi

www.nokia.com.tr

Club

NOKIA

"Gerçek Efsaneler 2"

planladıktan ve oyuncuları seçtikten sonra Amy ve sınıf arkadaşlarından oluşan kadro kamera karşısına geçer. Bir yandan da öğrenciler arasında sıkı bir rekabet sözkonusudur. Ekibinden bazıları ölümcül "kaza"lara kurban gitmeye başladığında Amy de gerçek ile masal arasındaki ilişkiyi sorgulamaya başlar. Amy sıradaki kurban olmadan katilin maskesini düşürmek zorundadır.

NOTLAR: Geçtiğimiz yaz "Cut" isimli bir "sinema içinde sinema" slasher'ı izlemiştik. "Gerçek Efsaneler 2"nin konusu "Cut"ı bir miktar hatırlatıyor. Yönetmen John Ottman, Hollywood'un ünlü kompozitör ve kurgucularından biri. "Gerçek Efsaneler 2"yle de ilk kez kamera arkasına geçiyor.

AŞKIN BÜYÜSÜ
LES ENFANTS DU SIECLE
Yönetmen: Diane Kurys. Oyuncular: Juliette Binoche, Benoît Magimel, Stefano Dionisi, Robin Renucci, Karin Viard. Senaryo: Murray Head, Diane Kurys, François-Olivier Rousseau. Görüntü Yönetmeni: Vilko Filac. Müzik: Luis Enríquez Bacalov. Kurgu: Joële Van Effenterre. Yapım Tasarımı: Bernard Vézat. Yapımcı: Diane Kurys, Alain Sarde. Süre: 135 dk. Yapım: Fransa. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 17 Kasım.

1832 yılının Paris'inde dudaklarda yalnızca iki kelime dolaşıyordu: romantizm ve devrim... 3 Haziran'da öğrencilerin ayaklanmalarıyla artan gerilim, sokakların kan rengine bulanmasına neden olur. Aynı gün Barones Dudevant (Juliette Binoche), George Sand ismiyle yazdığı edebi eserler için Paris'e gelmiştir. Alfred de Musset ise henüz 23 yaşında, sivri dilli ve oldukça yetenekli bir şairdir. Kısa bir süre sonra babasının kolera olduğunu öğrenen Alfred eve döndüğünde babasını canlı bulamaz. Zaman geçer ve Alfred muhteşem eserler ortaya koymaya başlar. George Sand ise frijitliği işlediği kitabı "Lelia"yı henüz bitirmiştir. Yayıncısı ona kitaptan erotik bölümleri toplum içinde okumasını önerir. Fakat bu okumalar tam bir felaketle sonuçlanır. Ona yardım elini uzatan tek kişi Alfred olur. İki yazar onları birbirlerine bağlayan edebiyatı fırsat bilerek görüşmeye devam eder. Aslında aralarındaki aşk gün geçtikçe daha da tutkulu bir hal alır. Fakat Alfred'in annesi Madam de Musset, oğlunun evli bir kadınla olan ilişkisini onaylamamaktadır.

NOTLAR: Bu tarihi Fransız dramı, bu ay Avrupa'dan sinema salonlarımıza gelen birkaç filmden biri.

"Aşkın Büyüsü"

X-MEN
Yönetmen: Bryan Singer. Oyuncular: Hugh Jackman, Patrick Stewart, Rebecca Romijn-Stamos, Famke Janssen, Ian McKellen, Ray Park, James Marsden, Halle Berry, Anna Paquin. Senaryo: Tom DeSanto, Bryan Singer, David Hayter. Görüntü Yönetmeni: Newton Thomas Sigel. Müzik: Michael Kamen. Kurgu: Steven Rosenblum, Kevin Stitt, John Wright. Yapım Tasarımı: John Myhre. Yapımcı: Lauren Shuler Donner, Ralph Winter. Süre: 104 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

Yakın bir gelecekte insanlar genetik kodlarına eklenen X-Faktörü'yle doğmaktadırlar. Bu faktör onlara doğumlarında özel bir yetenek kazandırmaktadır. Böylece bu insanlar yeryüzündeki yaşamlarını mutant olarak sürdürürler. İçlerinde Senatör Robert Kelly'nin de bulunduğu bir grup, mutantların insanlar için büyük bir tehlike oluşturduklarını düşünmektedir. Tabii onunla tamamen zıt düşünen birisi de vardır: Profesör Charles Xavier (Patrick Stewart)... Profesör bir grup mutantı senatöre karşı mücadele etmeleri için yetiştirmek istemektedir. Böylece bir dağı bile baştan başa delebilecek enerjiye sahip gözleri olan Cyclops (James Marsden), son derece güçlü telepatik ve telekinetik yeteneklere sahip Jean Gray (Famke Janssen) ve hava koşullarını değiştirmeye yeten

gücüyle Storm (Halle Berry) profesöre bu konuda yardım etmek için güçlerini birleştirir. Aralarına daha sonra Rogue (Anna Paquin) ve Wolverine (Hugh Jackman) de katılır. Dünyanın gelmiş geçmiş en güçlü mutantı olarak bilinen Magneto (Ian McKellen) da onları ele geçirmeye çalışmaktadır. Zira ona göre bir gün dünyanın tek hakimi, evrimlerini tamamlayan mutantlar olacaktır. X-Men adındaki grup tam da bu yüzden Magneto'yu durdurmak zorundadır.

NOTLAR: "Olağan Şüpheliler"in yönetmeni Bryan Singer'ın yeni filmi nihayet sinemalarımızda. 1963 yılında Marvel Yayınevi'nin editörü Stan Lee tarafından yaratılan "X-Men" çizgi romanından uyarlanan film "dışlanmışlar"ın öyküsünü sunuyor bizlere. Çizgi roman, ayrıca, televizyona çizgi film olarak uyarlanmış, daha sonra da bilgisayarda dövüş oyunu olarak karşımıza çıkmıştı.

tomania

Eleştiri

KRİTİK ALINTILAR

"Çorap Söküğü"

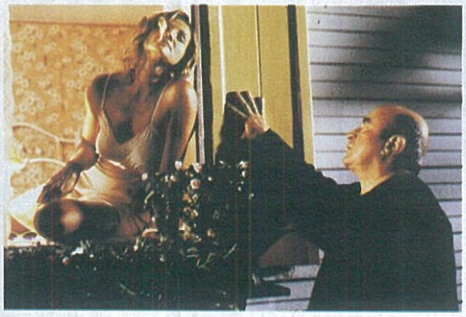

"Başlardaki iticiliğini çabucak yenip seyircisinin kanına giren bu küçük ve iddiasız film, bizlere gelişmiş bir toplumun arka bahçesinden getirdiği insan manzaralarıyla yüreğimize yerleşir ve bana sorarsanız, görülmeyi kesinlikle hak eder. Büyük oyuncu Bob Hoskins, genç yetenek Wes Bentley, her dem taze Ellen Barkin ve besteleriyle de filme katılan ünlü country yorumcusu Randy Travis, bu değişik filmi görmenin diğer nedenleri arasında sayılabilir."

Atilla Dorsay, SABAH

"Abuzer Kadayıf"

"Kandemir Konduk'un yaklaşık iki saat içine yığdığı ardı arkası kesilmeyen diyaloglarla yorucu, bir o kadar da 'itici' bir film 'Abuzer Kadayıf'. Rahmetli Ertem Eğilmez'in 'Arabesk'indeki özgünlükten uzak, karakterlerin yerli yerine oturmadığı, inandırıcılığın uzağında kalan ve ticari kaygının belirleyici olduğu bir film bu. Yozlaşmanın karşısında durmak bir yana, onu körükleyen bir yapısı olduğu da yadsınamaycak bir gerçek."

Murat Özer, HAFTALIK ANTRAKT SİNEMA GAZETESİ

BOX OFFICE

FILM *Haftalık Antrakt Sinema Gazetesi'nden alınmıştır.*	HAFTA SAYISI	HAFTA SONU SEYİRCİ SAYISI	TOPLAM SEYİRCİ
TÜRKİYE			
Abuzer Kadayıf	2	135.523	440.495
Korkunç Bir Film	1	87.507	87.507
Dokuzuncu Kapı	2	28.685	84.046
Kusursuz Fırtına	4	25.187	328.150
Görev: Mars	1	20.983	20.983
Vay Anam Vay	4	20.518	182.149
Görünmeyen Tehlike	5	17.996	212.827
Vatansever	8	16.447	394.367
60 Saniye	6	15.728	341.589
Seks Dedikoduları	1	13.090	13.090

FILM	HAFTA SAYISI	HAFTA SONU HASILATI (milyon £)	TOPLAM HASILAT (milyon £)
İNGİLTERE			
Çatlak Profesör 2	1	1.7	1.7
Billy Elliot	2	1.7	4.5
Görünmeyen Tehlike	2	1.1	3.6
Ben, Kendim ve Sevgilim	3	0.4	3.4
Korkunç Bir Film	5	0.4	9.3
Snatch	6	0.3	11.5
O Brother, Where Art Thou?	4	0.2	2.2
Uzay Kovboyları	3	0.2	1.4
Stuart Little	15	0.1	17.2
Chicken Run	15	0.1	28.7
Shaft	4	0.1	2.7
X-Men	8	0.06	14.8
Sorted	1	0.05	0.05
The Cell	4	0.04	1.6
Çakmaktaşlar Taş Vegas'ta	11	0.04	2.1

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Cem Altınsaray	Tunca Arslan	Atilla Dorsay	Kutlukhan Kutlu	Sevin Okyay	Murat Özer	Uygar Şirin	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın
Ben, Kendim ve Sevgilim	-	★★	★★	-	-	★★★	-	-	★★½	★★½	★★★
Vur Emri	-	-	★★	★	-	-	-	★★	★★★	★★½	★★★
Görev: Mars	★★★	★½	★★★½	★★½	★★	★★½	★½	★★★	★★★★	-	★★★½
Seks Dedikoduları	-	-	-	-	-	★★½	-	★½	★★★	-	-
Korkunç Bir Film	-	★★½	★	★	★★	★★★	-	★	★★½	★★★½	★½
Dokuzuncu Kapı	★★★½	★★★	★★½	★★★½	★★★½	★★★	★★½	★	★★★★	★★	★★★
Abuzer Kadayıf	★★	★	★★	★★★	-	-	★	★	★	★★½	★★★
En Büyük Günah	-	-	★★½	★★	-	★★★½	★★	-	★★★★	★★★	★★½
Kızlar ve Erkekler	-	-	★★	★★½	-	★★½	-	★★½	★★½	-	-
Vay Anam Vay	-	-	★½	★★	-	★★½	-	-	★★½	★★½	-
Kaplan Tigger	-	-	★★	-	-	★★★	-	-	★★★½	-	-
Uzay Kovboyları	-	-	-	★★★★	-	★★★½	★★★½	-	-	★★½	★★★
Fantasia 2000	★★★	-	-	★★★½	-	-	-	-	-	★★★	★★★
Oyunbozan	-	-	★	-	-	-	★½	-	-	★★½	★
Şangay'lı Kovboy	★★★	-	-	-	-	★★★½	-	-	-	-	★★★

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

"Apollo 13" usulü bir kahramanlık ve ulusal dayanışma hikayesi De Palma'ya yakışmıyor.

GÖREV MARS

"Bu uzlaşmaz ikili, yani De Palma ve öykü, filmin sonuna dek apayrı tuşlara basmayı tercih ederek yollarına devam ediyorlar."

Eskiden Tür'ün temelinde, ismiyle müsemma bir ikibaşlılık ve buna paralel giden bir tartışma vardı: "Vurgu kurguda mı, yoksa bilimde mi?" Bu konu türün içinde çalışanlar için son derece hassas bir konuydu, çünkü nihayetinde bütün bilimkurgunun "popüler bilim sunumu" gibi algılanıp "edebiyat" nişanının uzağında tutulmasına sebep oluyordu. Uzun bir yolculuğun, birçok kitabın, birçok akımın, Lem'in, Ellison'ın, Le Guin'in, Dick'in ve Vonnegut'un ardından, çaresizce, bilimkurgunun "canı ne isterse o olduğu" kabul edildi.

Yıldız Savaşları'na ve Alien'a gebelik ettikten sonra sinemada kendi yeniden doğuşunu sahneleyip son derece popüler bir tür haline gelen bilimkurgu için artık böyle bir ikibaşlılıktan neredeyse nadiren söz ediliyor. Şimdilerde bilimkurgu, birçok alt türü ve suretiyle diğer türler için bir arka plan, adeta bir "set" halini alabiliyor. Bilimkurgu kisvesinde aksiyonumuz, bilimkurgu kisvesinde korkumuz, bilimkurgu kisvesinde polisiyelerimiz, bilimkurgu komedilerimiz ve temelde "Partiyi vereni tanımıyorum, ben sadece içki için buradayım" tavrına sahip bilimkurgularımız var. Bu yüzden Altın Çağ'ın - mesela yörüngedeki uyduların fikir babası ve 2001'in yazarı Arthur C. Clarke'ın - temsil ettiği bilimkurgu türü, kendini "bilimsel bilim kurgu" gibi etiketlerin içinde buluyor.

"Görev Mars", bu etikete son derece uygun düşen bir film. Mars'ın giderek daha popüler hale geldiği bir dönemde, Mars'a ilk insanlı yolculuğun neye benzeyebileceği üzerine bir film çekilmesi hiç şaşırtıcı değil. 50 yıl öncesine kadar "fezaya yolculuk" fikninin uyandırdığı heyecanın bir benzerinin bugün Mars'a yönelik olarak yaşandığı da düşünülürse, konunun "Star Wars" ya da "Lost in Space" tarzında değil de neredeyse simülasyon kokan bir şekilde ele alınması da doğal. Keza, bu "yeni ufuklar" öyküsünün yanında arkadaşlık, dayanışma ve aile gibi, "yanına almadan yola çıkılmayacak" kavramları beraberinde getirmesi de... Doğal olmayan, böyle bir filmin altında Brian De Palma'nın imzası olması.

De Palma'nın "Body Double", "Dressed to Kill", "Blow Out" ve "Raising Cain" gibi filmlerini sevip "Dokunulmazlar" ve "Görevimiz Tehlike" gibi ticari açıdan daha büyük ölçekli olanlara yüz vermeyen izleyiciler, herhalde "Görev Mars" konusunda ciddi bir hayalkırıklığı yaşayacaklardır. Çünkü bu film De Palma'nın o komik, saplantılı ve son derece gösterişli üslubundan mahrum kalmakla yetinmiyor... Daha da ileri gidip, tam zıt kutbuna düşüyor. "Apollo 13" usülü bir kahramanlık ve ulusal dayanışma öyküsüyle Brian De Palma'nın adını kim aynı cümle içinde düşünebilirdi ki? Bunlar genellikle De Palma'nın hummalı bir şekilde kaçtığı temalardır. Aidiyet yerine yabancılaşmayla; dayanışma yerine ihanetle ve solo çalışmayla; anlayış yerine tahrip edici boyutlara varan bir merak ve saplantıyla ilgilenen filmlerdir onun filmleri. Üstelik bütün bunlar, De Palma'nın hiç çalışmadığı bir türde, yani bilimkurguda karşımıza çıkıyor.

"Görev Mars"ta kameranın arkasında De Palma'nın olduğunu kanıtlayan iki şey var: Filmin görsel olarak birçok başka filmle beslenmesi ve Stephen H. Burum'ın eline emanet edilen kamerası. "Görev Mars", "Yılan Gözler"i (Snake Eyes) hatırlatan bir uzun planla başlıyor. Tek fark, kamera "Yılan Gözler"i hatırlatırken, izlemekte olduğumuz "fırlatma öncesi barbekü partisi"nin şüpheye mahal vermeyecek bir şekilde Apollo 13'ü hatırlatması. Bu uzlaşmaz ikili, yani De Palma ve öykü, filmin sonuna dek apayrı tuşlara basmayı tercih ederek yollarına devam ediyorlar. De Palma'nın görsel becerisini ön plana çıkarabildiği sahnelerin öyküyü adeta ortadan bölen "uzayda kriz" sahneleri olması da bunu gösteriyor zaten.

Aslında De Palma'nın daha önce çalışmadığı bu alana görsel bir "iştah"la adım attığı söylenebilir. Stanley Kubrick'in "2001"ini epey anımsatan uzay gemisi iç ve dış çekimleri, Spielberg'i anımsatan bir "uzaylılarla karşılaşma" sahnesi, "Mumya"yı hatırlatan Mars yüzeyi sahneleri... Neredeyse her kare bir şeyleri hatırlatıyor, ama De Palma hiçbirinin silik bir kopya gibi görünmemesi için epey bir teknik çaba sarfediyor. Ancak bunlar, daha ziyade yönetmenin görsel becerisinin farkında ve tetikte olan izleyicinin dikkatini çekecek unsurlar olarak kalıyor.

De Palma genellikle kişilerin iç dünyalarıyla epey haşır neşir olan öykülerle çalışır. Ancak "Görev Mars", karakterlerin iç dünyasına girmeyi denememekle kalmayıp, tamamen dışına çıkıyor. "Bilimsel bilimkurgu"nun da ötesinde, yazarların bilimsel kavramları değil, bilim adamlarının kurguyu temsil etmeye çalıştığı bir filmle karşı karşıyayız sanki. Bütün film, öyküsüyle bir belgesel kanalında izlemeyi bekleyebileceğiniz bir "canlandırma"yı andırıyor. Karakterlerle ilgili her şey, asıl anlatılmak istenin - yani "görev"in - önüne geçmesin diye özellikle "temsili" olarak seçilmiş adeta.

Bilimkurgunun "edebiyat" olmayı hak etmediği düşünülen zamanlarda, bilimkurgu öykülerinin bilime "öykündüğü" düşünülürdü. Görsel kültürün şimdiki zamanında, bilimin bilimkurguya öykünmesi ve ondan ilham alması sıradan bir durum haline geldi. Dolayısıyla kavramları ve fikirleri temsil etmek için sinemanın araçlarına sıkça başvuruluyor artık. "Görev Mars" da, "ilk insanlı Mars yolculuğu"nu anlatmaya değil "simüle etmeye" kalkıp araya "dramatik öğeler" serpiştirerek, kaynağın karşı tarafından beslenmiş oluyor bir bakıma. Milyonlarca meraklı insanın kalbini kırmamak için her bilimkurgusal fikri ciddiyetle ele alıp bilime aykırı düşmeden nasıl yapılabileceğini gösterirken (Mars yörüngesinde astronot kıyafeti ve fırlatılabilir bir kancayla araç değiştirmeye ne dersiniz?) NASA'nın soluduğu atmosferi soluyor. Zaten bu filmin asıl hitap ettiği kitle de, bilimkurgudan ziyade popüler bilim takipçisi olup, muhtemel bir Mars yolculuğunun gerçekten neye benzeyeceğini merak edenler olsa gerek.

KUTLUKHAN KUTLU

★★ (Mission To Mars) Yönetmen: Brian De Palma. Oyuncular: Gary Sinise, Tim Robbins, Don Cheadle, Connie Nielsen, Jerry O'Connell, Kim Delaney. Senaryo: Jim Thomas, John Thomas, Graham Yost. Görüntü Yönetmeni: Stephen H. Burum. Müzik: Ennio Morricone. Kurgu: Paul Hirsch. Yapım Tasarımcısı: Ed Verreaux. Yapımcı: Tom Jacobson. Süre: 113 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 6 Ekim.

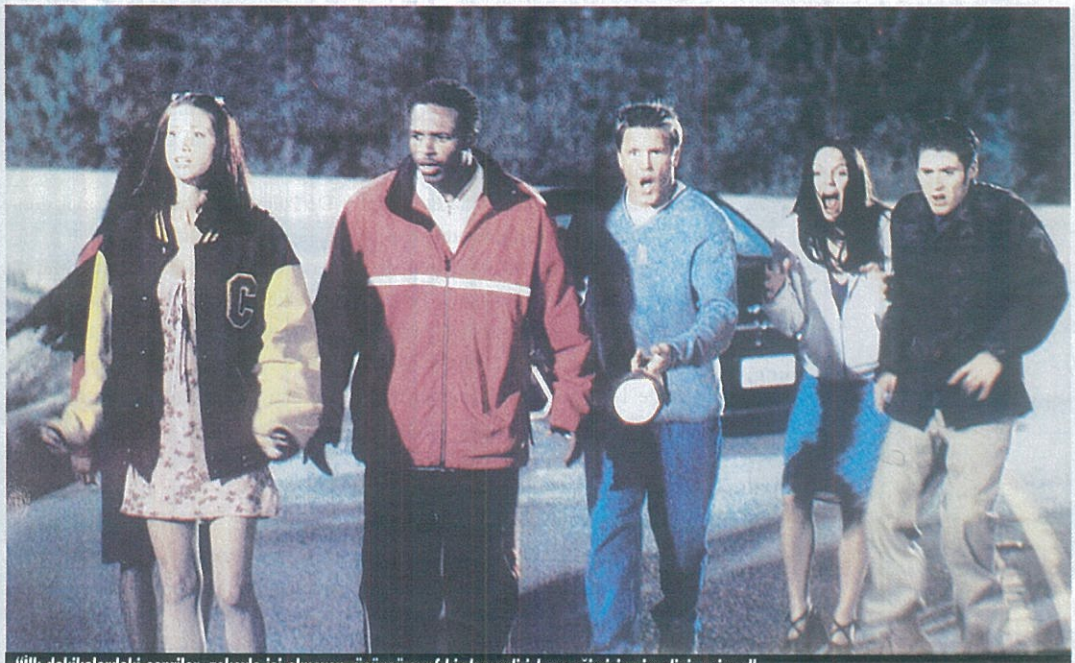

"İlk dakikalardaki espriler, zekayla işi olmayan, üçüncü sınıf bir komedi izleyeceğimizin sinyalini veriyor."

KORKUNÇ BİR FİLM

"Türün en kötü ve itici filmlerinden biri olmasına yol açan özelliklerinden en önemlisi, filmdeki mizahın biçimi ve düzeyi... "

Filmlerin, başka filmleri "ti"ye alması, onlarla "dalga geçmesi", 90'lı yıllarda hız kazanan bir eğilim... Amerikan sinemasının bu yeni merakının ardında, Mel Brooks ve ZAZ (Jerry ve David Zucker, Jim Abrahams) filmlerinin etkisi var.

Mel Brooks'un hedefi birtakım filmler değil, türlerdi. Kariyerinin aşağı yukarı tüm filmleri, belli bir türün parodisidir ve westernlerden Hitchcock sinemasına kadar neredeyse her şeyle kafa bulmuştur. ZAZ'cıların yolu, Brooks ile bugünkü filmler arasında bir köprü sayılabilir. Bir yandan, filmlerinin öykülerini belli bir türün yapısı üzerine kurup o türü "ti"ye alırlarken, dönemin kimi popüler filmlerinin, en meşhur sahneleriyle dalga geçmeyi de ihmal etmezler.

Absürd komedinin bu çağdaş ustalarının ardından, "Şeytan Çıkaran", "Dolu Silah", "Sosislerin Sessizliği" ve "Chicken Park" gibi filmlerin başını çektiği bir akım başladı. ZAZ filmlerinin gişe başarılarından cesaret alan bu filmler, lafı dolaştırmadan söylersek, türün hayli kötü, zeka yoksunu ve herhangi bir mizah duygusundan nasibini almamış örnekleriydi. Mel Brooks ve ZAZ gibi ustalardan bir tek şey öğrenmişlerdi anlaşılan: Filmlerle dalga geçmek. Kaldı ki, onu da yanlış öğrenmişlerdi. "Korkunç Bir Film" bu filmlerin izinden gidiyor. Önemli bir farkla: Durumu çok daha ümitsiz.

"Korkunç Bir Film"in, türün en kötü ve itici filmlerinden biri olmasına yol açan özelliklerinden en önemlisi, filmdeki mizahın biçimi ve düzeyi... Brooks'un rafine ve ince mizah anlayışı, malumunuz. ZAZ ise, Monty Pyton'dan da beslenen, zeki, entelektüel bir mizahla, biraz daha "kaba" bir güldürü anlayışını, bu kabalığı fazla ileri götürmeden, ustalıkla birleştirir. "Sosislerin Sessizliği" türü filmlerin içler acısı durumunu ise özetlemiştik.

"Korkunç Bir Film", bu içler acısı durumu, bir (hatta birçok!) adım ileri götürüyor. İlk dakikalardaki espriler, zekayla işi olmayan, üçüncü sınıf bir komedi izleyeceğimizin sinyalini veriyor gerçi... Ancak film daha sonra vaat ettiğinden çok daha fazlasını yapıyor ve seyircileri "iğrenç" bir mizahla baş başa bırakıyor. En azından bir sahnede, cinsellikle ilgisi olmayan, cinsel organların anılmadığı veya en azından bu işin zekice yapıldığı bir espri arıyor insan... Film boyunca sümükten sperme kadar her tür bedensel sıvı su gibi akarken, filmin ağlanacak halinden başka neye gülünebilir bilemiyorum.

Gelelim daha önemli bir soruna: Her ne kadar yazının başından beri "dalga geçmek", "parodisini yapmak" terimlerini kullansak da, Brooks ve ZAZ filmleri, herhangi bir türü/filmi, o türü/filmi aşağılamak veya daha komik biçimde yeniden yaratmak için kullanmadılar. Filmleri mizahın malzemesi olarak ele almak, kimi yanlarını eleştirmek, evet; ama züccaciyedeki fil misali kırıp dökmek, cahil cesaretiyle ve densizlikle sağa sola saldırmak, asla...

"Korkunç Bir Film"in yaratıcıları ise, "Çığlık" ve "Ne Yaptığını Biliyorum" nezdinde korku sinemasının son dönem örnekleriyle akılları sıra dalga geçerlerken, özgün bir öykü anlatıp, aralarda bu filmlere taş atmak gibi bir zahmete girmemişler. "Çığlık" neredeyse birebir yeniden çekilmiş. Belli bir öyküsü olan bir komedi yapıp, arada birtakım filmleri "ti"ye almayı anlıyorum da, "Çığlık"ı, sahnelerini sözümona komikleştirerek yeniden çekmeye söyleyecek söz bulamıyorum.

Öte yandan, "Korkunç Bir Film" düpedüz bu filmleri aşağılıyor. Mizahın bu kadarına hakkı vardır kuşkusuz... Ama birçok sıradan filmin yanı sıra, sayısız başyapıt da üretmiş, sinemanın en eski türlerinden biriyle dalga geçmek ciddi bir zeka, birikim ve özen gerektiriyor. İşte "Korkunç Bir Film"de bunlardan eser yok. Finaldeki "'Çığlık' sanki korkunç bir film miydi? "Geçen Yaz..."ın bir konusu mu vardı?" gibi espriler ise, bana son derece berbat bir filmin, başka (üstelik gayet iyi) filmlerin sözümona eksikliklerine saldırarak durumunu örtbas etmek çabası gibi geliyor sadece...

Benim güldüğüm şey bambaşka: Ortada, "Korkunç Bir Film"in yapmak istediğini ve çok daha fazlasını yapmış, korku sineması ile dalgasını geçerken, bir yandan da bu türü yeniden üretmek gibi bir işin altından kalkmış "Çığlık" gibi bir başyapıt var. Bu filmle, bu kadar donanımsız bir halde, bu kadar düzeysiz bir yerden dalga geçmeye çalışmak başlı başına komik değil mi?

Bütün bunlar, "Korkunç Bir Film"in ciddi bir alıcı kitlesi olduğu gerçeğini değiştirmiyor tabii ki... "Teenage" tabir edilen 13-19 yaş arası gençler, "Korkunç Bir Film"i, Amerika'da yapımcılarını bile şaşırtan 150 milyon dolarlık olağanüstü bir hasılata ulaştırdı. Filmin, dünyanın birçok yerinde de aynı grubun beğenisini kazanacağına eminim. Benim izlediğim seansta, bu arkadaşlarımızın kahkahaları dinmek bilmedi. Hatta gülmekten yere düştüler. Mecazi anlamda değil, gerçekten, yanımda oturan genç, bir adamın cinsel organının, bir başka adamın bir kulağından girip diğerinden çıktığı sahnede gülmekten yere düştü. Uzun lafın kısası, "Korkunç Bir Film"i "genç"lere ve "her zaman genç kalanlar"a hararetle öneririm.

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@yahoo.com

★ (Scary Movie) Yönetmen: Keenen Ivory Wayans. Oyuncular: Shannon Elizabeth, Shawn Wayans, Marlon Wayans, Anna Faris, Cheri Oteri, Jon Abrahams, Regina Hall, Carmen Electra. Senaryo: Shawn Wayans, Marlon Wayans, Buddy Johnson, Phil Beauman. Görüntü Yönetmeni: Francis Kenny. Müzik: David Kitay. Kurgu: Mark Helfrich. Sanat Yönetmeni: Lawrence F. Pevec. Yapımcı: Eric L. Gold, Lee R. Mayes. Süre: 89 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Film Pop. Gösterim Tarihi: 6 Ekim.

wWW.anted

internet cinleri aranıyor!

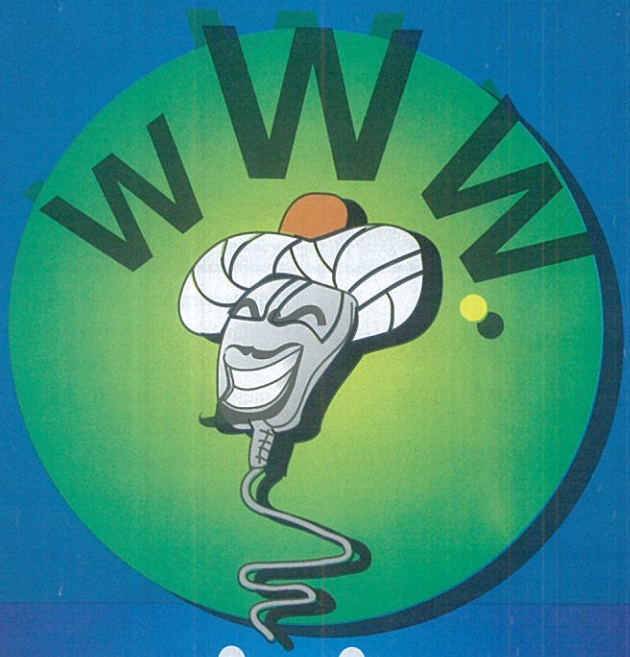

netcini.com

Hayalini kurduğunuz internet işi
Alcatel, IBM, Microsoft ve SAP
desteğiyle gerçekleşiyor.

İletişim Sponsorları

SABAH NTV

Bilgi için: www.netcini.com

Adres: netcini.com Projesi PK 80 - 81301 Kadıköy İstanbul

Visart
0216 325 42 56

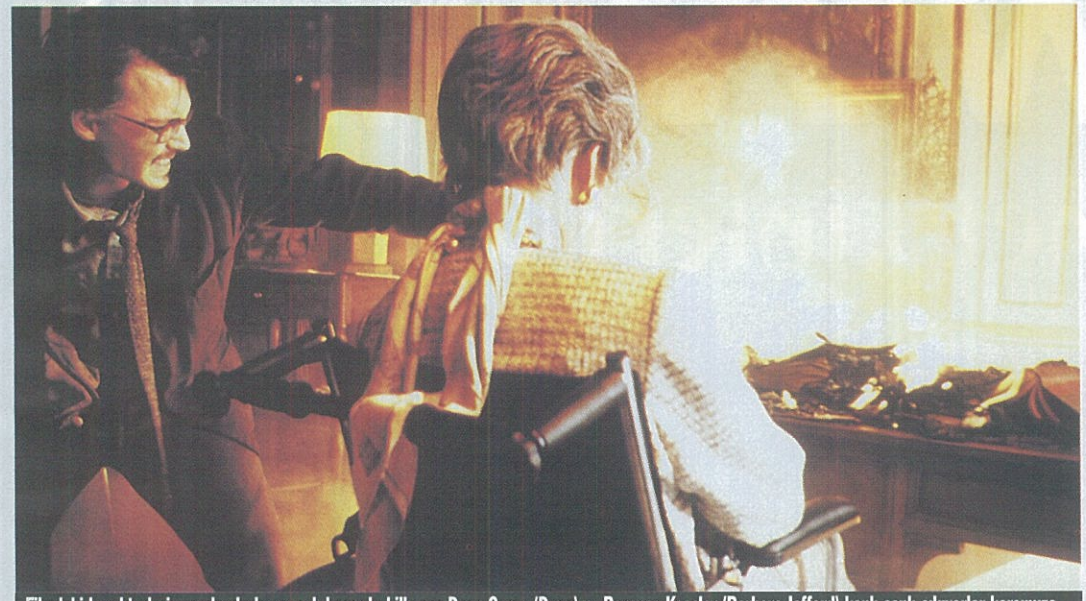

Filmdeki karakterlerin yapılandırılması çok başarılı; bilhassa Dean Corso (Depp) ve Barones Kessler (Barbara Jefford) kanlı canlı çıkıyorlar karşımıza.

DOKUZUNCU KAPI

Gerilim, komedi ve kara film gibi birbirinden farklı üç türü aynı potada eritmeyi deneyen Roman Polanski bunda pek başarısız sayılmaz.

Şeytan, insanoğlu için daima çekici olmuştur. Tanrı'nın bu asi meleği, öteden beri, insanları kötü yola sevketmek için çabalamıştır. Gelgelelim, tüm kötülüklerin babası olarak o gösterilse de insanlar zaman zaman onun yoluna sapmaktan kendilerini alıkoyamazlar; onda "şeytani bir çekicilik" vardır. Ve aslında onun en büyük başarısı insanları varolmadığına inandırmasıdır.

Dean Corso (Depp) bir kitap dedektifi ve ayrıca paragöz bir adam. Boris Balkan (Frank Langella) adında bir kitap koleksiyoncusu tarafından 1666'da Torchia adında bir yazar tarafından yazılmış "Gölgeler Şatosu'nun Dokuz Kapısı" kitabının Avrupa'daki iki kopyasını bulmak ve bunları Balkan'daki kopyayla karşılaştırmak için kiralanıyor. Ne var ki, hem İspanya'da hem de Fransa'da incelediği bu iki kopyanın sahipleri şüpheli ölümlerle karşılaşınca Corso da son derece tuhaf bir muammanın ortasında yeraldığını anlıyor. Yine de, bu işin peşini bırakmıyor. Çünkü bu gizemli takibin sonunda neyle yüzleşeceğini merak ediyor.

Bir noktayı peşin peşin belirtmekte yarar var: "Dokuzuncu Kapı"ya taş gibi bir gerilim izlemek üzere giden Roman Polanski hayranları büyük olasılıkla düşkırıklığına uğradılar. Çünkü perdeye yansıyan, hiç de Polanski'nin ününe yakışır bir gerilim değildi. Kuşkusuz, filmde gerilim ortamı ara sıra kuruluyor. Fakat aslında Polanski'nin işi belli ki saf gerilimle değil. "Dokuzuncu Kapı" gerilim, komedi ve kara film göreneklerini biraraya getiren bir film, daha ziyade. Sözgelimi, Dean Corso kimi zaman daha önce Johnny Depp'in "Sleepy Hollow"da canlandırdığı şaşkın dedektifi anımsatıyor. Üstelik filmdeki mizahi öğeleri çok ince bir şekilde verdiği sahneler de var Polanski'nin: Corso'nun Liana Telfer'la (Lena Olin) kavga ettikleri sahnede bir ara epeyce alttan yapılan bir çekimde Corso'nun pantolonunun inik haline vurgu yapıyor kamera. Ve o gerilimli kavgada bile bir tebessüm yaratıyor Polanski izleyicide. Buna ek olarak, Wojciech Kilar'ın besteleri de zaman zaman hınzır bir hal alıyor. Ve tıpkı Corso'nun Bernie'yi dükkanında asılı bulduğu sahnede çalan mizahi melodilerde olduğu gibi incelikli bir mizahı filmin içerisine serpiştirme çabası açıkça farkediliyor.

Bununla birlikte, "Dokuzuncu Kapı"da kara filme yakın pek çok öğe de bulmak mümkün: bulunması gereken "gizemli nesneler" var, bir değil tam iki meşum kadın ortalıkta cirit atıyor. Her ikisinde de bir femme fatale havası var. Üstelik, bunların birisi elinden düşürmediği sigarasıyla klasik kara filmlerin femme fatale'lerine saygı duruşunda bulunuyor gibi. Tabii, en önemlisi kara filmin hayati öğesi olan loş aydınlatmalar... Tüm bunlar filmi kara filme yaklaştıran şeyler. Ve Polanski bu üç türü yan yana getirerek bir gizem yaratmaya çabalıyor. Evet, onun "Dokuzuncu Kapı"daki temel meselesi gizem yaratmak. Bunu da büyük ölçüde başardığını söyleyebiliriz.

Gerçekten özgün bir jenerikle açılan "Dokuzuncu Kapı" başarılı mekan kullanımı ve görüntüleriyle de dikkat çeken bir yapıt. Filmin yapım tasarımcısı Dean Tavoularis'in ortaya çıkardığı mekanlar ve Darius Khondji'nin görüntüleri insana seyir zevki veriyor. Ve bu öğeler de öykünün gelişimine büyük oranda hizmet ediyor.

Filmin en başarılı yanı ise karakterleri ve oyuncuları. Emmanuelle Seigner dışındaki hiçbir oyuncu filmde sırıtmıyor. Barones Kessler, Victor Fargas, hatta kitapçı Bernie bile son derece iyi yapılandırılmış ve filme yedirilmiş karakterler. Ceniza Kardeşler'e ise ayrıca değinmek gerek. Zira hem onları hem de aynı kitapçıdaki işçileri tek bir oyuncu canlandırıyor, başarıyla: José López Rodero...

Dean Corso da filmin başında açık seçik neredeyse paraya tapan bir insan olduğunu belirtiyor: Balkan ona inançlı olup olmadığını sorduğunda "Ben alacağım yüzdeye inanırım" diyor. Fakat filmin sonuna doğru tutkularının peşinde koşuyor, Şeytan onu "çekiyor" ve sonunda da ışığa ulaşıyor.

Polanski'nin izleyicilere yaptığı küçük oyunlar da sözkonusu filmde. Örneğin, Balkan'ın Corso'ya kütüphanesini gösterdiği sahnede kamera Balkan'ı çerçevelerken hemen arka planda filmin finalindeki şatonun resmini görebilirsiniz. Ya da yine aynı sahnede Balkan'ın kütüphanesine giriş şifresi olarak Şeytan'ı temsil eden 666 sayısını kullanması da bir başka ilginç gönderme.

Şeytan teması daha önce de sinema tarihinde onlarca kez ele alındı. Bunlardan yine Polanski'nin yönettiği "Rosemary'nin Bebeği" de Şeytan'ın çekiciliğine vurgu yapan ve tıpkı "Dokuzuncu Kapı"da olduğu gibi olumlu olarak nitelenemeyecek ve Şeytan'a teslimiyetin kaçınılmaz olduğunu vurgulayan bir finalle noktalanıyordu. Fakat burada iki film arasındaki ilginç bir farka -ya da benzerliğe- dikkat çekmek istiyorum: "Rosemary'nin Bebeği"nde Şeytan, Mia Farrow'un canlandırdığı Rosemary'yle çiftleşip ona bir oğul veriyor. "Dokuzuncu Kapı"da bu kez Emmanuelle Seigner'in suretinde yeryüzüne inen Şeytan filmin finalinde Corso'yla sevişiyor.

Polanski gibi bir ustanın "Dokuzuncu Kapı"yla başarısız bir gerilime imza attığını iddia etmek pek doğru değil, kanımca. Daha önce de belirttim: onun bu filmdeki amacı, birbirine pek yakın olmayan üç türü harmanlamak. Dolayısıyla, böyle hafif gerilimler çekmesine içerlemeyip bunun tadını çıkarmalıyız. Zira onca badire atlattıktan sonra Tanrı'ya şükür ki usta hâlâ üretiyor.

BURÇİN S. YALÇIN

★★★ (The Ninth Gate) Yönetmen: Roman Polanski. Oyuncular: Johnny Depp, Frank Langella, Lena Olin, Emmanuelle Seigner, Barbara Jefford, Jack Taylor. Senaryo: John Brownjohn, Enrique Urbizo, Roman Polanski (Arturo Pérez-Reverte'nin "The Club Dumas" adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Darius Khondji. Müzik: Wojciech Kilar. Kurgu: Hervé de Luze. Yapım Tasarımcısı: Dean Tavoularis. Yapımcı: Roman Polanski. Süre: 133 dk. Yapım: Fransa-İspanya-ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 29 Eylül.

"... ve huzurlarınızda"
Kiss Em
90.3
İstanbul - Balıkesir - Bursa - Erdek
Mudanya - Marmaris: 90.3 Göcek: 90.5
Ankara: 99.7 Bodrum: 96.5
İzmir: 104.3 Çeşme: 88.3
Hafta içi hergün 19.00 - 20.00
Cem Özer

Jean Pierre Jeunet, sette Mathieu Kassovitz ve Audrey Taotou'ya bir sahneyi anlatırken...

Jeunet, Fransa'ya döndü

"Alien: Ressurection"la Hollywood'da da iş yapabileceğini ispatlayan Fransız yönetmen Jean Pierre Jeunet, bu kez daha mütevazı bütçeli bir romantik komedi sunmaya hazırlanıyor bizlere.

Marc Caro'yla birlikte çektikleri "Şarküteri" ve "Kayıp Çocuklar Kenti"yle hiç azımsanmayacak bir izleyici kitlesi edinen ve üç yıl önce de bizi dördüncü yaratıkla yüzleştiren Fransız yönetmen Jean-Pierre Jeunet yine ülkesine dönüyor ve orada bir romantik komedi çekiyor. Jenuet, "Amélie" adındaki bu filmde Mathieu Kassovitz, Audrey Tautou, Serge Merlin, Isabelle Nanty ve favori oyuncusu Dominique Pinon'la çalışıyor. 72 milyon Fransız frangına malolması beklenen film Paris sokaklarında geçecek. Jeunet senaryoyu "Kayıp Çocuklar Kenti"nde de işbirliğine gittiği Guillaume Laurant'la birlikte yazdı. Film, Amélie adında, Paris'te yaşayan masum ve naif bir kızın etrafındaki insanlara yardım etmeye karar vermesi ve bu arada aşkı keşfetmesini anlatıyor. Filmin görüntü yönetmeni Bruno Delbonel.

Uzaydan Paris sokaklarına...

Amelie rolüne önce Emily Watson düşünülmüş.

Jeunet, oyuncusu Audrey Taotou ile...

Ozel Seans

İşkolik bir kadının aşk arayışı.

THE WEDDING PLANNER

Lopez ve McConaughey ilk kez bir romantik komedide birarada.

Jennifer Lopez ve Matthew McConaughey bir romantik komedide biraraya geliyorlar. Çekimleri Los Angeles ve San Francisco'da yapılan "The Wedding Singer" adındaki bu filmin yönetmeni hiç tanınmamış bir isim olan Adam Shankman. Kevin Pollak'ın da filmde önemli bir rolü var. 35 milyon dolarlık bir bütçeyle çekilen filmin ABD'de gösterime giriş tarihi 26 Ocak 2001. Hem McConaughey hem de Lopez daha önce bir romantik komedide hiç oynamadı. Dolayısıyla ikisi arasında nasıl bir kimya tutturulduğu merakla bekleniyor. Kariyerini herşeyin üstünde tutan Mary isimli bekar bir kadının bir gün aniden bir adamla tanışmasını ve ardından da yaşamının değişmesini konu alan filmin senaryo yazarları Pamela Falk ve Michael Ellis.

CAST AWAY

Zemeckis/Hanks bir kez daha yan yana

Bu ay sonunda sinemalarımıza gelecek "What Lies Beneath"in yönetmeni Robert Zemeckis, "Forrest Gump"tan sonra bir kez daha Tom Hanks'le işbirliği yapıyor. "Cast Away" adındaki bu macera filminde iş hayatındaki hız ve stresten bunalan Chuck Noland'ın bir uçak kazası sonucunda ıssız bir adaya düşmesi ve burada 4 uzun yıl geçirdikten sonra kurtulup normal yaşama uyum sağlamaya çalışması konu ediliyor. Tom Hanks film için kendisinde epeyce bir fiziksel değişiklik yarattı. Bununla birlikte, filmde Hanks'in yanısıra Helen Hunt'ı da izleyeceğiz. Bu özgün Robinson Crusoe uyarlaması 25 Aralık'ta ABD'de gösterime girerken, filmin Avrupa gösterimi de 18 Ocak 2001 tarihiyle Hollanda'da start alacak.

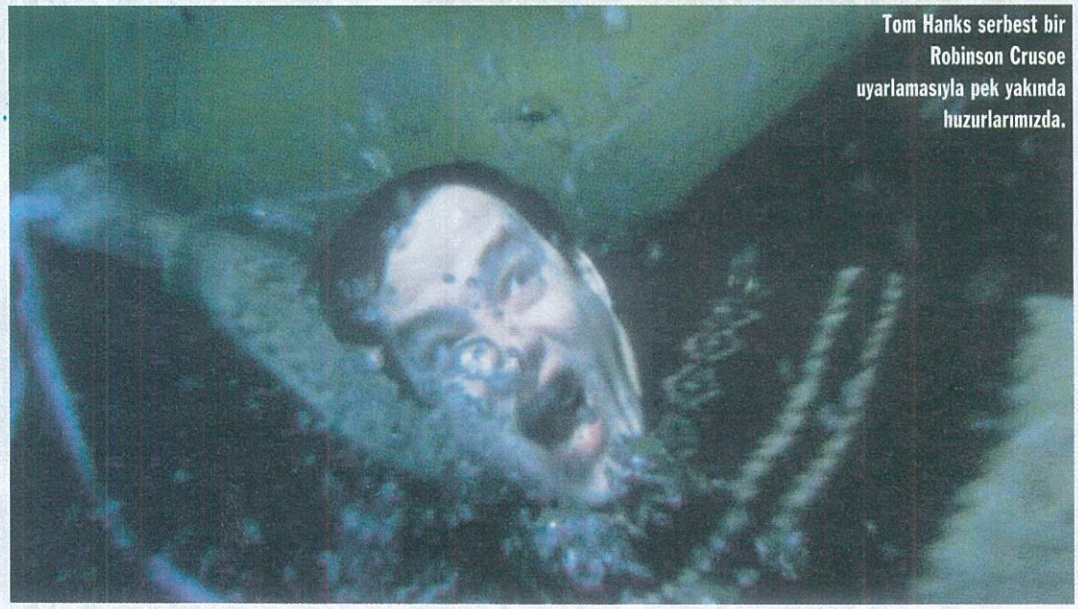

Tom Hanks serbest bir Robinson Crusoe uyarlamasıyla pek yakında huzurlarımızda.

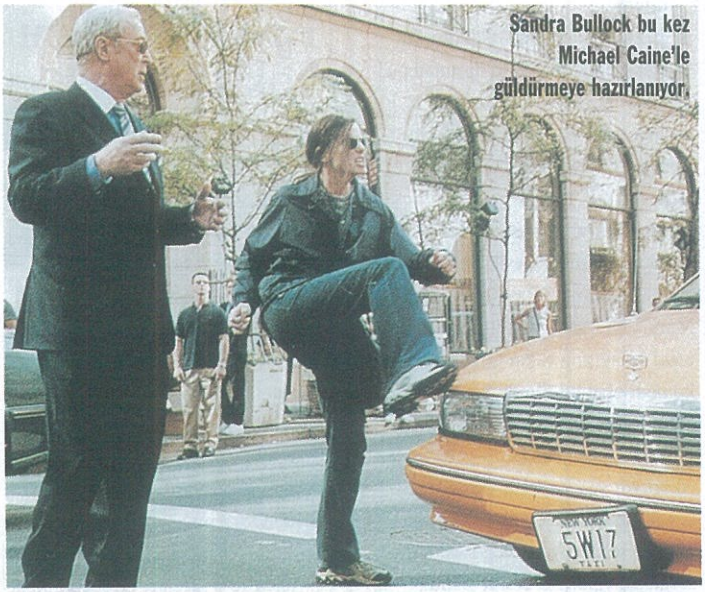
Sandra Bullock bu kez Michael Caine'le güldürmeye hazırlanıyor.

MISS CONGENIALITY

Zengin oyuncu kadrolu bir aksiyon komedi

"Grumpy Old Man", "Richie Rich" ve "My Favorite Martian" gibi komedilerinden tanıdığımız yönetmen Donald Petrie yeni filmi "Miss Congeniality"yle görkemli bir oyuncu kadrosu ve ilginç bir öykü sunmaya hazırlıyor bizlere. Sandra Bullock, Michael Caine, Benjamin Bratt ve bir süredir sinemayla pek haşır neşir olmayan William Shatner ile Candice Bergen'in oynadığı filmin gösterimi yılbaşından öncesine yetiştirilmeye çalışılıyor. Filmde Bullock, Gracie adındaki bir FBI ajanını canlandırıyor. Fakat bu "güzel" ajan bir bombalama olayını önlemek üzere New Jersey'deki güzellik yarışmasına katılmakla görevlendiriyor. İlginç bir aksiyon-komedi örneği olacak gibi görünen filmin çekim mekanları New York ile Teksas'ın Austin, Round Rock ve San Antonio kentleri.

Japonların meşhur baskınını Michael Bay yönetiyor.

PEARL HARBOR

Ben Affleck bu kez pilot

Çekimlerine içinde bulunduğumuz yılın 3 Nisan'ında başlanan Michael Bay yönetimindeki İkinci Dünya Savaşı draması "Pearl Harbor" 145 milyon dolarlık bütçesiyle bu yılın en pahalı filmlerinden biri olmaya aday. Ben Affleck, Dan Aykroyd, Alec Baldwin, Kate Beckinsale, Cuba Gooding Jr., Josh Hartnett, Tom Sizemore ve Jon Voight'u izleyeceğimiz filmde Affleck ve Hartnett, Japonların meşhur baskınının hemen öncesinde Beckinsale'i bir türlü paylaşamayan iki pilotu canlandırıyorlar. Filmin çekimleri için dünyanın dört bir yanına gidildi. Film mayıs 2001'de Birleşik Devletler'de, 2 ay sonra da Japonya'da gösterime girecek.

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİ FİLMLER

JURASSIC PARK 3

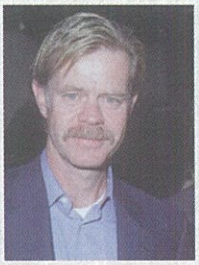

Yeniden hayata dönen dinozorların üçüncü macerası için Sam Neill, William H. Macy, Téa Leoni, Alessandro Nivola ve 12 yaşındaki Trevor Morgan oyuncu kadrosu için seçilmiş durumda. Yönetmenlik koltuğunda Joe Johnston var. Film için kalabalık bir senaryo yazarı kadrosu çalışıyor.

Gösterim Tarihi: Temmuz 2001

ROAD TO PERDITION

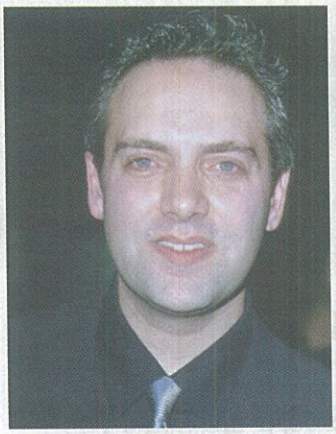

Sam Mendes'in "Amerikan Güzeli"nden sonraki projesi bu. Şimdilik sadece Tom Hanks'in ismi geçiyor. Hanks; Michael O'Sullivan isimli, katledilen ailesinin intikamını alan bir adamı canlandıracak.

Gösterim Tarihi: 2002

TERMINATOR 3

Edward Furlong, Arnold'la birlikte bir kez daha kamera önüne geçmeye hazırlanıyor. Ne yazık ki, yönetmenlik koltuğu henüz boş. David Fincher, Christian Duguay, Roland Emmerich ve Ridley Scott'ın isimleri geçiyor. Cameron'ın yönetmeye pek niyeti yok. Senaryoya ise kadın bir terminatör eklenmesi düşünülüyor. Mesela Gwyneth Patrow!

Gösterim Tarihi: 2002 yazı

THE 51st STATE

Samuel L. Jackson, Robert Carlyle ve Rhys Ifans bu aksiyon komedide buluşuyor. Bütçenin 28 milyon dolar olarak öngörüldüğü düşünülürse gelmiş geçmiş en büyük İngiliz filmi olabilir bu. Filmin yönetmeni Hong Konglu Ronny Yu.

Gösterim Tarihi: 2001

SPIDER-MAN

Son olarak "Basit Bir Plan" filmini izlediğimiz Sam Raimi, Örümcek Adam'ın maceralarını perdeye yansıtmak üzere yönetimi devraldı. Senaryoyu ise David Koepp yazacak. Tobey Maguire örümcek kostümünü giyerken Nicolas Cage de kötü adamı oynayabilir.

Gösterim Tarihi: Kasım 2001

BIG FISH

Ölen babası üzerine fantastik öyküler uyduran bir çocuğu anlatan Daniel Wallace'ın romanına Steven Spielberg gözünü dikmiş durumda. Gelgelelim, ustanın bu projeye başlamadan önce "A.I." ve "Minority Report"u tamamlaması gerek. Bu da filmin çekimlerine 2001'in ortalarında başlanması demek.

Gösterim Tarihi: 2002

ANIMAL HUSBANDRY

Ashley Judd ücretini 4 milyon dolara çıkarırken zengin oyuncu kadrolu bu Tony Goldwyn filminde de başrolü oynayacak. Kadrodaki diğer isimler Ellen Barkin, Greg Kinnear, Marisa Tomei ve bu ay "X-Men"de izleyeceğimiz Avustralyalı oyuncu Hugh Jackman. Film bir romantik komedi.

Gösterim Tarihi: 2001 ortası/sonu

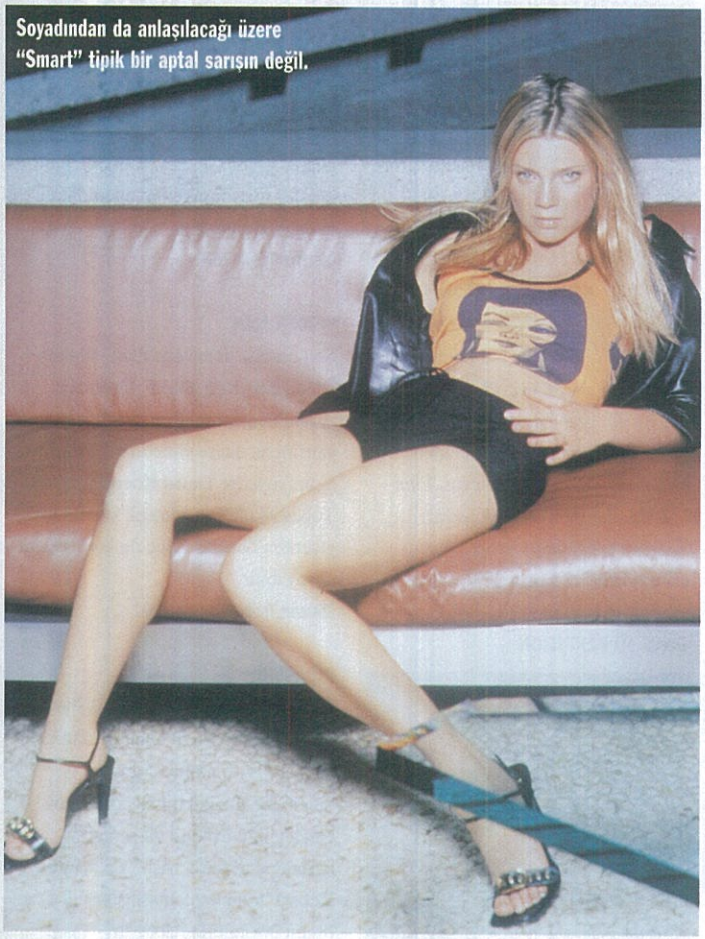
Soyadından da anlaşılacağı üzere "Smart" tipik bir aptal sarışın değil.

Doğal sarışın

Amy Smart bu ay "Geyik Muhabbeti"nde (Road Trip) Beth rolünde karşımıza çıkacak. Kendisini 3 yıl önce, Paul Verhoeven'in yönettiği "Starship Troopers"da ufak bir rolde izlemiştik.

On dört yaşında modelliğe başlamadan önce, 10 yıl bale dersleri almış Smart. 1996'dan bu yana ise oyunculuk yapıyor. Rol aldığı filmlerden çoğu "Campfire Tales", "Strangeland", "High Voltage" gibi bizde gösterilmemiş filmler. Amy Smart'ın esas ün sağladığı film olan 1999 yapımı "Varsity Blues" ise yine bizim sinemalara uğramamış bir yapım. Herhalde kendisini büyük ölçüde "Geyik Muhabbeti" ile tanıma olanağı bulacağız.

Hollywood'un son dönemde yeniyetme filmlerine ağırlık vermesi; yaşı 18 ile 26 arasında değişen pek çok genç oyuncuya rol imkanı sağladı. Gözüktüğü kadarı ile Amy Smart da bunlardan birisi. 1976 yılında California'da doğan Amy, satıcı bir baba ve müze görevlisi bir annenin çocuğu. Her ne kadar bazı filmlerinde siyah saçlı olarak gözükse de kendisi doğal bir sarışın. Altı yıldır kendisi gibi genç bir oyuncu olan Brandon Williams ile beraber olan Amy, hayranları tarafından son derece sıcak bir kişi olarak tanımlanıyor.

Bizde de bir kaç kez TV ekranlarında oynayan "The Last Time I Committed Suicide" Amy Smart'ın rol aldığı ilk önemli film olarak kabul edilebilir. Bu filmi takip eden iki yıl içerisinde TV filmleri, küçük bütçeli filmler ve TV dizilerinde rol alan Smart; 1999 yılında oynadığı "Varsity Blues" ile ilk kez ciddi anlamda dikkat çekti. Beklenmedik bir başarı kazanan bu gençlik filminden sonra Smart senaryosunu Farrelly kardeşlerin yazdığı "Outside Providence"da rol aldı.

Bu filmleri takiben ise, bizim de bu ay izleyeceğimiz "Geyik Muhabbeti" geldi. "Amerikan Pastası" ve "Ah Mary Vah Mary" gibi filmlerdeki espri anlayışına yakın tarzda bir komedi olan bu filmde Smart kampüsün seksi kızı rolünde. Filmdeki esas çocuğu bir gece baştan çıkartıyor ve sevişirken kendilerini kaydettikleri video kaset yanlışlıkla oğlanın telefon yoluyla görüştüğü sevgilisine gidiyor. Sonuç olarak Smart bu filmde sorun yaratan kadın rolünde. Filmdeki rolü, Amy Smart'ın hayranları tarafından ona yakıştırılan tanımlamalara pek uygun değil gözüktüğü kadarıyla. Ama yine de Smart'ın şimdilik en akılda kalıcı ve büyük rolü "Geyik Muhabbeti"ndeki Beth gibi gözüküyor. Aynı zamanda Santa Monica Körfezi'nin temizlenmesi amacı güden bir yardım organizasyonunun da sözcüsü olan Amy Smart'ın yeni bir film projesi de var. Jerry Zucker'ın yönettiği "Rat Race" isimli bu film, Stanley Kramer'ın 1963 yılında yönettiği "It's a Mad Mad Mad Mad World"den serbest bir uyarlama. "Rat Race"in Amerika'da 2001 yazında gösterime girmesi bekleniyor.

Erdem'in filmi Tokyo'da

Reha Erdem'in geçtiğimiz sezon sinemalarımızda oynayan filmi "Kaç Para Kaç", 28 Ekim-5 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan 2000 Uluslararası Tokyo Film Festivali'nde yarışacak. Festivalin resmi yarışmalı bölümüne, 44 ülkeden 457 film arasından sıyrılarak seçilen "Kaç Para Kaç"ın 16 rakibi var. Jüri başkanlığını ünlü Alman yönetmen Volker Schlöndorff'un yaptığı festivalde, En İyi Film, Yönetmen, Senaryo, Oyuncu ve Yardımcı Oyuncu olmak üzere 5 dalda ödül veriliyor. Lars von Trier, Ang Lee, Kenneth Branagh gibi yönetmenlerin de özel gösterimlerini kapsayan bu yılki festival programında İngiliz kısa metraj ve Rus Animasyon Filmleri de yer alıyor. İlk filmi "A Ay"dan 10 yıl sonra çektiği "Kaç Para Kaç" ile Erdem, burada da son derece olumlu eleştirilerle karşılaşmıştı. Taner Birsel, Bennu Yıldırımlar ve Zuhal Gencer'in oynadıkları film, SİYAD'dan da En İyi Erkek (Taner Birsel) ve En İyi Yardımcı Kadın(Zuhal Gencer) Oyuncu ödüllerini kazanmıştı. "Kaç Para Kaç" yine bu yıl, Haziran ayı içerisinde Münih Film Festivali'nde de, Dünya Sineması bölümünde gösterilmişti.

"Herkes Kendi Evinde"

Anna Bielska

Yönetmenliğini Semih Kaplanoğlu'nun yaptığı "Herkes Kendi Evinde"nin çekimleri 25 Eylül'de başladı. Çekimleri İzmir, Çeşme ve Alaçatı'da yapılacak filmin senaryosunu Kaplanoğlu iki yılı aşkın bir sürede Özden Cankaya ve Serpil Kırel ile birlikte yazmış. Filmin senaryosu, 1999 yılında Fransa'nın Montpellier şehrinde yapılan "Akdeniz Filmleri Şenliği"ne katılan 80 proje arasından ilk ona seçilmişti. Görüntü yönetmenliğini Gaik Kirokosian, sanat yönetmenliğini Çağla Ormanlar yapıyor. Müzikler ise Cold House-Mehmet Can Erdoğan'a ait. 1984 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV bölümünden mezun olan Kaplanoğlu ödül kazanmış pek çok reklam filmine de yaratıcı-yönetmen olarak imza atmış. "Herkes Kendi Evinde", "Şehnaz Tango"nun ilk 52 bölümünün yazarı ve yönetmeni olan Kaplanoğlu'nun ilk uzun filmi.

ottomania
aphir
STEPHANO
LOT - MARSEILLE
CENAJANS
GREY

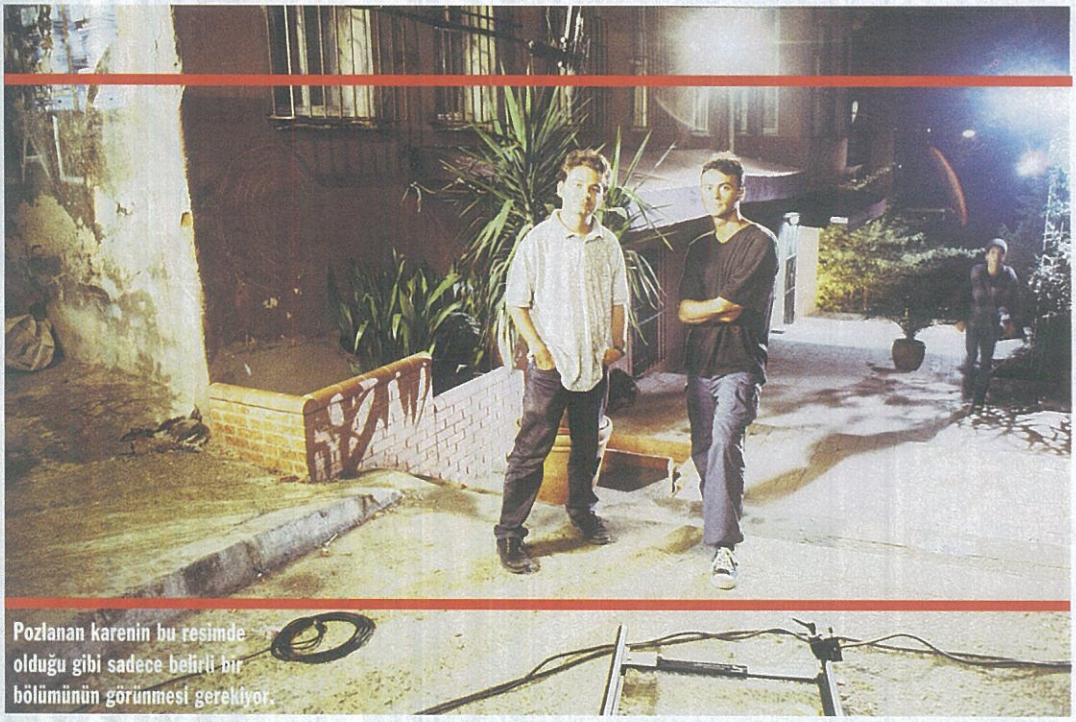

Pozlanan karenin bu resimde olduğu gibi sadece belirli bir bölümünün görünmesi gerekiyor.

Şu Mikrofon Meselesi

Bazen sinemada film izlerken tepeden mikrofon sarktığını görürsünüz. Peki bunun neden kaynaklandığını hiç düşündünüz mü?

Tom Cruise, Renée Zellweger'ı onunla son derece neşeli geçen bir yemekten sonra evine bırakıyor. Kapıya yaklaşıyorlar. Kapının önünde durduklarında aralarındaki durum giderek ısınıyor. Cruise tam kızın üzerindeki seksi elbiseyi sıyırıp öpücükler konduracak! Fakat o da ne! Bir boom mikrofon bu seksi sahneyi daha yakından röntgenlemeye çalışan hınzır bir çocuk gibi tepelerinde bitiveriyor. Ve ister istemez sahneye yabancılaşıp sürekli olarak röntgenci mikrofona gözümü kaydırıyorum. İzmir'de bir gece şu an hangisi olduğunu hatırlayamadığım bir sinemada izlediğim "Jerry Maguire"ı neredeyse iki saat boyunca tepeden sarkan mikrofonlarla, çerçeveye giren reflektörlerle haşır neşir olarak izlemiştim. Sık sık sinemaya giden pek çok kişinin rastladığı nahoş bir durumdur bu. Hatta zaman zaman televizyonda bile rastlanır buna. Peki neden? Neden görünür o mikrofon? Gerçekten de filmi çekenler görmemişler midir çekim sırasında o mikrofonun çerçeveye girdiğini? Sizce onca para dökülen ve piyasaya çıkmadan önce onlarca çift göz tarafından seyredilen bu filmlerde böyle birşeyin gözden kaçması mümkün mü? Bütün bunlar size de mantıklı gelmiyorsa, herşeyin nedenini öğrenmeyi gaye edindiğim aşağıdaki kısa araştırmamın sonuçlarına bir göz atın. Fakat başlamadan, şu sıralar "Hemşo"nun görüntülerini yaratmakla meşgul olan Uğur İçbak'a ve Need's Film ve Prodüksiyon şirketinde görüntü yönetmenliği yapan Yüksel Varol'a teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Zira meselenin özünü bana açıklayan onlar oldular.

35mm bir kameranın vizöründen baktığınızda gördüğünüz çerçevenin tam ortasında çizgilerle sınırlandırılmış bir başka çerçeve daha olduğunu farkedersiniz. İşte çizgilerle sınırlandırılmış o çerçeve aslında yapılan çekimin sinema perdesinde görüneceği esas çerçevedir. Çizgilerle sınırlandırılmış çerçevenin dışında kalan bölüm, örneğin boom mikrofonun oyunculara çok yakın olması gerektiği zamanlarda oyuncular ile mikrofon arasındaki mesafeyi ayarlamaya yarar. Mikrofon tüm çerçeve içerisindedir; fakat siz bilirsiniz ki mikrofon sınırlandırılmış çerçevenin dışında olduğu için sinemada seyrederken çerçevede bu mikrofon olmayacaktır. Tabii, eğer uygun projeksiyon ve perde koşulları olursa... Bugün ABD'de 1,85:1 formata uygun filmler kullanılıyor. 1,85'e 1'lik bu oran filmin negatifinin üzerindeki yazılım yapılan görüntü karesinin oranı. Ama işte 1,85:1 bugün yeryüzünde kullanılan tek format değil. Sözgelimi Avrupalı sinemacılar 1,66:1 formatını tercih ediyorlar genellikle. Ayrıca 1,75:1 formatı da mevcut. Peki bu formatların perdede gördüğümüz mikrofona etkisi ne?

Burada bir parantez açıp adına kaş denen şeyi açıklamalıyım. 35mm bir kameranın vizöründen baktığınızda çizgilerle sınırlandırılmış bir çerçeve daha göreceğimizi yazmıştım az önce. İşte çekim yaptıktan sonra bu sınırlandırılmış çerçevenin dışındaki şeyleri görmememizi sağlayacak işlemin adı kaş. Sınırlandırılmış çerçevenin dışındaki şeyleri kaş işlemi sırasında maskeliyorsunuz ve dolayısıyla gösterim esnasında ne mikrofon görünüyor ne de reflektörler veya şaryolar... Daha doğrusu görüntü yönetmeni bunların görünmeyeceğini düşünerek gönül rahatlığıyla yapıyor çekimini. İşte eğer bir film 1,85:1'lik formatta çekildiyse, mutlaka kaş da buna uygun olarak yapılmalı, gösterim sırasında projeksiyon cihazında da bu formata uygun bir objektif kullanılmalı. Ama örneğin 1,85:1 formatta çekilip buna uygun olarak kaş yapılan filme doğru objektifi yerleştirmemişseniz ya da ne bileyim 1,85:1 formatta çekilen bir filme 1,66:1 formatına uygun bir şekilde kaş yapmışsanız o mikrofonları ve şaryoları görmek kaçınılmazdır. Ayrıca tüm bunlar doğru ölçülerdeki perdelerde yapılmalı. Ne yazık ki, ülkemiz sinemalarının pek çoğu bu koşullara dikkat etmiyor. Örneğin "Hemşo"nun setinden çekilen yandaki fotoğrafta çizgilerle alttan ve üstten sınırlandırılan çerçeveyi 1,85:1 formatına uygun kaş yapılmış bir film karesi olarak kabul edin. Eğer hiç kaş yapılmazsa ya da uygun kaş işlemine tabi tutulmazsa çerçevenin üstündeki ışıklar, tepedeki mikrofon, alttan da kablolar, kameranın kaymasını sağlayan şaryo düzeneği kaçınılmaz bir şekilde çerçeveye girer. Televizyonda gördüğümüz mikrofonlar için de bu geçerlidir. Standart televizyon formatı 1,33:1'dir. Televizyonda film izlerken alt ve üst kısımlarda gördüğünüz siyah bantlar bunun sonucu zaten. Sinema filminin televizyona aktarılması işlemi olan telesine sırasında, film hangi formatta çekildiyse televizyon formatına uygun kaş yapılması lazım. Yapılmayınca cam ekranda da maruz kalıyoruz mikrofona. Aklıma gelmişken, çekim sırasında negatif film pozlanırken de otomatikman kaş yapılabiliyor. Bunun kameradaki adı "aparture plate". Fakat genellikle pek tercih edilmiyor. Tercih edilmemesinin nedeni de kaşın kenarlarına mikroskobik toz ve kılların yapışarak gösterim sırasında perdede büyüyerek görünmesi. Bu yüzden, bu işlem tercih edildiğinde çekimin hemen sonrasında film kontrol edilip temizlenmeli. Uğur İçbak zaman zaman bu yöntemle çalıştığını söyledi. Nihayetinde sinema müdürlerinin yukarıda değindiğim şeylere dikkat etmesi gerek. Etmediklerinde izleyicilerini mikrofonlu mikrofonlu görüntüler bekliyor olacak zira.

BURÇİN S. YALÇIN

Bir minicik yıldızcık varmış!

Sekizi de bugün ünlü birer yıldız... Tanımadıysanız, ipuçlarımızı okuyun.Yine bulamadıysanız, sayfanın en altına bakın.

Birinci mevkide bir Juliette...

Çorap satan Meksikalı göçmen...

Oscar töreninde sulugözlük yapacak.

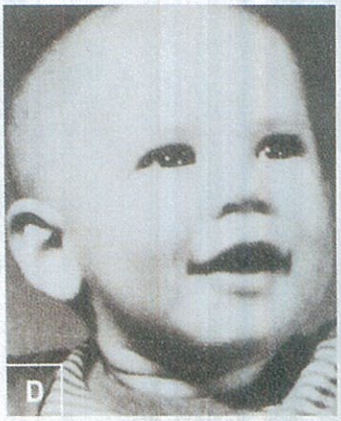

60'ına merdiven dayayan aksiyon yıldızı.

Kızlar ona bayılıyor...

Bond kızı olup nefes kesecek...

Amerikan veledi...

Pek değişmiş sayılmaz.

Öteki dünya üçlemesi

Kieslowski aramızdan ayrılmasaydı yeni bir üçlemeyle çıkacaktı karşımıza... Genç Alman yönetmen Tom Tkywer, şimdi bu üçlemenin izinde yeni filmine başlıyor.

1996 yılında ölen Polonyalı yönetmen Krzysztof Kieslowski'nin son projesi hayata geçiriliyor. Kocası aşırı dozda uyuşturucudan ölen, Filipina adındaki 29 yaşında bir öğretmenin öyküsü olan film "Heaven" (Cennet) adını taşıyor. Siena'da geçen filmde Filipina dolaylı yoldan kocasının ölümüne sebep olan uyuşturu satıcısını öldürmeye karar veriyor; ancak bir hata yaparak 4 masum insanın ölümüne sebep oluyor. Tutuklanan Filipina karakolda kendisinden 8 yaş genç bir polis memuru ile tanışıyor ve Filipina'ya aşık olan bu genç polis ona hem yaşama gücü hem de aradığı satıcıyı bulması için bir şans veriyor... Kieslowski'nin "Üç Renk"ten sonra yeni bir üçleme olarak tasarladığı bu projede; "Heaven"i takip edecek filmler "Hell" (Cehennem)" ve "Purgatory" (Araf) adını taşıyor. Tıpkı "Dekalog", "Veronique'in Çifte Yaşamı" ve "Üç Renk Üçlemesi"nde olduğu gibi senaryo aşamasında Krzysztof Piesiewicz ile çalışan Kieslowski, ne yazık ki ikinci filmin senaryosunu yazdıktan sonra ölmüş. Bunun üzerine de Piesiewicz üçüncü filmin senaryosunu kendi tamamlamış. Üçlemeyi hayata geçirme işini üstlenen yapımcı firmalar Mirage Enterprises ve X-Filme, filmin dağıtımını üstlenecek firma ise Miramax. 11 milyon dolarlık

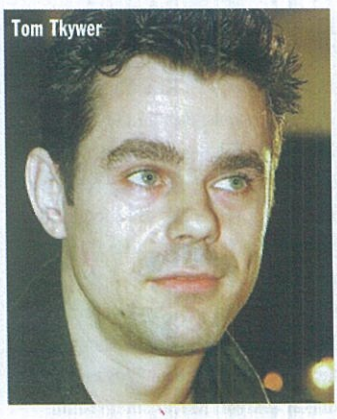

Tom Tkywer

bütçesi olan filmin prodüktörü "Yağmurdan Önce" ve "Hayat Treni"nin de prodüktörlüğünü üstlenmiş olan Cédomir Kolar. İdari yapımcılar ise Sydney Pollack ve Anthony Minghella. Kieslowski'ye adeta bir saygı duruşu gerçekleştirircesine bu proje için biraraya gelen bunca önemli isimden yönetmenlik görevi ise Alman Tom Tykwer'e ait. Tykwer özellikle 1998 yapımı "Koş Lola Koş" filmi ile tüm dünyada büyük ilgi görmüş ve yönetmenin ilk üç filmi geçtiğimiz yıl İstanbul Film Festivali'nde de gösterilmişti. Dördüncü filmi "Der Krieger und die Kaiserin" (Savaşçı ve İmparatoriçe) Almanya'da 12 Ekim'de gösterime giren Tykwer'in üçlemenin diğer iki filmini de yönetip yönetmeyeceği henüz belli değil. Filmin oyuncu kadrosunda ise iki ünlü isim var. Filipina rolünü Cate Blanchett canlandırırken, ona aşık olan genç polis rolünü de Giovanni Ribisi üstleniyor. Çekimleri Eylül ayında başlayan ve Almanya ile İtalya'da gerçekleşen filmin 2001 yılında gösterime girmesi bekleniyor.

Salvador Dali'nin yazdığı metinden uyarlanan "Babaouo" bir İspanyol yapımı

Sinema tarih yine buluşuyor

Kış aylarında sinemaseverlerin dünyasına renk katma görevini yerine getiren Uluslararası Sinema Tarih Buluşması, bu yıl 10-16 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşecek.

TÜRSAK Vakfı ve Türkiye İş Bankası'nın işbirliğiyle gerçekleştirilen festivalde 60'ın üzerinde film, şu salonlarda ücretsiz olarak gösterilecek: Alkazar, Avrupa, Levent Kültür Merkezi Sinema Türsak, Alman Kültür Merkezi, Fransız Kültür Merkezi, AKM Sinema Salonu ve Bilgi Üniversitesi... Zengin bir programa sahip olan festivalde Türk izleyicisiyle ilk kez buluşacak önemli filmler de yer alıyor.

YARIŞMALAR

Uluslararası Yarışma'ya İspanya, Fransa, Almanya, Kanada, Rusya, Arjantin, Amerika, Finlandiya ve İtalya sinemasından örnekler katılıyor. Uluslararası Belgesel Film Yarışması'nda ise sinema ile tarihi buluşturan ve özellikle göç temasına eğilen belgeseller yarışacak.

Festivalin diğer yarışmalı bölümü ise Ulusal Yarışmalar. Bu bölüm de kendi içinde iki yarışma barındırıyor. Bunlardan Uzun Metrajlı Film Öyküsü Yarışması amatör veya profesyonel tüm yazarlara açık. Yarışmanın konusu ise "Tarih Boyunca Göçler". Kısa Metrajlı Film Proje Yarışması dahilinde ise, seçici kurulun belirlediği ve çekimi Türkiye İş Bankası desteğiyle gerçekleştirilen üç proje gösterilecek. Bu projeler de yine "Tarih Boyunca Göçler" teması üzerine.

Festivalin Yarışma Dışı Gösterimler Bölümü'nde ise iki önemli sinemacı adına düzenlenen toplu gösterimler dikkat çekiyor. Macar sinemasının dünyada tanınmasında önemli bir rol oynayan Zoltan Fabri ve oyunculuktan gelen Alman sinemacı Margarethe von Trotta bu toplu gösterinin konukları.

ZOLTAN FABRI

1917 yılında Budapeşte'de doğan Zoltan Fabri sinema yapmadan önce farklı sanat alanlarıyla da ilgilenmiş bir yönetmen. Özellikle resime büyük ilgi duyan ve 1935-1938 tarihleri arasında Budapeşte Güzel Sanatlar Akademisi'nde okuyan Fabri, 21 yaşında iken tiyatro yönetmeni olma düşüncesi ile okulunu değiştirmiş. Film ve Drama Akademisi'ne başlayan Fabri, 1941 yılında da oyunculuk diplomasını almış.

Kendisinin de üyesi olduğu Macar Ulusal Tiyatrosu'nda yönetmenlik ve bunun yanında sahne tasarımı ve oyunculuk yapan Zoltan Fabri, 1950'lerin başında ise sinema dünyasına girmeye başladı. Hunnio Film Stüdyosu'nda sanat yönetmenliği yapmasının ardından, başka yönetmenlerin yarım bıraktığı bir filmi tamamlayan Fabri, bunun arkasından da 1952 yılında ilk filmi "Fırtına"yı çekti. 2. Dünya Savaşı'nın büyük bölümünü savaş tutsağı olarak geçiren yönetmen, bunun da etkisiyle insan haklarını öne çıkartan, anti-militarist ve anti-faşist içerikli filmler yaptı. Filmleriyle çeşitli festivallerde oldukça önemli ödüller kazanan Zoltan Fabri, 6 yıl önce geçirdiği bir kalp krizi sonucu ölmüştü. Çektiği filmler ile Macar sinemasının dünyada tanınmasına çok büyük katkıda bulunduğu gibi, pek çok önemli ödül de kazanan Fabri'nin festivalde 6 filmi gösterilecek. Bunlardan ilki 1956 yapımı olan "Profesör Hannibal". Konformist çevresinin baskıları sonucu yaşamı alt üst olan bir adamın trajedisini anlatan film 1957 yılında Karlovy Vary Festivali'nde de Kristal Küre ödülüne aday gösterilmişti. Toplu gösteri içerisinde yer alan diğer filmler arasında 1964 yapımı "20 Saat", 1970 yapımı "Toth Ailesi" ve Fabri'nin en iyi filmleri arasında kabul edilen 1976 yapımı "Beşinci Mühür" de var. Gösterinin son iki filmi ise bizde de iyi tanınan iki yapıtı: "Macarlar" (1978) ve "Ağıt" (1981). "Macarlar" En İyi Yabancı Film dalında Oscar'a aday olmuş, "Ağıt" ise yönetmene Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı ödülü kazandırmıştı.

MARGARETHE VON TROTTA

Margarethe von Trotta Alman sineması ve kadın yönetmen denince akla gelen ilk isimlerden biri olma ayrıcalığına sahip. 1942 yılında Berlin'de doğan von Trotta soyadındaki "von" lakabından da anlaşılacağı gibi soylu bir aileden geliyor. Annesi Baltık-Alman soylusu mülteci bir Rus kadın, babası ise Alman bir ressam. Oldukça iyi bir eğitim alan von Trotta oyunculuk kariyerine 1964 yılında tiyatro sahnesinde başladı. Fassbinder'in

"Veba Tanrıları", "Amerikalı Asker", "Kutsal Fahişeden Sakının" gibi filmlerinde oynayan von Trotta bir dönem evli olduğu Volker Schlöndorff'un filmlerinde de rol aldı. 1975 yılında ise Schlöndorff ile beraber "Katharina Blum'un Çiğnenen Onuru"nu yöneterek yönetmenlik kariyerine başladı. Bu filmden sonra yazarlık, yönetmenlik ve oyunculuğu birarada sürdüren Margarethe von Trotta festivalde 9 filmiyle yer alıyor. Bunlardan ilki yönetmenin tek başına yönettiği ilk film olan, 1978 yapımı "Das zweite Erwachen der Christa Klages/Christa Klages'in İkinci Uyanışı". Onu 1979 yapımı"Schwestern oder die Balance des Glücks/Kızkardeşler Veya

Mutluluğun Dengesi" takip ediyor. 1981 yapımı "Die bleierne Zeit" ise toplu gösterideki üçüncü von Trotta filmi. Barbara Sukowa ve Rüdiger Vögler gibi ünlü Alman oyuncuların oynadığı film, Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan ödülü kazanmıştı. 1983 yapımı "Heller Wahn/Müthiş Çılgınlık"ta ise Hanna Schygulla'yı izleme fırsatı bulacağız. Margarethe von Trotta'nın belki de en ünlü filmi olan "Rosa Luxemburg" da toplu gösteride yer alan filmler arasında. Film, 1986 yılında Cannes Film Festivali'nde başrol oyuncusu Barbara Sukowa'ya hakedilmiş bir En İyi Kadın Oyuncu ödülü kazandırmıştı. Yönetmenin 90'lı yıllarda çektiği filmlerden "Lungo Silenzio/Uzun Sessizlik"(1993) ve "Das Versprechen/Vaat"(1994) yine toplu gösteride izleme imkanı bulacağımız filmler arasında. Her iki film de daha önce İstanbul Film Festivali'nde de oynamış, hatta "Vaat" kısa bir süre için ticari gösterime bile girmişti. Festivaldeki son von Trotta filmi ise 1997 yapımı bir Televizyon filmi olan "Winterkind/Kış Çocuğu". Toplu gösteri dahilinde von Trotta üzerine bir belgesel olan "Die Neugier immer weiter treiben/Merakı Daima Sürdürmek" de gösterilecek. 1995 yapımı belgeselin yönetmeni ise Peter Buchka.

DİĞER FİLMLER

Festivalde gösterilecek diğer filmler arasında ilk dikkat çekeni hiç kuşkusuz Manuel Cusso-Ferrer'in yönettiği "Babaouo". Salvador Dali ve Luis Bunuel'in işbirliği ile gerçekleştirilen "Endülüs Köpeği" ve "Altın Çağ"ı takip eden bu film Dali'nin 1932 yılında yazdığı metne dayanıyor ve bir üçlemeyi tamamlıyor. Sembolik olarak 1930'ların savaş zamanı Avrupa'sını fon alan film, Babouo'nun Mathilda adındaki sevgilisini ararken başına gelen absürd olayları konu alıyor. Programın bir diğer ilginç filmi olan "Illuminata" ise Amerika'dan geliyor. Ünlü oyuncu John Turturro'nun ikinci yönetmenlik denemesi olan film; Susan Sarandon, Beverly D'Angelo, Christopher Walken, Ben Gazzara'yı biraraya getiriyor. İki yıl önce İstanbul Film Festivali'nde de gösterilen film, 20. yüzyılın başlarında bir tiyatro grubu

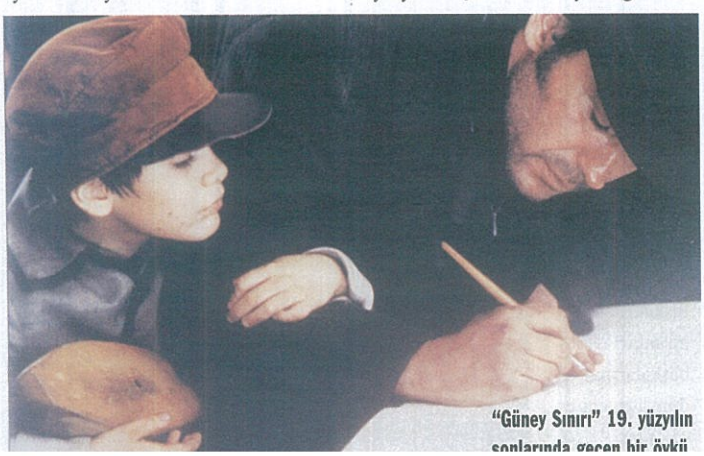

"Güney Sınırı" 19. yüzyılın sonlarında geçen bir öykü

"Vaat" Berlin Duvarı'nın ayırdığı bir çifti anlatıyor

içinde gelişen olayları anlatıyor. Bir diğer dikkat çekici film ise İtalya'dan geliyor. Giacomo Campionetti'nin yönettiği "Il Tempo Dell'amore/Aşk Zamanı" 1999 Locarno Film Şenliği'nde yarışmış bir yapım. Oyuncu kadrosundaki Natacha Regnier'i ise "Meleklerin Düş Yaşamı" filminden tanıyoruz. Film 19. yüzyılın sonunda Güney Afrika'da ve 1940'da Paris'te geçen iki farklı aşk öyküsünü kendine temel alıyor. Gerardo Herrero'nun yönettiği "Frontera Sur/Güney Sınırı" ise 1880-1900 yılları arasında Buenos Aires'de geçen bir öyküyü anlatıyor. Brezilya'ya göçmen olarak gelen, dul bir İspanyol kadın, oğlu ve Alman bir müzisyen arasındaki dostluğu anlatan film, 1998 İspanya/ Arjantin/ Almanya/ Fransa ortak yapımı. 2000 yılı Rus yapımı "Dnevik jego zeny/Karısının Günlüğü" Nobel ödüllü Rus yazar İvan Bunin'in yaşamını anlatıyor. Yazarın hayatını karısı Vera'nın anlatımından sinemaya aktaran filmin yönetmeni Alexec Ucitel. Peter Delpeut'un yönettiği "Felice...Felice..." ise bir Hollanda yapımı. 1895 yılında geçen ve 6 yıl önce terkettiği karısını tekrar bulmak için yolculuğa çıkan bir fotoğrafçıyı konu alan film, Hollanda Film Festivali'nde En İyi Film ve En İyi Erkek Oyuncu ödüllerini kazanmış. "Felice...Felice..." ayrıca Şikago Film Festivali'nde de görsel başarısı nedeniyle yönetmeni Peter Delpeut'a özel bir ödül getirmiş.
Festival süresince çeşitli paneller de düzenlenecek. İzleyiciler konuk sinemacılarla ise filmlerden önce sinemalarda söyleşiler yapabilecek

"Güle Güle" Antalya

Son anda iki film yarışmadan çıkınca 8 filmin katıldığı 37. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin yarışma bölümünü "Güle Güle" kazandı. Favori olarak gösterilen "Filler ve Çimen" üçüncü oldu. En iyi laboratuvar ve en iyi ses efekti dallarında ise ödül verilmedi.

En İyi Film: "Güle Güle"
İkinci Film: "Melekler Evi"
Üçüncü Film: "Filler ve Çimen"
En İyi Yönetmen: Derviş Zaim, "Filler ve Çimen"
En İyi Kadın Oyuncu: Sanem Çelik, "Filler ve Çimen"
En İyi Erkek Oyuncu: Talat Bulut, "Melekler Evi"
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Nilüfer Aydan, "Renkli-Türkçe"
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Şükran Güngör-Eşref Kolçak ("Güle Güle") ve Ali Sürmeli ("Filler ve Çimen")
En İyi Senaryo: Fatih Altınöz, "Güle Güle"
En İyi Görüntü: Ali Utku, "Melekler Evi"
En İyi Sanat Yönetmeni: Mustafa Ziya Ülkenciler, "Filler ve Çimen"
En İyi Müzik: Cahit Berkay, "Melekler Evi"
En İyi Kurgu: Mustafa Preşeva, "Filler ve Çimen"
Jüri Özel Ödülü: Kutay Özcan, "Eylül Fırtınası"

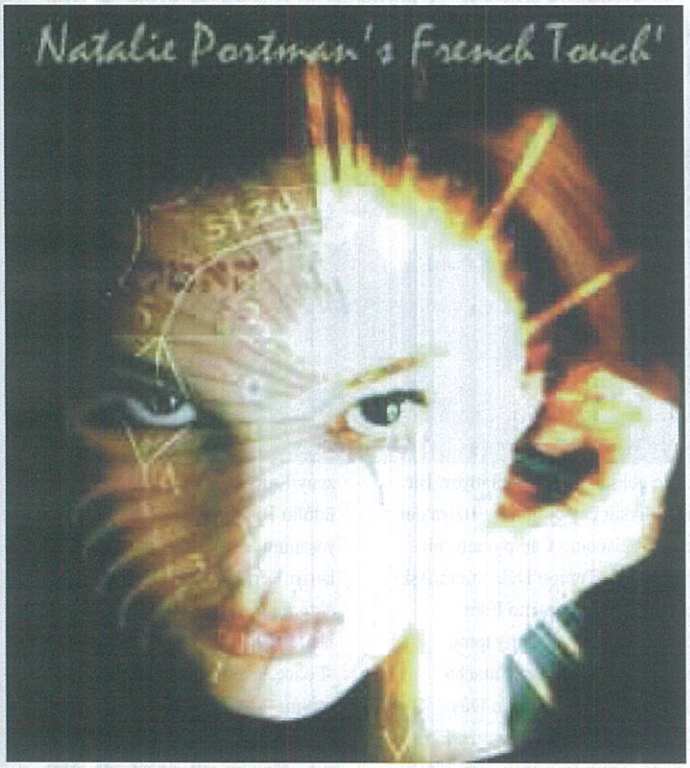

Sanal alemde son durum

Site sayısında rekora gidenler... Kendi adına dahi sahip olamayan yıldızlar ve haklarında yazılan yalan yanlış bilgilere öfkelenenler... İnternet biraz karışık!

Sizler sık sık Hollywood yıldızlarının internetteki adreslerine doğru yelken açıyorsunuz ama bu yıldızların zaman zaman sanal ortamda ne mücadeleler verdiklerinin farkında değilsiniz, muhakkak. Örneğin ünlü bir oyuncu kendi resmi sitesini açmak istiyor. Bu işlerle uğraşan çeşitli firmalar sözkonusu. Onlarla anlaşıp bu işleri onların yürütmesini isteyebilir bu oyuncu. CelebSites.com gibi şirketler Denzel Washington, Diane Lane gibi oyuncuların resmi sitelerini şekillendiriyorlar. Ama bu işi kendi yapım şirketiyle yürütenler de var. Val Kilmer'ın kendi resmi sitesini (www.valkilmer.org) kendi yapım şirketi olan Blessed Films sürdürüyor. Ya da yakın bir akraba, eş dost, arkadaşlar takip

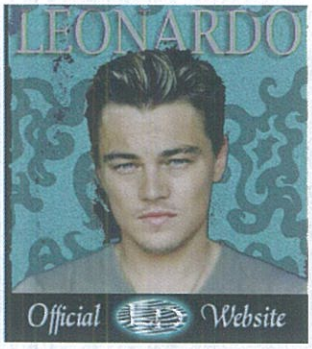

edebiliyor resmi siteleri. Sözgelimi Leonardo DiCaprio'nun resmi sitesiyle (leonardodicaprio.com) bizzat oyuncunun annesi ilgileniyor. "The Waterboy-Sucu" ve "American History X"ten anımsayabileceğiniz Fairuza Balk'un resmi sitesini ise (fairuzafansite.com) onun yakın arkadaşları idare ediyorlar. Elbette burada "resmi" sözcüğünü kabaca açmakta yarar var. Eğer yıldızımız sitesinin içeriği üzerinde bir miktar kontrole sahipse bu siteye "resmi" sıfatını vermekte bir sakınca yok. Brendan Fraser ve Tobey Maguire'ı temsil eden bir yayıncı "Müşterilerime kendi resmi sitelerini edinmelerini tavsiye ediyorum. Resmi olmayan sitelerde pek çok yanlış bilgi oluyor ve bunu önlemenin bir yolu da yok" diyor.

Bir de kendi domain name'ine sahip olma meselesi var. Mesela Julia Roberts'ın juliaroberts.com adresine sahip olması meselesi... Russell Boyd adında biri, zamanında juliaroberts.com adresini satın almış. Zaten böylesi adresler almak pek mesele de değil. 70 dolara 2 yıllığına herhangi bir yıldızın veya şirketin domain name'ini satın alıp da o yıldız veya şirketten alacağı yüklü miktarda para karşılığında zengin olma hayalleri kuranlar da az değil. Julia Roberts bir süre sonra kendi isminin olduğu siteyi Boyd'un eBay'a satmaya çalıştığını keşfetti ve ona dava açtı. Dava sonucunda da kendi domain name'ini kazandı. Öte yandan, şarkıcı/oyuncu Sting de sting.com'u işleten Georgia'lı bir adamı dava etti. Fakat adamın kötü niyetini kanıtlayamadığı için davayı kaybetti.

Peki, başka neler var? Geçtiğimiz haziranda Kate Winslet hamileyken Britanyalı yetkililere tehdit e-postaları aldığına dair bir şikayette bulundu. Gönderen kişi Winslet'la ilgili bilgileri büyük ihtimalle internetten tedarik etmişti. California Eyalet Üniversitesi'nde medya psikolojisi profesörü olan Stuart Fischoff bu konuda şunları söylüyor: "İnternet bizim 'parasosyal ilişkiler' dediğimiz şeyi göstermede çok iyi bir örnek. Bu ilişkilerde insanlar başkalarının dünyasına girer ve onlar hakkındaki tüm bilgileri toplar. Fakat bu tek yönlü bir yoldur. İnceleme altına alınan kişinin, inceleyen adamın ne yaptığına dair bir fikri yoktur." Durum gerçekten de ciddi gibi. "Yine de," diyor Los Angeles'taki Gavin de Becker isimli, 20 yıldır ünlüleri koruyan güvenlik uzmanı "İnternet medyatik kişiler hakkında kişisel enformasyon edinebileceğiniz -ve daha sonra bir bağlantı kurmak için fırsat kolladığınız- bir medyum görevi görüyor. Mesele sandığınızdan ciddi," diye de ekliyor. Aslında bunlar gerçekten de oluyor. Düşünsenize sanal alemin herhangi bir yerinde ünlülerle ilgili enformasyona rastlamanız olası: adreslerine, telefon numaralarına, hatta suç kayıtlarına...

Sizin anlayacağınız, web ortamı henüz yıldızlar için mükemmel bir araç değil. Fakat ne olursa olsun henüz internet emekleme çağında ve böyle sorunlar da gayet normal. Gülü sevenler yavaş yavaş dikenlerini de temizleyecektir.

Kime Kaç Site Adanmış?

Leonardo DiCaprio: 270'ten fazla
Sarah Michelle Gellar: 135'ten fazla
Natalie Portman: 100'den fazla
Jennifer Love Hewitt: 90'dan fazla
Jennifer Aniston: 85'ten fazla
Keanu Reeves: 75'ten fazla
Brad Pitt: 65'ten fazla
Jennifer Lopez: 65'ten fazla
Salma Hayek: 60'tan fazla
George Clooney: 55'ten fazla
Bruce Lee: 55'ten fazla
Denise Richards: 55'ten fazla
Angelina Jolie: 55'ten fazla
Ryan Phillippe: 50'den fazla
Alyssa Milano: 35'den fazla
Julia Roberts: 35'ten fazla
Freddie Prinze Jr: 30'dan fazla
Will Smith: 30'dan fazla
Russell Crowe: 25'ten fazla
Tom Cruise: 25'ten fazla

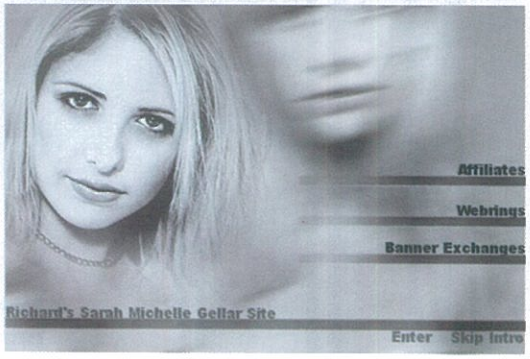

Gişede afro dalgası

Siyahi oyuncuların veya yönetmenlerin işleri günümüzde yapılan en kazançlı filmler arasında.

Bu yaz Amerika'da gösterime giren "Korkunç Bir Film" (Scary Movie) 140 milyon dolar ile bugüne kadar siyahi bir yönetmen tarafından çekilen en çok gişe yapan film oldu. Ayrıca geçtiğimiz yıl, siyahi oyuncu ve yönetmenlerin filmleri gişede parlak sonuçlara ulaşarak herkesi şaşırttı.

Zenci oyuncuların beyaz oyuncular kadar ücret almaya ne zaman başlayacağı, siyahi yönetmenlerin geniş bütçelere ulaşıp ulaşamayacağı ve büyük stüdyoların "siyah filmlerin" az ilgi çektiği fikrinden vazgeçip vazgeçmeyeceği henüz belli değil. Ama yine de stüdyoların yazılı olmayan "siyahi filmler yapma kuralları", az koyup çok almalarına yardımcı oluyor. Bu kuralların arasında bütçeyi maksimum 30 milyon civarında tutmak, sağlam bir soundtrack hazırlamak veya gelirden yüksek pay alan büyük starlara fazla yer vermemek sayılabilir. Zaten Hollywood'da ortalama bir filmin bütçesi 50 milyon dolar civarında iken; ortalama bir "siyahi" filmin bütçesi 13 milyon dolar olarak belirleniyor.

Örneğin "Boomerang", "Müebbet Kuşları" gibi filmlerin veya "Çatlak Profesör" serisinin yapımcısı olarak tanınan Brian Grazer "siyahi" filmlerin kaderinin değişebileceğine inananlardan. Başarının katı fikirli yetkilileri değiştirebileceğine ve afro-amerikalıların kamera önü veya arkasında yer aldığı filmlerin para kazandırmasının bu ekonomik önyargıyı ortadan kaldırabileceğine inanıyor.

Stüdyoların beyazların "siyahi" bir filmi kabullenmek istemeyeceği korkusu ile filmlerini "siyahi" filmler olarak tanıtmaktan çekindikleri öne sürülebilir. Örneğin 20th Century Fox'tan bir yetkili, yapımcılığını üstlendikleri "Vay Anam Vay"ın "siyahi" bir film olmadığı; daha geniş bir izleyici kitlesine hitap ettiğini söylüyor.

Bu yazın gişe bakımından en başarılı filmlerinden olan, Keenen Ivory Wayans'ın "Korkunç Bir Filmi" ise her ırk, cinsiyet ve yaş grubundan karaktere yer vermesi nedeniyle yine bir "siyahi" filmden çok, geniş kitlelere hitap eden bir film olarak değerlendiriliyor.

Bunun yanında Will Smith, Eddie Murphy veya Chris Tucker gibi komedi yıldızları oynadıkları filmlerde kendilerine 20 milyon dolar ödenmesini talep ederken; Denzel Washington, Samuel L. Jackson veya Morgan Freeman gibi oyuncular ise; eş değerde gelir getiren filmlerde oynayan beyaz meslektaşlarına oranla daha düşük ücret alıyorlar. Jamie Foxx, Omar Epps ve Nia Long gibi başarılı filmlerde oynayan genç "siyahi" oyuncular ise prodüktörlerden hakkettikleri ilgiyi görmüyorlar.

Ama tekrar Brian Gazer'ın söylediklerine kulak verirsek yine de işlerin gidişatının iyi yönde olduğu kanısına varabiliriz. Grazer 20 yıl öncesine kadar bir piyasa filmini zenci bir başrol oyuncusu ile çekmenin neredeyse imkansız olduğuna dikkat çekiyor ve bütçe konusunda hala sorunlar olsa da; değişiklikler olduğunu dile getiriyor. Prodüktörler "siyahi" filmlere az para yatırıp, bol kazanmaya devam eder; siyahi oyuncular ise haklarını koruma çabasına devam ederken; Premiere dergisinin hazırladığı tabloya bir göz attıktan sonra Hollywood'da "siyahi" filmler çekmenin gerçekten de karlı bir iş olduğunu inkar etmek imkansız.

"Çatlak Profesör 2"

"Korkunç Bir Film"

Az koy, çok al

Siyah izleyicileri hedef alan düşük bütçeli filmler, hasılat rekoru kırmasa bile; bayağı karlı olabiliyor. Büyük bir yıldız ve sağlam bir reklam kampanyasını arkanıza aldığınızda hedefleriniz gayet yüksek olabilir.

VAY ANAM VAY (2000, FOX)
Yıldız: Martin Lawrence
Bütçe: 30 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 120 milyon dolar ●

SHAFT (2000, PARAMOUNT)
Yıldız: Samuel L. Jackson
Bütçe: 45 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 80 milyon dolar ●

SCARY MOVIE (2000, DIMENSION)
Yıldız: Grup oyunculuğu
Bütçe: 19 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 150 milyon dolar ●

NEXT FRIDAY (2000, NEW LINE)
Yıldız: Ice Cube
Bütçe: 10 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 57 milyon dolar

THE BEST MAN (1999, UNIVERSAL)
Yıldızlar: Nia Long, Taye Diggs
Bütçe: 9 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 34 milyon dolar

HOW STELLA GOT HER GROOVE BACK (1998, FOX)
Yıldız: Angela Bassett
Bütçe: 20 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 38 milyon dolar

SOUL FOOD (1997, FOX)
Yıldızlar: Vanessa L. Williams, Vivicia Fox, Nia Long
Bütçe: 7,5 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 44 milyon dolar

WAITING TO EXHALE (1995, FOX)
Yıldızlar: Whitney Houston ve Angela Bassett
Bütçe: 15 milyon dolar
Amerika'daki Hasılatı: 67 milyon dolar

FRIDAY (1995, NEW LINE)
Yıldızlar: Ice Cube, Chris Tucker
Bütçe: 3,5 milyon dolar
Amerika'daki Hasılat: 27 milyon dolar

● *Gösterimi devam eden filmler*

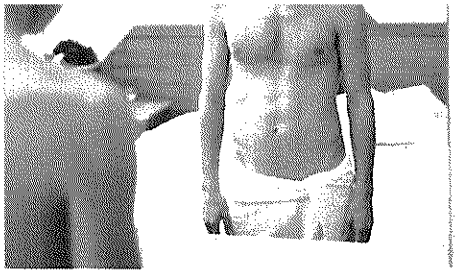

İnsan, kendini sevmek ister.

Aşık olmak, aşık olmak... aşık olmak ister.

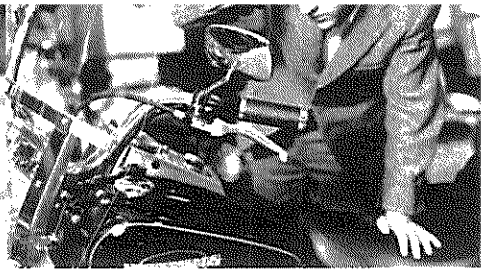

Kazanmak, harcamak,

günü yaşamak ister.

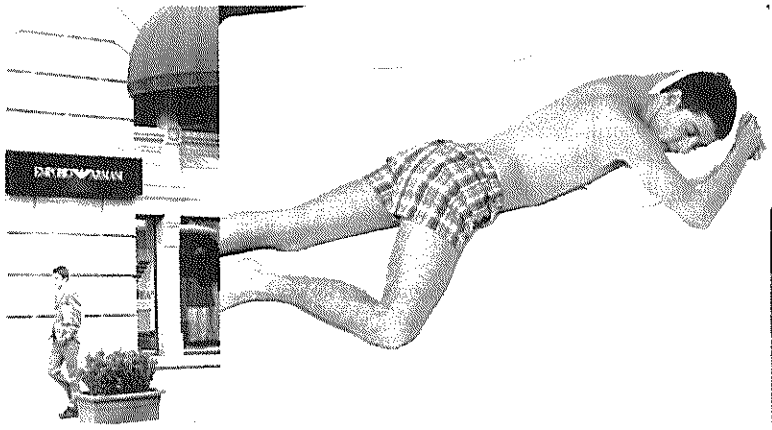

Rahat uyumak,

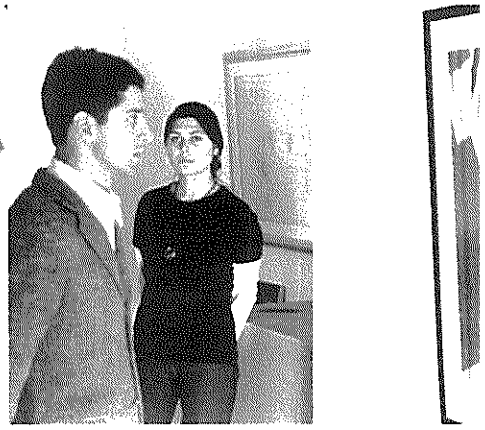

bakmak, bakılmak,

tatmak,

denemek,

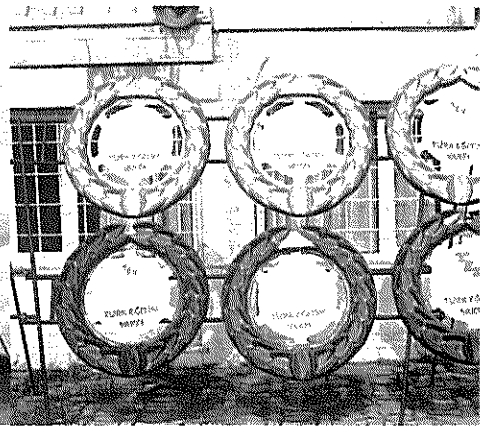

vakitsiz ölmemek,

yükselmek, daha yükselmek,
dünyalı olmak ister.

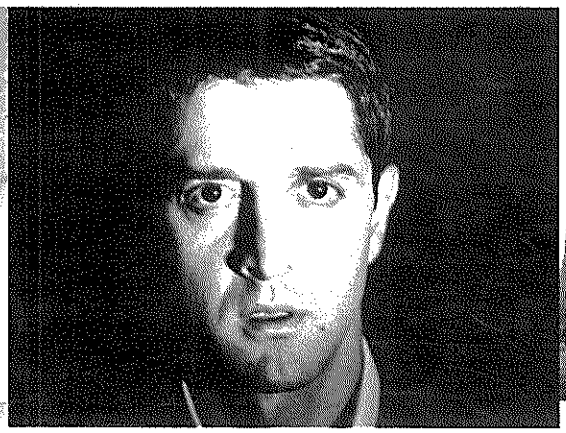

Dünyadan kopmamış bir ülkede, karanlıkta
kalmadan *yaşamak* ister.

İnsan, bir pazar sabahı, isteklerini farke
bir "pazar gazetesi"ni okumak... okun
okumak ister.

Pazar Binyıl. Yeni Binyıl'ın pazar hali...

Bu pazar ve her pazar.
48 Sayfa.

Atina'da Buluşan Sinema Ustaları

Yunanistan'da da durum aynıydı: gençler sinemayı seviyor, ama en çok bilim-kurgu, korku ve fantastiğe takılarak, klasikleri ya da dünya sinemasının çok farklı örneklerini aynı ilgiyle izlemiyorlardı.

Sinemacılar bir büyük aile gibidir. Çeşitli fırsatlarda karşılaşır, aralarındaki yaş, ırk, dil ve kültür farklılıklarını aşarak hemen ortak bir dilde konuşmaya başlarlar. Bu da sinemanın kendine öz ortak dilidir, filmleri izlemenin ve sevmenin bireyleri birbirlerine bağlayan inanılmaz büyüsüdür.

Atina'ya, uluslararası sinema basını içindeki en yakın dostum saydığım ve sinemaya en az benim kadar tutkuyla bağlı yazar, gazeteci ve tarihçi Ninos Fenek Mikhelides'in nerdeyse tek başına düzenlediği 13. Avrupa Sinema Panoraması için gittim. 60'a yakın filmin gösterildiği bir şenlikti bu... Ve Mikhelides, arkasına kültür bakanlığını, başlıca sponsor olan kendi gazetesini ve yerel yönetimi almış olarak, tam 13 yıldır bu oldukça kapsamlı şenliği düzenlemeyi başarıyordu.

Gerçi şenlik gördüğüm kadarıyla pek halka inememişti. Eski ve büyük bir salondaki gösteriler, bizim İstanbul festivalinin coşkulu kalabalığıyla kıyaslanmayacak kadar az seyirciyle geçiyordu. Ancak geceyarısı seansları, özellikle gençliğe seslenen filmlerle doluyordu. Yunanistan'da da durum aynıydı: gençler sinemayı seviyor, ama en çok bilim-kurgu, korku ve fantastiğe takılarak, klasikleri ya da dünya sinemasının çok farklı örneklerini aynı ilgiyle izlemiyorlardı. Bir sinema kültürü eksikliği, hemen her yerde kendini duyuran bir olaydı.

Mikhelides klasik sinemayı çok seviyordu. Bu açıdan, adı Avrupa sineması olsa da, şenlikte Amerikan sinemasının klasikleri de ciddi biçimde temsil ediliyordu. Bu yıl melodram ustası Douglas Sirk'e ve Amerikan bağımsızlarının öncüsü sayılan Roger Corman'a özel bir yer ayrılmıştı. Sirk'in görmediğim bir-iki filmini, Corman'dan ise hiç görmemiş olduğum ünlü Edgar Allan Poe uyarlaması "The Raven-Kuzgun"u izledim. Bu korku filmi, şaşılacak kadar mizah dozu içermesinin yanısıra, Vincent Price, Boris Karloff ve Peter Lorre'yi biraraya getiren tek film olarak da sinema tarihinde özel bir yere sahipti.

Corman'la tanışıp konuştuk. Onun 74 yaşında olması bunu engellemedi. Yaşına ve Amerika denen uzak adadan gelmesine karşın, hâlâ herşeyle ilgilenen bir çocuk gibiydi: Akropolis'ten Yugoslavya olaylarına... Ve bizlere Martin Scorsese, Coppola, Jack Nicholson gibi kendisinin ilk kez şans verdiği ünlülerle ilişkili anekdotlar anlatan... "Hiçbir zaman tam istediğim filmi yapamadım. Hep birşeyler eksik kaldı" diyen sanatçı, son yıllarda sadece yapımcı olarak çalışıyordu. Ama üzerinde çalıştığı bir filmle yönetmenliğe dönmeyi düşündüğünü de ekliyordu.

Corman'ı belki biz de daha iyi tanıyacağız. İstanbul film festivali önümüzdeki Nisan'da onu ve filmlerini çağırmayı planlıyor. Umarım bu gerçekleşir.

Şenliğin küçük jürisi, İngiliz yönetmeni Hugh Hudson, Yugoslav gazeteci Nenad Dukic, Yunanlı kısa filmci Maria ve benden oluşuyordu. Hugh Hudson'la da elbette sinema üzerine söyleştik. 1936 doğumlu ve İskoç kökenli yönetmen, zarif ve şık bir İngiliz centilmeni görünümündeydi. TV reklamcılığından gelen Hudson, ilk filmi "Chariots of Fire-Ateş Arabaları" (1981) ile Oscar almış, ikinci filmi, Tarzan efsanesinin yeni yorumu "Greystoke Tarzanı" da ilgi çekmişti. Ama ondan sonraki birkaç filmi fiyasko olmaktan ileri gidememişti: "Revolution", Al Pacino'nun kariyerini nerdeyse bitirmiş (Allahtan öyle olmadı!), "Lost Angels" ise sessiz sedasız geçip gitmişti.

Ama inatçı Hudson yılmamıştı. En son, "I Dreamed of Africa-Rüyamdaki Afrika" ile yine ilgi çekmiş ve yeni bir filmi bitirmişti. Yönetmen, Hollywood'da major'lerle çalışmanın kimi zorlukları olduğunu, ama birçok da avantajı olduğunu söyledi. "Rüyamdaki Afrika"yı çekerken "Kim Basinger'le çok iyi dost olduklarını, hayır, bir gönül ilişkisi kurmadıklarını" vurguladı. Ama çekimlerden sonra Basinger nedense filme yabancılaşmış ve filmle ilişkili yerlere -örneğin

Bir Atina gecesi: (soldan) Roger Corman'ın kızı, Ettore Scola, Bayan Scola, Ninos Mikhelides ve Atilla Dorsay.

Cannes festivaline- katılmayı reddetmişti.
Festivalin bir diğer ünlüsü de Ettore Scola idi. Birkaç yıl önce geldiği İstanbul festivalinde tanıştığımız yönetmenle bir anlamda dostluk tazeledik. Mikhelides, programın içinde bir Scola bölümü de yapmış ve ünlü yönetmenin 6 filmini getirtmişti. Eşiyle birlikte geldiği festivalde Scola yine büyük bir alçakgönüllülükle davrandı ve gerçekten ünlü sanatçıların ne denli mütevazi ve kaprissiz olduklarını bir kez daha gösterdi.
Scola da yeni bir film bitirmişti, 70 yaşındaki sanatçı hâlâ inatla çalışmayı sürdürüyordu. İtalyan sinemasının eski İtalyan sineması olmadığı görüşüne de katılıyordu. Ama şöyle diyordu: "Her ulusun belli sanat alanlarında atılım yaptığı dönemler vardır. Örneğin İtalya'da lirik müzik, yani opera sanatı 19. yüzyılda Verdi, Puccini gibi adlarla doruktaydı. Sonra biraz duraladı. Ama önümüzdeki yüzyılda pekâlâ bir atılım yapabilir".
Yönetmene göre sinema da öyleydi. İtalyan sineması, 40-50-60'lı yıllarda çok parlaktı, çünkü toplumdaki çeşitli eğilimler, yönlenmeler ve dinamikler sinemayı ön plana çıkarmıştı. Bugün bunlar yoktu. Üstelik, Scola'ya göre, sinema bunalımı nedeniyle en azından bir kuşak yitirilmişti: yönetmen veya oyuncu olarak çok başarılı olabilecek bir kuşak, hemen hiçbir şey yapamadan yaşlanmıştı. Ama yönetmen yeni İtalyan sinemasını yakından izlediğini ve çok yetenekli gençlerin geldiğini söylüyordu. Ona göre, herşey bir zaman sorunuydu. Ve İtalyan sineması da pek yakında yeniden şaha kalkabilirdi.
Scola, globalizason çerçevesinde herşeyin Amerikanlaştığı bir dünyayı istemiyordu. Amerikan sinemasına büyük sempati duyuyordu. Ama şöyle diyordu: "Öylesine güçlüler ki, iyi birkaç filmin yanısıra bir sürü çöpü de bize satıyorlar. Oysa Avrupa sineması iyi bir film yaptığında sadece onu satabiliyor, diğer filmlerini değil".
Yönetmen, sinemanın ve sanatın çok sesli olması gerektiğini ve bir zamanlar bir Fransız, İtalyan, İspanyol ya da Yunan filminin çok tipik olarak o halkın özelliklerini taşıdığını, oysa bugün tüm filmlerin birbirine benzemeye başladığını ve ulusal özelliklerin yittiğini düşünüyordu. Ona göre bu tekdüzeleşme sinema için en büyük tehlikeydi.
Festivalde ayrıca Rus yönetmenleri de vardı. 1979 yılında "Moskova Gözyaşlarına İnanmıyor" filmiyle en iyi yabancı film Oscar'ı alan Vladimir Menshov, 20 yıl sonra yine o filmdeki baş oyuncusu (ve o zaman-

Atina 2000 Jürisi (soldan sağa): Yugoslav eleştirmen Nenad Dukic, yönetmen Hugh Hudson, Yunanlı kısa filmci Maria ve Atilla Dorsay.

Roger Corman ve Ninos Mikhelides (solda)

"Envy of the Gods-Tanrıların Kıskançlığı" adlı bir filmle yarışmaya katılmıştı. Filmi sempatik, sıcak, ama biraz koftu. Yine de seyirciyi tavlayacak ve olasılıkla dünya turu yapacak birçok ögeye sahip olduğu söylenebilirdi.
Bir diğer Rus yönetmeni ise "Barak" adlı filmi yaratan Valeri Ogorondikov idi. Sanatçı, 1950'lerde geçen filmiyle bizlere gerçekten şaşırtıcı, hatta sarsıcı bir hikâye anlatıyor ve hikâyesinde gizli derin, adetâ yaralayıcı hüzün kadar, sinema dilindeki yenileyici ustalıkla da dikkat çekiyordu.
Rus yönetmenlerle dil engeli yüzünden çok ilişki kuramadık. Ama özellikle "Barak-Barakalar"ı çok sevdik. Geçen Ağustos'ta yapılan Locarno şenliğinde de büyük ödül alan bu film, bizden de en iyi film ödülünü aldı. "Barak"ı umuyorum ki İstanbul festivali seyircisi de keşfedecek ve bu yeni Nikita Mikhalkov duyarlılığını tanımaktan bü-

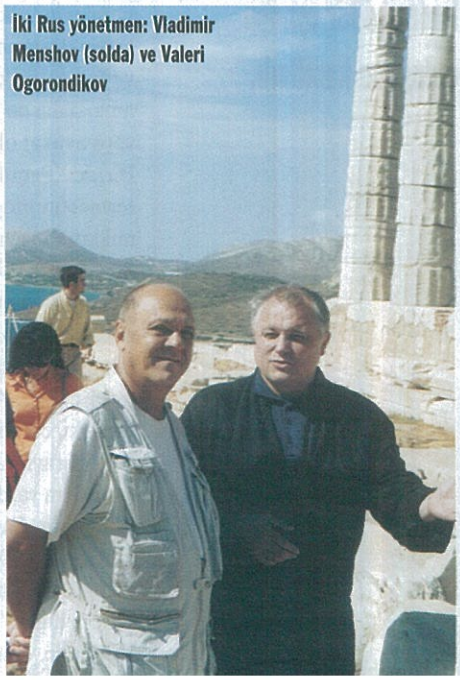
İki Rus yönetmen: Vladimir Menshov (solda) ve Valeri Ogorondikov

ANNA PAQUIN

küçük kız büyüdü

Henüz 9 yaşındayken bacak kadar boyuna bakmadan milyarların gözü önünde sahneye çıkıp En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Oscar'ını almıştı... Erken yaşta gelen bu başarının ardından Yeni Zelandalı genç aktris bunalıma girmedi, sorunlar yaşamadı. Okuluna devam ederken bir oyuncu olarak önüne gelen teklifleri kabul etti ve her seferinde meşhur heykelciği hakedecek kadar iyi bir oyuncu olduğunu kanıtladı.

Henüz dokuz yaşındayken, Avustralyalı yönetmen Jane Campion'ın çektiği "The Piano"daki Flora rolüyle hafızalarımıza kazınmıştı. Rol arkadaşları Holly Hunter, Sam Neill ve Harvey Keitel gibi ağır toplardı. Bu rolü ona henüz 11 yaşındayken En İyi Yardımcı Kadın dalında Oscar ödülü kazandırmıştı. O kadar genç olup da bu ödülü kazanabilen ikinci oyuncuydu (Tatum O'Neal'den sonra). Gene Hackman'ın elinden aldığı heykelciği, bugün çorap çekmecesinde saklıyor, ortalarda olursa her gelene ondan bahsetmek zorunda kalıyormuş çünkü.

Jane Campion, Anna'yı seçmelerde izlerken "Konuşmaya başladığında az daha sandalyemden düşüyordum," diyor. "Filmdeki annesi Ada'nın neden konuşmadığıyla ilgili öyle tutkulu bir hikaye anlattı ki, söylediklerine tam anlamıyla inanmamanın imkanı yoktu. Oyunculuk için böylesine bir içgüdüye sahip bu kadar genç biriyle her zaman karşılaşılmaz." Zaten Anna, seçmelere katılan 5000 kız çocuğu arasından bu olağanüstü yeteneğiyle sıyrılmış. Sette de rollerine iyice uyum sağlamaları için, Ada'yı canlandıran Holly Honter kendisiyle hiç konuşmamış. Dokuz yaşında olmasına rağmen İskoç aksanını taklitle kalmayıp sağır-dilsiz iletişimini de öğrenmiş. Ama rivayete göre hala "The Piano"nun tamamını erotik sahneleri yüzünden izleyememiş.

1982 doğumlu genç oyuncu, sahip olduğu müthiş yeteneği belki de Aslan burcu olmasına borçludur. Kanadalı bir babayla Yeni Zelandalı bir annenin üç çocuğunun en küçüğü. Drew Barrymore ya da Tatum O'Neal gibi küçükken fazla yetenekli olup yeniyetme ve gençlik dönemlerini alkol-uyuşturucu-seks döngüsünde geçiren meslektaşlarından farklı olmasında, öğretmen olan ebeveynlerinin katkısı var mıdır, bilinmez. Hala küçük ama, daha da küçükken ileride Yeni Zelanda başbakanı veya avukat olmak istermiş.

Bir de "Paquingate" olayı var: talk showcu David Letterman'ın programına davet edildiğinde, Letterman konuklarına yayında bir çembere atacakları basket karşılığında 10.000 USD vereceğini söylüyor, Anna da bunu başarıyor. Letterman yayında Anna'ya verdiği parayı çekim sonrasında geri alıyor. Anna bunu pek kafasına takmıyor, bu tip şeylerin oyunun bir kuralı olduğunu sanıyor çünkü. Ama medya Letterman'a öyle bir baskı yapıyor ki, bir sonraki programa çağrılan Anna'ya, Letterman parayı iade ediyor. Anna ise bunu fiziksel engelli çocuklara yardım eden bir kuruluşa bağışlıyor hemen.

Yönetmen Cameron Crowe, vizyona çıkmak üzere olan rock opusu "Almost Famous"ta ilham perisi olarak oynattığı Anna'nın seçmelere gönderdiği bandı "binlerce kez izlediğini" söylüyor coşkuyla.

X-Men'in yapımcılarından Tom de Santo ise filmin en seksi karakteri olan Rogue için yapılan seçmelerde Anna'nın seçilmesini şiddetle savunurken "Öyle harika ki!" diyor, "filme başladığımızda Anna bir hayli utangaçtı, ama mayıs ayında bir Amerikan dergisi için kapak çekiyorduk, Anna Black Sabbath'ı yerleştirip kamera karşısında çılgınca dansetti. Ben kasting yöneticilerimizden birine dönüp 'küçük kızım artık büyüdü, ateşli bir kadın oldu' dedim". 18 yaşını bitirene dek sette annesinin eşlik ettiği Anna da, "9 yaşında olmaktan kurtuldum artık!" diyor.

"X-Men"de oynadığı Rogue karakteri, dokunduğu veya öptüğü herkesin anılarını ve gücünü çekip alıyor. Rolüyle ilgili şu yorumları yapıyor: "Rogue'u ele alırsak, diğer mutant karakterlerden daha az tuhaf ve çekingendi. Ama filmin sonunda artık tatlı-sertti ve dövüşmeye hazırdı. Sonuçta beklediğimiz şey de buydu," diye açıklıyor rolünü.

Peki ya ortaya çıkan karakter beklenildiğinden daha seksi olmuşsa? "Seksi olmakla bir sorunum yok" diyor Anna, yeni yeni gelişen vücut hatlarını ortaya seren dar ve siyah elbisesi içinde kıvrılarak. "Dar deri kıyafetlerle sorunum yok. Dövüşmek istiyorum, tekmelenmek ve yumruklanmak da; ve aksiyon sahnelerini olabildiğince gerçek kılmak istiyorum. Filmde bunun için bağlandım, kelepçeliyken çamurlarda debelendim, bunlardan sakınmadım. Herkes harikaydı ama iki kişiyle karşılıklı oynamak çok zevkliydi: Sir Ian Mc Kellen (Magneto) - o kadar pejmürde biri değil aslında!- ve harika Bay Hugh Jackman...".

Harika Bay Hugh Jackman, şu aralar bayan hayranlarından Russel Crowe kadar mail alıyor. "Ama çok kıllı" diye söyleniyor Anna bu gerçeği protesto edercesine, "aynı benim ağabeyim gibi." Hugh Jackman "Wolverine" adlı karakteri canlandırıyor, bu bir dövüş makinası adeta ve Rogue ile bayağı avantajlı bir ikili oluşturuyorlar.

Anna'nın bir sonraki projesi, yine Cameron Crowe'un yönettiği, Sean Connery ile oynayacağı "Finding Forrester". İlginç olan, oynadığı filmlerin seçiminin kendisine ait olması; bu konuda ne ailesinin ne de bağlı olduğu iki ayrı ajansın pek söz hakkı yok. Seçimlerinde de son derece entelektüel ve akılcı bir yol tutturduğu da kesin.

Bu arada fotoğraf çekmeye duyduğu tutkuyu derinleştirmeye de zaman buluyor: "Bir yerde saklanmak hoşuma gidiyor, diyelim ki işlek bir caddede, bir kapı aralığındayım ve insanlar farkında olmadan resimler çekiyorum; kulağa gerçekten tüyler ürpertici geliyor!" diyerek gülüyor biraz da kendine güvenle. "Tabii bu dürüstçe değil. Sen en ilginç resimleri çekiyorsun çünkü insanlar senin orada olduğunu farketmeden yürüyüp geçiyor. Eğer orada olduğunu bilseler, artık kendileri olmazlar, bence ilginç olan da bu: insanların 'gerçekte' nasıl oldukları."

"X Men", 3 Kasım'da gösterimde...

"Seksi olmakla bir
sorunum yok."

cevabı yazımızın içinde...

MATTHEW McCONAUGHEY

özünde teksaslı bir kovboy

1996 tarihli "A Time To Kill"de yaptığı çıkışın ardından giderek yükselen bir grafik çizmeye devam ediyor. "Mesaj" ve "EdTV"nin ardından "U-571" adlı denizaltı filminde oynadığı başrolle çıkıyor karşımıza.

"A Time to Kill"de avukat Jake Brigan'ı oynayan Matthew, yönetmen Joel Schumacher ve yazar John Grisham tarafından keşfedildi de denebilir. 1993-1996 arasında oynadığı yardımcı oyuncu rolleriyle belli bir deneyim kazanan oyuncu, asıl çıkışını bu filmle yapıyor. Otobiyografik öğeler de taşıdığından, romanını senaryolaştırırken son derece titizlenen yazar Grisham, Jake Brigan rolünü kimin oynayacağı konusunda yönetmen Schumacher ile bir türlü anlaşamıyor. Brad Pitt, Keanu Reeves gibi parlak isimler düşünülse de, Schumacher'in deyişiyle, "Macauley Culkin'den, Milton Berle'ye kadar" birçok erkek oyuncu üzerinde tartışıp duruyorlar. (Merak edenler için Milton Berle 1908 doğumlu, Hollywood'da 6 yaşından beri sinema oyunculuğu yapan birisi). Sonunda 1995'te, "Lone Star" adlı filmde küçük bir rolü olan McConaughey ile tanışan yönetmen, onu Teksas'tan Los Angeles'a uçurup, küçük bir stüdyoda gizli bir deneme çekimini Grisham'a gösterdiğinde, artık başrol oyuncusunun kim olacağına karar verilmiş oluyor.

Bundan sonra McConaughey, kendisine kalırsa talihinin, birlikte çalıştığı yönetmenlere sorulursa da sinemaya olan tutkusu, azmi ve kendini sürekli geliştirmek için harcadığı enerjinin sonucunda adım adım başarıyı yakalıyor. Oyuncu, özellikle Og Mandino'nun yazdığı "The Greatest Salesman in the World" adlı mistik bir "gerçek potansiyelinizin ne olduğunu nasıl keşfedersiniz?" türündeki romanı defalarca okumuş ve kariyerindeki yükseliş sürecini birbirini anlamlı olarak tamamlayan olayların, tanışmaların oluşturduğuna inanıyor. (Bu tür kitapları okuyacak sabra ve metanete sahip olduğunu düşündüğü yakınlarına da kitabı hediye ediyormuş).

Özellikle 1997'de Jodie Foster ile oynadığı "Mesaj" (Contact) ve 1999'daki "EdTV" ile sinemadaki konumunu perçinleyen aktör, sonunda "U-571" gibi hem kadrosu hem de prodüksiyonu ile gösterişli bir filmin başrolünü alıyor. Bu rol, kendisinden önce Michael Douglas'a teklif edilmiş, ama programına uymadığı için Douglas rolü reddetmişti. Teğmen Andrew Tyler için yönetmenle yaptığı tartışmaların son derece verimli olduğunu düşünüyor: "Jonathan Teksas'a geldi ve günboyu, önderlik yeteneğinin önemli noktalarını tartıştık; bir kahramanı hangi şartların yarattığını ve hayatta kalmanın bu karakterler için olan önemini araştırdık. Önceleri birbirimize zıttık ama bir süre sonra aynı dalga boyuna ulaştık ve iletişim kurabildik. Sıkıcı olan, Tyler'ın diyaloglarıydı. O'nun kelimelerle isi yoktu. Jonathan konuşmalarının bir kısmını kesip yerine bazı jestler yerleştirdi. Böylece birçok şey yoluna girmiş oldu. Tyler'ın kelimelerle harcayacak zamanı yoktu; sadece gider ve yapardı, bundan da bahsetmezdi, bu karakterinin bir özelliğiydi."

Filmde hiç kadın olmamasına rağmen U-571'de kadınların temsil edildiğine inanıyor: "Onlar zaten filmde mücadele ettiğimiz nedeni oluşturuyor. Kadınlarımızı ve çocuklarımızı korumak için o denizaltındayız". Her şeyin aslına uygun olması için oyuncular, bir denizaltı okulunda emekli bir amiral tarafından eğitilmişler, selamlamadan doğru yürümeye kadar, her rütbedeki askerin yapması gereken bireysel sorumluluklarla ilgili dersler almışlar. Askerliğini denizci olarak yaptığı halde, ayağının yere basması gerektiğini düşünüyor ve yüzeyin 90 küsur metre aşağısında, kısıtlı şartlarda 30 saat bulunmanın, kendisini alçakgönüllü olmaya ve denizcilere karşı derin bir saygı duymaya davet ettiğine inanıyor.

Şimdiden Marlon Brando ile kıyaslandığı ve geleceğin Paul Newman'ı olarak nitelendirildiği de bilinen bir gerçek. İlginçtir ki, en sevdiği film, Paul Newman'ın "Hud" adlı filmi. Hayranlarınca çok sevilmesinin bir nedeninin de güneyli oluşunun kendisine kazandırdığı samimilik, canayakınlık ve seksilik olduğunda herkes hemfikir. Herhalde görünürdeki tek kötü huyu da tütün çiğnemek! Bu da gerçek bir Teksaslı kanı taşıdığını ispatlıyor; ama o aynı zamanda golf oynamak gibi aristokrat zevklere de sahip bir kovboy. Tek şanssızlığıysa zor söylenen bir soyadına sahip oluşu: soyadının nasıl telaffuz edildiği sorulan 1000 kişinin %63'ü yanlış söylüyor, %36'sı denemekten vazgeçiyor, %1'i ise doğru söylüyor. (Makkonahay doğru cevap!).

Oyunculuktaki başarısı büyük ölçüde, oynadığı karakterleri didik didik ederek iyice tanıması ve derinlemesine hissedebilmesiyle bağlantılı. Canlandırdığı karakterleri iki temel gruba ayırıyor; haftaiçi ve haftasonu karakterleri. Haftaiçi karakterleri, "U-571"deki Teğmen Tyler gibi ciddi, sorumluluk sahibi, gerektiğinde "dünyayı kurtarabilecek" tipler. Haftasonu karakterleri ise, örneğin "EdTV"deki Ed'e benzeyen, daha hafif, eğlence peşinde, pek de derinliği olmayan komik karakterler. Sinemada sadece bir oyuncu olarak değil, yönetmen olarak da varolmak istiyor. J.K.Livin adlı bir film prodüksiyonu şirketi kurup 1998 yılında kendi yazıp yönettiği kısa bir film de çekmiş. Şirket, adını "Daze and Confused" da canlandırdığı Wooderson'ın filmdeki son sözlerinden alıyor: "just keep livin." Bu aynı zamanda kendi yaşam felsefesini de özetliyor.

"U-571", 3 Kasım'da gösterimde.

Cameron Diaz, filmin yapımcısı Drew Barrymore'un ilk aklına gelen isimlerden biri olmuş. Ekibe son katılan ise Lucy Liu...

Milenyum melekleri

Bir zamanların ünlü televizyon dizisi "CHARLIE'NİN MELEKLERİ" bu ay sinema filmi olarak gösterime giriyor. Esrarengiz patron Charlie adına çalışan üç güzel detektifi Drew Barrymore, Cameron Diaz ve Lucy Liu oynuyor. Bosley rolünde ise Bill Murray oynuyor.

Güneşli bir ilkbahar gününde, Los Angeles'taki bir fim stüdyosundan çıkmış, birlikte salına salına yürüyen üç güzel kadın kim olabilir? Tabii ki Drew Barrymore, Cameron Diaz ve Lucy Liu. Yani Charlie'nin gözkamaştırıcı milenyum melekleri ! Bir dönemin en popüler televizyon dizileri arasında yer alan "Charlie'nin Melekleri" şimdi Barrymore-Diaz ve Liu'lu yeni kadrosuyla sinema filmi olarak buluşuyor izleyiciyle.

Liu, kırmızı ipek kimonosuyla ekibin seksi ama sert kadını. Diaz'ın gölgeli mavi gözlerinde o meleklere özgü cesaret ve özgüven var. Barrymore ise arkadaşlarından biraz daha yorgun görünüyor. Belki iki işi aynı anda yürüttüğünden... Çünkü o, sadece başrol oyuncularından biri değil, aynı zamanda filmin yapımcısı. Ancak Premiere dergisi'nin üçlüyle yaptığı söyleşide filmle ilgili ilk sözler Diaz'dan geliyor. Adeta "Charlie'nin Melekleri"ni temsil eden bir slogan bu: "Seni öldürmeyen her bela biraz daha güçlendirir."

kavuran "Charlie'nin Melekleri"nin geçen yılın şubat ayında başlayan sinema serüvenine baktığımızda, filmin nasıl olup da tamamlanabildiğine şaşırıyoruz neredeyse. Bir yanda düzinelerce senaryo yazarı, otuz kez baştan alınan ve hatta çekimlerin son haftasına değin yüzlerce değişikliğe uğrayan bir senaryo... Diğer yanda da birbirlerinin her işine karışan üç kadın oyuncu. Örneğin Barrymore'un Liu'yu sürekli kendi seçtiği kostümleri giymeye zorladığı söyleniyor. Ancak set dedikodularının en popüleri kuşkusuz filmde Bosley'i oynayan Bill Murray ile Liu arasında yaşanan sürtüşme ile ilgili. Bir grup, Liu'nun Murray'e sıkı bir tokat attığını fısıldıyor. Diğerlerine göre ise Murray o gün, bu filme daha fazla dayanamayacağını söyleyip seti terk etmeye kalkınca kopmuş gümbürtü. Her ne olduysa, günün geri kalan kısmında çekimlerin durdurulduğu ve ortalık yatışıncaya kadar çalışmalara ara verildiği de setten gelen haberler arasında.

Filmin üç genç yıldızı, röportaj sırasında, etrafta dolaşan söylentilere pek değinmemeyi yeğliyor ve sekiz aylık çekim sürecinde birlikte mutlu günler yaşadıklarını, Charlie'nin Melekleri olmaktan duydukları memnuniyeti dile getiriyorlar. Aralarındaki rekabet duygusunu da öyle güzel törpülemişler ki insan kendi kendine sormadan edemiyor: "Çekimler böylesine zorlu geçmeseydi acaba Barrymore, Diaz ve Liu bu denli yakınlaşıp, sıkı fıkı dost olabilirler miydi?"

Üçlü'nün arasındaki ilk yakınlaşmalar çekimlerden de önce, hatta yine küçük bir sürtüşmeyle başlamış. Daha ortada senaryo ya da oyuncularla ilgili kesinleşmiş herhangi bir bilgi yokken Barrymore ile Diaz'a gelen reklam kampanyası teklifiyle... Bu teklif, aynı zamanda filmin yapımcılığını da üstlenen Barrymore'un çok hoşuna gitmiş tabii. Ancak, çekimlerine bile başlanmayan bir film için televizyona çıkmayı reddeden Diaz'ın tepkisi fazlasıyla sert olmuş: "Çok erken!"

Gerçekten o sıralar meleklerin karakterleri bile henüz tam olarak şekillenmemiş. Diaz da, az gelişmiş bir karakterle, tanıtımda kendisini "yarı çıplak" hissedeceğini belirtmiş ve böyle bir reklam kampanyasına göz kırparak film ekibini zor durumda bıraktığı için Barrymore'a bir hayli sinirlenmiş. Tartışmalar sürerken Diaz'ın ağzından çıktığı söylenen en etkili cümle kuşkusuz şu: "Bu aşamada reklamlara başlamak dürüstlüğe sığmaz. Nasıl bir film yapacağımızı henüz kendimiz bile bilmiyoruz. İnsanlara yalan yanlış bilgiler vermemiz doğru olmaz."

ve reklam kampanyası konusunda Diaz'ın en başından beri haklı olduğunu kabul ediyor: "Ne yapayım, ben onun kadar akıllı değilim. Doğru ile yanlışı ayırt edebilmem biraz zaman aldı." Filmin yıldızları, yaşadıkları tüm fikir çatışmalarının, sonuçta kendilerine sağlam bir dostluk kazandırdığı inancındalar.

Evet, özellikle Diaz ile Barrymore'un ilişkisi, Liu'nun kadroya katılmasından önceki aylara dayanıyor; her gün beş saat masa başında senaryoyla cebelleştikleri aylara... Daha kamera karşısına geçmeden kendi aralarında rollerini çalışmaya başlamışlar. Örneğin hemen bir kung fu hocası bulunmuş ve sıkı bir aksiyon filminin gerektirdiği tüm hazırlıklar tamamlanmış, gerçek acıyı öğrenmek gibi... Bu arada Diaz

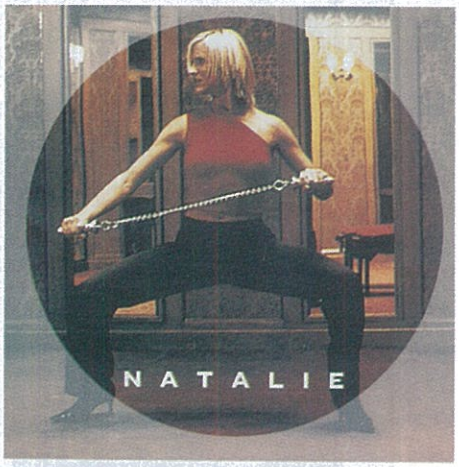

bu ahengi bozabileceğinden korktukları üçüncü meleği reddetme noktasına bile gelmişler sonunda. En büyük korkuları da doğru kadını bulamamakmış, yani yapbozdaki boşluğu dolduracak üçüncüyü. Onlarca video kaseti izlemiş, sayısız adayı gözden geçirmişler ve nihayet bir gün Diaz kumanda aletinin "pause" düğmesine basıvermiş: "Liu!"

Filmin tamamlanıp dünya sinemalarında gösterime girdiği şu günlerde Liu'yu seçmekle doğru bir karar verdiklerinden ikisi de emin görünüyor. "Biz aslında üç kız kardeş gibiyiz," diyor Diaz, "Farklı görünsek de birbirimize çok benziyoruz. En önemlisi de espri anlayışlarımız aynı".

Artık birbirlerinin kişiliği ve fiziksel özelliklerine ilişkin her ayrıntıyı bildikleri, birbirlerini çok iyi tanıdıkları inancındalar. Hatta Barrymore, Liu'yu neden kendi seçtiği kostümü giymeye zorladığını "Ona daha çok yakışacağını biliyordum," diyerek açıklıyor. Liu da filmde dostlarının tavsiyelerinden yararlandığını gizlemiyor doğrusu: "Günün her anında birbirimize gerçek bir üçlü olduğumuzu hissettirmeye çalıştık ve böyle davrandık. En büyük avantajımız ekip ruhunu korumaktı. Her zaman birbirimize destek olduk."

21. yüzyılın melekleri birer postfeminist. Sadece kadın olmanın gururunu taşımıyor, aynı zamanda kendi bedenlerine ve birbirlerininkine tapıyorlar. "Charlie'nin Melekleri" filminde Dylan'ı Barrymore, Natalie'yi Diaz, Alex'i ise Liu canlandırıyor. Çekimler tamamlanmış ama Premiere'e verdikleri sıcak röportajdan, birlikte hala çok eğlendikleri belli. Barrymore, Diaz ve Liu aynı anda güldüklerinde etrafa dayanılmaz bir ses yayıldığını da not düşmüş muhabir haberine.

Barrymore ve Diaz, böyle sorunlu bir filmde, ekibin sekiz ay boyunca olağanüstü bir işbirliği içinde çalışabilmesini, bugüne dek çektiği reklam filmleri ve video-klip'lerle tanınan genç yönetmen McG'ye borçlu olduklarını belirtiyorlar. Otuz yaşındaki McG daha önce hiçbir sinema deneyimi olmamasına karşın Barrymore ve yapımcı firma Sony'yi geri çevirmek istemediğinden "Charlie'nin Melekleri"ni yönetmeyi kabul etmiş. Çektiği reklam filmleriyle pek çok ödül kazanmış olan McG, samimi ve dinamik bir Californialı: "Bunu Sony'e borçluydum" diyor, "Ceketimi çıkarıp yönetmen koltuğuna oturdum ve her sahnede tam olarak ne yapmak istediğimi belirleyip ekibe anlattım. Her şey planladığım gibi gerçekleşti."

Filmin üç güzel yıldızı da McG'ye olan

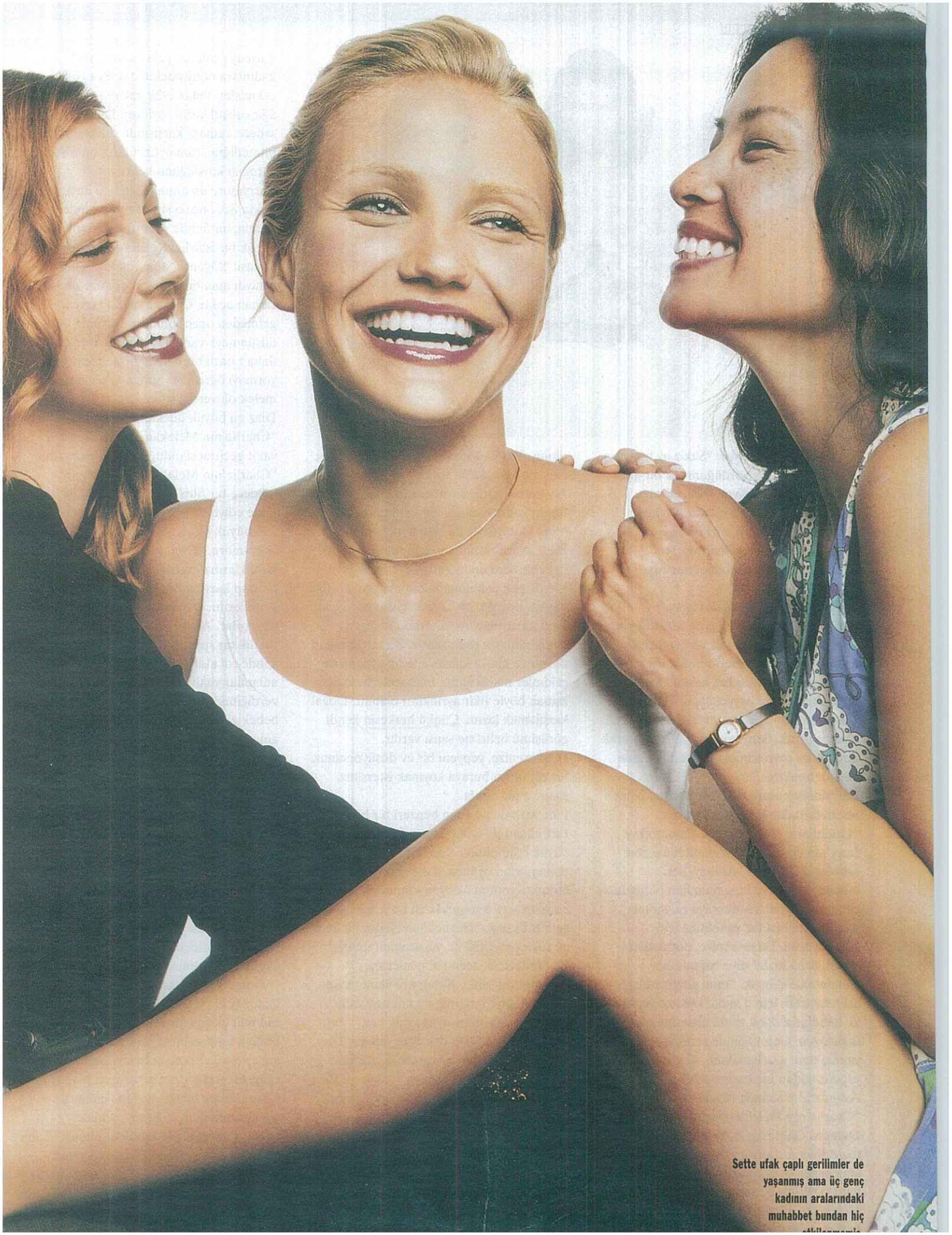

Sette ufak çaplı gerilimler de yaşanmış ama üç genç kadının aralarındaki muhabbet bundan hiç

Orijinal üçlü (soldan sağa): Farah Fawcett, Kate Jackson, Jaclyn Smith. Sene 1976...

hayranlığını gizlemiyor. "Sekiz ay boyunca enerjisinde düşüş gördüğüm tek bir gün hatırlamıyorum," diyor Diaz, "Onun enerjisi sanki bize geçiyordu. Sadece yönetmekle kalmadı, bizi işimize motive etmek için elinden geleni yaptı ve kendimizi bu filme ait hissetmemizi sağladı."

Barrymore ve Liu da Diaz'la aynı fikirdeler. Barrymore'a göre McG'nin en önemli özelliği, insanları yönlendirmeyi çok iyi biliyor olması: "Film setinde işlerin yürümesini sağlayan kişi kesinlikle oydu. Öyle istekli, öyle heyecanlıydı ki, her yeni kareden önce 'İşte benim favori sahnem!' diye bağırırdı. Sette sürekli çığlıklar atarak dolaşsa da çevresindeki herkesi kendine hayran bırakırdı."

Barrymore burada sohbete karışıp, hemen set anılarından bir örnek veriyor: "Çekimlerin ilk haftasıydı. Cameron ve Lucy'nin de olduğu hareketli bir araba sahnesi çekiyorduk. Arabayı ben kullanıyordum ve ben, mümkün olduğunca can güvenliğimizi korumaya çalışırken, McG adeta bizi hız ve tehlike için kışkırtıyordu. Düşünsenize, durmadan 'Hadi, daha hızlı!' diye bağıran bir yönetmenle çalıştık. Onun gözükaralığı aslında bizim için o kadar cesaret vericiydi ki, kendimizi daha güçlü hissetmemizi sağlıyordu. Gerektiğinde sert çıkışlar yapmaktan, azarlamaktan, bize emirler yağdırmaktan hiç kaçınmadı."

Aslında film setinde yaşananlar, "Charlie'nin Melekleri"nin yaratıcılarından Leonard Goldberg'in diziyle ilgili şu sözlerini hatırlatıyor: "Ailemi seviyorum ama bazen beni çıldırtıyorlar." Dünyaca ünlü yıldızları biraraya getiren "Charlie'nin Melekleri" filminin setinde, gerçekten de herkesin duygusal patlamalar yaşadığı anlar olmuş; Liu ile Murray'nin meşhur kavgası gibi. Barrymore'un yapım ortağı Nancy Juvonen'e göre olayın aslı şu: "Bill Murray filmin kadrosuna en son katılan oyuncu oldu. Dolayısıyla da sete herkesten sonra geldi. Ancak geldiği andan itibaren filmle ilgili bir sürü öneri getirmeye başladı ve Liu da pek çok konuda onunla aynı görüşü paylaşmıyordu. Murray'e açıkça karşı çıktı. Evet, tartıştılar. Ama etrafta dolaşan dedikoduların çoğu asılsız. Bu tartışmadan dolayı ne kimse kimseye tokat attı, ne de çekimler durduruldu. Film setlerinde her zaman böyle fikir ayrılıkları olabilir. Doğal karşılamak lazım. Çünkü herkesin kendi görüşünü belirtme şansı vardır. Düşünsenize, yepyeni bir ev döşüyorsunuz. Siz piyanoyu buraya koymak istersiniz, eşiniz öbür tarafa... "

Film setinde yaşanan benzeri bir hikayenin kahramanı da Diaz. Solo sahnelerinin büyük bölümünü çekimlerin ilk günlerinde tamamlayan oyuncu, daha sonra üç meleği biraraya getiren aksiyon sahnelerinde bocalamış. Ve sonunda en korktuğu şey gelmiş başına: "Hiç beklemediğim bir anda ne söyleyeceğimi, ne yapacağımı unuttum. İlk filmlerime, acemilik günlerime dönmüştüm sanki. Kendi kendime 'Aman Tanrım!' diye bağırdığımı anımsıyorum. 'Rol yapmayı bilmiyor muyum ben?" Bu olaydan sonra McG'den özür dilemiş Diaz. Yönetmenden ise her zamanki gibi yine çok "cool" bir yanıt gelmiş: "Sakin ol! Biz sadece biraz eğlenmek, iyi vakit geçirmek için buradayız. Burası, Charlie'nin Melekleri'nin seti."

Ancak Diaz, Barrymore ve Liu için işler o kadar da kolay değilmiş tabii. Gerçek birer meleğe, yani "bilgisayardan anlayan, araba yarıştırıp, sürat motoru kullanan, herkes gibi aşık olan ancak erkeklerden uzak kadınlara dönüşmekte oldukça güçlük çekmişler. Sekiz aylık çekim sürecinde çok ağır çalıştıklarını söyleyen Diaz, işlerinin sadece kamera karşısında rol kesmekle bitmediğini, tüm oyuncuların bu filme yüreğini koyduğunu belirtiyor.

Barrymore'un altını çizdiği en önemli nokta ise, önceki sinema deneyimlerine oranla, bu filmde yönetmen ile çok daha büyük bir işbirliği içerisinde çalışmış olması: "Oyuncu yönetimi konusunda çok ustaydı ama bizim önerilerimize de her zaman açıktı. Oyuncu olarak, sete gelmeden önce rolümüz üzerinde düşünmeyi, canlandırdığımız karakterleri daha tutarlı bir hale getirmek için kafa yormayı öğrendik. Sonunda da gerçek birer melek oluverdik işte."

Diaz en büyük dileklerinin, herkesin "Charlie'nin Melekleri"ni izlerken hoş vakit geçirmesi olduğunu söylüyor. Ama "Charlie'nin Melekleri", üçü için de "sadece bir film" olmaktan daha fazla şey ifade ediyor: "Film deyip geçemeyiz, bizim için büyük bir deneyimdi," diyor Barrymore, "Evet, insanlar sinemaya gidip, koltuklarına oturduklarında tüm dünyayı unutup karşılarındaki filme kaptırıyorlar kendilerini. O an sadece izledikleri filmi yaşıyorlar. Ancak yine de onlar için iki saatlik bir süreç bu. Oysa biz oyuncular, içinde rol aldığımız filme daha büyük anlamlar yüklüyoruz. Aylarca emek verdiğimiz, tutkuyla bağlandığımız bir bebek gibi. İzleyici için iki saatlik eğlence anlamına gelen film, aylarca bizim tüm dünyamız oluveriyor."

Barrymore, "Charlie'nin Melekleri"nin çekimlerini tamamladıktan sonra bir otele kapanıp üç gün uyuduğunu söylüyor. Ardından da erkek arkadaşı Tom Green ile güzel bir tatil yapmış. Ancak şimdi sırada yeni projeler var. İlk olarak da, Penny Marshall'ın New York'ta çekeceği "Riding in Cars with Boys" adlı film. Kısa tatilin ardından işbaşı yapmaya hazırlanan diğer isim ise şimdiden TV dizisi "Ally McBeal"ın setinin yolunu tutan Liu. Üç yorgun melekten sadece Diaz'ın önünde henüz yeni bir proje yok. O, Barrymore ve Liu'nun aksine uzun bir süre evine kapanıp biriken telefon mesajlarını dinlemeyi, annesi ya da erkek arkadaşı Jared Leto'yla yemeğe çıkmayı, gezip tozmayı planlıyor. Çekimlerden bitkin düştüğü günlerde en çok özlemini duyduğu şey, sahilde rastladığı mutlu aile tabloları olmuş. "Tabii bir de okyanus" diyor Diaz, "Okyanus sonsuzdur... İşten bunaldığım zamanlarda hep, tüm sorumluluklarımdan arınmış biçimde, kendimi okyanusa bıraktığımı düşlerim." ■

Gecenin en "Işık"lı saatleri

"Yalnızlık paylaşılmaz" diye düşünüyorsanız, bir de Kenan Işık'ı dinleyin.
O herkesi, herkes bu programı dinliyor.

Gecenin Işığı

pazartesiden perşembeye 23:00 - 01:00

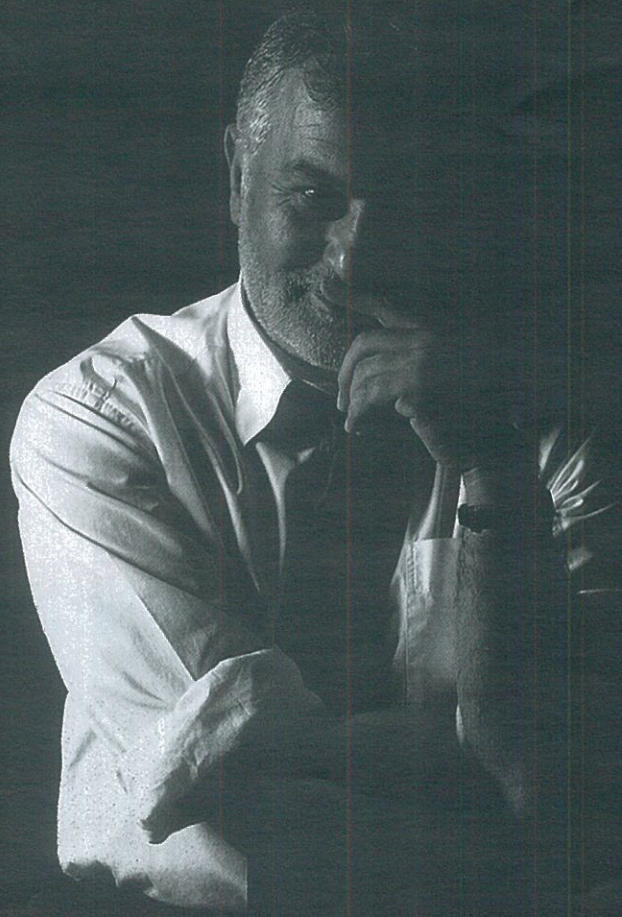

İSTANBUL 89.9 ANKARA 88.8 İZMİR 89.6 ADANA 89.6 AFYON 93.5 ALANYA SHOW 88.8 KARAMÜRSEL 89.1 KAŞ 96.5 KAYSERİ 105.0 KEMER 89.9 KKTC, LEFKOŞE

Ağzında sigarası ile Pitt'in olimpiyatlarda dövüşmediği kesin.

Britanya usulü gangster filmi

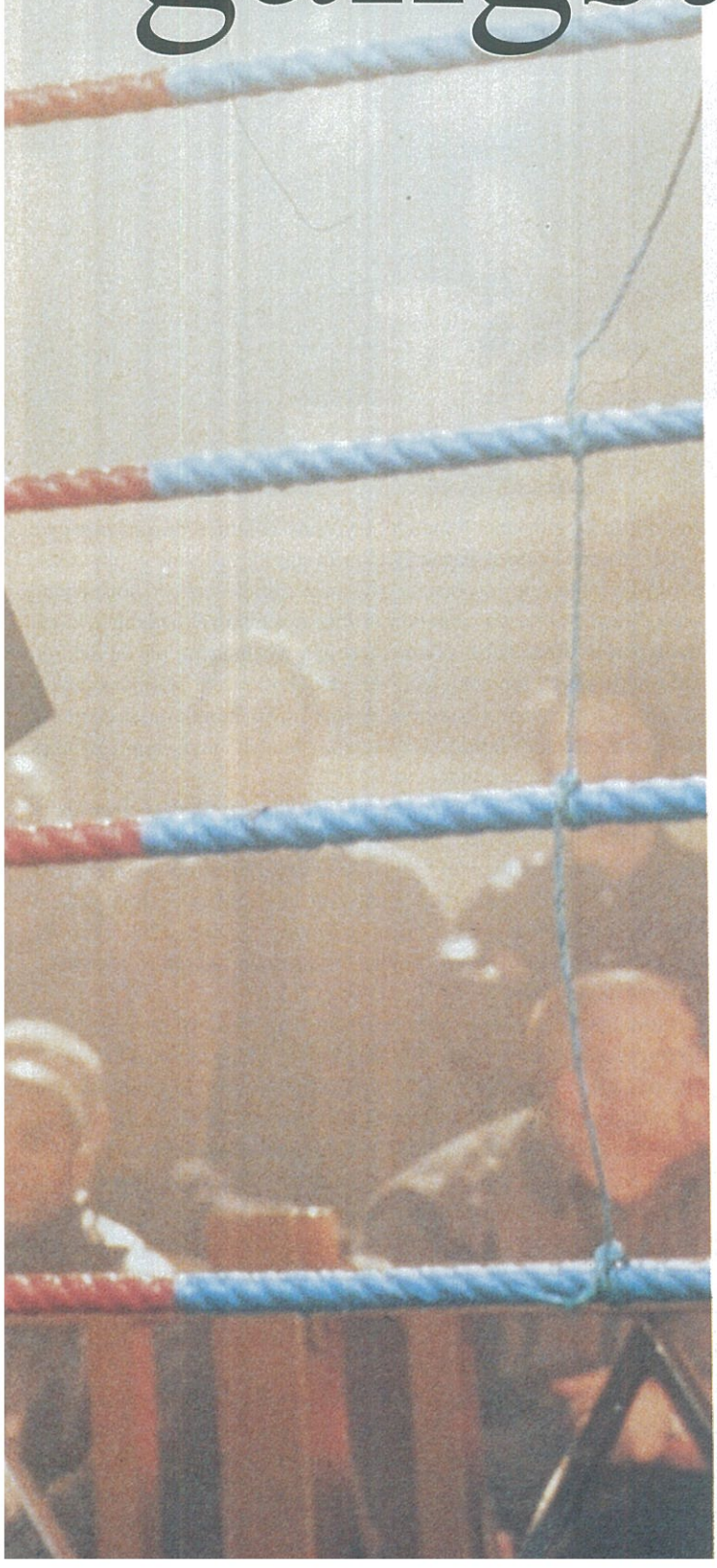

Guy Ritchie'nin ilk filmi "Lock, Stock & Two Smoking Barrels" ülkemize neredeyse iki yıllık bir gecikme ile gelmişti. Yönetmenin ikinci filmi "SNATCH" ise sıcağı sıcağına sinemalarımıza konuk oluyor. Bu yıl izleyeceğimiz bu ikinci Guy Ritchie filminde tıpkı ilk filmde olduğu gibi gangsterlerden, kumarbazlardan geçilmiyor...

ENGİN ERTAN

Elmas hırsızlığı da yapan kumarbaz Franky'nin eline oldukça büyük ve değerli bir elmas geçer ama Amerika'daki ortaklarına satmak istediği elması iki rehinciye kaptırır. Rehincilerin karşısına da başı belada olan iki boks salonu sahibi çıkar. Onların da şike yapmayan bir boksörleri nedeniyle Bricktop adlı bir gangsterle sorunları vardır... Tüm bunlar olurken Franky'nin Amerika'daki ortakları da İngiltere'ye gelir. Üstelik Boris adında bir Rus da elmasın peşindedir...

Guy Ritchie'nin son filmi "Snatch" işte böyle başlıyor ve nasıl devam ettiği de koca bir soru işareti. Ritchie'nin ilk filmi "Lock, Stock & Two Smoking Barrels"ı izleyenler, yönetmenin öykünün her ilerlediği noktada yeni bir düğüm attığına şahit olmuşlardı. Bol karakterleri ve birbirinin içine giren öyküleri ile "Snatch"in de aynı yoldan gittiği apaçık ortada.

90'lı yılların ikinci yarısında Danny Boyle, Andrew McDonald ve John Hodge üçlüsünün çektiği filmlerle ("Shallow Grave", "Trainspotting") ciddi bir atağa kalkan İngiliz sinema endüstrisinde, 1998 yılında bir başka ümit verici çıkış daha yaşanmıştı. Akılda kalıcı diyaloglar, alışılmadık karakterler ve keskin bir mizah duygusuyla dolu olan bu filmin kısa zamanda bir kült filme dönüşmesi kaçınılmazdı. Film okyanusun öbür yakasında da ses getirmekte gecikmedi. Filmin yönetmen ve senaristi "Snatch"i de yazıp yöneten Guy Ritchie, prodüktörü "Snatch"in de prodüktörlüğünü üstlenen Matthew Vaughn'du. Film ise az önce yukarıda da adı geçen "Lock, Stock & Two Smoking Barrels"... İki filmin ekiplerinde başka ortak isimler olduğu da düşünülürse İngiliz sinemasının son yıllardaki ikinci büyük umudunun bir

Testosteron oranı yüksek bir film olduğu kesin.

başka arkadaş grubu olduğu rahatlıkla söylenebilir.

İlk filmi ile parlak bir çıkış yapan her yönetmenin yaşadığı, "Acaba ikinci filmi nasıl olacak?", "Kendini tekrar edecek mi", gibi sorular eşliğinde gelişen rahatsız edici evreyi Ritchie de yoğun bir şekilde yaşamış olsa gerek. Ancak yine de fazla beklemeden, neredeyse aynı ekip ve benzer bir konuyla izleyici karşısına çıktı.

Sadece yönetmen ve prodüktör değil, iki filmin görüntü yönetmeni (Tim Maurice-Jones) ve orjinal müziklerinin bestecisi (John Murphy) de aynı. Ama esas çarpıcı ortak isimler oyuncu kadrosunda.

Örneğin "Lock, Stock..."un Bacon'ı Jason Statham, "Snatch"de de Turkish adında, yasa dışı çıplak elle boks maçları düzenleyen bir dolandırıcı olarak karşımıza çıkacak. Yine eski kadrodan, bir zamanların futbolcusu Vinnie Jones da "Bullet-Tooth Tony/Kurşun Dişli Tony" rolünde. "Lock, Stock..."un anlatıcısı Alan Ford ise Brick Top'ı canlandırıyor. Ayrıca yine eski tayfadan Jason Flemyng de ufak bir rolde gözüküyor.

BRİTANYA - AMERİKA KARMASI

Guy Ritchie, aslında eski kadrodan başka oyunculara da yer vermeyi çok istediğini; ama bunun ne yazık ki mümkün olmadığını belirtiyor. Bu yöndeki kararını kendini tekrar ettiği yönde alabileceği eleştiriler de etkilemiş olabilir. Yine de "Snatch"de, "Lock, Stock..."u seven izleyicilerin kendini yakın hissedebileceği, "aileden" yeterince kişi var.

Fakat "Snatch"in kadrosundaki yeni isimler hiç kuşkusuz daha ilgi çekici. Bu isimlerin arasında öncelikle Brad Pitt geliyor elbette. Pitt gibi bir süperstarı ikinci filminde oynatmak her İngiliz yönetmene nasip olmasa gerek. Ama "Lock, Stock..."un Amerika'da kazandığı popülariteden sonra böyle bir imkanı elde etmek pek de zor olmamış. Ritchie, Brad Pitt'in filme dahil olma sürecinin son derece kolay geçtiğini söylüyor. "Lock, Stock..."u Los Angeles galasından bir gece önce izleyen Pitt'in bizzat kendisi arayıp bir sonraki filminde rol almak istediğini söylemiş. Şüphesiz, Brad Pitt'in "Snatch"deki rolü için normaldeki ücretinden daha az aldığını tahmin etmek zor değil.

Aslında kadroda Brad Pitt gibi bir yıldızın yer almasının sorun yarattığı düşünülebilir; ama "Snatch" tayfasına bakılırsa durum pek öyle değil. Ortama uyum sağlayan Pitt klasik star kaprislerine kapılmadan, sorunsuz bir ortam oluşmasını sağlamış. Filmde boksör bir çingene olan, Mickey O'Neill'i canlandıran Pitt, oynadığı rol nedeniyle vücuduna çizilen dövmelerin silinmemesi için yıkanmayıp, pis bir şekilde dolaşmaya ses çıkarmadığı gibi, yeri geldiğinde sette insanlara çay bile yapmış söylenenlere bakılırsa. Ayrıca sık sık hep beraber çıkıp eğlendikleri ve çok iyi anlaştıkları da yine "Snatch" tayfasının ağzından basına yansıyanlar arasında.

Kadroda Brad Pitt dışında dikkat çekici iki Amerikalı oyuncu daha var. Bunlardan ilki Benicio Del Toro. Bryan Singer'ın "Olağan Şüpheliler" ve Terry Gilliam'ın "Vegas'ta Korku ve Dehşet" filmlerinden hatırlanabilecek Del Toro, "Snatch"de kumarbaz ve elmas hırsızı "Franky Four Fingers/Dört Parmak Franky" rolünde. Del Toro da tıpkı Brad Pitt gibi, "Lock, Stock..."a duyduğu hayranlık nedeniyle kadroya dahil olmuş.

Kadronun üçüncü Amerikalısı ise Dennis Farina. 18 yıl boyunca Şikago'da polislik yapan Farina, 1981'de Michael Mann kendisine "Thief" filminde rol verince oyunculuğa başlamış. Polis geçmişi nedeniyle suç dünyasına ve kirli işlere alışkanlığı olan Farina, belki de bu özelliği nedeniyle suç dünyasına ilişkin filmlerin aranılan oyuncularından. Farina'yı Barry Sonnenfeld'in "Tut Şu Bücürü" veya John Frankenheimer'ın geçtiğimiz aylarda bizde de oynayan "Soygun" filmlerinden hatırlamak mümkün. Filmde Avi rolünde izleyeceğimiz Farina'nın "Snatch"in hırsızlar ve dolandırıcılarla ilişkili dünyasına olduğu gibi Ritchie'nin bol küfürlü diyaloglarına da adapte olmakta zorluk çekmediği kesin. Barry Sonnenfeld'in söylediğine bakılırsa kimse Denis Farina kadar iyi "Fuck" diyemezmiş.

Amerikalı olmayan; ancak son dönem Amerikan filmlerinde sık sık rastlanan bir isim de var "Snatch"de. Aslen Makedonyalı olan ve "Yağmurdan Önce" filminden hatırlanabilcek Rade Serbedzija, "Gözleri Tamamen Kapalı", "Görevimiz Tehlike 2" gibi filmlerde de karşımıza çıkmıştı. "Snatch"de ise tıpkı "Aziz"de olduğu gibi bir Rus'u canlandırıyor. Karakterinin adı ise "Boris the Blade/Kılıç Bo-

Britanya Hollywood'a karşı

Guy Ritchie, ilk filmi "Lock, Stock & Two Smoking Barrels" gösterime çıktığında kimi eleştirmenlerce Quentin Tarantino'yu taklit ettiği gerekçesi ile eleştirilmişti. Ritchie ikinci filminde ise Amerikalı ve İngiliz suçluları biraraya getiriyor. Ne tesadüftür ki, geçtiğimiz ay içerisinde İngiliz gangster filmi klasiği "Get Carter"ın Amerikalılar tarafından yapılmış bir yeniden çevrimi gösterime girdi. Her ne kadar kadroda Alan Cumming, Miranda Richardson ve ilk filmin başrol oyuncusu Michael Caine gibi İngilizler yer alsa da, sonuçta yeni "Get Carter", başrolünde Sylvester Stallone'nin oynadığı bir Amerikan filmi. Peki bu bağlamda bazı klasik Amerikan gangster filmlerini İngilizlerin, bazı klasik İngiliz gangster filmlerini de Amerikalıların çektiğini düşünelim... İki kültürün farklarını karşılaştırma yönünde de imkan sunan bu ufak fantazinin sonucu ise kesinlikle bu filmlerin kendi ülkelerinden başka yerde çekilemeyeceği.

Bu filmleri Amerikalılar yorumlasaydı ne olurdu?

BRIGHTON ROCK (1947, JOHN BOULTING)

Bir kere kendisine aşık kör kızı ortadan kaldırma planları yapan Pinkie Brown rolünde değil bir Amerikalı aktör, başka bir İngiliz aktör

dahi Richard Attenborough kadar etkileyici olamazdı. Sanki son dönemde Amerikan filmlerinde karşımıza çıkan kötü adamların neden İngiliz olduğunu doğrularcasına Attenborough, Pinkie Brown'un kötülük dozajını yavaş yavaş arttırıyor ve sonuçta ortaya detaylı, ürkütücü bir gangster portresi çıkıyor. Pinkie Brown asla bir Amerikalı *gangsterin* olamayacağı kadar soğuk ve İngiliz usulü "cool". Her şey bir yana, oldukça büyük bölümü publarda, fuarlarda geçen bu Amerikan filminde asla yakalanamazdı.

PERFORMANCE (1970, NICHOLAS ROEG, DONALD CAMELL)

İngiliz sinemasının en yaratıcı yönetmenlerinden Roeg'un Camell ile beraber çektiği bu ilk filmi tam anlamıyla bir ganster filmi olmasa da suç dünyasının içine balıklama dalıyor. Bir Amerikan filmi olsaydı elbette başrollerinde James Fox ve Mick Jagger olmazdı. Ayrıca Amerika'da çekilse bu kadar serbest bir film olamayacak, yani başka bir deyişle uyuşturucu ve seks içeren sahneler bu kadar uzun tutulamayacaktı. Kısacası film hiçbir şeye benzemeyecekti. Zaten filmin Amerika'da gösterime girebilmek için o yıllarda sansürle epey boğuştuğunu belirtmekte fayda var. Sonuçta hepimiz "Performance"ın İngiltere'de çekildiğine şükredebiliriz.

THE LONG GOOD FRIDAY (1980, JOHN MACKENZIE)

Hollywood'un Hoskins'in karanlık taraflarını değil şirin imajını tercih ettiğini düşünürsek Harold rolünde büyük ihtimalle Bob Hoskins'i seyredemeyecektik. Ayrıca yine bir Hollywood filminde baş kadın oyuncu olarak Helen Mirren'ı görmemiz de mümkün olmazdı. Tabii henüz Bond rollerine çıkmamış genç bir Pierce Brosnan'ı İrlandalı bir suikastçı rolünde izlemek de herhalde bir hayal olurdu...

AŞÇI, HIRSIZ, KARISI VE AŞIĞI (1989, PETER GREENAWAY)

Aslında imkansız deyip bir çırpıda geçmek var. Üstelik bir Greenaway filminin başka bir yönetmenin elinde ne hale geleceğini düşünmek dahi bir kabus olabilir. Dolayısıyla, Hollywood'da çekilmiş bir "Aşçı, Hırsız,..." düşünmek hem ürkütücü hem de son derece komik. Bir kere orijinali gibi entellektüel olmayacağı ve çıplaklık ile şiddetin dozunun azalacağı kesin... Tahminen biraz aksiyon eklenecektir. Örneğin hırsız, karısı ve aşığı restorandan kaçarken onları araba ile takip edebilir. Hırsız adamlarıyla kütüphaneyi bastığında, aşık ile aralarında bir çatışma yaşanabilir. Aşığın son yemeği de tahminen Fransız Devrimi üzerine bir kitap değil, en çok satanlar listesinin bir numarası olacaktır. Politik alegorileri de unutabilirsiniz. Neyse özünde bir gangster filmi olmayan "Aşçı, Hırsız..."ı daha fazla

Bu filmleri İngilizler yorumlasaydı ne olurdu?

THE ASPHALT JUNGLE (1950, JOHN HUSTON)

Gangster filmleri ve kara filmin en iyilerinden "The Asphalt Jungle"ın İngiliz bir versiyonu nasıl olurdu bilinmez... Herhalde diğer örneklerde olduğu gibi pek hoş bir şey çıkmazdı ortaya. Ayrıca ilk rollerinden birinde genç bir Marilyn Monroe'yu seyretme imkanımızın olmayacağı da kesin.

REZERVUAR KÖPEKLERİ (1992, QUENTIN TARANTINO)

Tarantino'nun senaryolarını yazarken popüler kültürden birçok şey ödünç aldığı göz önünde bulundurulursa birçok espri güme giderdi. Örneğin filmin başında kahramanlar tahminen Madonna'dan değil de britpop gruplarından bahsedeceklerdi. Her ne kadar kadroda bir İngiliz (Tim Roth) bulunsa da İngiliz versiyonun ne kadar abes ve çirkin olacağını kestirmek hiç de zor değil.

OLAĞAN ŞÜPHELİLER (1995, BRYAN SINGER)

Eğer bir İngiliz filmi olsaydı bu gruptan kimin Keyser Söze olduğunu tahmin etmek hiç de zor olmazdı. Ayrıca İngiliz polisinin o kadar saat boyunca oturup sakin sakin Verbal'ı dinleyip dinlemeyeceği de şüpheli, ki bu filmin sonu demek (hele bir de Türkiye'de geçtiğini düşünün).

L.A. SIRLARI (1997, CURTIS HANSON)

Curtis Hanson'ın filmini 50ler Amerika'sından farklı bir yerde düşünmek imkansız. Filmin tüm yapısı o dönemin Amerikasının şartları üzerine kurulmuş. Örneğin kızların estetik operasyonla Hollywood yıldızlarına benzetildiği fuhuş ağı veya politik alandaki yozlaşma gibi. Ayrıca Lana Turner'ın fahişe zannedildiği unutulmaz sahnenin de olmayacağı düşünülürse, bu filmin de bu halinden başka türlü bir şeye benzemeyeceği

gözüktüğü az sayıdaki sahnelerden biri

İki sezondur Brad Pitt'in şansına dövüşmek düşüyor.

bir filmi beğenmediysen sadece beğenmedim yaz. Bu yapan adamı harcama muhabbetini çözemedim. Resmen kaltaklık bu. Birisinin çabasını harcama olayına karşı bir yasa olmalı," diyen Ritchie'ye; yapımcı Matthew Vaughn da "Kıskançlıktan yapıyorlar" diyerek katıldığını belirttiğinde Ritchie hemen tekrar devreye girip incilerinden birini daha döküyor; "S**** gitsinler".

Kendisiyle yapılan röportajlardan da anlaşılacağı üzere Guy Ritchie ve arkadaşlarının ağzı son derece bozuk. Sıraladıkları küfürlerin çekimler sırasında Brad Pitt'i bile çok rahatsız ettiği hem basında yer alan, hem de ekibin doğruladığı bir unsur.

Artık Guy Ritchie, Matthew Vaughn, Vinnie Jones ve Jason Statham'ın da bir nevi grup haline geldiği söylenebilir. Küfretmekten, sert takılmaktan hoşlanan bu kötü çocukların söylediklerine bakılırsa beraber çalışmaya devam edeceklerini düşünmek zorunluluk haline geliyor. Örneğin Ritchie bu filmde Vinnie Jones'un oynayacağı karakterin daha çok üzerinde durmuş. "Lock, Stock..."da Big Chris karakterini canlandırırken hemen hemen hiç konuşması gerekmeyen Jones, su sefer kendisi için özel olarak yazılmış diyalogları son derece başarılı bir şekilde dile getiriyormuş. Oyunculuğa başlamadan önce futbol oyuncusu olarak ünlünen Jones, artık sinemaya iyiden iyiye ısınmış gözüküyor. Geçtiğimiz aylarda "60 Saniye"de izlediğimiz Jones'un gelecekteki projeleri arasında başrol oynayacağı İngiliz filmi "The Mean Machine" ve Farrah Fawcett ile rol alacakları küçük bütçeli bir yapım olan "Night at the Golden Eagles" da yer alıyor.

Aynı şekilde Jason Statham da ilk filmdekine oranla biraz daha ön planda görünüşe bakılırsa. Statham'ın "Snatch"de çalışmayı, bir ailenin yeniden biraraya gelişine benzetmesi de dikkate değer. Jason Flemyng'in de filmde Brad Pitt'in sağ kolu olarak ufak bir rolde gözükmesi insanda yine takım çalışması hissiyatını uyandırıyor.

İş para konusuna geldiğinde Ritchie bu sefer daha rahat olduğunu; ama daha fazla para ile çalışmadığını söylüyor. İlk filmde olduğu gibi paranın eline geçip geçemeyeceği yönünde bir endişesi olmasa da, bu sefer oyunculara ödediği para daha fazla olduğundan yine geriye fazla bir şey kalmamış.

Örneğin Ritchie filmde gerçekçi bir hava yakalayabilmek için yoğun çaba sarfetmiş. Kullanılan mekanlar bunların arasında öncelikle geliyor. Brad Pitt'in kaldığı çingene kampının gerçekçi gözükmesi için yoğun çaba harcanmış. Bir diğer ilginç unsur ise boks dövüşleri. Yasadışı çıplak elle boks dövüşlerine ait görüntüler ele geçirmeyi becerebilen ekip, bu piyasadan bazı dövüşçüler de bulup işin girdisi çıktısı hakkında bilgi toplamışlar. Dolandırıcılık, kumar, hırsızlık gibi unsurların da filmde son derece gerçekçi kullanıldığı söyleniyor.

Yine "Lock, Stock..."u izleyenler bilecektir ki; Guy Ritchie tüm bu gerçekçiliğin yanında renk kullanımında da pastel renkleri öne çıkartarak gerçek üstüne yakın bir hava elde ediyor. Daha önce müzik ve reklam dünyasında çalışmış olan Ritchie'nin başvurduğu klip estetiği de bu yapıyı destekliyor. "Snatch"de de aynı görsel yapının hakim olduğu gerek filmin reklamlarından, gerekse film hakkında çıkan eleştirilerden anlaşılıyor. Yine de Ritchie, "Snatch"in "Lock, Stock..."a oranla daha karanlık bir film olduğunu söylüyor. "Daima son derece komik ve gayet ciddi bir şeyler yapmanın arasında kalmışımdır. Bu nedenle filmin ilk yarısı oldukça komik, ikinci yarısı ise daha ciddi. Bu filmde 'Lock, Stock...'daki şamataya oranla daha duygusal şeyler var," ris".

Kadrodaki yeni isimlere rağmen Ritchie'yi "Lock. Stock..."a benzer bir film çekmekle eleştirenler de yok değil. Bazı eleştirmenler "Snatch"in hemen hemen "Lock, Stock..."la aynı olduğu ve daha fazla şey vaat etmediği düşüncesinde. Ama yine de "Snatch"in, "Lock, Stock..."un arkasından gelen; "Love Honour & Obey", "Gangster No:1","Rancid Aluminium" gibi karbon kopyalarından çok daha iyi olduğuna da dikkat çekmeden etmiyorlar.

1998 yılında "Lock, Stock..." ilk gösterime çıktığında gerek filmi gerekse Ritchie'yi yerin dibine sokan eleştirmenler de olmuş. Peşinden gelen diğer başarısız İngiliz suç filmlerinin sorumlusu olarak "Lock, Stock..."u göstererek verip veriştirenler de var.

GERÇEKÇİ BİR HAVA YAKALAYABİLMEK İÇİN...

Ancak konu eleştirmenlere geldiğinde Guy Ritchie de hiç insaflı değil. İlk filmi her ne kadar pek çok ödül kazanmış ve olumlu eleştiriler almış olsa da; Ritchie kötü eleştirilere takılmış durumda. Kendisiyle yapılan hemen her söyleşide eleştirmenlerle ilgili bir soru yöneltildiğinde ağza alınmayacak küfürleri peş peşe sıralıyor. Eleştirmenler hakkında yaptığı edepli yorumlardan örnek vermek gerekirse: "Snatch ne kadar iyi olursa olsun, basın filmi kesin katledecek; çünkü seni aşağı çekmek için yüceltirler" diyor Ritchie ve "Gitsinler kendileri bir film çeksinler," diye de ekliyor. Film çekmenin ne kadar zor bir iş olduğunu bildiği için; asla bir yönetmeni harcamayacağını söylüyor Ritchie. "Çok dandik filmler gördüm; ama yine de çeken adama

diye de ekliyor.

Bu muhabbetin içinde yine eleştirmenlere laf atmadan duramıyor Ritchie. “‘Lock, Stock...’ hakkında çıkan eleştirilerden birinde filmde hemen hiç polis gözükmediği için gerçekçi olmadığından şikayet ediliyordu. Elbette ki ortalıkta fazla polis yoktu; eğer olsa film de orada biterdi. Bu tip şeylerden gerçek hayatta kaçamazsınız: ama bir film izlerken bazen bunları unutmalısınız. Aksi takdirde eğlenemezsiniz.”

Guy Ritchie yine kendisi ile yapılan söyleşilerde söyledikleri ile suç dünyası üzerine film yapmasının şaşırtıcı bir şey olmadığını ortaya koyuyor. Takım elbiseleri içinde ortaya dökülüp, bolca küfür sıralayıp, bir de sert hareketleri ile kabadayı imajını tamamlayan bu tayfa söylediklerine bakılırsa çekimler esnasında bol bol kumar oynamaktan da geri kalmamış. Brad Pitt’i de aralarına katıp masaya oturan ekipten galip çıkan genelde Vinnie Jones olmuş. “Jones hepimizi yoldu. O tam bir kumarbaz,” diyor Guy Ritchie kumar deneyimlerini aktarırken.

SUÇLULAR RITCHIE’YE HİÇ YABANCI DEĞİL

Kumar bir yana Ritchie örneğin karakterlerine isim verirken de deneyimlerinden yola çıktığını söylüyor. “Onlara bu tip isimler verdim; çünkü rast geldiğim hemen her gangsterin bir takma adı vardı. Her zaman da kendilerine verilen takma isimlerin arkasında ilginç bir hikaye vardır. Ben de bunu öykünün bir parçası yapmaya karar verdim”. Guy Ritchie “Lock, Stock...” ile ilk ortaya çıktığında, onu kimileri İngiliz gangster janrını yeniden şekillendirip, canlandıran adam olarak nitelerken, kimileri ise Quentin Taratino’nun sıradan bir taklidi olarak görmeyi tercih etti. Ritchie’nin sinemasında Tarantino’yu andıran pek çok unsur bulmak mümkün. Örneğin “Lock, Stock...”da uyuşturucu yetiştiren üniversite öğrencilerinin evlerinin soygun amacıyla basıldığı sahne pek çok açıdan “Ucuz Roman”ı hatırlatıyordu. Sahnelerle yapılan göndermelerin dışında, Ritchie ilgilendiği temalar ve espri tarzında da Tarantino’ya oldukça yaklaşan bir yönetmen. Yine de Ritchie’nin Taratino’nun sıradan bir taklidi olduğunu söylemek büyük bir haksızlık olur. Ritchie gerek görüntü yönetimi ve kurguda klip estetiğine başvurarak, gerekse renk ve ışığı kullanarak yarattığı atmosferle orjinal ve son derece İngiliz bir işe imza atıyordu. İkinci filminde ise belki eleştirileri önemsemediği, belki de çok kızgın olduğu eleştirmenlerle kendi çapında dalga geçmek için; yine benzer eleştirilere hedef olacağı aşikar unsurlara yer veriyor. “Snatch”de İngiliz ve Amerikan suç dünyasını bir araya getirmesi zaten bu yöndeki çağrışımlara ortam yaratırken, işin içinde dördüncü roundda nakavt olarak sonuçlanması gereken şikeli bir boks maçı olması da yine Tarantino’yu andıran unsurların sayısını arttırıyor.

Bu alanda ilginç bir veri ise Vinnie Jones’dan geliyor. Kendisi ile yapılan bir röportajda filmdeki sahnelerinden birisini şöyle anlatıyor Jones: “‘Snatch’de gerçekten çok sevdiğim bir sahne var. ‘Ucuz Roman’daki şu sahneye benziyor. Hani Samuel L. Jackson’a silah doğrulttuklarında o uzun konuşmayı yapar ya... ‘Kahretsin, bu herif gerçekten ciddi yahu’ diye düşünürsün hani...”

Yine de Ritchie’yi en azından ilk filminde Tarantino’dan ayıran bir unsur vardı. Guy Ritchie “Lock, Stock...”da şiddetin dozunu yavaş yavaş arttırıyor ve genelde grafik şiddet sahnelerine yer vermiyordu. Galiba “Snatch”de durum biraz farklı. Şu ana kadar görebildiklerimizden yola çıkarak boks sahnelerinin son derece sert olduklarını söylemek mümkün. Ayrıca filmdeki domuzların ne gibi amaçlarla kullanıldığına da dikkat...

Guy Ritchie gülmeyi sevdiğini söylüyor. “Seni güldüren bir adamı yere deviremezsin. Ama bazı insanlar sizi güldürenlere bunu yapıyorlar. Aptalca bir haksızlık değil mi bu şimdi?” derken Ritchie’nin kimleri kastettiğini tahmin etmek zor değil. “Snatch”in senaryosunu yazmaya “Lock, Stock...”un çekimleri devam ederken başlayan Ritchie bir sonraki filminin hazırlıklarına başlamış mıdır bilinmez, ne de olsa kendisi yeni baba olduğu için biraz meşgul olabilir. Ama bir sonraki filminin nasıl bir şey olacağını tahmin etmek de zor olmasa gerek... ■

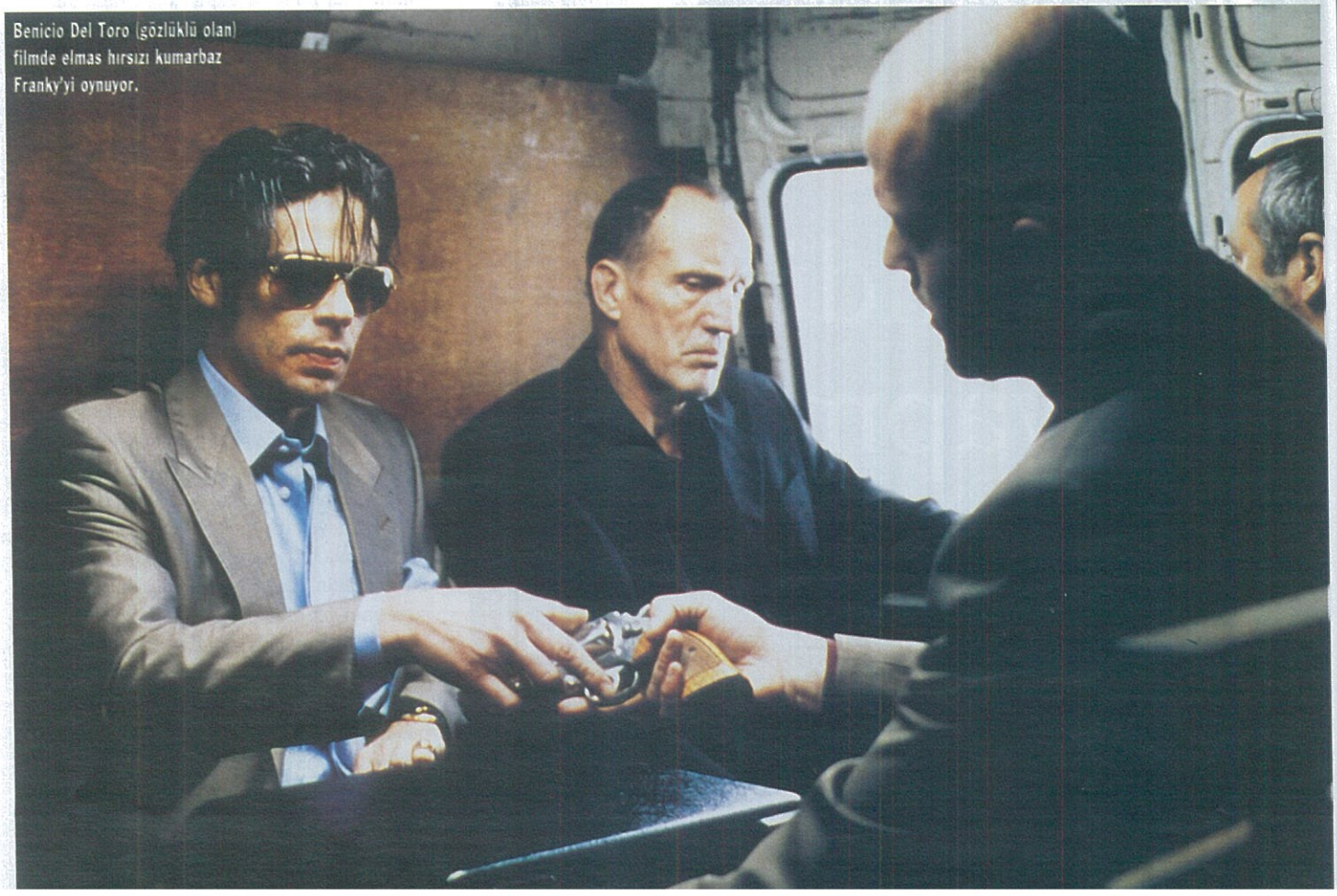

Benicio Del Toro (gözlüklü olan) filmde elmas hırsızı kumarbaz Franky’yi oynuyor.

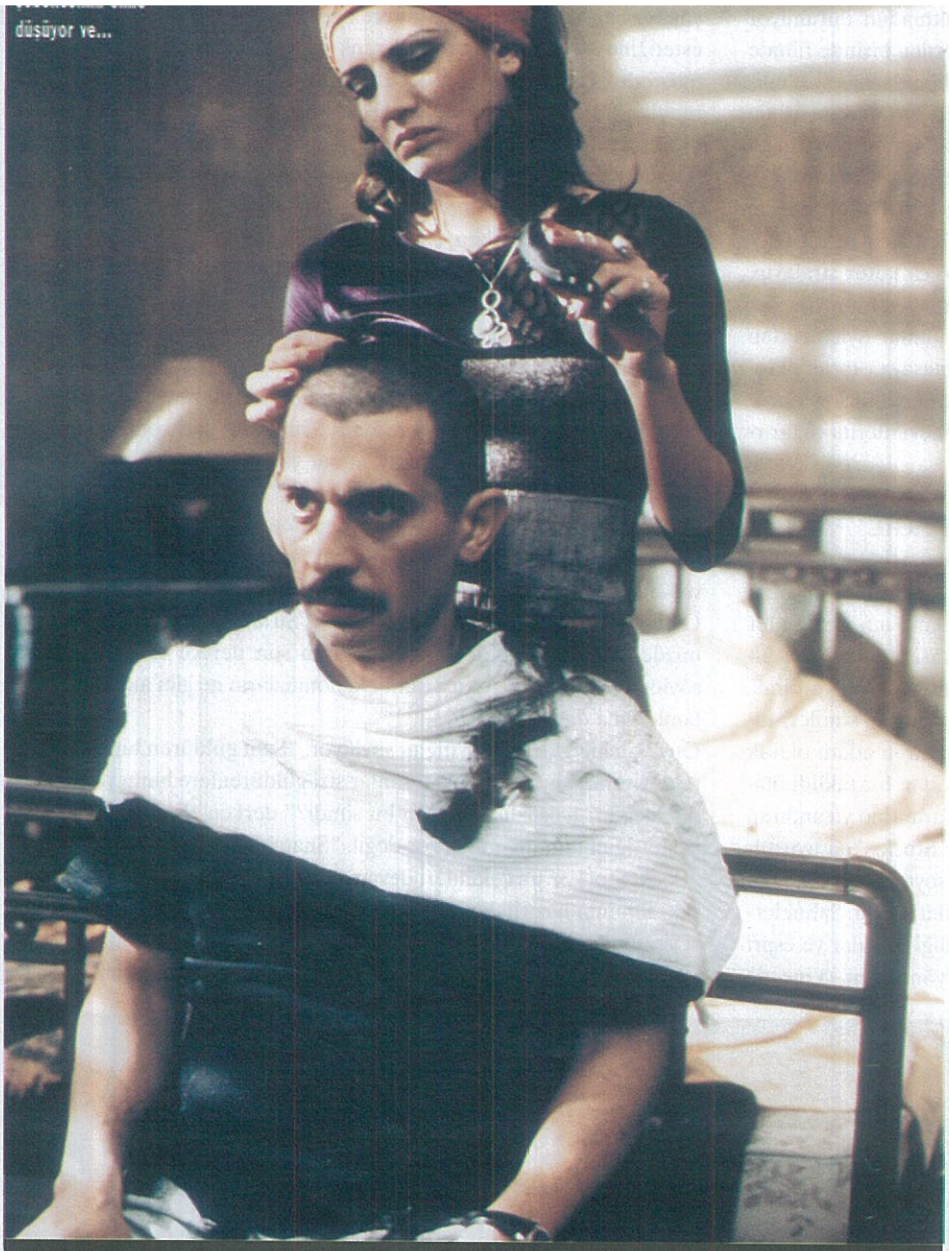

"Düşündürücü film yapmaktan yana değilim."

Sinema açısından verimli bir sezon geçiren OKAN BAYÜLGEN bu yıl ilk olarak "OYUNBOZAN"la çıkıyor karşımıza... Türk sinemasının en önemli sorunlarından birini nesiller arasındaki kopukluk olarak gören Bayülgen, bu filmi özellikle eski kuşaktan bir aktör ve yönetmenle çalışmak için kabul ettiğini söylüyor. **SÖYLEŞİ: SENEM ERDİNE**

Kaçaresi olmayan bir hastalığa yakalanmıştır. Ömrünün son günlerinde hayattan beklediği bir tek şey kalmıştır, o da öldürülen dostlarının katillerinin kim olduğunu öğrenmek.... Metin Kahraman ise bir taksi şoförüdür. Evi, nişanlısı ve sekiz yıldır hastaneye götürüp getirdiği Kemal Yılmaz ile dostluğu üzerine kurduğu basit bir hayatı vardır. Fakat bir gün başına öyle bir şey gelir ki, Metin Kahraman gider yerine Emin Nişancı gelir...
"Oyunbozan", Türk-Yunan ortak yapımı bir film. Yunan oyuncuların da rol aldığı filmin Türk ortağı Türker İnanoğlu, bu filmi iki ülke arasındaki dostluğun gelişmesine katkıda bulanacak ortak bir proje olarak düşünmüş ve biraz da bu nedenle her iki ülkenin toplumsal ve politik yaşamını ilgilendiren bir konu seçilmiş. Taksi şoförü Metin'in başından geçen traji-komik hikaye, haber bültenlerimize sık sık konu olan türden cinayetlerin perde arkasındaki tanıdık bir oyun üzerine kurulu. Senaryosunu Nesli Çölgeçen ile Sait Aytemur'un yazdığı film Türk sinemasının biri eski biri yeni iki yıldızını bir araya getiriyor. Zeki Alasya ve Okan Bayülgen...
Sinema temposu yüksek bir yıl geçiren Bayülgen'i bu yıl dört filmde izleyeceğiz. Önce "Oyunbozan", sonra Sinan Çetin'in filmleri "Komiser Şekspir" ve "Romantik", ardından da Ömer Uğur'un çekimleri henüz tamamlanan filmi "Hemşo". Bayülgen için sinema çok önemli. Yaptığı her şeyi filmlerde başrol kapmak için yaptığını, kimi rolleri sırf başkasına kaptırmamak için oynadığını itiraf ediyor. "Oyunbozan" hakkında görüştüğümüz oyuncu bir yandan filmi anlattı bir yandan da kendi oyunculuğunu ve Türk sinemasını değerlendirdi.

Bir sinema projesini nasıl değerlendirirsiniz?
Kimin geldiği çok önemli tabii. Senaryodan önce ilk ele aldığımız şey o oluyor. Projeyi kim getiriyor? Proje çeşitli şekillerde geliyor bana. Ya bir yapım şirketi, elimizde böyle bir proje var, yönetmeni de budur, diye getiriyor ya da bağımsız işler geliyor. Henüz bir yönetmeni ve bir yapım şirketi yok ve benim aracılığımla bir yere gitmek istiyor yani. Bu iki yol bütün dünyada kullanılıyor. Bir yapım şirketinin getirdiği proje tabii ki hemen kabul ediliyor. Zaten dışarıdan bağımsız olarak da böyle harikulade şeyler gelmiyor işin doğrusu. Çünkü böyle bir fukaralığımız var maalesef. Türk sinemasında oyuncuyu yönlendiren birçok şey vardır para dışında. Bir defa kendi kariyerinizi düşünürsünüz. Mesela ben şimdi Zeki Alasya'yla başrol oynama fırsatını öldürsen kaçırmam. Nesli Çölgeçen on yıl sonra yeniden film çekiyorsa,

Türker Bey yine benzeri bir aradan sonra sinemaya dönüyorum diyorsa ben bu fırsatları kaçırmam. Ya da şöyle bir kıskançlıkla işin içine girerim; aman bu iş benden başkasına gitmesin diye. Bu olabilecek bir kıskançlıktır. Bunu itiraf etmek lazım, ben itiraf ediyorum.

"Oyunbozan"da rol almaya nasıl karar verdiniz?
Bu projede de getirene baktım önce. Getiren Nesli Çölgeçen. Projenin arkasında Türker İnanoğlu var. Daha sonra da Zeki Alasya'nın rol alacağı söylendi. Zeki Alasya da giriyorsa işin içine harikulade bir şey. Bu üç isim benim hakikaten çok saygı duyduğum, çok mühim isimlerdir. Zeki Alasya yönetmen oyuncudur. Yönetmen olarak da çok başarılıdır. Nesli Çölgeçen'in izlemiş olduğum iki filminden Türk Sineması'nda başyapıt olarak söz edilir. "Züğürt Ağa" ve "Selamsız Bandosu". Türker İnanoğlu'nun sinemadaki yeri zaten biliniyor. Hem yapımcı hem yönetmen olarak sinemayla içiçe yaşamış bütün hayatını sinemaya vermiş bir adam. Şimdi bu ekipten bana bir teklif geldiğinde benim senaryoyu bile okumama gerek yok. Bunlar profesyonel bir ekip, bana yalan yanlış bir şey getirmezler. Sen bu işte varsın, dediler ben de tamam, dedim işin içine girdim. Hakikaten böyle eli yüzü düzgün, akıllı uslu bir işte olmak istedim. Bir de yönetmen tanımak istiyorum. Ben bunu başlarken Nesli bey'e de söyledim. Şimdi bakarsanız bir Sinan Çetin görmüşüm, ondan önce bir Mustafa Altıoklar görmüşüm. Tabii Nesli Çölgeçen mizaç ve sinemadaki durumu açısından bunlardan farklı bir insan. Yönetmen görmek istiyorum. Hep aynı yönetmenle çalışmak falan gibi şeyler ancak bir oyuncunun kariyerinin sonunda mümkün olan şeylerdir.

"Oyunbozan"da ne anlatılıyor?
İstanbul'da, Türkiye'de gayet iyi bildiğimiz, artık sistemleşmiş oturmuş bir düzene yanlışlıkla çomak sokan bir taksi şoförünün hikayesi bu. Bir cinayete şahit oluyor ve bir anda hayatı değişiyor. Taksi şoförü olarak da hayatta birtakım dertleri olan bir adam. Nişanlısı var. Sürekli hastaneye götürüp getirdiği bir şair var ve bu şaire özeniyor. İçinde bulunduğu romantik koşullarla da ilgili şiir yazmaya özeniyor. Öte yandan kentli bir adam, köy kökenli bir adam değil fakat gelişmemiş bir vatandaşımız. Burada bir şeyler öğrenmeye, bir şeyler yapmaya çalışıyor. Fakat bir anda hayatı değişiyor. Bir cinayet şebekesinin eline düşüyor. Adamı değiştiriyorlar, yani adamı bir kiralık katil haline getirmeye çalışıyorlar. Hikaye bu. Biraz da psikolojik çözümleri olan bir film. Taksi şoförü nasıl o hale geliyor? O şebekenin içinde ruhu nasıl oluyor da birdenbire değişiyor?

Bayülgen'e göre bir filmde kimse kendisinden başka bir kişiliğe bürünemez.

Türk-Yunan dostluğu ile ilişkisi nedir filmin?
Türk-Yunan dostluğu açısından asıl amaç birlikte bir ortak yapım gerçekleştirmek. Konu olarak da iki ülkenin toplumunu, siyasasını ilgilendirecek bir konu seçilmiş.

Fimde taksi şoförünü oynuyorsunuz. Role nasıl hazırlandınız?
Gidelim, araştıralım gibi niyetleri olur oyuncuların. Benim taksicilerle ilgili araştırmam da şöyle oldu; götürdüm arabamı servise bıraktım, bunun ne kadar düzeltilecek şeyi varsa halledin, kendinizi de kasmayın, ben bir süre taksiyle dolaşmak istiyorum, dedim. Bu arada taksi şoförü bir hoca tuttuk fakat onunla fazla çalışma imkanım olmadı. Burada yapacağınız biraz gözlem ve taksinin atmosferini almaktır. İnandırıcı olmak lazım.

Taksicilerle ilgili araştırmanızdan nasıl sonuçlar çıkardınız?
Şöyle bir şey çıktı karşımıza: Türkiye'de bir taksici tipi yok. Paris'te bir taksi şoförü tipi olabilir belki ama İstanbul'da taksiye binip şoför olarak bir doçentle de karşılaşabilirsiniz. İstanbul'a 15 yıl önce gelmiş, 40 yıl önce gelmiş ya da dün İstanbul'a gelmiş şoförlerimiz olabiliyor. Çok fazla mühendis ve doktor da tanıdığımı söylemek istiyorum. Burada anonim bir tip seçtim ben. Ayrıca bir taksicinin hikayesi diye bir taksici karikatürüne de ihtiyacımız yoktu. Vitesi atmasından, direksiyon hakimiyetine kadar bir taksici tipi çizmedik biz. Biz ileride şair olmaya çalışan, o sırada taksicilikten başka bir iş yapamadığı için taksicilik yapan bir adam çiziyoruz. Fakat ben düz vites bir taksiyi kimseye acemilik belli etmeden kullanabilecek kadar çalıştım.

Genel olarak kendi oyunculuğunuzu nasıl değerlendirirsiniz?
Derler ki işte oyunculuk bir serüvendir, bambaşka kişiliklere bürünürsünüz falan. Yalan, böyle bir şey olmaz. Kimse kendisinden bambaşka bir kişiliğe falan bürünemez. Gözünden anlaşılır, suratından, hareketinden her şeyinden anlaşılır. O kılığa girmezsiniz, rol sizin kılığınıza girer. Yani tam tersidir aslında ama millet yalan yanlış bilmeden anlatır böyle. Dünyanın bütün büyük oyuncularına bakın hep aynı oynarlar. Mesela ben Dustin Hoffman'dan çok sıkılırım çünkü sürekli poposunu yırtar farklı bir şeyler yapacağım diye. Şu anda çok sevdiğim adamlar var, mesela Sean Penn. Saçını başını değiştiriyor tamam ama hep aynı şeyi oynadığını görüyorum. Al Pacino ve Robert De Niro da öyle. Al Pacino bütün filmlerinde sinirli bir adamı oynar. Ne zaman sinirlenip konuşsa aynıdır. Hatta aynı v yaka fanilayı aynı donu giyer. Bütün filmlerinde giydiği elbiselerin kumaş rengi acı kahve, koyu kahve, siyah ve füme renklerdir. Hiçbir filminde Jack Daniels'tan başka bir viski içmemiştir. Farklı bir ayakkabı giymemiştir. Biz o rolleri Al Pacino oynadığı için seviyoruz. Ama Gene Hackman yardımcı oyuncudur. O bizim tiyatroda da bildiğimiz ikinci karakterdir. Hamlet'te Horatio'yu ya da kralı oynayan adam; tabii ki Hamlet karizmasına sahip değildir ama çok iyi oyuncudur. Yani işte böyle bir fark vardır. Sinemada da bunu anlamak lazım. Onun için hangi oyuncu diyorsa ki oyunculuk bir serüvendir ben bambaşka kişiliklere bürünüyorum, onlara buyrun size yardımcı roller verelim, demek lazım. Başrol oyuncusu kendi karizmasını oynar. "Ağır Roman"da Salih'i başka birisi de çok güzel oynamaz mıydı? Seyircinin kafasında da çok güzel yer etmez miydi? Edebilirdi. Ama geçmiş olsun. O zaman oraya Okan Bayülgen lazımdı, o oynadı. Bu iş böyledir. Onun için her zaman söylemişimdir, ben iyi bir oyuncu değilim. Benim aynı filmde beraber oynadığım oyuncular benden çok daha iyi oyunculardır. Ama başrol oyuncusu dediğimiz adamın öyle

filminin içinde oyuncu olarak durduk. Yaptığımız budur."

bir enerjisi ve yüzü vardır ki, birbirini tamamlar bunlar, bir büyüsü vardır, kendi kendine değil, kamerayla, ışıkla, yönetmenle beraber ortaya çıkan bir şeydir.

Nesli Çölgeçen'le çalışmak nasıldı?
Bana sorarsanız kendimi rahat hissettiğim yönetmenle daha çok şey yaparım. Nesli Çölgeçen'le rahat değildim. Onun istediği oyunculuğu verdim. Çünkü bir sanat filmi yaptı, bu bir Nesli Çölgeçen filmi diye de yazdı. Biz de Nesli Çölgeçen filminin içinde oyuncu olarak durduk. Yaptığımız budur. Aslında bütün filmlerde de bunu yaparız. Çünkü yönetmen bir dünya kuruyor. O dünyanın içinde aslında oyuncuların kaprislerini çeker, ağlayıp zırlamadan kavga etmeden rolünü oynamasını sağlar ama onun dışında da oyuncusunu fazla önemsemez. Kendi kafasında bir film vardır seni o filme uydurmaya çalışır. Nesli Çölgeçen kendi filmine, Sinan Çetin kendi filmine uydurmaya çalışır. Ama seyirci gelir beni seyreder. Arada öyle bir fark var. Nesli Bey kafasındaki filmi hızla çekti. Çok disiplinli bir adam. Sevdiğim bir tarzı da var. Bunu ona da söyledim. Dedim ki "Sizin böyle soğuk nevale bir haliniz var. Bu halinizden çok memnunum. Ben de çünkü böyle tercih ediyorum."

Yani sette disiplinli bir çalışmayı mı tercih edersiniz?
Evet ben sette oyalanmaya, eğlenmeye gelmiyorum.

Belki onlar kadar düşkün değilsiniz sinemaya?
Evet, eskilerde olduğu gibi bir sinema aşkı yok belki bende. Yo var aslında çünkü bütün bu televizyon programları hava civa. Özeniyoruz, ciddi yapıyoruz ama en nihayetinde hava civa. Ben bunları filmlerde başrol kapmak için yapıyorum.

Mümkün olsa sadece sinema yapar mıydınız?
Olmaz yapmam. Çünkü o zaman başrol teklifi gelmez. Sinemada bir oyuncu çok iyi olduğu için başrol teklif edilmiyor ki. Bütün dünyada böyle. Sinema popüler bir sanat. Onun için tabii ki bir popülarite gerekiyor. "Seyirci istiyor" çok doğru bir laftır. Görmek istiyor. Buna "Mantıksız!" falan diyemezsin. Görmek istiyor işte o kadar. Ama sahne çok teknik bir performans gerektirir. Öyle yüzü güzel, kaşı güzel, biraz da ilgi çekiyor, televizyonda da bilmemne yapıyor, diye adamı sahneye çıkarırsan tepe taklak yuvarlanır. Sahnenin üzerinde duramaz bile. Koskoca sahne onu yutar. Tiyatro oyuncuları jokey gibidirler, kısa boylu ve çelimsiz adamlardır. Tiyatroda uzun boylu olarak bir Cem Özer başarmıştır. Tabii ki düşünüyorum.

Bir tiyatro projesi var mı peki?
Var, büyük işler var fakat o büyük işler yine büyük adamlarla, oyuncularla, kadınlarla, erkeklerle olduğu için hep bir takvim problemimiz var. Aslında benim sinemada son zamanlarda en büyük dileğim jenerasyonların birbirini unutmamasıydı. Amerikan sinemasının sürekli yaptığı bir şey; bir yaşlı bir genç aktör kullanıyor. İkisini de güçlendirmiş oluyor. Öbürünün tecrübesiyle genci, gencin popülaritesiyle de yaşlıyı destekliyor. Harikulade bir şey yapıyorlar. Brad Pitt'le Anthony Hopkins'i yanyana koyduğunuz zaman dur bakalım diyorsun. E, peki ben bir İzzet Günay'la birlikte oynayamayacak mıyım? Kendi jenerasyonunda sinemada en teknik, en iyi oyunculardan biridir. Oyunculuğu kurallarıyla bilir ve hakkikaten yansıtır bunu. Perdeden anlarsın onu. Ben İzzet Günay'la oynayamıyorum. Neden? Çünkü sinemaya küsmüş. İzzet Günay kendi yaşının, kendi olgunluğunun karşılığı rolleri oynayamıyor. Kaç sene önce bırakmış. Jön rolü teklif edecek halimiz de yok. Ne yapacağız?

Siz de bu filmde eski kuşaktan bir oyuncuyla beraber oynuyorsunuz. Zeki Alasya ile çalışmak nasıldı?
Nesli Çölgeçen'in filminde Zeki Alasya'yla birarada oynayabilmek çok önemli. Zeki Alasya'nın ne kadar usta bir oyuncu olduğu şu son bir iki filmden sonra ortaya çıkıyor. Türkiye'de harikulade oyuncular var aslında, lafına inanmıyorum. Harikulade oyuncular falan yok. Bizim takdir ettiğimiz, saygı duyduğumuz ustalar var ama öyle dünya çapında oyuncular falan yok. Müthiş kabiliyetler varsa bile hazırlık safhasında kalmış, kavrulmuş. Kendilerini daha da geliştirecekleri bir ortamı bulamamışlar. Moda olan rolleri oynamak zorunda kalmışlar. Türkiye'de siyasi tarih nasıl kesintilere uğramışsa sinema da öyle. Herkes durmuş. Başka bir jenerasyon gelmiş, hadi şimdi sosyal içerikli filmler yapıyoruz, siz kaka çocuk oldunuz, demiş. Oysa süreklilik çok önemli. Sürekliliği sağladığınız zaman sanayileşme olur. Başka türlü olmaz. İki tane güzel film yaptık da belki bir gün Oscar alırız hayaliyle bu işler olmaz.

Son olarak "Oyunbozan"ı nasıl tanımlarsınız?
Her şeyden önce düşündürücü bir film. Düşündürücü film yapmaktan yana değilim ama düşündürücü, tabii ki eğlendirici. Kaçma kovalamaca sahneleri, birtakım aksiyon trükleri var ki onları da güzel yaptılar. Heyecanlı bir film. ■

Tıklayın, siz de okuyun.

İşte İnsan

Politika

Haber İndeksi

Yazarlar

Hava Durumu

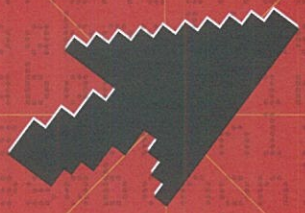

Magazin

Son Dakika

Haber Arşivi

Sarı Sayfalar

Para Durumu

Günün İçinden

Spor

Ekonomi

www.sabah.com.tr

SABAH online

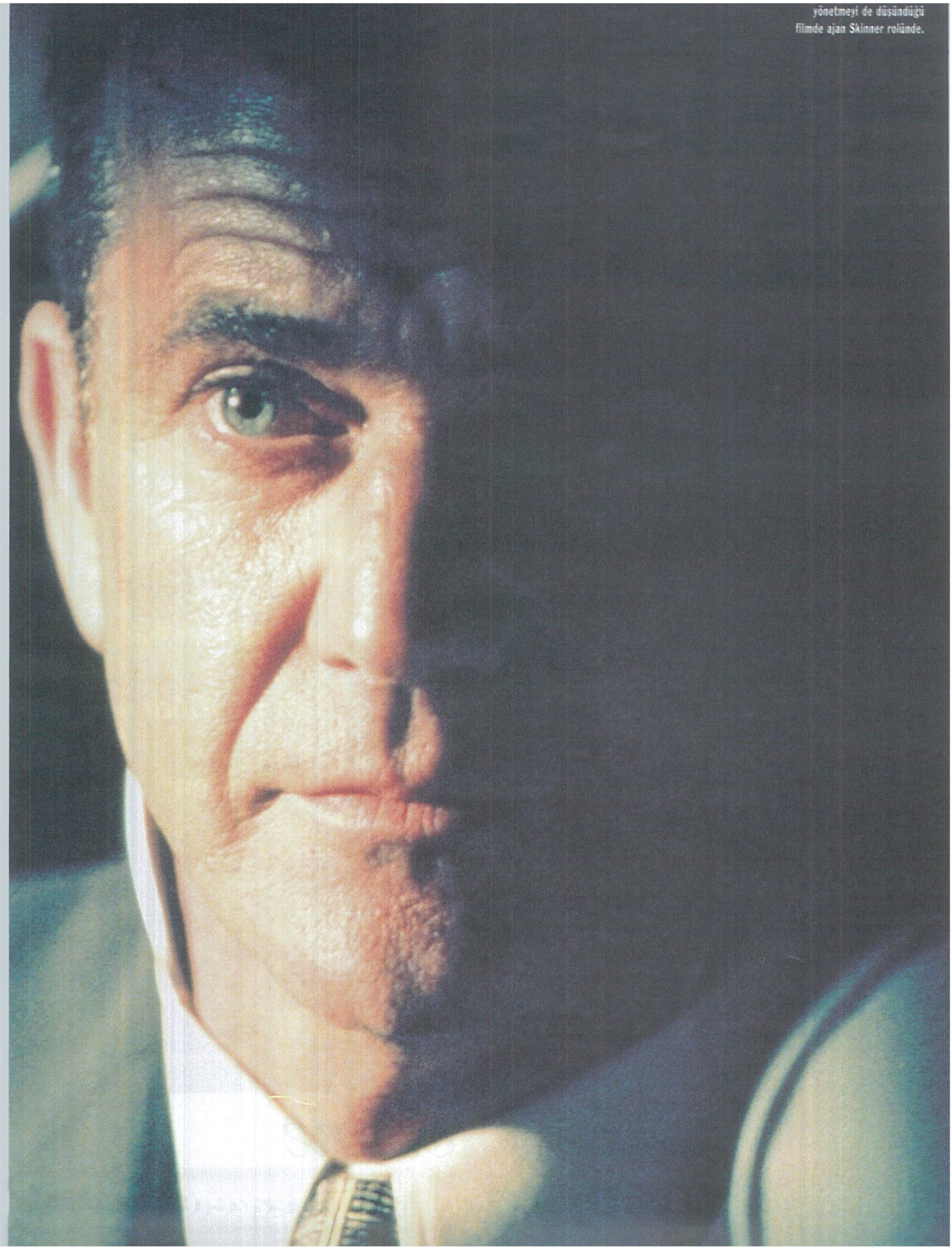

yönetmeyi de düşündüğü
filmde ajan Skinner rolünde.

Kaybedenler oteli

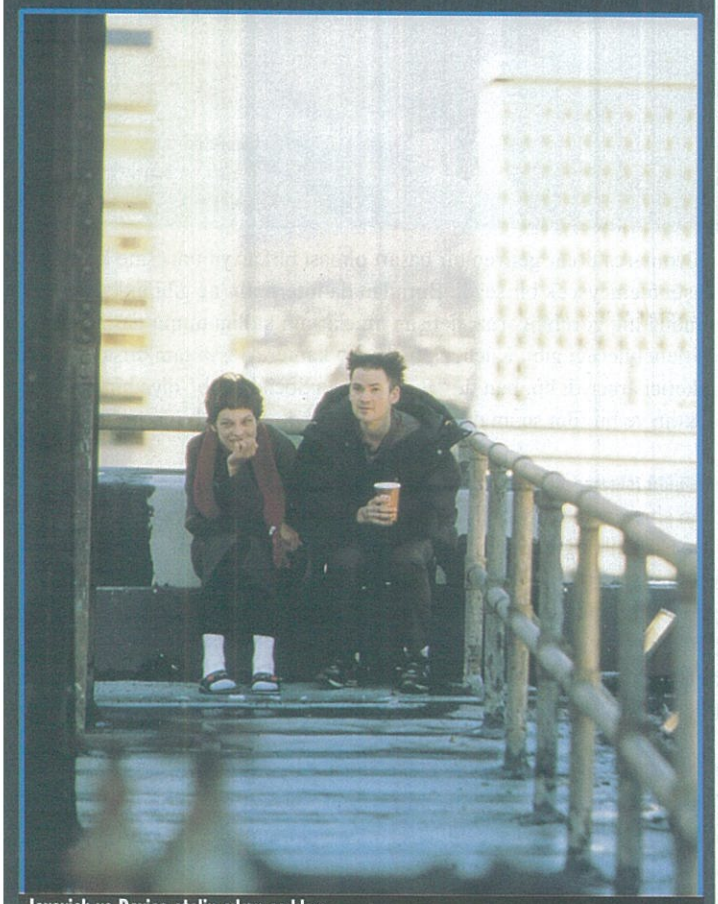

Jovovich ve Davies otelin çılgın aşıkları.

Geçtiğimiz Şubat ayında 50. Berlin Film Festivali'nin açılışında gösterilen ve Jüri Özel Ödülü kazanan "THE MILLION DOLLAR HOTEL", Mel Gibson ve Milla Jovovich gibi yıldızlarıyla dikkat çeken bir film. Ünlü Alman yönetmen WIM WENDERS, bu kez köhne ve garip bir otelde geçen bir polisiyeye imza atmış.

DERLEYEN: ENGİN ERTAN

İrlandalı ünlü grup U2'nun solisti Bono'nun bir fikrinden yola çıkılarak çekilen film arkadaşlık, ihanet ve aşkın karşı konulmaz gücü üzerine bir hikaye olarak tanımlanıyor. Wim Wenders'in toplumla uyumsuz ilginç bir kaybedenler grubunun Los Angeles'ta "The Million Dollar Hotel" adı ile bilinen köhne bir oteldeki hayatlarından kesitleri yansıttığı da söylenebilir. Konuyu özetlemek gerekirse; otelin çatısından düşerek can veren Izzy adındaki bir esrarkeşin ölümünün cinayet mi yoksa kaza mı olduğunun anlaşılması için otelde bir soruşturma başlatılır. Soruşturmayı yürüten FBI memuru Skinner'a (Mel Gibson) göre The Million Dollar Hotel'in tüm sakinleri şüpheli konumundadır. Filmin öyküsü Tom Tom'un (Jeremy Davies) bakış açısından anlatılır. Biraz yarım akıllı olan Tom Tom otelin sakinlerine hizmet etmektedir ve otelde kalmakta olan, adeta kirlenmiş bir melek görünümündeki Eloise'e (Milla Jovovich) çılgınca aşıktır. Tom Tom ve Eloise arasında alışılmadık bir aşk gelişmeye başlarken, Skinner'ın yürüttüğü araştırma da ilerlemekte ve cinayetle intihar, akıllılık ve çılgınlık arasındaki sınır iyice bulanıklaşmaktadır.

Filmin oldukça dikkat çekici ve kalabalık bir oyuncu kadrosu var. Oyunculardan kısaca bahsetmek gerekirse; öncelikle filmde Tom Tom rolündeki Jeremy Davies'in adı anılabilir. Davies'i pek çok kişi Spielberg'in "Er Ryan'ı Kurtarmak" filmindeki Onbaşı Timothy E. Upham rolü ile hatırlayacaktır. Spielberg'in bu filminde savaşa adapte olmakta zorluk çeken bir askeri canlandıran Davies, "The Million Dollar Hotel"de de biraz çocuk akıllı bir genci canlandırıyor. Davies'in aşık olduğu Eloise rolünde ise Milla Jovovich var. 1991 yılında oynadığı "Mavi Göle Dönüş" ile yeniyetme genç erkeklerin odalarının demirbaş poster yıldızları arasına giren Jovovich'in gün gelip de Luc Besson ile bir beraberlik yaşayıp onun iki filminde oynayacağını hele

Filmde Davies spor kıyafetler, Gibson ise takım elbise ve bir boyunlukla arz-ı endam eyliyor...

hele daha sonra Wim Wenders'in bir filminin kadrosunda yer alacağını o yıllarda kimse düşünemezdi herhalde. Filmin diğer oyuncuları arasında ise "NYPD Blue", "L.A. Law" veya "Miami Vice" gibi televizyon dizilerinden tanınan Jimmy Smits dikkat çekiyor. Kadrodaki bir diğer çarpıcı isimse; sinemaseverlerin özellikle "Fargo"da Steve Buscemi'nin sessiz partneri rolünden hatırlayacağı Peter Stormare. Stormare yine Coen kardeşlerin "Büyük Lebowski"sinde kötü Almanlardan birisini oynamış ve Lars von Trier'in son filmi "Dancer in the Dark"ta da rol almıştı. Elbette "The Million Dollar Hotel"in kadrosundan Amanda Plummer'ın da adını anmak lazım. Özellikle "Ucuz Roman"ın cırtlak Honey Bunny'si olarak hatırlanabilecek Plummer "Ucuz Roman"ın başında Tim Roth (Roth'un da jenerikte adı geçmese de "The Million Dollar Hotel"de ufak bir rolü var) ile arasında geçen diyalog sayesinde popüler kültürün temel taşlarından birisi haline geldi. Plummer'ı "Balkçı Kral"ın sosyal fobili Lydia'sı veya "Freeway"de Reese Witherspoon'un fahişe annesi olarak hatırlamak da mümkün. "Titanic" ile 80 yaşından sonra yıldızı tekrar parlayan Gloria Stuart'ı ve en son Mike Figgis'in "Cinsel Masumiyetin Kayboluşu" filminde izlediğimiz, zor filmlerin adamı ("Gothic", " Boxing Helena", "Naked Lunch") İngiliz oyuncu Julian Sands'i de unutmamalı. Ancak filmin kadrosundaki en ilginç ve en tanıdık isim hiç kuşkusuz Mel Gibson. Gibson'ın genel tarzının dışında, bir "Avrupa sanat filmi"nde sergilediği performans merak konusu.

Aşağıda 30 yılda 20 sinema filmi çeken işkolik Wim Wenders ile "The Million Dollar Hotel" üzerine yapılan bir söyleşiyi sunuyoruz.

Yapım şirketiniz "Road Movies"; geçtiğimiz yıl bir efekt şirketi olan "Das Werk" ile birleşti. Auteur bir yönetmen için bu biraz alışılmadık bir birleşim; dijital işlemler genelde insana efektle dolu olan ticari filmleri anımsatıyor.

Bunların hepsi geçmişte kaldı; ben artık "auteur" bir yönetmen değilim. "The Million Dollar Hotel"de biz üç kişilik bir yaratıcı ekiptik; ki bu "auteur" sinemasının tam zıttı. Ama bu görüş bir şekilde Almanya'da kalakaldı; "Wenders eski bir auteur yönetmendir..." Sinemanın teknik geleceği ilk 100 yılındakinden çok farklı gözüküyor. "The Million Dollar Hotel"i , Berlin Film Festivali'nde yarışma için olan ilk gösteriminden iki gün sonra dijital projeksiyonla da göstereceğiz. Şirketleri birleştirdik; çünkü sinema da sürekli değişiyor ve burada insanın karşısına çılgınca bir şans çıkıyor, ön saflarda bu devrimde yer almak. Örneğin "Blair Cadısı" gibi bir öğrenci filminin milyonlarca dolar getiren bir başarı olması birkaç yıl öncesine kadar düşünülemeyecek bir şeydi. Buradan da internetin ne gibi imkanlar sunduğunu görebiliyoruz; iletişim araçlarının kullanımının nasıl eşitlenebileceği gibi. Küçücük bir video kamerayla; ki tam bir nihai tüketici aracıydı bu, ben de "Buena Vista Social Club" diye bir film çektim ve bu film şu an dünyanın her yerinde sinemalarda oynuyor.

Pelikülü (sinema filmi) kullanmaya karşı hiç nostalji duymuyor musunuz ?

Ben sinemanın olabildiğince uzun süre bir şeyler anlatmaya devam etmesini dilediğimde nostaljik birisi olurum. Açıkçası sinema devam ettiği sürece bunun hangi teknik donanımla gerçekleştiği de bana vız gelir. Ben yine de film kullanmaya devam ediyorum; ama filmle yapamayacağınız şeyler de var. Örneğin oraya 16mm.lik bir kamerayla gitseydim; "Buena Vista" asla böyle olmazdı. Dijital araçlar anlatımı güçlendirip, geliştirebilir.

"The Million Dollar Hotel"in ne kadarı dijital olarak çekildi ?

Yaklaşık olarak üçte biri; bağımsız bir prodüksiyon dahilinde elde edemeyeceğimiz şeyler. Dijital teknik daima, sanki sadece insanları manipüle etmek veya yalan söylemek için kullanılır gibi kabul görmüştür. Sadece reklamlar veya bazı mega efektler -örneğin New York'un üzerinde dolaşan devasa dalgalar gibi- yaratmak için işe yaradığına inanılır. Bu, tam anlamıyla saçmalık. Dijital teknikle, filmde yapabileceğiniz her şeyi yapabilirsiniz; belgesel filmler veya şiirsel filmler de yapabilirsiniz, çılgınca efektler de...

"The Million Dollar Hotel" önceki filmlerinizle karşılaştırılırsa bazı alışılmadık şeyler saptanabilir; örneğin bu bir yol filmi değil, veya ana karakterler sizden yaşça daha küçük.

Evet; bir önceki filmimde yaş ortalaması 80 civarı olduğundan... Ama söylediğiniz doğru, bu gerçekten de çalıştığım en genç oyuncu grubu, özellikle de filmdeki aşık çift göz önünde bulundurulursa... Aslında biraz Romeo ve Juliet'e benziyorlar. Açıkçası kendimi oyuncularla; burada Jeremy Davies ve Milla Jovovich ile olduğu kadar iyi hissettiğim az olmuştur. Onları beraber çalıştığım hemen herkesten daha çok sevdim; neredeyse yaşlı Kübalılarım kadar. Bu arada kadroda yaşlılar da vardı elbette; örneğin Gloria Stuart (Titanic) 80 yaşında. En yaşlımız olduğu gibi en çılgınımız da oydu. Akşamları hepimiz yorgun ve bitapken o masaya çıkıp dans ediyordu.

Rock tutkunu bir film yönetmeni

68 kuşağından gelen ve o kuşağın özlemleriyle dolu Wenders müzikten de vazgeçemiyor. Belki müzik üzerine filmler çekmiyor ama filmleri için seçtiği parçalardan oluşan soundtrack albümleri her seferinde büyük ilgi görüyor...

Gerek Alman sinemasının, gerekse günümüz sinemasının en önemli yönetmenlerinden olan Wim Wenders 1945 yılında Almanya'nın Düsseldorf şehrinde doğdu. Babası bir cerrah olan Wim Wenders'e ailesinin koyduğu Wim ismi yetkili kişiler tarafından uygun bir isim olmadığı gerekçesiyle reddedildi ve adı kimliğine en yakın uygun isim olan Wilhelm olarak geçirildi. Her ne kadar kimliğinde adı Ernst Wilhelm Wenders olarak geçse de, o 30 yıldır sinema dünyası içerisinde Wim Wenders olarak tanınıyor.

Münih'teki Sinema ve Televizyon Yüksekokulu'na başlayıncaya kadar tıp, felsefe ve resim gibi alanlarda eğitim alan Wenders'in hayat görüşü ile sineması 60'lı yılların ortamından yoğun bir şekilde etkilendi. Rock müziğin de bu etkilenmenin en büyük parçalarından birisi olduğunu söylemek doğru olur. Örneğin Wenders'in en sevdiği filmlerden olan 1969 yapımı "Easy Rider", onun sinemasını sadece bir yol filmi olarak değil, tavrı ve müzikleriyle de etkilemiştir. Zaten film çekmeye başlamadan önce Filmkritik dergisi ve Süddeutsche Zeitung gazetesinde yazan Wenders sadece film eleştirileri değil müzik üzerine de yazmıştı. Wenders'in sinemasını genelde eleştirmenler 1984'te Altın Palmiye kazandığı "Paris, Texas"tan öncesi ve sonrası olarak iki döneme ayırırlar. Yönetmenin farklı dönemlerde sinemasının yaşadığı değişimler gibi, filmlerinde kullandığı müziklerin de değiştiği söylenebilir. İlk dönem filmlerinde daha çok klasik rock müziğine yer veren Wenders, 80'lerin ikinci yarısından bu yana çektiği filmlerde tercihini daha çok alternatif rock'tan yana kullanıyor. Örneğin Wenders ilk dönem filmlerinde Chuck Berry, The Kinks gibi isimlerin şarkılarına yer verirken; daha sonraki filmlerinde Nick Cave & The Bad Seeds, U2 gibi grupların parçalarını kullanmaya başladı.

Wenders'in filmlerinde müzisyenlere rol vermeyi sevdiği; hatta müzisyenleri şarkılarını söylerken göstermeyi sevdiği de bir gerçek. Örneğin 1974 yapımı "Alice Kentlerde" filminin baş kahramanı bir Chuck Berry konserine gitmektedir (Wenders bu filmdeki konser sahnelerini kendisi çekmemiş ve başka bir filmden alıp kullanmıştır). 1987'de çektiği "Berlin Üzerindeki Gökyüzü"nde Crime & The City Solution grubu "Six Bells Chime" şarkısını söylerken görürüz. Daha sonra melek Damiel ile aşık olduğu Marion, Nick Cave & The Bad Seeds'in bir konserinde karşılaşırlar ve bu vesileyle Wenders uzunca bir süre konseri gösterir. İki şarkı dinleriz; filmde daha önce de çalan "Carny" ve "From Her to Eternity". Bu iki şarkı arasında Nick Cave de bir iki replik ile rol keser. Wenders'in son filmi "The Million Dollar Hotel"de de, filmin fikir babası olan U2 solisti Bono'nun da ufak bir rolü var.

Elbette Wenders'in özellikle son dönemde gerek filmlerinde, gerekse filmlerinin soundtrack'lerinde bu tarz grup ve sanatçılara sık sık yer vermesinde pek çoğunu yakından tanıyor olmasının büyük etkisi var. Kendisi gerek U2 elemanları, gerekse Nick Cave ve Lou Reed ile arkadaş... Özellikle de alternatif müziğin önemli plak şirketlerinden Mute Records'un müzisyenleriyle arası pek iyi olan Wenders'in bazen istediği sanatçılara ulaşması konusunda zorluk çektiği de olabiliyormuş. Örneğin yine Mute Records bünyesindeki ünlü İngiliz New Wave grubu Depeche Mode'dan "Dünyanın Sonuna Kadar" soundtrack'ine bir şarkı alabilmek için; bir yıla yakın uğraştığı söylenir.

Wenders kendi sinemasal tarzını yaratırken müziği bir anlatım aracı olarak kullanmış bir yönetmen. Onun sinemasını tarif ederken yol, şehir, yalnızlık gibi kavramlarla beraber adı ilk safhalarda anılacak bir unsur müzik. Aslında Wenders'in paylaşmaktan hoşlanan bir yönetmen olduğu ve sinemasını da kendi zevklerini insanlarla paylaşmanın bir yolu olarak gördüğü bile söylenebilir. Yolculuk yapmaya olan tutkusu, aynı zamanda şehir hayatından vazgeçememesi, sinemasal tutkuları (film noir - "Amerikalı Arkadaş", "Hammett", Yasujiro Ozu - "Tokyo Ga", Nicholas Ray - "Lightning Over Water" gibi) yanında müziğe olan sevgisi de açık şekilde filmlerine yansıyor. Wenders hayatını paylaştığı kadınlardan üçünü (Edda Köchl, Lisa Kreuzer ve Solveig Dommartin) pek çok filminde oynattı. Belki sevdiği her şeyi filmleri aracılığıyla izleyiciyle de paylaşmak istiyor...

Müziğe olan tutkusu dışında Wenders'in son derece ileri görüşlü bir yönetmen olduğunu eklemekte de fayda var. Özellikle de sinema dünyasına kazandırdığı veya başka bir deyişle kariyerlerinin başında yardımcı olduğu iki isim oldukça ilginç.

Wenders başından düşürmediği şapkasıyla iş başında.

Nastassja Kinski'ye 1974 yılında "Yanlış Hareket" filminde beyazperdede ilk kez görünme şansını veren Wenders'in, o zamanlar 13 yaşında olan bu kızın nerdeyse babasından bile daha ünlü olacağını tahmin edip etmemiş olduğunu bilemeyiz ama hayırlı bir iş yaptığı kesin. Wenders'in sinemadaki ilk yıllarında destek olduğu bir diğer isim ise Jim Jarmusch. Wenders "Lightning Over Water"da kendisine asistanlık yapan Jarmusch'a "Olayların Gidişi"nden arta kalan filmleri vermişti. Jarmusch'un bu filmlerle "Cenetten de Garip"i çektiği düşünülürse, Wenders'e minettar olan sinemaseverlerin sayısı hiç de az değildir herhalde.

Wenders 70lerde ilk çıkışını yaptığında kendine özgü bir tarz yaratmıştı... İleriki yıllarda farklı tarzlara kaysa da onu Wenders yapan ana özelliklerinden vazgeçmemiş bir yönetmen... Bu açıdan kendini yenileyebildiği ve sinemasındaki değişimlerin olumlu yönde olduğu söylenebilir. Bu nedenle de gerek son filmi "The Million Dollar Hotel" gerekse bir sonraki projesi "Vill passiert" hem eski döneminin tutkunlarını hem de sonraki filmleri ile kazandığı hayran kitlesini heyecanlandırabiliyor.

Müziğin onun üzerindeki etkisinden bu kadar bahsetmişken belki de Wenders'in kendisine ait şu sözlerle yazıya noktayı koymak oldukça yerinde ve açıklayıcı olacaktır : "Benim seks (sex) ve şiddetle (violence) işim olmaz. Ben saksafon (sax) ve kemanlarla (violins) ilgilenirim". (Not : Wenders'in "Dünyanın Sonuna Kadar " filmi Talking Heads 'in "Sax and Violins" şarkısı ile açılmakta).

Filmin eleştirileri

"Filmin fikri U2'nun solisti Bono'ya ait. Wenders ise bu fikri muhteşem bir şekilde beyazperdeye aktarmış. Enfes görüntüler insanın ilgisini arttırırken birinci sınıf müzikler de insanı kavrıyor... Mel Gibson hissederek bir maçonun çok yönlü portresini çiziyor, Jeremy Davies masum bir melek olarak büyülüyor ve Milla Jovovich etrafa heyecan verici bir erotizm dalgası yayıyor. Son derece etkileyici bir açılış filmi ve Altın Ayı için ilk adaylardan biri."

BERLINER KURIER

"Wenders gerçekçi bir polisiye film çekmemiş; film bir peri masalına, büyüleyici bir aşk hikayesine dönüşmüş. Özellikle Mel Gibson Skinner rolünde çok iyi. Bono ve Daniel Lanois'in yazdığı şarkılar da harika. Wenders'in Berlin üzerinde dolaşan melekleri büyüleyici bir otele inmişler ve bir jüriyi etkilemek için gereken her şeye sahipler."

B.Z.; EBERHARD SCHADE

"Wenders yine yolunda gitmeyen bir aşk hikayesi anlatıyor ve bir kez daha - tıpkı bir önceki filmi "End of Violence"da olduğu gibi - Los Angeles'ın göz alıcı ışıklarına ayna tutuyor. Bu şekilde de daha önce hiç yapmadığı kadar hafif bir film yapmakta başarılı oluyor..... Wenders öyküsünü inanılmaz bir çekim gücü yaratan, muazzam şekilde çekilmiş sahnelerle anlatıyor. En azından bir kez daha, önceki ağır tempolu film denemelerinden sonra, çok iyi bir oyuncu yönetmeni olduğunu ve görüntülerle düşünebildiğini kanıtlıyor.... Bugün 50nci Berlin Film Festivalini açıyor olması, festival için inanılmaz bir kazanç."

BERLINER MORGENPOST; PETER ZANDER

"Wenders "The Million Dollar Hotel" ile kendini epey zamandır kaptırdığı, aynı zamanda bir peri masalı olan başka bir gerçekliğe açılıyor... Wenders otelin koridorları, odaları ve sakinleri arsında bir ağ örüyor ve her zaman olduğu gibi olay örgüsünün gelişiminden ziyade mekan ve karakterlerle ilgileniyor; ve elbette onları hayata geçiren müzikle. Duygusal titreşimlerle dolu bir atmosfer yaratma yönündeki bu tutkusu filmdeki tüm öyküleri kaplıyor... Milla Jovovich bu büyüleyici kızı, kesin bir ulaşılmazlıktan başdöndürücü bir şehvete uzanan gerilim içerisinde vücuda getiriyor; tıpkı daha önce Luc Besson'un filmlerinde canlandırdığı tarihsel ve füturistik periler gibi. Doğal olarak aşk bir ütopya olarak kalmak zorunda. Tıpkı Wenders'in hikayelerinde olduğu gibi tek bir ana, çabucak geçiveren bir mutluluk anına bağlı. Neredeyse insanı melankoli ile dolduran bir an...."

SUDDEUTSCHE ZEITUNG; ANKE STERNEBORY

"Wenders'in Berlin Film Festivali'nin açılışında gösterilen filmi çok yönlü, alışılagelmedik; ama aynı zamanda anlatımındaki kendi beğenmişlik ve tutarsızlık nedeniyle sıkıcı da. Bir şekilde auteur sineması, sembolik anlatım tarzı ve polisiyeye yakın bir yapı arasında kalan film; şiirsel anlarıyla da pek çok alana kaymak istiyor; ancak hiç birisini tam olarak beceremiyor. Yine de içine girilmesi zor olan bu sonuç ilgi çekici."

FILMSPIEGEL

"Artık ucuz roman tarzı Amerikan hayatına ilişkin anlaşılması güç karmaşaları, kasıntı Avrupalı auteur tarzları, insanı aptal yerine koyan felsefi tavırları ve varoluşçu karamsarlıklarıyla zihinsel ve fiziksel tahammül gücümüzün sınırlarını zorlayan bu tarz filmlerin modası çoktan geçti... Film; U2'dan Bono'nun, 'Where the Streets Have No Name'in klibini çekerken aklına gelen, bir otelin çatısında film çekme fikrinden yola çıkılarak ortaya çıkmış. Pop dünyasındaki pek çok başka şey gibi, performans sonrası zihinsel fonksiyonların durduğu anların birinde iyi bir fikir gibi gelmiş olmalı; ama Wenders'in de pek parlak fikirler eklediği söylenemez..."

EVENING STANDARD UK; ALEXANDER WALKER

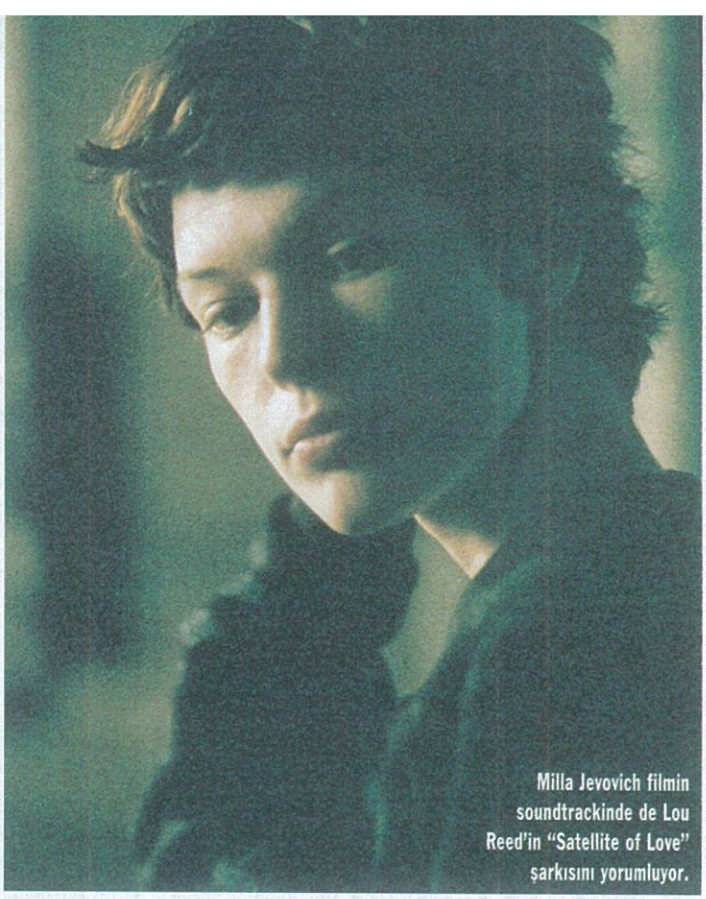

Milla Jevovich filmin soundtrackinde de Lou Reed'in "Satellite of Love" şarkısını yorumluyor.

İlk önceleri genç aşık rolünü oynaması için Johnny Depp ve Sean Penn'in düşünüldüğü doğru mu ?

İkisiyle de bir ara bu işin olmasına oldukça yaklaşmıştık. Hatta Johnny ile neredeyse gerçekten tam oluyordu ama sonra planlar bozuldu. Tabii sonra belirlediğimiz çalışma günleri de boşa gitti ve her şey bir iskambil ev gibi dağıldı. Aynısı Sean Penn için de geçerli. İkinci sefer, finans sorunlarını çözdüğümüz sırada Tom Tom rolü Sean'ındı. Ama sonra ne yazık ki o da olmadı.

Peki bu durumda kadın başrolü kim oynayacaktı ?

Buna cevap vermeyeceğim. Ama çok iyi olabilirdi.

Mel Gibson filme nasıl dahil oldu?

Mel'in bu işle garip bir bağlantısı var. Filmin fikri U2'dan Bono'ya ait. Bono Mel'i tanıyormuş ve ona hikayeden bahsetmiş. Mel de "Dur önce bir okuyayım," demiş. Daha sonra senaryo o kadar hoşuna gitmiş ki; film üzerinde bir öncelik hakkı varmış ve o da bir yıl boyunca filmi kendisinin yapıp yapamayacağı üzerine düşünmüş. Yapmaktan kastettiğim oyunculuk değil; yönetmenlik bu arada. Ama bunu yapamadığı takdirde bizim Mel'e söylemek isteyeceğimiz en son şey de "Eğer sen oynarsan film için gereken parayı da buluruz"du. O yüzden filmi her koşulda çekebileceğimizden emin olduktan sonra Mel ile görüşmeye gittik. O ise tek bir şart öne sürdü; "Size sadece 3 hafta ayırabilirim".

Nasıl geçti?

Tüm kariyeri boyunca bizimle çalıştığı 3 haftadaki kadar sıkı çalışmamıştır. Ara verme imkanımız yoktu. 15 günde bir başrolü çekmek cidden çok yorucu bir iş. Bu arada Mel gerçekten ciddi bir sigara içici; Havana purolarına bayılıyor. Normalde yavaş yavaş bitenin ardından yenisini yakarak sürekli içebiliyor. Biz de çekimlerin arasında puroların sönmesini engelleyecek bir adam ayarladık; çünkü bir kere söndüler mi yeniden yakamıyorsunuz. Hiçbirisini sonuna kadar içememesi onu çok derinden etkiledi. ■

www.sabah.com.tr

Sadece gazete...
Sadece haber...
Sadece yorum...
Sadece Sabah online...

SABAH online

aynı işin bir parçası...

"BEN HALA İYİ BİR KIZIM"

Jennifer Lopez

"U Turn" gösterime girdiğinde herkes filmdeki esmer güzelinin kim olduğunu merak etmişti... Lopez, o günlerde yükselişe geçen ve gelecek vaat eden bir oyuncuydu. Şimdi ise şarkıları ve video klipleriyle gerçek anlamda bir pop yıldızı... Çok çalışmayı seven ve hırsın kötü bir şey olmadığına inanan Lopez sinemayı da ihmal etmiyor. Albümün yankıları sürerken o arka arkaya üç filmde oynadı. Bunlardan ilki "The Cell" bu ay gösterimde.

Bundan altı yıl kadar önce, o da büyük hayaller kuran diğer dansçı kızlardan biriydi. Bronx'ta yaşayan Puerto Ricolu orta sınıf bir ailenin (anaokulu öğretmeni bir anne ve bilgisayar programcısı bir baba) ortanca kızı. Onun gibi yüzlercesiyle dolu Los Angeles gibi kocaman bir dünyada dikkat çekmeye çalışıyordu.

Sonra bir gün kısacık saçları, büyük küpeleri, ayaklarını yere vura vura yaptığı dansıyla komedi dizisi "In Living Color"da, sonra da birkaç televizyon şovunda boy gösterdi ama bunlar pek işe yaramadı. Sinema dünyasına girişi bir yıl kadar sonra olacak ve Lopez bir daha bu dünyanın dışında kalmamak için elinden ne geliyorsa yapacaktı.

"Money Train"de sert ama çekici, "My Family/Mi Familia" ve "Selena"da sevimli ve neşeliydi. "Blood and Wine"da ve "U Turn"de ise gerilim yaratan bir büyüsü vardı. "Anaconda" gişedeki umutlarını ona bağlamıştı. "Out Of Sight"ta ise hem zeki, hem kültürlü hem de dayanılmaz derecede seksiydi. Bu filmlerdeki rollerin her biri bir öncekinden daha karmaşık, her birinin etnik ağırlığı ise öncekinden biraz daha azdı. Lopez her filminde kendini biraz daha geliştiriyor ve giderek daha çok dikkat çekiyordu.

"'Mi Familia'da Jennifer'ı ilk kez evleneceği bahçıvanın gözünden bakarak görürüz," diyor yönetmen Gregory Nava. "Sonra sinemadaki ilk yakın plan görüntüsü yansır perdeye. Bunun için bir sessiz film tekniği kullanmıştım: Yüzünü bir çemberin içine yerleştirip geri kalan her şeyi kararttım. O tek planda herkes onun bir film yıldızı olduğunu görmüştü."

1998'de Lopez, bir albüm yapmak için sinemaya bir yıl ara verdi. "On the 6" adlı albüm, adını Lopez'in dans dersleri için Bronx'tan Manhattan'a giderken kullandığı metro hattından alıyordu. Latin soul, hip-hop ve dans pop karı-

edinmek için gücünün son damlasına kadar savaştığı günler geride kaldı.

"Benim hayatım kesinlikle sirk. Ama ben sirkin müdürü falan değil şovun bütün dikkatleri üstüne çeken yıldızıyım."

şımı bir albümdü. Video kliplerde Lopez mümkün olduğu kadar çıplak ve genellikle de ıslaktı. Sonuçta füze ateşlenmişti. Lopez'in kariyeri bambaşka yere geldi. Artık sadece yetenekli bir oyuncu değil, liste başı single'ı, bir Grammy ödülü, 24 saat çalışan korumaları, dünyanın her yerinde tıka basa doldurduğu stadyum konserleriyle hep hayalini kurduğu gibi bir yıldızdı.

Albümün yankıları devam ederken Lopez vakit geçirmeden sinemaya döndü ve arka arkaya üç filmde birbirinden çok farklı üç başrol oynadı. Bunlardan biri de bu ay gösterime girecek gerilim filmi "The Cell". Lopez filmde Vincent D'Onofrio'nun canlandırdığı seri katili yakalamaya çalışan FBI ajanına (Vincent Vaughn) yardım eden çocuk terapistini oynuyor. Amerika'da önümüzdeki kış aylarında gösterime girmesi planlanan romantik komedi "The Wedding Planner"da bir düğün organizatörü, başrolünü Jim Caviezel'le paylaştığı romantik drama "Angel Eyes"ta ise polis rolünde izleyeceğiz onu. Bu arada yılbaşında piyasaya çıkarmak istediği yeni albümünün ça-

"Ne kadar çok çalışırsan o kadar daha çalışabilirsin demektir lafının doğruluğunu kanıtlayan insanlardan biridir," diyor Vaughn, Lopez için. "The Cell"in Los Angeles'taki üç ay süren çekimleri boyunca her haftasonunu albümünün promosyon çalışmalarına ayırmış Lopez. "Ama sette hiçbir zaman gergin değildi," diye devam ediyor sözlerine Vaughn. "Öyle enerjik ve öyle iradeli ki sanki vahşi bir güç var onda ama bu gücü yönlendirmeyi ve verimli kullanmayı da biliyor."

Bugün medyayı en fazla meşgul eden isimlerden biri o. Dünyanın magazin gündemine hızla giren ve giderek daha çok yer işgal eden Lopez hikayelerinin yayılmasında yıldızın bilinçli ya da bilinçsiz ne kadar katkısı olduğunu bilemiyoruz ama ilk günden beri dergi sayfalarında her boy gösterişiyle yeni bir olay yarattığı ortada.

Önce Miamili bir model ve bir garson olan Ojani Noa ile 1997'te yaptığı bir yıl süren evliliği konu oldu. Üne kavuştuğu ilk günlerde ise Madonna, Gwyneth Paltrow ve Cameron Diaz gibi diğer aktrisler hakkında haddinden fazla açık konuştuğu röportajlarıyla gündeme geldi. Şimdi de rap yıldızı ve albüm yapımcısı Sean Combs ile iki yıldır süren ilişkisi konuşuluyor. Geçtiğimiz Aralık ayında Lopez'le sevgilisinin bulunduğu bir gece kulübünde silahlar patlamış ve daha sonra da Lincoln Navigator marka arabalarıyla olay yerinden kaçan ve iki kez kırmızı ışıkta geçen çift tutuklanıp kelepçelenmişti. Basında çıkan hikayelerden birine göre Lopez o gece 14 saat ağlamış bir başkasına göre de bir polis memurunu tırnak kremi almaya yollamıştı. Combs'un ruhsatsız silah bulundurmakla suçlandığı dava hala devam ediyor.

Lopez'in Emmy ödül töreninde giydiği elbise bile olay olmuştu. Hatta yıldızın o meşhur kıvrımlı vücudunu alabildiğine sergileyen Versace elbise aynı gece Combs'un tutuklanışını bile gölgede bırakacak kadar dikkat çekmişti.

"O elbiseyi giymemin özel bir maksadı yoktu," diyor Lopez. "Yalnızca Grammys'e gidip ödüle aday gösterilişimizi kutlamak ve herkes gibi biz de iyi vakit geçirmek istemiştik. Güzel bir elbise olduğu için giymiştim onu."

Her zaman iyi bir kız olduğunu söylüyor Lopez. Şimdi olduğu gibi eskiden de sorumluluğunu bilen, uslu bir kız olmaya çalışmış hep. Küçük bir kızken okuldan çıkar çıkmaz koşa koşa dans dersine gider sonra da koşa koşa eve gelir ödevlerini yaparmış.

"Ertesi güne hazırlıklı olmak hoşuma giderdi. Ben hala iyi bir kızım."

Lopez, hip-hop sevdiği gibi müzikalleri de seviyor. Mesela "Funny Girl", "Gigi", "Neşeli Günler" (The Sound of Music) ya da "Batı Yakasının Hikayesi" (West Side Story). Bir gün "Batı Yakasının Hikayesi"ni yeniden çevirmek istiyor.

"Maria'yı (Natilie Wood) oynayacağım," di-

yor. "Ama mutlaka Anita'yı (Rita Moreno) da oynamalıyım çünkü küçükken onu çok severdim."

Ne içki ne sigara ne uyuşturucu ne de bunun gibi başka kötü alışkanlıkları yok.

"Doğru bir hayat yaşamaya çalışıyorum," diyor. "Buna inanıyorum yani doğru davranmak gerektiğine... Bence her davranışı insana belli bir sorumluluk yükler."

Son sevgilisi Combs hakkında ise "Benim kadar çok çalışan sıradan bir adam işte," diyor. "Bence video klipleri yüzünden insanlar bunu unutuyor, onu hep gösterişli kıyafetler içinde görüyorlar. Dışarı çıktığımız zaman da öyleyiz, bu da bizim tarzımızın bir parçası ama o sadece bu değil. Deri kıyafetler ve zincirlerle dolaşmıyor evin içinde. Rap yapıyor olması gangster olduğunu göstermez. Çalışkan bir adam. Ona hayranlık ve saygı duyuyorum. Hiç yoktan bir varlık yarattı. İkimiz de öyle. O anlamda ne kadar çok ortak yanımız olduğunu, hayallerimizin, umutlarımızın ve yapmak istediğimiz şeylerin ne kadar benzediğini farketmiyorlar."

Sevgilisiyle arasındaki bu benzerlik gözden kaçmış olabilir belki ama Lopez'in farkedilmek konusunda pek sıkıntı çektiği söylenemez doğrusu. Emmy ödül töreninde giydiği o elbiseyi bile fazla muhafazakar bulup kollarını kısaltmayı düşünen yıldız "Benim hayatım kesinlikle bir sirk," diye devam ediyor sözlerine. "Ama ben sirk müdürü falan değil şovun bütün dikkatleri üzerine çeken yıldızıyım. Ama ben hala eski benim. Etrafımdaki insanlar, ailem, arkadaşlarım da aynı. Bu sadece bir iştir, beraberinde getirdikleri ise uçup gidebilecek önemsiz şeyler, bunun farkındayım. Başka biri olmadım."

Zirveye yeni çıkan bütün yıldızlar bunu söyler tabii ama aslında hepimizin bildiği gibi gerçek çok daha karmaşıktır. Lopez de yalan söylemiyor belki. Hatta büyük ihtimalle söylediklerine de inanıyor ama çok iyi bildiği halde söylemediği şeyler de var. Örneğin göğüsleri ve göbeğin altına kadar neredeyse bütün vücudu açıkta bırakan bir elbisenin güzel bir elbiseden öte bir şey olduğu, arabası silah dolu bir rap yıldızına sadece sıradan bir işadamı denemeyeceği, geceliği 2400 dolarlık bir otelde kalmakla iki kız kardeşinizle paylaştığınız bir odada yaşamanın mutlaka bir fark yaratacağı ve dünya çapında bir yıldızın artık o eski genç kız olamayacağı...

Bu ay gösterime girecek filmi "The Cell"de Lopez, bir terapisti oynuyor. Kendi geliştirdiği bir ilaç sayesinde ulaşmakta zorluk çektiği hastalarının kafasının içine girip, akıllarından neler geçtiğini görebilen bir terapist. Hasta ruhlu bir seri katil olan D'Onofrio son kurbanını öldüremeden komaya girince FBI görevlisi Vaughn, ipuçlarına ulaşabilmek için Lopez'den geliştirdiği bu ilacı kullanarak katilin beynine girmesini ister.

Bu role hazırlanmak için bir problem uydurup hayatında ilk kez terapiste gitmiş Lopez. "Bir arkadaş yerine bir profesyonelin sizi dinlemesinin nasıl bir faydası olabileceğini hiçbir zaman anlamamışımdır," diyor. "Bu terapist beni şaşkına çevirdi! Karışık sinyaller gönderiyorsun, dedi bana. 'Ben mi? Ne diyorsunuz siz? Ben iyi biriyim!' demek istedim."

Bu olayı hatırlamak onu hala çok güldürüyor. "İnsanların bir şeyleri neden yaptıklarını anlayabilmek hoşuma gider. O zaman kendi yaptıklarımı da neden yaptığımı anladığımı düşüneceksiniz şimdi. Ama sanırım insan kendini hiçbir zaman karşısındaki gibi görmüyor ve sanırım bu yüzden kendini bir başkası gibi göstermeye çalışmak, yani rol yapmak bu kadar müthiş bir şey."

Lopez müzik ve sinemayı ayrı ayrı işler gibi değil, aynı işin birer parçası gibi görüyor. Hayranlık duyduğu sanatçılar da bu ikisini başarıyla birleştirebilmiş az bulunur yetenekler zaten: Barbra Streisand, Bette Midler ve Diana Ross.

"Başından beri hep birbirinden çok farklı roller seçtim çünkü bir kategoriye sıkıştırılmak istemiyordum. Her şeyi, her tip karakteri ve duyguyu canlandırabileceğimi, zayıf, güçlü, kırılgan, pislik ne olursa olsun hepsini yapabileceğimi göstermek istedim," diyor.

Yine de bugüne kadar oynadığı rolleri iki grupta toplamak mümkün. İlk zamanlarda canlandırdığı karakterlerin bir ortak noktası vardı. Hepsi de risk almaktan çekinmeden hayatta kalma mücadelesi veren tiplerdi.

"Hayatta kalmaya çalışıyorlardı evet çünkü o sırada ben de bunu yapmaya çalışıyordum. Hollywood'da ayakta kalmaya, halının altına süpürülenlerden biri olmamaya çalışıyordum."

Son filmlerindekiler ise, örneğin "The Cell"deki Catherine, "The Wedding Planner"daki Mary ve "Angel Eyes"taki Sharon, hep başarılı iş kadınları ama özel yaşamlarına mesleklerine feda etmiş iş kadınları.

En az kendisi kadar hırslı, Combs gibi biriyle birlikte olmanın hayatı kolaylaştıran bir yanı olup olmadığı sorulduğunda şöyle cevap veriyor Lopez:

"İnsanların hırsı olumsuz bir kelimeymiş gibi kullanmaları komik. Her zaman hırslı olmak neden kötü olsun ki? Evde daha fazla vakit geçirmem hoşuna giderdi belki ama neler hissettiğimi ve ne istediğimi anlıyor çünkü o da aynı şeyleri hissediyor. O yüzden bunu benden asla istemez. Ama sanırım o geleneksel yaşama özlem duyuyor. Bir yerde ben de duyuyorum; ben de onun bu kadar çok çalışmasını istemezdim."

Aslında bugünlerde Lopez eskisine göre daha sakin bir hayat sürüyor. Yine çok çalışıyor belki ama yükselme hırsıyla yanıp tutuştuğu, Hollywood'da bir yer edinmek için gücünün son damlasına kadar savaştığı günler geride kaldı. Bronxlu dansçı kızın rüyaları gerçek oldu. Şimdi Lopez zirvenin tadını çıkarıyor.

"Angel Eyes" filminin çekimleri sırasında verdiği bir röportajda "Ne kadar şanslı olduğumu her gün hissediyorum," demişti. "Ben farkında olmadan öylesine geçip gidiveren bir günüm yok. Tıpkı bugün sette olduğu gibi... Gökyüzü bulutluydu; biz dışarıda o caddedeydik; havada tatlı bir yağmur kokusu vardı; Margo makyajımı tazeliyordu; o müthiş aktör, Jim Caviezel caddenin karşısındaydı; mutluydum. Hayatımı seviyorum. Düşünmek bile gözlerimi yaşlarla dolduruyor. Belki bu yüzden her zaman bunu düşünmüyorum, yoksa yaptığım işe konsantre olamazdım. Ama her gün bu mutluluğu hissettiğim bir anım oluyor." ■

Lopez olay yaratan dekolte Versace elbisesi ve olayların adamı gangster sevgilisi Combs ile...

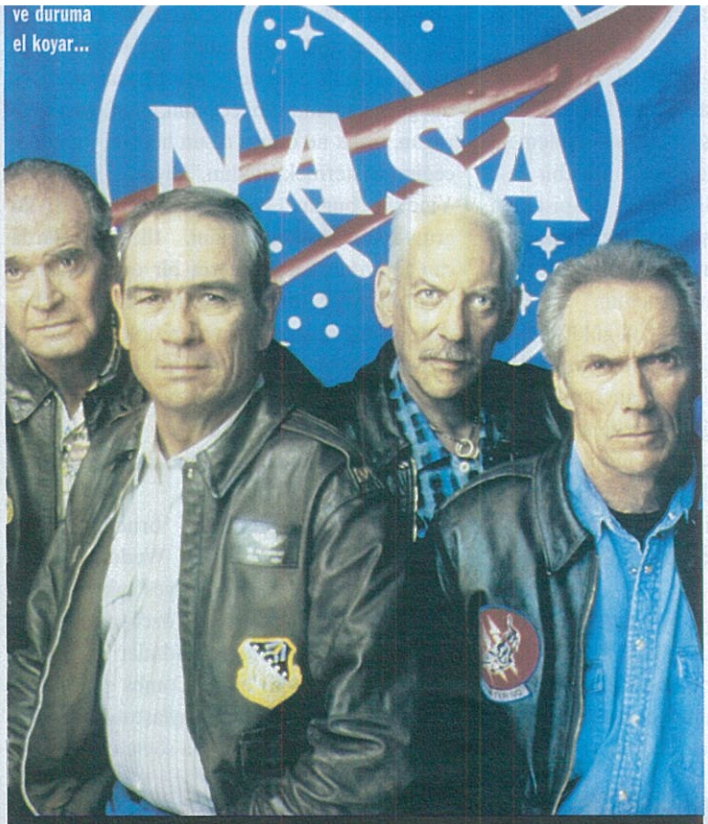

İhtiyar heyeti işbaşında

"Uzay Kovboyları / Space Cowboys" yaş ortalaması hayli yüksek bir ekibi kamera karşısına getirdi. Clint Eastwood, James Cromwell, Donald Sutherland Tommy Lee Jones ve William Devane'in yaş ortalamalarını hesaplamak bile istemezsiniz.

SEVİN OKYAY

Gçekici bir filmle açıldı. Aslında filmin kendisi sıradan olsa bile, oyuncu listesi her sinema meraklısının dikkatini çekecek türdendi. Ayrıca, çift senaristli (Ken Kaufman, Howard Klausner) hikâyesi de hiç fena değildi. Clint Eastwood'un yönettiği film, uzay programının vaktiyle es geçtiği dört adama kahraman olmaları ve hayallerini gerçekleştirmeleri için son bir şans tanınmasını anlatıyor. 1950'lerde uzaya gönderilecek ilk Amerikalılar olmaya aday birinci sınıf dört pilot: Frank Corvin (Clint Eastwood), Hawk Hawkins (Tommy Lee Jones), Jerry O'Neill (Donald Sutherland) ve Tank Sullivan (James Garner). Ancak, NASA'nın kurulmasıyla birlikte pilotların uzay rüyası sönüyor. Hepsi havayla, uzayla ilgili başka işler yapmaya koyuluyorlar, hatta Sullivan daha ileri gidip Baptist bir rahip oluyor. Kısacası, hayallerini geride bırakıyorlar. Ama yıllar, yıllar sonra bir Rus uydusunun kılavuz sisteminde arıza çıkınca her şey değişiyor. Uydu birkaç hafta içinde dünyaya çarpacak. Sistemi de, Corvin'in Skylab için tasarladığı sistemin tıpkısı. Hal böyle olunca, NASA'nın başındaki Bob Gerson (James Cromwell), Corvin'den uyduyu onaracak acil durum ekibine dahil olmasını istiyor. Yani, düpedüz ocağına düşüyorlar. Corvin de bu durumdan yararlanarak, nazik tamirat işini ancak üç kadim dostundan oluşan ekiple gerçekleştirebileceğini söylüyor. İşte size birinci sınıf bir ihtiyar heyeti!

RADE SERBEDZİJA

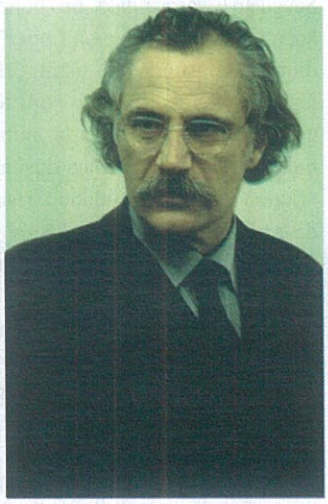

Böyle bir durumun, oyuncular ve oyunculuğa kafayı takmış kişileri heyecan getirmesi kaçınılmaz. Bahsi geçen kişilerden biri olarak benim payıma da "Uzay Kovboyları/Space Cowboys"un çoğu yaşlı olan aktörleri hakkında bir yazı yazmak düştü. "Çoğu", çünkü nispeten genç olanları da var.

Filmin Amerikalı olmayan tek oyuncusu Rade Serbedzija ya da Sherbedgia gibi. Slav aktör, "Uzay Kovboyları"nda General Vostov'u oynuyor. Vaktiyle adına Yugoslavya denen ülkenin en iyi aktörlerinden biri olan Serbedzija, parçalanma öncesinde 40'ı aşkın filmde oynamış, Pula Film Festivali'nde en iyi erkek oyunculara verilen prestijli Altın Arena ödülünü de iki kez almıştı ve Yugoslavya'da Hamlet'i en iyi yorumlamış oyuncu sayılıyordu. Biz bütün bunlara, yıllar önce hepimizin ufkunda güneş gibi doğmuş "Before the Rain / Pred Dozhdot" (1994) sayesinde tanıklık edebiliriz. O sıralarda 48 yaşında olan Rade, kameradan neredeyse salona atlayan güçlü kişiliği ve müthiş karizmasıyla herkesin dikkatini çekmişti. Çok da iyi oynuyordu, nite-

Cromwell ve Eastwood.

kim bu oyun ona "Yağmurdan Önce"nin on ödülle çıktığı Venedik'te eleştirmenlerin verdiği En İyi Erkek Oyuncu ödülünü getirdi. Şimdiyse ne desek boş. Zaman zaman Rosi'nin "Ateşkes/La Tregua"sı (1997) ve Kubrick'in bize son hatırası olan "Gözü Tamamen Kapalı/Eyes Wide Shut" gibi filmlerde de oynuyor ama Slav aktörün esas arenası "Görevimiz Tehlike" (Mission Impossible 1 ve 2), "Aziz/The Saint" gibi filmlerle cebini doldurup adını duyurduğu aksiyon/macera kulvarıymış gibi görünüyor. Ancak kendisi hakkında söylenecek iki sözümüz var: Sadece vakur değil müptezel tipler de yaratabiliyor (Eyes Wide Shut), bazen tanınmaz hale gelebiliyor (Mission Impossible 2). Ayrıca da, "The Saint"te kılıktan kılığa başarıyla giren (pek beğendiğim) Val Kilmer onun kılığına girdiğinde, Rade'yi Val'den bir bakışta ayırt edebiliyordunuz ki, bu basbayağı iltifat sayılır.

WILLIAM DEVANE

"Uzay Kovboyları"nın mahut dört kişilik ekibine dahil olmayan bir "ihtiyar", daha çok TV'den tanıdığımız William Devane ("The Hollow Man"de de oynuyor). Bu yaş meselesinin fazlaca üstünde durdugumun farkındayım ama, film zaten onun üzerine kurulu. Yani bu, Buena Vista Social Club'cılara "ihtiyar" demek gibi bir şey, hakaret sayılmıyor. Evet, filmde Eugene Davis'i oynayan Devane, çeyrek yüzyılı aşkın bir oyunculuk serüvenini geride bırakmış durumda. Oyunculuğa lisedeyken başlayan aktör, sahneye ilk kez otuz yıl kadar önce, New York Shakespeare Festivali'nde "Venedik Tüccarı"yla çıktı. TV'de John F. Kennedy'yi canlandırdığında (The Missiles of October) Başkan'a çok benzediği söylenmişti. Buna (belki) itiraz etmeyebilirdik ama, "İnsanlar Yaşadıkça/From Here To Eternity"nin TV versiyonunda, sinemada Burt Lancaster'in üstlendiği rolü oynaması, şahsen benim için bardağı taşıran damla oldu. Haddimi aşmak istemem ama, iki kere Emmy'ye, bir kere de Altın Küre'ye aday olmuş Devane benim için makbul bir oyuncu değil. Tipini aşamamak gibi bir dertten mustarip. Kennedy'ye onun klonu kadar benziyordu. Lancaster'in elektriğinden de hiç nasibini almamış. Onun cinsel ve sair çekiciliklerine, ancak Natalie Wood gibi cinsiyeti sade suya tirit birisi kapılabilirdi. Deborah Kerr karşısında şansını denemesini görmek isterdim.

JAMES CROMWELL

Filmde dört kişilik ekibe dahil olmayan bir kişi daha var. NASA başkanı Bob Gerson'ı oynayan 60 yaşındaki James Cromwell, 1970'li yıllardan beri kamera karşısında. Ama son yıllara kadar onun için hep televizyon ile tiyatro ön plandaydı. Müşfik çiftçi, hain polis günleri, 1990'lı yıllara rastlıyor. "Müşfik çiftçi", çünkü aklımızdaki James Cromwell karesinde bir domuz da var, ona Oscar adaylığı getiren "Bebe", yani meşhur "Babe". Amerikalı seyirciler için o vakte kadar televizyon dizisi "All in the Family"nin Stretch Cunningham'ı olan James Cromwell, "Babe"le Çiftçi Hoggett olarak sinemaseverlerin hayatına da girdi. Tam herkes onun sevecen tiplere ne kadar yakıştığını düşünüyordu ki, "Los Angeles Sırları / L. A. Confidential" ile hepimizi mahçup etti. Bu sefer de, çok başarılı bir kompozisyon çizerek, acımasız Komiser Dudley Smith olmuştu. Sinemacı babanın nihayet sinemacı olmuş oğlu James için, sıradan bir şey. Babası, aktör / yapımcı / yönetmen / oyun yazarı John Cromwell, annesi aktris Kay Johnson. Boyu 2 metreye yakın sanatçı, yönetmenliği bıraktıktan sonra oyunculuk yapan babası gibi, zaman zaman sahneye dönüyor. Aslında yaşından büyük gösteriyor. Babasıyla ikisinin aynı yaşlardaki resimleri yanyana konsa, kimin baba olduğunu tahminde güçlük çekebilirsiniz. Ama vakitsiz yaşlanmış yüzünü de, dev fiziğini de büyük bir rahatlıkla kullanıyor.

TOMMY LEE JONES

Geldik ekibe. "Uzay Kovboyları"nın Hawk Hawkins'ini Tommy Lee Jones oynuyor. Farklı bir baba-oğul ilişkisi söz konusu. Jones, petrol işçisi babasıyla Libya'ya gitmemek için Amerikan futbolu bursu kazandı. O okuldan aldığı İngiliz edebiyatı bursu ise, sekiz kuşak Texaslı aktörü Shakespeare oyuncusu olarak başarı kazandığı Harvard'a gönderdi. Oda arkadaşı Al Gore diye biriydi. Kader işte, ama Tommy'nin tek marifeti bu değil. Onun marifeti yıllarca hayatını kazandığı petrol kuyularında da, şampiyon bir oyuncu olduğu polo sahalarında da kendini aynı derecede rahat hissetmesi. Harvard'ı bitirir bitirmez sahneye adım atan Jones, ertesi yıl da küçük bir rol oynadığı ilk filmini çevirmişti. Erich Segal'in baş karakteri Oliver'i yaratırken Gore ile kendisini örnek aldığı bir kitabın beyazperde uyarlamasıydı bu film: "Aşk Hikâyesi / Love Story". Sonra başroller, adını duyuran TV dizileri ve ödüller geldi. 1980'li yıllarda hem TV, hem hem sinemada çalıştı ama, gerçek şöhrete ona Oscar ve Altın Küre getiren "Kaçak"ın Komiser Gerard'ıyla kavuştu. İnsancıl, hatta komik bir portreydi. Jones'un, yer yer abartı kolaylığına kaçtığı görülse de, son derece tipik yüzünün tuzağına düşmemesini de bilen bir aktör olduğunu söyleriz. Uzun bir meslek hayatı olan biri sıfatıyla çeşit çeşit karaktere hayat verdi: İdam mahkumu katil, korsan, polis müfettişi, eşcinsel işadamı ("JFK'deki çok başarılı Clay Shaw portresi), savcı, zorba beyzbolcu, iki yüzlü adam, vb. Yale'le 29-29 berabere kaldıkları Amerikan futbolu maçının kaydı ise, en beğendiği filmlerinden biri.

JAMES GARNER

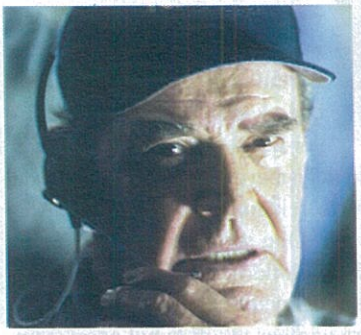

Kovboylardan birini, sırf para için oyunculuk yapmakla suçlayanlar oldu. Belki de bunun nedeni, Uzay Kovboyları'nın Baptist rahip olanı Tank Sullivan'ı oynayan James Garner'ın, onun çıkarını kollamayan şirketlere kafa tutup yok olmamayı başarabilmesi. Damarlarında Cherokee kanı olan James Scott Bumgarner, ordu ve ticaret filosunda geçen günlerinden sonra model oldu. Derken Broadway'de Charles Laughton'ın yönettiği çok iyi kadrolu "The Caine Mutiny Court Martial"da küçük bir rol oynayarak, şoke edici bir ekspres eğitimden geçti. Reklamları, sinema ve TV izledi. Başkası için hazırlanmış "Maverick"le öyle beğenildi ki, olayları onun üzerine kurdular. Ucuz bir Rock Hudson olarak kabul edildiği (Doris Day'le de oynadı) bir dönemin ardından bu kez "kovboy yıldız" oldu. Sonunda TV dizisi "The Rockford Files"da oynadığı dedektifle veniden söhretin

doruğuna çıktı. Seyirci için o, bir tür Rockford: Canayakın, zeki, insani yanları baskın, ama mesafesini de koruyabilen, yer yer hata yapabilen biri. Gerçek Garner ise, bağımsızlığına düşkün çok usta bir amatör araba yarışçısı. Sadece kendini oynadığı ise doğru değil. O, karakteriyle James Garner'ın çakıştığı noktayı bulmasını bilen yumuşak bir oyuncu. Bu açıdan biraz Cary Grant'ı andırıyor. Onun gibi bir bakışla, kaşını kaldırarak duygularını belli ediyor.

DONALD SUTHERLAND

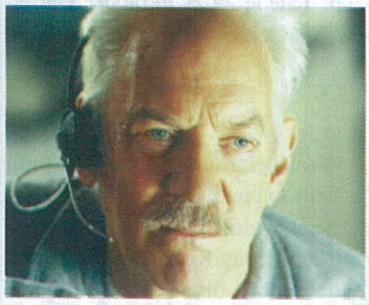

Donald Sutherland'ı "Uzay Kovboyları"nın Jerry O'Neill'inden önce "Virüs / Virus"ta kötü adam Kaptan Everton olarak görmüştük. Saçı, sakalı, bıyıkları artık bir ton sarı değmiş gibi beyazlanmıştı. Bazen korkutan, bazen neşeye davet eden kaşlar doğal rengini koruyordu. Masmavi gözler ise, yine masmaviydi. Donald Sutherland'in değişmeyen bir yanı da tiyatroda, sinemada, belgesellerde, hatta Volvo reklamlarında hep otoritesini koruyan o benzersiz Sutherland sesi. Onu yıllar boyunca dramatik filmlerde, komedilerde, hatta aksiyon filmlerinin saçmasapan karakterlerinde izledik. Buna karşın hem oyunculuğunu belli bir düzeyin altına düşürmedi, hem de asla para için her teklifi kabul eden oyunculardan olmadı. Oyunculuk eğitimini İngiltere'de (RADA) yapmış Kanadalı aktör, otuz yaşında bir İtalyan korku filminde iki ayrı kişiyi oynadığından bu yana, otuz beş yıldır perdede. Uzun boylu (1.90'a yakın) ve heybetli Sutherland, Robert Altman'ın Altın Palmiyeli ve Oscarlı (En İyi Senaryo) M*A*S*H'indeki ordu cerrahı Hawkeye Pierce ile yıldız mertebesine erişti. Ama onu asıl unutulmaz kılan, Julie Christie ile "Don't Look Now"da paylaştıkları, sinema tarihinin belki de en erotik sevişme sahnesi oldu.

CLINT EASTWOOD

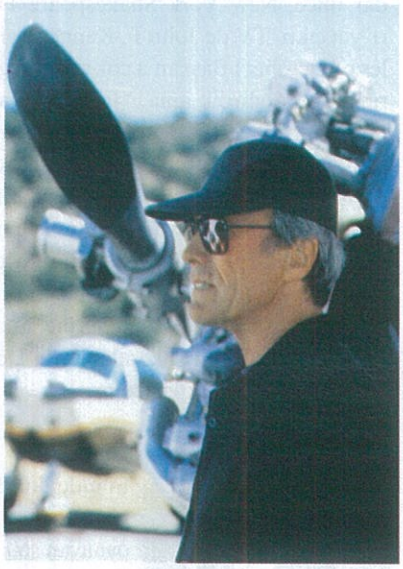

Yaşlı kovboyun kendisine gelince, şüphe mi var, dimdik ayakta. Hatta ortada bir değil birkaç Clint var: Aktör, Yönetmen, Yapımcı, Besteci, Müzisyen, Politikacı. Üstelik aktör Clint'ler de kendi aralarında dallara ayrılıyor. Keskin nişancı, ganimet avcısı kovboy, adaleti bizzat tecelli ettiren amansız polis olabiliyorlar. Yıllarla birlikte oyunculuğu değişiyor, artık karşımıza romantik bir karakter olarak da çıkabiliyor. Beğenseniz de beğenmeseniz de kabul etmek gereken bir husus var: Clint, dört dörtlük bir sinemacı. Çünkü her şeyden önce, sinemayı seviyor. Bir de, itiraf etmek gerekir ki, şanslı. Askerdeyken izine çıktığında uçağı Pasifik Okyanusu'na düştü, üç mil yüzüp karaya çıktı, askeri kampta yüzme hocası oldu, Kore Savaşı'na bu sayede gitmedi. Ordudan tanıdığı David Janssen'in (meşhur "Kaçak") tavsiyesine uyup oyuncu oldu. Onu da TV'deki bir kovboy tiplemesi kurtardı: "Rawhide"daki sığır çobanı. İşte "Bir Avuç Dolar"a giden yol böyle açıldı. Leone gençliğinde ondan pek şikayetçiydi. Sonraki polis filmlerinin çoğunda birlikte çalıştığı yönetmen Don Siegel ne derdi, bilmiyorum ama, Clint yıllarla birlikte olgunlaştı. Zaten geçmişteki karakterleri de genellikle, pek incelikli oyunculuk gerektirmeyen karakterlerdi. "Absolute Power/ Mutlak Güç"te ise esprili oyunculuğunu, hayranlığı andıran bir duyguyla izledim. Eminim ki "Uzay Kovboyları"na esas adam Frank Corvin'i oynamakla da katkısı olmuştur. ■

Fotoğraf: Ali İhsan Gökçen
Kaynak: Tony Stone

ÖZRÜNÜZ REDDEDİLDİ!

Kanunlarla koruma altına alınmış olan, İstanbul'un en önemli su kaynağı Ömerli Su Havzası ve Fundalıklar, "bilinmeyen sebeplerden dolayı" yerleşime açılarak parsellenmek isteniyor. İstanbul'un suyuna yapılan bu saldırıya dur demenin ve çevreye verilen rahatsızlığa son vermenin zamanı geldi!

İçme suyumuzu korumak için siz de **bir imza** atın, gelecekte bir damla suya muhtaç kalmayın!

DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ

Tel: 0212 528 20 30

"Asya seyircisi istemezse yapmam"

JACKIE CHAN, hem yazar, hem yönetmen, hem de şarkıcı ama Batı'daki ününü daha çok canını tehlikeye atarak oynadığı tehlikeli sahnelere borçlu. Kung-fu western **"SHANGAI NOON"** ile Hollywood'daki yerini sağlamlaştıran yıldızın şimdi en büyük sorunu bütün hayranlarını aynı anda memnun edebilmeyi başarmak.

Western filmlerinde hava asla sıradan ve sıkıcı olmaz. Soğuk olduğu zaman kar, tıpkı "Jeremiah Johnson"daki gibi kalın bir kardır. Sıcak olduğunda ise "İyi, Kötü, Çirkin"deki gibi yerden kaktüslerle birlikte sıcağın buğusu yükselir. Yağmur, "Affedilmeyen"deki gibi bardaktan boşanırcasına yağar kapkara gökyüzünden. Yani hiçbir zaman kasvetli bir Manchester sabahındaki gibi nemli ve kapalı değildir. Başrollerini Jackie Chan'la Owen Wilson'ın paylaştığı bir western çekmeye çalışan "Shangai Noon" ekibi bu hava yüzünden çekime ara vermek zorunda kalıyor.

Ekip, 1880'ler Nevada'sını Kanada dağlarını çevreleyen o güzel arazilerde çekiyor ama temmuz ortasında olunmasına rağmen hava hem çok soğuk hem de yağışlı. Son yılların en soğuk yazının yaşandığı Kanada'nın bu bölgesi şu anda filmdeki kuru ve tozlu kovboy kasabası Carson City'yi canlandırmak için fazla ıslak bir yer. Binalar yeterince otantik görünüyor belki ama kasabanın ana caddesi çamura bulanmış durumda. Kontraplaktan yapılmış İspanyol tarzı Katolik kilise durmak bilmeyen yağmurun altında gitgide eriyor. Bu yüzden bir yandan iç mekan çekimleri yapılırken bir yandan da binanın dışı, katranlı kalın muşambalarla sarılıp sarmalanıyor.

Jackie Chan, sert rüzgarla dalgalanıp çarpan muşamba tenteli bir korunağın içinde kuruyup ısınmaya çalışıyor; ama ıslak oluşunun yağmurla bir ilgisi yok. Owen Wilson'la birlikte oynadığı bir banyo sahnesinin çekiminde sırılsıklam ıslanan aktör iliklerine kadar üşüyor. Ama bunca yıllık kariyerini ölümü göze alarak çektiği tehlikeli sahneler üzerine kuran Jackie Chan gibi bir adam için bu kadarcık bir rahatsızlığın lafını bile etmeye değmez...

Chan'in filmdeki Amerikalı partneri Owen Wilson.

Her yeni filminizle bir farklılık yaratmaya çalıştığınızı söylemiştiniz. Peki "Shangai Noon"un diğer filmlerinizden farkı nedir?

Bu tür bir filmde yeni bir hüner göstermek zor çünkü düşebileceğiniz kadar yüksek bir yer yok ve sadece atlarımız var. Westernler atlı hüner gösterileri açısından çok iyi olduğu için de biz başka bir şey yapmaya çalışıyoruz. Jackie Chan tarzı kung-fu'nun "The Matrix" gibi filmler sayesinde popülerleştiğini biliyorum. O yüzden şimdi herkes hızlı ta-ta-ta peşinde giderken ben geleneksel, eski moda Çin dövüşüne yöneliyorum çünkü artık kimse bununla ilgilenmiyor.

"Shangai Noon"daki rol arkadaşınız Owen Wilson'la çalışmak nasıldı?

Owen dövüşmek için bir fırsat isteyip duruyor, ben de ona sürekli hayır demek zorunda kalıyorum. Çünkü ne kadar iyi dövüşürse dövüşsün benim kadar iyi olmadığı için aptal görünecektir. Ama Owen çok iyi bir senaryo yazarı olduğu için diyaloglarımızı değiştiriyordu. Mesela bazen bir cümleyi söyleyemediğimde şöyle diyordu: "Jackie, bunu neden şöyle söylemiyorsun -hem senin için telaffuzu daha kolay hem de daha komik."

Peki ya "Ally McBeal"ın yıldızı Lucy Liu hakkında neler düşünüyorsunuz?

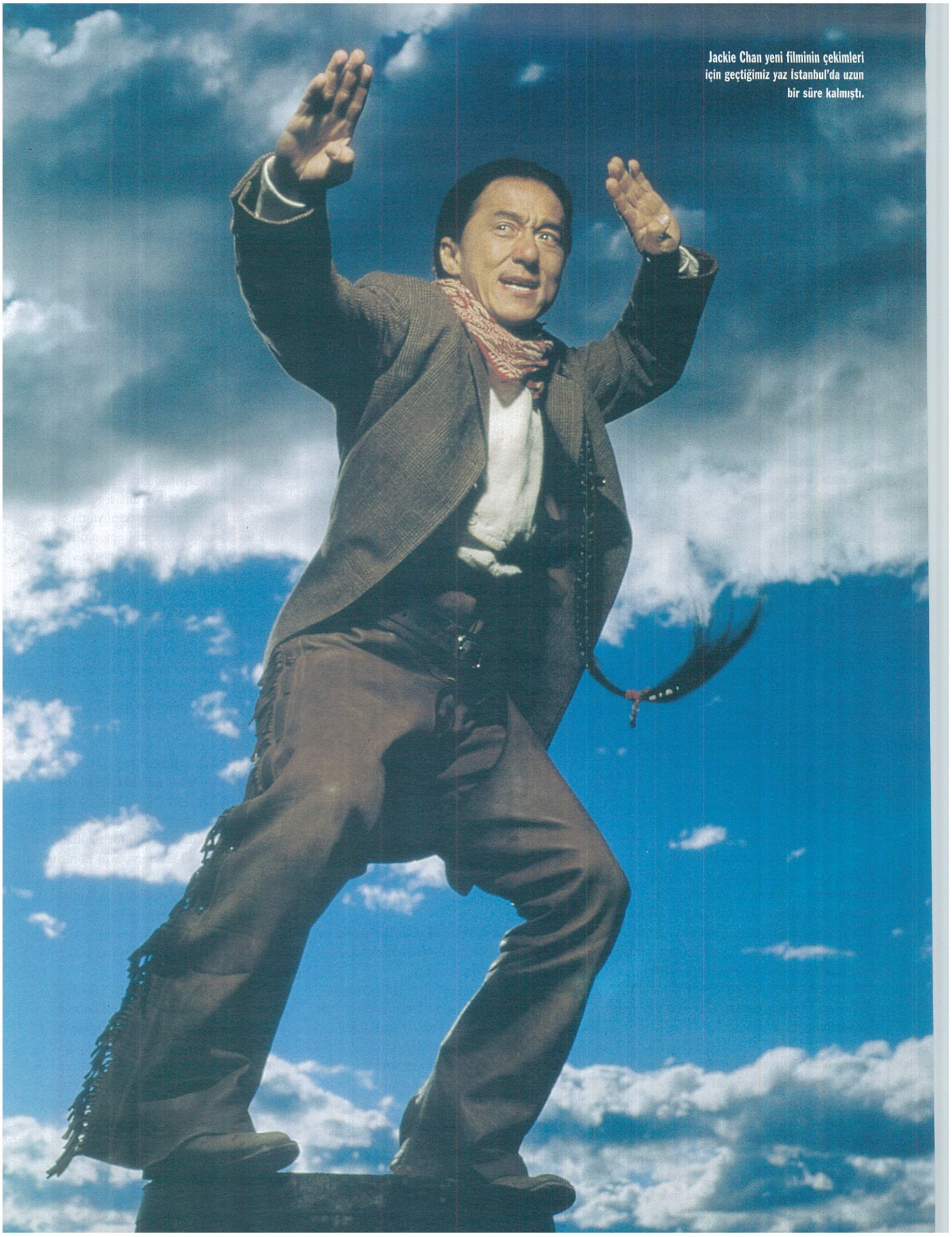

Jackie Chan yeni filminin çekimleri için geçtiğimiz yaz İstanbul'da uzun bir süre kalmıştı.

aksiyonları yeteri kadar hızlı bulmadığını itiraf ediyor.

Dublör kullanmıyor ve yavaş çekimde görüntülenmekten hiç hoşlanmıyor. Her şeyin süratli olmasını istiyor.

Dürüst olmam gerekirse bu filmden önce onu tanımıyordum gerçekten. İlk gördüğümde "Çok iyi ama fazla zayıf" diye düşünmüştüm. En azından bizim göz hizamızda olması için ayaklarının altına bir kutu koyulmasını istemiştim ama sonra herkes "Daha küçük ve korunmaya muhtaç görünmesi daha iyi olmaz mı?" dedi. Birlikte iki ay geçirdikten sonra iyi bir kız olduğunu düşünüyorum. Güzel, çılgın ve iyi tekme atıyor.

Bütün filmlerinize baktığınızda, oynadığınız en iyi tehlikeli sahne hangisiydi?
Büyük olanları mı kastediyorsunuz? Sanırım "Police Story"de sırıkla atladığım sahne. Ama aslında ben gösterişli olanları değil de daha küçükleri seviyorum. Örneğin "Rumble In The Bronx"ta market arabasının üzerinde gittiğim sahne. Bu kolay bir şey değildir. O hızla bunu yapmak çok zordur -içine atlar, gidersin. Böyle şeyler tasarlamayı seviyorum. Binaların tepesinden atlamayı kastediyorsanız, bunu bir sürü insan yapabilir.

Gittiğiniz her yere Jackie Chan dublör ekibini de götürüyorsunuz. Neden? Neden gittiğiniz yerin dublörlerini kullanmıyorsunuz?
Sizinle çalıştığım ilk gün size güvenemem. Bir bıçak ya da bir sopayı kaldırdığınız anda yana çekilerek kendimi korurum çünkü güvendiğimde birçok kez dublörler tarafından yaralandım. İki ay sonra.... artık güvenirim size çünkü ritminizi ve temponuzu bilirim.
Filmde bana bir balta fırlatıldığında insanların "Jackie'yi bu baltadan nasıl korudular acaba?" diye merak etmelerini isterim. Korunmamışızdır, benim ekibimle çalışmış, gerçek balta kullanmışızdır ve onlara güvenmişimdir. Amerika'da kimse bunu yapmaz ama ben eğilerek kaçarım sadece bir kazadır. Ama siz incitirseniz kaza değildir. Sizin hatanızdır. O yüzden gittiğim her yere dublörlerimi de götürürüm.

Oyunculuk, dublörlük, yönetmenlik, senaryo yazarlığı ve kurgu: sinemanın her alanında çalıştınız. Hangisini daha zor buluyorsunuz?
Her zaman Amerika'ya gelen bir Çinli'yi oynayacağımdan benim için bu, İngilizce konuşmak olacaktır. Bunun yanısıra Hollywood'da hiçbir şey Asya filmleri çekmek kadar zor olamaz. Hong Kong'ta hem yönetmen hem aktör hem yapımcı hem yazar olurum ve her şeyi yaparım. Maggie Chung işemeye gidebilir miyim, diye sorduğunda ben evet derim. Başka birileri bir düğüne gitmek için o gün izin istediklerinde ben tamam derim. Öğlen yemeği ne zaman? Bu kostüm ne renk olmalı?
Bununla karşılaştırıldığında Amerika'da kral muamelesi görüyorum. Eğer provalara herkesin gelmesini istiyorsam ya da bir mekanı görmek istersem hemen olur. Burada yağmur ya da kar yağıyorsa etrafımda 10 tane şemsiye açılır. Eğer "Hayır buna ihtiyacım yok," dersem "Ama bunlar sizin kostümünüz ve makyajınız için!" derler. Amerikan filmi bu, kalite. Bazen Asya filmleri hakikaten çok ucuz olur ama bazen de Amerikan filmlerinde bütçe kullanılmaz, havaya savurulur. Asya tarzıyla Amerikan usulünün birleşimi mükemmel olurdu.

Hong Kong aksiyon filmleri tarz olarak Amerikan aksiyonlarından neden bu kadar farklı sizce?
Hong Kong filmleri 25 yıl boyunca dövüş sahnelerine ağırlık verdi çünkü bizde uçak, motorsiklet ya da sürat motoru kullanacak bütçeler yoktu. O yüzden dövüş konusunda Hong Kong mutlaka daha iyidir. Ama özel efektlerden bahsediyorsanız bu konuda hiçbir şey bilmiyoruz. Amerika'da bilgisayara o kadar ağılık veriliyor ki savaş sanatını iyi bilenler bile yapacak iş bulamıyor.
Ben hep Hollywood'daki özel efektleri kullanmak istemişimdir -yıllar boyunca kemiklerimi kırmak istemezdim ben de ama bizde hiçbir şeyin taklidini yapacak bütçe yoktu. Şimdi bunları kullanacak param olduğu halde yine kullanamam çünkü şimdi de seyirci izin vermez. Jackie Chan tarzını görmek isterler.

Hollywood'da bu kadar başarılı olmak büyük bütçeli Amerikan filmleri çekme isteği uyandırmıyor mu sizi?
Hayır çünkü benim için bir değil iki piyasa var. "Rush Hour" Amerika'da çok iş yaptı

ama Asya'da kimse sevmedi filmi. O yüzden "Rush Hour"dan sonra "Gorgeous"ı yaptım; "Shangai Noon"dan sonra da gidip "Accidental Spy"ı çekeceğim.

Batı'daki filmlerle Asya filmleri arasında gidip gelirken tarzlar arasındaki farklar dikkatinizi çekiyor mu?

Asya'da yönetmen kraldır. "Bugün kendimi iyi hissetmiyorum, herkes evine gitsin." diyebilirim. Ya da eğer kendimi iyi hissediyorsam 24 saat hiç durmadan çekim yapabilirim. John Woo, Tsui Hark ve Ringo Lam'le ne zaman biraraya gelsek Amerika'daki çekimlerin düzenli programlarına dayanamadığımızdan yakınırız.

Oysa Amerika'da kral, görüntü yönetmenidir ve çekim ışığın durumuna bağlıdır. Mesela şu anda çekim yapmıyoruz. Neden? Çünkü güneş yok. Hong Kong'ta olsak çekerdik. Yağmur yağsa bile çekim yapardık. Bazen en iyi filmlerimi Hollywood prodüksiyonu değerlerine göre yeniden çekmek istiyorum. "Armour Of God"ın bir Hollywood bütçesiyle ve Steven Spielberg yönetmenliğinde çekildiğini düşünebiliyor musunuz? Muhteşem olurdu.

Bir keresinde bir Sylvester Stallone projesinde rol almayı kabul etmediniz çünkü size kötü adam rolü teklif edilmişti. Neden?

"Shangai Noon"da kızılderililer de var.

Stallone'la ilk karşılaşmamız iki kahramanın buluşması gibiydi. Birlikte çalışmayı hep istemiştik. Yazdığı senaryoda ben sonradan iyi bir adam olan bir uyuşturucu satıcısıydım ama uyuşturucusu satıcısını oynayamazdım. Asya seyircisi böyle bir şeyi kabul etmez. Bu farklı bir kültürdür ve onlar kahramanlarının kötü adam olmasını kabul etmezler. Peki "Cehennem Silahı 4"te Jet Li nasıl oynadı kötü adamı diye sorabilirsiniz? Batı'da bu sorun yaratmaz ama Asya'da insanların hoşuna gitmez.

Mesele şu ki, ben de filmlerimde ölmek istiyorum, sonradan iyi olan bir kötü adamı oynamak istiyorum. Robert De Niro bile kötü adamı oynayabiliyor. Ben de çeşit çeşit karakteri oynamak istiyorum ama Asya seyircisi istemediği için yapamam.

Bundan sonra ne var? Başka film türlerine geçmeyi düşündünüz mü hiç?

Ah, evet, bir aşk hikayesi.

Banyo sahneleriyle dolu olacak...

İşin doğrusu hayır, aksiyonu ve komedi filmlerini gerçekten seviyorum.

Çok ilgi çekici bir drama senaryosuyla karşılaşırsam tabii yaparım ama benim bir kız arkadaşım varmış da o kansere yakalanmış türü bir dramaysa böyle bir film yapmam. Seyircinin ne sevdiğini biliyorum ve sanırım beni iyi komedilerde, iyi dövüş sahnelerinde, iyi tehlikeli sahnelerde görmek için geliyorlar sinemaya. Jackie Chan hayranları hiçbir zaman "Bak, yavaş çekimde kumsalda nasıl koşuyor," ya da "Kızla beraber olduğu o sahneyi sevdim." gibi cümleler kurmayacak. ■

Chan filmlerini anlatıyor

Kendi tarzını yaratıyor
Drunken Master (1979)

"Herkesin Bruce Lee gibi olduğu bir zamanda 'Snake In The Eagle's Shadow" beni büyük bir isim yaptı. Bruce Lee'yi severim ama artık bıkmıştım. Komedinin ağırlığını arttırmayı düşündük böylece daha kendim gibi olabilecektim ve 'Drunken Master'ı çektik. Bütün film 200.000 dolara mal oldu ve ben 5.000 dolar aldım. Gençtik; insanlara dövüşmeyi ve içmeyi öğretmenin eğlenceli olacağını düşünmüştük. Daha sonra yanlış bir mesaj verdiğimizi farkettik, o yüzden 'Drunken Master 2' çocuklara 'içki içmeyin, kavga etmeyin' mesajı verir.

Amerika'ya geliyor
Cannonball Run (1980)

"'Cannonball Run'ı çevirirken, onların planı dışında bir şey yapmama izin vermezlerdi. Dövüşü değil de sadece görüntüyü önemsedikleri için karşıma iri cüsseli bir adam koydular. Dört yumruk bir tekme attım, adam sadece ilk hareketime karşılık verebildi ve sonra ayakta öylece aptal aptal bana bakakaldı. Bunun üzerine yönetmen 'Tamam Jackie, daha yavaş.' dedi. Ama yavaş davranmak istemiyordum çünkü öyle aptal görünüyordum. O zamanlar kimse kendi tarzımı uygulamama izin vermediği için vazgeçip Asya'ya döndüm."

Yeni bir tarz
Police Story (1985)

"Tarzımı değiştirmem gerekiyordu çünkü bir sürü insan 'Drunken Master' gibi filmlerimi taklit etmeye başlamıştı. Böylece aksiyon filmlerine yöneldim: daha gerçekçi, daha hızlı dövüşülen, daha tehlikeli, beceri gerektiren sahnelerin olduğu filmler. Hollywood'la karşılaştırıldığında 'Police Story'nin bütçesinin küçük bir bütçesi vardı tabii ki ama Hong Kong standratlarında büyük mü büyük bütçeli bir filmdi. Bugün bile 'Police Story'nin Hollywood'da çekilen birçok aksiyon filminden daha iyi olduğunu düşünürüm. Oysa o filme sadece 1.5 milyon dolar harcamıştık. Amerika'da öyle bir film çekebilir misiniz?

Hasılat şampiyonu
Rush Hour (1998)

"Ne diyebirim ki? Dövüşlerle ilgili her şeyi bana bıraktılar ama bütçeyi kontrol eden onlardı yine ve yönetmeni dinlemek zorundaydım. Hong Kong'ta on gün sürecek bir dövüş sahnesi için iki gün verdiler bize. O yüzden geceleri çocuklarla birlikte evime gidip prova yapmak zorunda kalıyorduk. Bu beni çıldırtıyor. Bana göre 'Rush Hour', 'Police Story' filmleriyle karşılaştırıldığında hiçbir şeydir. Bazen bir film için hayatımı riske atarım. 'Rush Hour' ise mutlu mutlu, lay lay lom çekilmiş bir filmdir ama müthiş bir hasılat yaptı. Anlamıyorum, ama

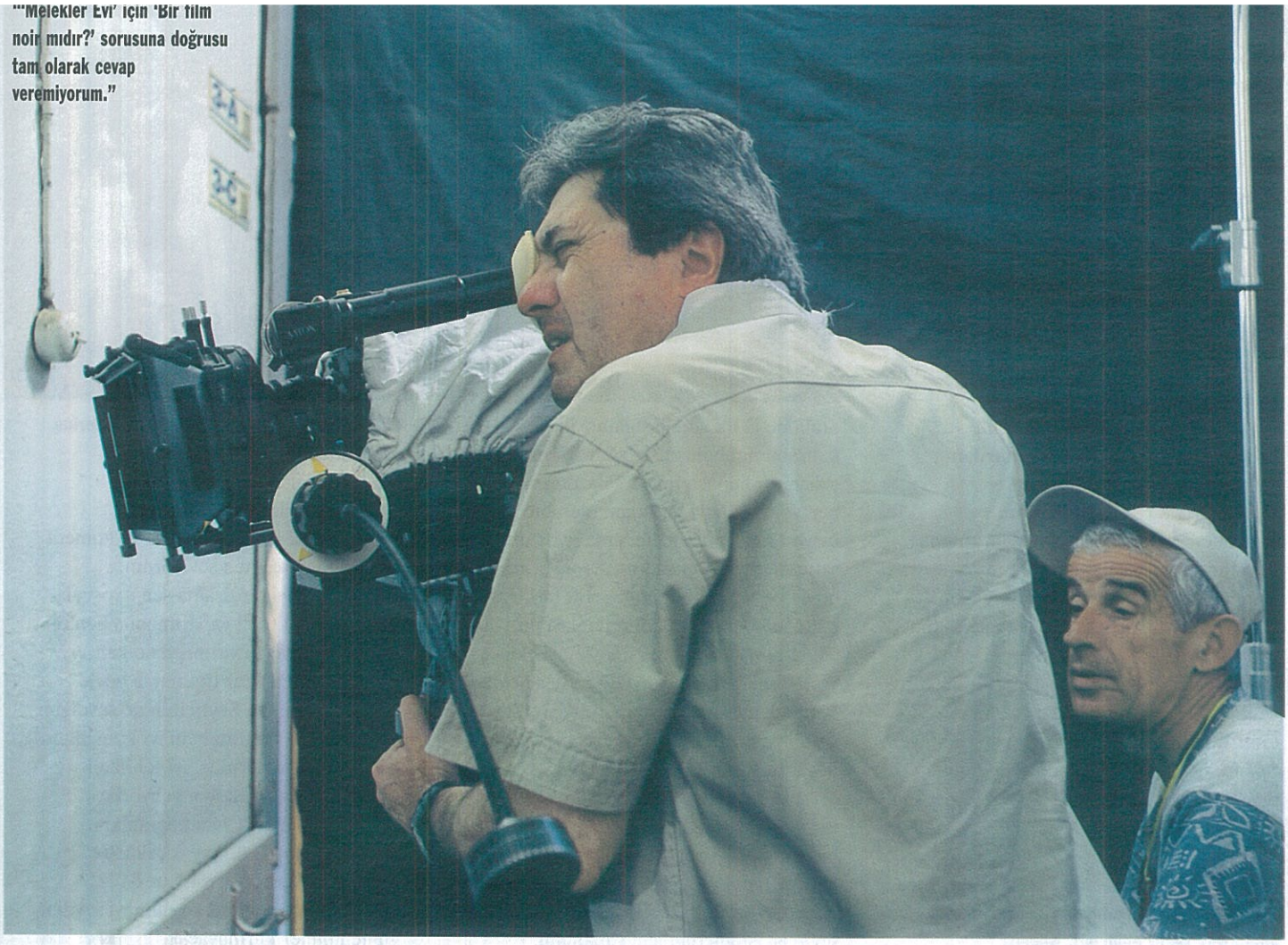

"'Melekler Evi' için 'Bir film noir mıdır?' sorusuna doğrusu tam olarak cevap veremiyorum."

"Kara filmin tanımı net değildir"

"Yatık Emine", "Anayurt Oteli", "Gece Yolculuğu", "Akrebin Yolculuğu" gibi Türk sineması içerisinde önemli köşetaşlarına yerleşmiş filmlerin yönetmeni ÖMER KAVUR bir kara film denemesiyle Türk sinema izleyicisinin karşısına çıkıyor. Başrollerinde Talat Bulut, Aytaç Arman ve Hande Ataizi'ni izleyeceğimiz "Melekler Evi"nin senaryosunu Kavur, Feride Çiçekoğlu ve Erol Hızarcı'yla beraber yazdı. **SÖYLEŞİ: BURÇİN S. YALÇIN**

"MELEKLER EVİ"NİN OLUŞUMU

"Biraz uzunca ve karmaşık bir yolculuk aslında. Onat Kutlar'la başladığımız, yazmayı tasarladığımız ve kısmen yazdığımız film hikayesinin adı 'Sır'dı, 'Melekler Evi' değildi. Onat'la birlikte o zaman, yani '88, '89 yılında Güneydoğu'ya iki kez gittik. Mekan araştırmaları yaptık. Hikayemiz için yardımcı olabilecek görsel öğelerin ne olabileceğini araştırmıştık. Onat kendisi Antepli olduğu için yöreyi, yöre kültürünü, tarihini iyi bilen bir insandı. Bir sürü temaslarımız olmuştu ve hikayeyi biraz geliştirmiştik; oldukça da ilginç bir hikayeydi. Ancak istediğimiz gibi sonuçlandıramadık. Yani orada biraz sorunumuz oldu. Ve biraz onu beklemeye aldık.

"Bu arada, Feride Çiçekoğlu işin içine girdi ve bu hikayeden başka bir hikaye ortaya çıktı. O hikayenin de adı 'Sudaki Pırıltılar'dı, yanlış hatırlamıyorsam. Ama hikayenin coğrafyası biraz değişti; yurtdışında başlayan, sonra İstanbul'da gelişen ve Doğu'da da sonuçlanan bir hikaye şekline dönüştü. Onat'la çalışmamızdaki hikayeden epeyce bir şey vardı; ama aslında bağımsız bir hikayeydi. O da açıkçası çok istediğimiz şekilde sonuçlanmayınca vazgeçtik. Bu söylediğim '91, '92 yılları filan. Ve arada, bildiğiniz gibi, ben 'Akrebin Yolculuğu' adlı filmi çektim. Ondan sonra Onat'ın o hikayesinden bir şey yapabilir miyim, diye tekrar evdeki dosyaları, Onat'ın notlarını, yazılanları elden geçirmeye başladım. Ve bir süre sonra Feride'yle birlikte oturduk dedik ki 'Ya, şundan yeni birşey üretebilir miyiz, yeni birşey çıkarabilir miyiz?' Çünkü eski hikayede yürümeyen, tatmin etmeyen bir şey vardı. Ve 'Melekler Evi', Erol Hızarcı'nın da katılımıyla bütün bunlardan bağımsız bir film hikayesi olarak ortaya çıktı. Ama bütün bunlardan bağımsız olmakla birlikte öyle tuhaf bir kan bağı da taşımıyor değil. Fakat hikayeye, konuya bakıldığında aslında pek ilgisi olduğu da söylenemez. Bu evreleri geçirmiş olan bir insan olarak ben bunu söyleyebilirim. Bu evreleri bilmeyen bir insan için bu, hiç ilginç bir şey değil.

"'Melekler Evi'ndeki o çalışmamız da aşağı yukarı 1,5, hatta 2 yıl sürdü. Onat'la düşündüğümüz coğrafyada geçen bir hikaye; fakat işte farklılıkları var. Hikaye, dediğim gibi, farklı bir hikaye.

ÜÇ YAZAR BİR HİKAYE

"Türk sinemasını biraz tanırsanız özellikle 60'lı yıllarda grup çalışmalarının çokça olduğu görülmektedir. Vedat Türkali'nin başı çektiği, Ertem Göreç'in, Atıf Yılmaz'ın, Duygu Sağıroğlu'nun katılımıyla çok senaryolar yazılmıştır. Ve buna bir gelenek diyebilirsek, bu gelenek Yılmaz Güney sinemasında bile vardır. Yılmaz Güney'in de danışmanları vardı; Hüseyin Baş, Onat Kutlar gibi insanlar vardı ve yazdığı senaryoları onlara açardı. Buna benzer bir yöntemi Atıf Yılmaz uygulardı. Etrafında birçok genç, hevesli insan olurdu ve o insanların çoğu bugün senaryocu. Barış Pirhasan bir tanesi, Ümit Ünal bir tanesi...

"Feride'yle zaten geçmişte bir çalışmamız oldu. Feride düşüncelerine, zevkine ve sinema anlayışına güvendiğim bir insan. Ancak biz Feride'yle geçmişte küçük bir yenilgiye uğradık. Bu da işin bir gerçeği. Ve 'Melekler Evi'ni yazarken bir aşamada biraz tıkandığımızı hissettim. O tıkanmayı aşabilmek için yeni bir enerjiye ihtiyacımız vardı. Belki bir dış göze, bizden genç bir insanın bakışına ihtiyacımız vardı. O da Erol Hızarcı'ydı. Ve Erol Hızarcı'nın gelmesiyle varolan bir kalıbı, diyelim, daha farklı bir bakışın katkılarıyla, onun enerjisiyle tatminkar bir şekilde sonuçlandırdığımızı söyleyebilirim.

"Bir sinemacının oturup tekbaşına senaryo yazması hoş bir şeydir; ama yeterli olmayabilir. Bence bir senaryocuyla, bir yazarla birlikte çalışması ona çok şey katar ve genellikle de çalışmalar bu şekilde sürdürülür. O biraz isteklerini dile getirir, nasıl bir sinema yapmak istediğini anlatmaya çalışır, en azından o hikayeden nasıl bir şey elde etmek istediğini söyler. Senaryocu bu anlamda teknik bir adamdır. Her ne kadar yaratıcı bir insansa da -kendi alanında çok değerli bir yazar da olabilir bu kişi- yönetmenin dünyasına hizmet eden teknik bir insan olduğunu da unutmamak gerekir ve bunu kabul ettiği oranda başarılıdır. Kendi dünyasını dayatmaya çalıştığı oranda da bence iş çıkmaza girer, büyük problemler doğar. Dolayısıyla böyle bir dış göze; ona yardımcı olabilecek, hatta senaryo yazabilecek bir insanın varlığına gereksinim duyulmaktadır. Bunların sayısı çoğalabilir. Bugün bir Hollywood sinemasına bakıldığında, çok profesyonelce çalışan stüdyolara baktığımız vakit bir senaryo üzerinde en azından 6 kişinin, 7 kişinin, 10 kişinin çalıştığını görüyoruz. Belli bir film hikayesi, tretman oluştuğunda 'Bunu en iyi yazabilecek kimdir?' sorusu karşısında genellikle bir senaryocuya tevdi edilir bu iş. Onun adı çıkar ama altyapısı çok farklıdır, bir grup çalışmasının ürünüdür. Türkiye'de tabii ki böyle bir gruplaşma sözkonusu değil. Zaten bizim sinemamız da sanayii olamadı hiçbir zaman. Bunlar, olamamasının sonuçları biraz. Ama böyle bir çalışma yöntemi bence dünyada varolan bir yöntemdir -bunu sanatsal, yani daha kişisel filmler için de söylemek mümkündür. Bence yönetmenin dışında bir dış göze ihtiyaç duyulmalıdır. Bu yönetmenin dünyasını bozan, onun dünyasına tecavüz eden birşey değildir. Tam tersinde hizmet eden bir şeydir. Ve de bana sorarsanız doğru bir şeydir.

MEKANLARDAN ÇOK COĞRAFYA

"Genellikle yaptığım bütün filmlerde mekanların başrol oyuncusu kadar önemli olduğunu hep vurgulamaya, en azından bunu filmde hissettirmeye çalışmışımdır. Çünkü doğru mekan seçimi kanaatimce, Amerikalıların 'setting' dedikleri, yani olayın geçtiği ve nasıl bir olayın geçeceğini size duyumsatan yerlerdir. Ve bunu doğru seçmediğiniz takdirde, nasıl bir oyuncunun kötü oyunculuğu sizi bir izleyici olarak filmden koparırsa o mekanın da doğru seçilmemesi halinde sanıyorum aynı kopuşu hissedersiniz filmde. Bunun ötesinde mekanlar kimi zaman bir filmin hikayesini de belirleyebilir. Bunun dünyada çokça örnekleri vardır. En

"...mekanların başrol oyuncusu kadar önemli olduğunu vurgulamaya çalışmışımdır"

"Bir sinemacının oturup tek başına senaryo yazması hoş bir şeydir; ama yeterli olmayabilir."

"yönetmenin dışında bir dış göze ihtiyaç duyulmalıdır. Bu, yönetmenin dünyasını bozan, ona tecavüz eden bir şey değildir."

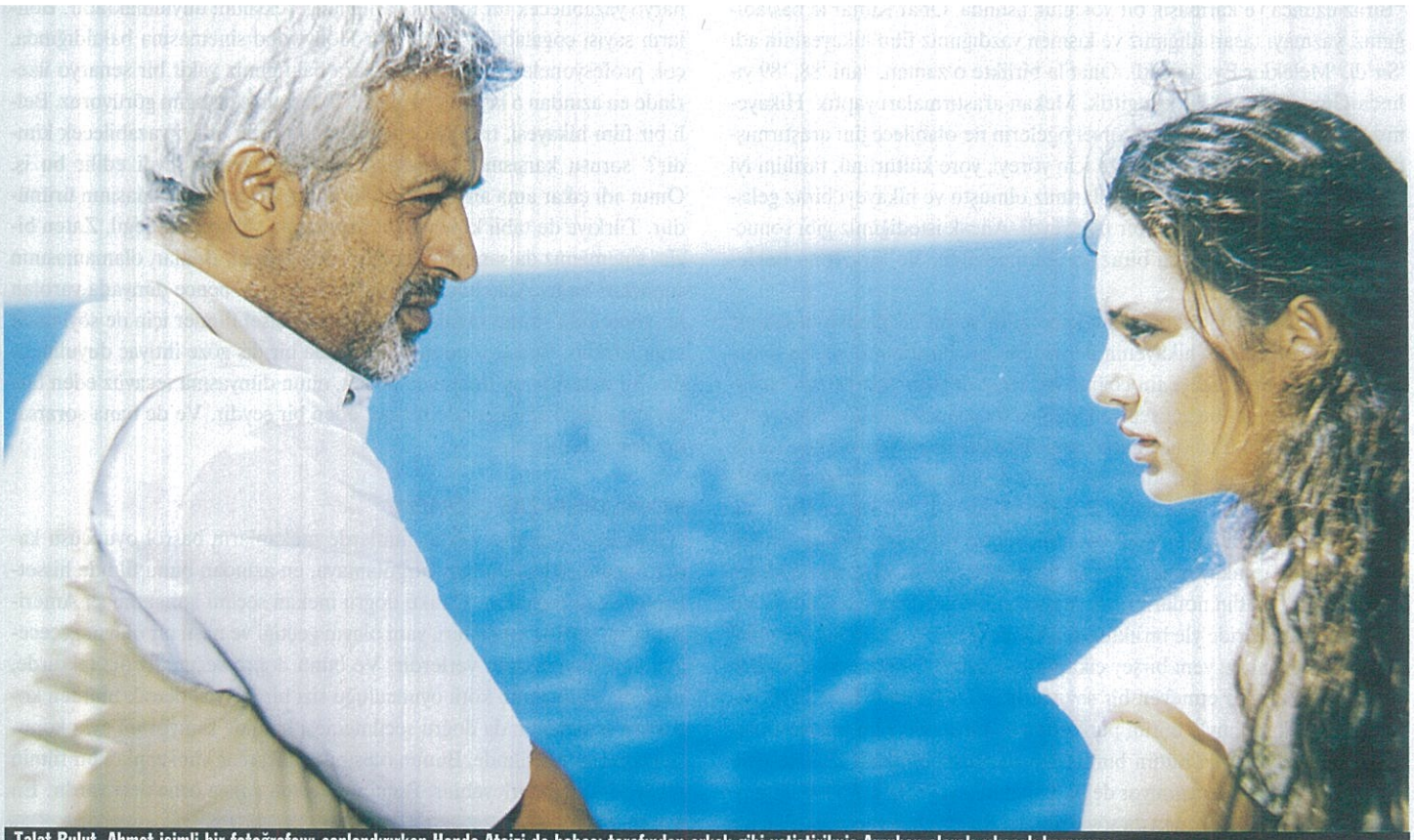

Talat Bulut, Ahmet isimli bir fotoğrafçıyı canlandırırken Hande Ataizi de babası tarafından erkek gibi yetiştirilmiş Arzuhan olarak çıkacak karşımıza.

"Bir filmin en korkulu anı filmin başlayacağı günün arifesidir, o gecedir."

azından kendi adıma 'Akrebin Yolculuğu', 'Gece Yolculuğu' için bunu söylemem mümkün. O mekanları görünce o mekan üzerine bir hikaye yazma isteği doğdu içimde. Dolayısıyla mekanın önemi zaten kendiliğinden ortaya çıkıyor.

"'Melekler Evi'nde mekanlardan çok o coğrafya bence filme hizmet eden, filmin ruhunu oluşturan temel öge. Mekanların bu filmde diğer filmlerimde olduğu kadar çok öne çıktığını söylemek istemiyorum. Ama mekan seçiminden fevkalade memnunum. Görsel açıdan işlevsel olduklarını, o senaryo için beklenen şeyleri karşıladıklarını söylemem mümkün. Ama mekanlar üzerine bir şey yazıldığını söylemiyorum. O ayrı bir şey.

"'MOTOR!' DİYENE KADAR...

"Ben uyum sorunu pek yaşamam, açıkçası. Bir defa, benimle çalışacak olan insanların önemli bir bölümüyle; baş oyuncular, önemli kompozisyon oyuncuları, görüntü yönetmeni, sanat yönetmeni, ışıkçıyla; yani kendi alanlarında önemli konuma sahip olan kişilerle senaryo üzerine uzun uzun tartışırım. Hem kendisini ilgilendiren yönüyle hem genel anlamda tartışırım. Yani bir değerlendirmesini, düşüncesini almak isterim. Özellikle oyuncularla senaryo hakkında düşüncelerinin ne olduğu, ikincisi kendi canlandıracakları kişilikler hakkındaki yorumlarının ne olduğunu anlamak isterim. Çünkü unutmamak lazım gelir ki bir oyuncu canlandıracağı kişiliği en iyi tanıyan ya da tanıması gereken kişidir. Yazardan bile daha iyi tanıması gerekir, o kişiyi canlandıracaksa. Dolayısıyla o kişilikle ilgili önereceği şeyler çok değerli şeylerdir. Size müthiş kapılar, yeni ufuklar, perspektifler açabilir. Ve bunu ben çok ciddi şekilde değerlendiririm. Sete gelince açıkçası oyunculuk yorumu üzerinde artık bir tartışma olmuyor. O kişilik üzerine de bir tartışma olmuyor. Daha çok teknik bir şey. 'Sağa bakma da şuraya bak' gibi şeylerdir.

"Görüntü yönetmeniyle, ışıkçıyla, sanat yönetmeniyle zaten geçmişte meselelerimizi halletmiş olduğumuz için orada uyguladığımız şeye küçük müdahaleler sözkonusudur. Yani 'Masanın yeri burada değil de şurada, rengi tam bu değil de şu olsa' türünden müdahalelerdir. Bir filmin en korkulu anı filmin başlayacağı günün arifesidir, o gecedir. Bu, çoğu yönetmenin sanıyorum -özellikle belli bir duyarlılık taşıyorsa- 'Bu işe nasıl girdim, niye girdim' gibi kendi kendini sorguladığı bir dönemdir. Ciddi bir korku, fobi yaşar. O kesin bir şeydir. 'Motor!' diyene kadar o gerginlik biraz hissedilir, herkeste hissedilir. 'Motor!' dendiği an o gerginlik biter ve normal olarak işler düzgün gider. Yani biraz futbol maçından önce futbolcunun hali gibidir: santra yapıldığı an gerginlik biter, artık kendini maça verir, kendi hünerini ortaya koymaya bakar. Dolayısıyla film çekimi de öyledir. Bir alışma süreci pek yaşanmıyor. En azından kendi setimde bunu yaşadığımı söyleyemem.

FILM NOIR GÖRENEKLERİ

"Film noir'ın (kara film) çok sevdiğim bir tür olduğunu söyleyebilirim. Ama 'Melekler Evi' için 'Bir film noir mıdır?' sorusuna doğrusu tam olarak cevap veremiyorum. Bir film noir için fazla aydınlık, güneşli bir film. Ama yapısına, taşıdığı ya da sunduğu öğelere baktığınız vakit aslında film noir'ın kurallarını içeren bir film olduğunu da söylemek mümkün. Ama galiba benden çok onu eleştirmenler, sinema yazarları irdeleyecekler; o kategoriye giriyor mu girmiyor mu, onlar cevap verecekler. Bu da çok önemli değil. Düşündüğüm, tasarladığım bir filmi yaptığımı söyleye-

bilirim, bunu yaparken oyuncular ve filme bütün katkısı olanların büyük bir keyifle yaptığını, çok eğlenerek yaptığımızı söyleyebilirim. Umarım sonucu da öyle çıkar.

"Filmin senaryosu okunduktan sonra en azından görsel olarak nasıl bir beklenti içinde olduğumu Ali Utku'ya (görüntü yönetmeni) anlatmaya çalıştım. Bunun üzerine Güneydoğu'ya gidildi ve tek tek bütün mekanlar görüldü. Nasıl bir ışık yapılması, nasıl bir çerçeveleme anlayışına gidilmesi gerektiği ve bunları yapabilmek için nasıl bir teknik araç gerece ihtiyacımız olacağı konusunda uzunca tartıştığımızı söyleyebilirim. Bu kanaatimce yeterli bir çalışmaydı. Bunun ötesinde zaten bir şey beklemek çok mümkün değil. Ama tekrar ediyorum: film noir estetiğine uyacak bir zorlamaya da girişmedik. Onun biraz hikayenin kendi çerçevesinde varolan bir şey olduğunu düşünüyorum. Film noir'ın tanımı da çok net değildir. Açık havada geçen şey çok fazla film noir'a girmez aslında. Film noir, zaten adı üstünde, karanlık bir filmdir. Çünkü az ışıklıdır, gece geçer ve genellikle kentte geçer. Biz bütün bunların hiçbirini uygulamadık. Ama yapısına baktığımız vakit, bana göre, bir film noir. Görsel malzemeye baktığınızda belki öyle denmeyebilir.

"90'lı yıllarda Amerikan sinemasının çıkardığı film noir örneklerini çok başarılı buluyorum. 'Seven' bir defa bir senaryo dehası taşıyan birşey. Film çok başarılı mı değil mi onu tartışmak istemiyorum ama senaryosunun çok başarılı olduğunu söylebilirim. 'The Usual Suspects'te de aynı şeyler olduğunu söyleyebilirim. İkisinde de bütün bir senaryo benzer bir trüğün üzerine bina edilmiş ve de çok başarılı işletilmiş. İkisi de birer senaryo başarısı. Şimdi film noir'a ne kadar girer 'The Usual Suspects', o biraz tartışma konusu. Benim demin tanımını yaptığım şeye de çok uymuyor. 40'ların, 50'lerin filmlerine baktığımız vakit, Orson Welles'in filmlerine baktığımız vakit, geçmişte Howard Hawks, John Huston, hatta Kubrick'in başlama filmine baktığımız vakit işte film noir'ın orada olduğunu görüyoruz. Şimdi günümüzün film noir'ı şekil değiştirdi adeta. Teknolojinin getirdiği imkanlar da biraz sanki kalıpları, gol çizgilerinin yerlerini değiştirdi gibi geliyor bana. Bana göre, 'The Usual Suspects' bir film noir örneği değil. 'Seven' için bunu demeyeceğim. Ama ne örneği diye soracak olursanız onu da cevaplayamayacağım.

"En güzel film noir örneği, Orson Welles'in -kendisi de oynar Charlton Heston'la birlikte- 'A Touch Of Evil' filmidir. '57, '58'lerde çektiği, Meksika sınırında geçen... Ki B kategorisi bir filmdir. Yani yeterli bütçe vermemişlerdir kendisine. O mesela bana göre tam bir film noir örneğidir. Bu film karanlık değildir, yarısından fazlası dışarıda, çölde filan geçer. Ama film noir örneğidir. Yani film-noir'ın tanımı tam nedir, onu çok iyi kestiremiyorum. Çünkü Fransızların getirdiği tanım biraz farklı. Tanımı çıkaran onlar çünkü, Amerikalılar değil. Kendi anlayışlarına göre Amerikan sinemasını değerlendirerek, kendi filmlerini de o kategoriye sokarak öyle bir tanımın belirlemesini yaptılar. Onu söyleyebilirim. Şimdi bu tanım tabii bir Türk filmi için; Çin'de, Japonya'da geçen bir film için ne kadar geçerlidir, onu bilemem. Kodlar aynı değil çünkü.

"...görsel olarak nasıl bir beklenti içinde olduğumu Ali Utku'ya anlatmaya çalıştım."

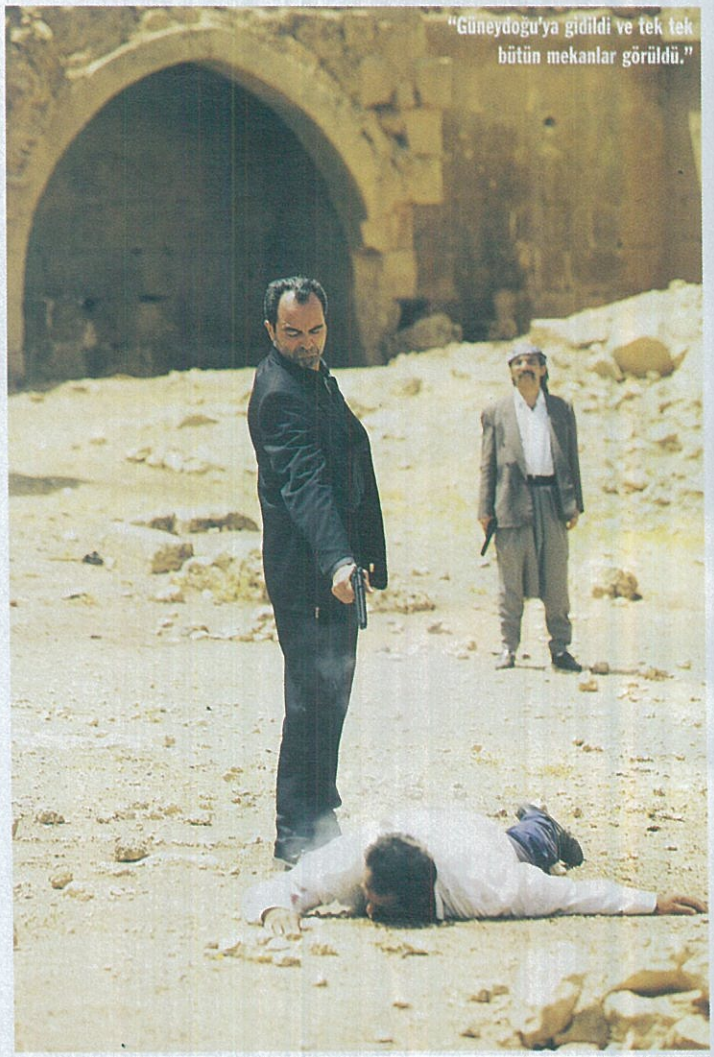
"Güneydoğu'ya gidildi ve tek tek bütün mekanlar görüldü."

BİRBİRİNİ TAMAMLAYAN SİNEMALAR

"Son yıllarda Türk sinemasında olan şeylerin, olması gerektiği gibi bir gelişme gösterdiğine inanıyorum. Zaten sinemanın iki temel akımı vardır: biri tecimsel; biri daha kişisel, daha sanatsal... Bir tarafta günümüzde medyada kendini gösteren birtakım insanların varlıklarıyla oluşturulan birtakım projeler... Bunlar çoğu kez büyük gişe hasılatları sağlıyorlar. Diğer tarafta çok daha kişisel, sinemamız adına bence çok daha büyük umut pırıltıları taşıyan ve geleceğe yönelik bir başka sinemanın varlığını adeta bize hissettiren insanların yaptığı bir sinema. Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Derviş Zaim... Bunların sinemasını çok seviyorum ve çok saygıyla bakıyorum genç arkadaşlarıma. Bence değerli olan sinema bu. Ancak öteki sinemanın da gereksinimini inkar etmemek lazım. Yani ticari, popüler sinemanın gereksinimini... Çünkü bu iki sinema birbirini tamamlayan sinemalardır. Biri olmadan diğeri olamaz. Sadece sanatsal filmlerin üretildiği bir ülke sinemasının ne kadar sıkıcı olacağını tahmin edersiniz. Tersi de çok sıkıcı. Dolayısıyla bunlar birbirlerini tamamlıyorlar, etkiliyorlar. Olumlu, olumsuz ama önemli değil; etkilemeleri önemli. Keşke sayıları artsa da daha canlı bir sinemaya sahip olsak.

"Son yıllarda Türk sinemasında olan şeylerin, olması gerektiği gibi bir gelişme gösterdiğine inanıyorum."

"Yeni bir hikayeye bu film çıkmadan başlayamam. Tepkileri almamız lazım. Ki üzerimden bu filmin bütün tortularını atabileyim. Kafamda birtakım düşünceler var ama somutlaşmış bir film hikayesi halini alabilecek henüz bir tasarım yok." ■

Dikkat! X adamlar geliyor

ABD'de derler ki, çizgi roman okurları genellikle "Archie"yle başlar bu işe, önce "Batman"e sonra "Süpermen"e geçer ve sonunda da "X-Men"e terfi ederler. Nedeni en gerçekçi aksiyonun ve en gerçekçi duyguların "X-Men"de olmasıdır... Bizde yeterince tanınmayan "X MEN" şimdi, Bryan Singer'ın yönettiği gösterişli bir Hollywood yapımı olarak karşımızda.

PROFESÖR X

Gerçek adı: Profesör Charles Francis Xavier
Oynayan: Patrick Stewart
Özgeçmişi: Eski bir asker; sakatlanıp tekerlekli iskemleye mahkum olmuş; genetik uzmanı; X-Adamların kurucusu; Xavier School For Gifted Youngsters'ın (Yetenekli Gençleri Yetiştirme Okulu) müdürü; kendini genç mutantlara yardıma ve diğer insanlarla uyum içinde bir yaşam kurmaya adamış.
Güçleri: Düşünce okuyabilen, kendi fikirlerini başkalarının zihinlerine yerleştirebilen, illüzyon yaratabilen, hafıza silebilen, zihinsel numaralarla düşmanlarının kafasını allak bullak edip onları hareketsizleştirebilen ve civardaki diğer mutantları tespit edebilen Xavier dünyanın en güçlü fiziğine sahip.
Ne der?: "Sen de benim düşündüğüm gibi mi düşünüyorsun? Şimdi daha iyisindir."
Ne demez?: "Öyle olsun."

Gerçek adı: Logan
Oynayan: Hugh Jackman
Özgeçmişi: Eski bir samurai ve bir CIA görevlisi; Kanada'nın "Weapon X" programına tabi tutulmuş; değişken bir psikolojisi olan bir X Adam.
Güçleri: Bu haşin, aksi çatlakta kendi kendini yenileme gücü var. Bütün yaraları beş dakika içinde iyileşiyor. Ayrıca duyuları da çok kuvvetli, özellikle koku alma duyusu. Bütün iskelet sistemi kırılmayan metal bir maddeyle kaplı. En önemlisi de ellerinin üzerinden çıkan ve gerektiğinde içeri çekilebilen çok keskin pençeleri var.
Ne der?: "Koluna dikkat. Kıpırdatırsan kaybedersin."
Ne demez?: "Hay allah! Ayağım burkuldu."

WOLVERINE

19 kazanan ve 1998'te "Apt Pupil"ı çeken yönetmen Bryan Singer 75 milyon dolarlık "X-Men" projesini üstlendiğinde kendisini bekleyen sürprizden habersizdi. "Geçen yıl prodüksiyon hazırlıkları sırasında stüdyonun başkanı Tom Rothman'dan bir telefon geldi," diye anlatıyor Singer. "'Tebrikler!' diyordu Rothman, 'Yaza başlıyorsun.' Ben '2001 yazı mı? Aman tanrım!' derken 'Hayır 2000 yazı.' dedi. Birdenbire üzerimde büyük bir baskı hissettim."

Sıkı bir programla çalışmak, milyonlarca dolar yatırdığı filminin gelişimini yakından takip eden stüdyonun gözlerini sürekli üzerinde hissetmek yeterince baskı yaratıyordu belki ama filmin Singer'ın omuzlarına yüklediği sorumluluk bunlarla da bitmiyordu. Hatta belki bunlardan çok daha önemli bir başka sorumluluğu vardı yönetmenin. "X-Men" çizgi romanı tutkunlarını hayalkırıklığına uğratmamak. Önümüzdeki aylarda gösterime girecek bir başka iddialı uyarlama olan "Shaft"ın yönetmeni John Singleton, aynı üniversiteden mezun olduğu meslektaşı Singer'ın neyle karşı karşıya olduğunu az çok tahmin edebiliyordu.

"X-Men çizgi romanlarıyla büyümüş biri olarak o filmi çekebilmek uğruna ölümü göze alabilirdim," diyor Singleton. "Bryan Singer Amerika'daki çizgi roman tutkunlarının hayranlık duyduğu bir yönetmendir ama yine de omuzundaki yük çok ağır. Dışarıda bir sürü çılgın X-Men fanatiği var."

Melrose Bulvarı'nda 20 yıldan uzun bir zamandır çizgi roman tutkunlarını buluşturan bir nokta vardır: Golden Apple Comics. Yeni sayıların satışa çıktığı her çarşamba günü bu dükkan, okul çocuklarından tutun da iyi giyimli Hollywood yöneticilerine kadar çizgi roman meraklısı herkesin uğrak yeri olur.

Burada yıllardır en fazla rağbet gören çizgi roman ise, Süpermen'den, Örümcek Adam'dan ya da The Fantastic Four'dan çok daha fazla satan "X-Men"dir. Hayranlarına göre "X-Men"e tipik bir çizgi roman demenin "Hamlet"i annesine aşık olan bir Danimarka prensinin öyküsü diye tanımlamaktan farkı yoktur.

"Film eleştirmenlerinin kötü bir film için 'çizgi roman gibi bir film, karakterler tek boyutlu ve kartonsu" demeleri beni hep rahatsız

etmiştir," diyor Golden Apple Comics'in sahibi Bill Liebowitz. "Bir çizgi roman öncelikle çizgilerinin sanatsal kalitesiyle satar ama ayaklarını öyküsüyle yere basar. Batman, Örümcek Adam ve X-Men gibi çizgi romanlar bunu kanıtlamıştır."

Çizgi roman okurları genellikle "Arcihe"yle başlar, önce "Batman"e sonra "Süpermen"e geçerler ve sonunda da "X-Men"e terfi ederler. Nedeni en gerçekçi aksiyonun ve en gerçekçi duyguların "X-Men"de olmasıdır. Bu çizgi romanda insanlar ölebilir, kimi zaman üstün güçlere sahip kahramanlar adam öldürür ve üstün güçlere sahip yaratıklarla karşılaşan insanlar merak değil korku duyarlar. "X-Men"deki kahramanların mutant oluşu bile çizgi romanı diğerlerinden farklı kılar. Mutantlar insanüstü güçlerle doğan insanlardır. Düşünce gücüyle nesneleri yerinden oynatabilme, düşünce okuma ya da uçma gibi yeteneklere sahiptirler. Mesela Süpermen mutant değildir. Krypton gezegeninden gelmiş bir uzaylıdır. Batman, savaş sanatı konusunda eğitim görmüş, egzantrik araçlara sahip çılgın bir milyarderdir. Örümcek Adam ve Incredible Hulk ise ağır dozda radyasyona maruz kalmış insanlardır.

X Adamlar'a gelince, onlar üstün insanlardır, yani insan evriminin ulaştığı son noktadırlar. Amerikan hükümeti, insanlara üstün güçler veren bir gen olan "X Faktörü"nü taşıyanları tespit edip izlemek niyetindedir. Bu düşüncenin bir uzantısı olarak mutantların fişlenmesini savunan Senatör Robert Kelly'nin başlattığı hareket, Amerika'da olduğu gibi dünyanın başka yerlerinde de panik yaratır. Bu durum iki önemli mutantı, Profesör Charles Xavier (Patrick Stewart) ile Erik Lensherr yani diğer adıyla Magneto'yu (Ian McKellen) karşı karşıya getirir. Yapım sorumlusu Tom De Santo'ya göre ikisi arasındaki bu mücadelede Xavier, Martin Luther King'i temsil eder. Profesör Xavier mutantlarla insanların uyum içinde yaşadığı bir dünyadan yanadır. New York merkezli okulu Xavier's School for Gifted Youngsters'ta mutantlar, insanoğlunu üstün güçlerin ve uzaylıların saldırılarına karşı korumak üzere eğitilirler. Xavier'a düşman olan eski dostu Magneto ise yine De Santo'nun tabiriyle bu mücadelenin Malcolm X'idir. Auschwitz'den canlı kurtulanlardan biri olan Magneto orada insanoğlunun ve onun kurduğu hükümetlerin ne kadar canavarlaşabileceğini görmüştür. Brother of Evil Mutants'ın lideri Magneto'nun amacı ise dünyayı ele

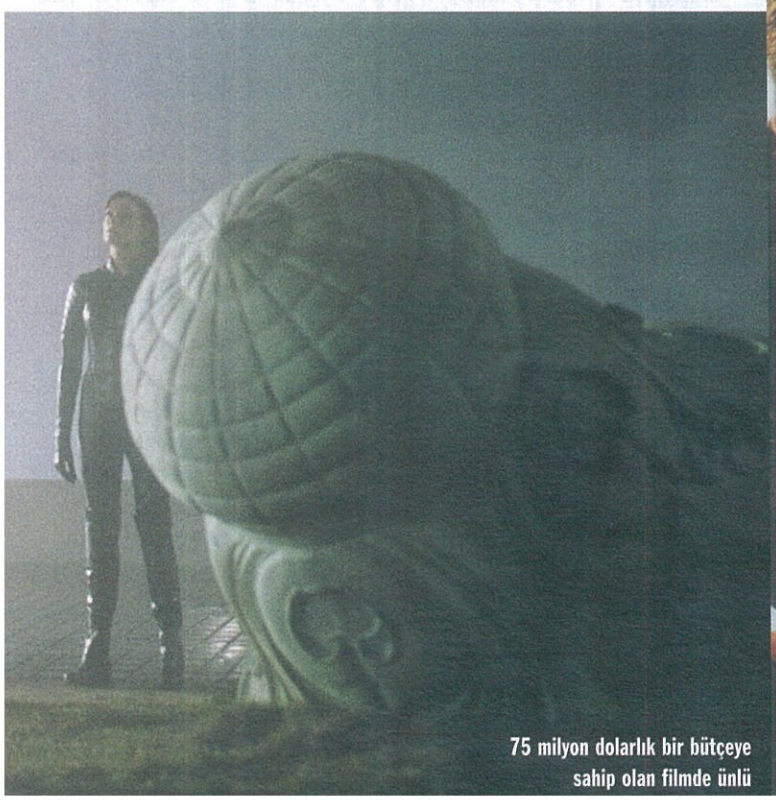

75 milyon dolarlık bir bütçeye sahip olan filmde ünlü

MYSTIQUE

Gerçek adı: Raven Darkholme.
Oynayan: Rebecca Romijn-Stamos
Özgeçmişi: Birden fazla hayat yaşadığı için Mystique'in geçmişi karanlık.
Güçleri: Mavi derili bu güzel hanım şekil değiştirerek, istediği insanın görünümünü, sesini ve hatta parmak izini taklit edebiliyor.
Ne der?: "Müsaadenizle gidip daha rahat bir insana dönüşmek istiyorum."
Ne demez?: "Bu halimden çok sıkıldım!"

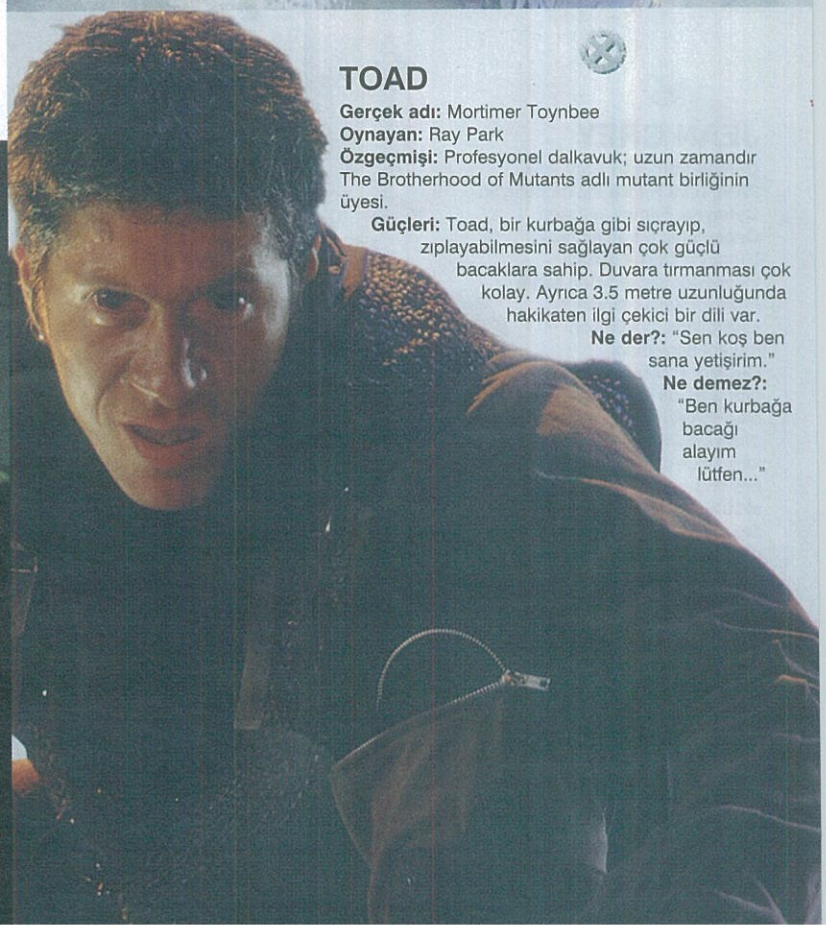

TOAD

Gerçek adı: Mortimer Toynbee
Oynayan: Ray Park
Özgeçmişi: Profesyonel dalkavuk; uzun zamandır The Brotherhood of Mutants adlı mutant birliğinin üyesi.
Güçleri: Toad, bir kurbağa gibi sıçrayıp, zıplayabilmesini sağlayan çok güçlü bacaklara sahip. Duvara tırmanması çok kolay. Ayrıca 3.5 metre uzunluğunda hakikaten ilgi çekici bir dili var.
Ne der?: "Sen koş ben sana yetişirim."
Ne demez?: "Ben kurbağa bacağı alayım lütfen..."

CYCLOPS

Gerçek adı: Scott Summers
Oynayan: James Marsden
Özgeçmişi: Profesör Xavier'in keşfettiği ilk mutant; X Adamlar'ın ciddi ve disiplinli lideri.
Güçleri: Cyclops, gözlerinden çıkardığı enerji ışınıyla insanları vurabiliyor. Ancak çocukken geçirdiği bir kaza yüzünden bu gücünü kontrol edemiyor.
Ne der?: "Hadi çocuklar! Dünyayı kurtarmamız lazım!"
Ne demez?: "Gözlerimin içine bak..."

JEAN GREY

Gerçek adı: Jean Grey ama Phoenix ve Harika Kız da deniyor.
Oynayan: Famke Janssen
Özgeçmişi: Bir arkadaşının ölümüyle birlikte fiziksel yetenekler kazandıktan sonra Profesör Xavier tarafından keşfedilmiş; hükümetin mutant danışmanı.
Güçleri: Profesör Xavier gibi Grey de düşünce okuyabiliyor, düşüncelerini karşısındakinin beynine aktarabiliyor ve zihinsel numaralarla insanların kafasını allak bullak edebiliyor ama aynı zamanda telekinetik yetenekleri de var. Yani kendini, başkalarını ya da nesneleri yerinden oynatabiliyor.
Ne der?: "Doğal kızıl mıyım ha? Bunu aklından geçirmeye nasıl cüret edersin!"
Ne demez?: "Beni hiç anlamıyorsun."

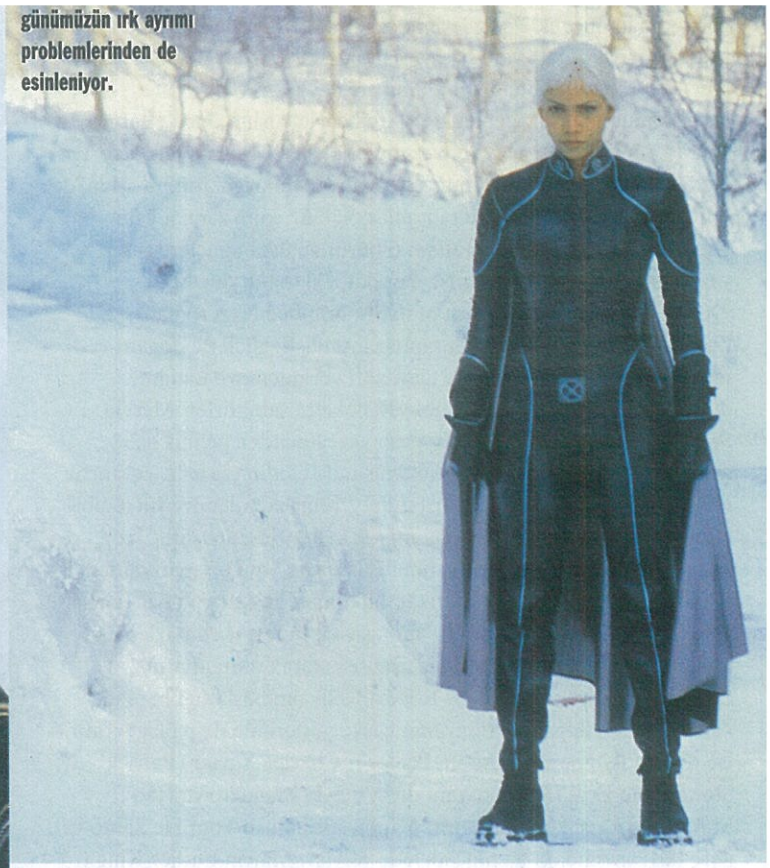

günümüzün ırk ayrımı problemlerinden de esinleniyor.

geçirmektir ve bu uğurda yapamayacağı yoktur. Ne kadar insanın öleceği hiç umurunda değildir.

"X-Men" filminin yapımcısı Lauren Shuler Donner, "Bildiğim çizgi romanlar içinde psikolojik açıdan en karmaşık olanı budur," diyor. "Okuduğum ilk karakter profili Logan'ınkiydi. Logan çok trajik bir kahramandı. O zaman bu filmi yapmayı çok istediğimi hisssettim. Sonra okuduğum her karakter bu isteğimi arttırdı."

"X-Men" projesini 1996'da üstlenen Shuler Donner, senaryonun yazılması için önce "Yedi"nin senaryo yazarı Andrew Kevin Walker'la anlaşmıştı. "Walker müthiş bir senaryo yazdı." diyor Donner. "Ancak onun senaryosu mali olanakları çok fazla zorluyordu."

LUCAS VE CAMERON'DAN TAVSİYELER

Bunun üzerine projeyi daha gerçekçi bir hale getirmek için Ed Solomon ("Men In Black"), John Logan ("Gladiator"), Christopher McQuarrie ("Olağan Şüpheliler"), Joss Whedon ("Buffy The Vampire Slayer"ın TV versiyonu) ve James Schamus ("Ride With The Devil") gibi isim yapmış yazarlarla dolu bir ekip işe koyuldu. Ardından yapım sorumlusu De Santo, filmi yönetmesi için Bryan Singer'ı ikna etti. Çocukluğunu New Jersey'de 8 mm'lik filmler çekip Steven Spielberg gibi bir yönetmen olmayı hayal ederek geçiren Singer'ın çizgi romanlarla pek arası yoktu çünkü. Ama DeSanto'nun "X-Men"in lider kahramanları Profesör Xavier ve Magneto'yu Martin Luther King ve Malcolm X olarak konumlayışı genç yönetmenin ilgisini çekmişti. "Gözlerindeki pırıltıyı görebiliyordum," diyor De Santo. "Ondan sonra gerçek bir mitoloji dostu oldu."

Sonra DeSanto ve Singer, Fox yöneticileriyle ve çizgi romanın film haklarını satan Marvel Comics'in kurucusu Stan Lee ile görüşmeye gitti. Onlara karakterlerin geçmişlerini ve aralarındaki ilişkileri anlatan yönetmen bu karakterlerden oluşan bütünü "Olağan Şüpheliler"dekiyle karşılaştırdıktan sonra bu filmden örnekler vermeye devam edince Lee dayanamayıp sordu: "Neden 'Olağan Şüpheliler'den örnek verip duruyorsunuz."

Ve Singer cevapladı: "Çünkü o filmi ben yönettim." Bunun üzerine birdenbire heyecanla ayağa fırlayan adamın Singer'a bakışının o anda

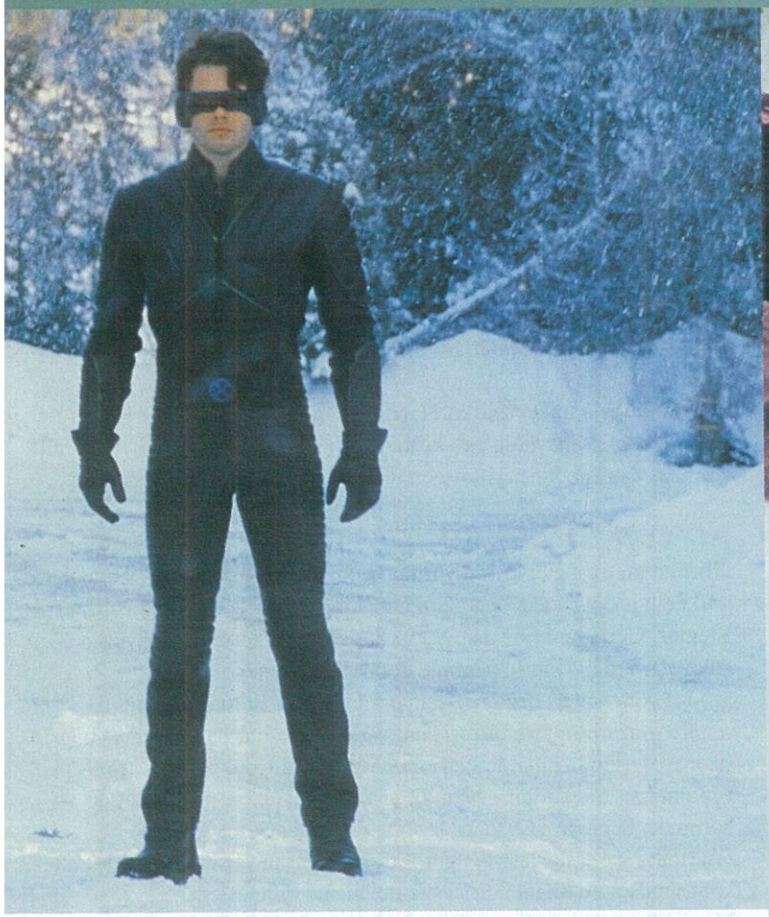

tamamen değiştiği her halinden belliydi. "Aman Tanrım," diyordu Lee. "Karım ve ben o filme bayılmıştık."

Yapımcı Shuler Donner da Singer'ın doğru seçim olduğunu düşünüyordu ve bunun için yeterince nedeni de vardı. "Bryan doğru yönetmendi çünkü bir çizgi roman uyarlaması için ilk akla gelecek isimlerden biri değildi, çünkü 'Olağan Şüpheliler' gibi çok karakterli bir filmin altından başarıyla kalkmıştı ve çünkü karton karakterlerle dolu bir film değil, gerçeğe-dayalı-bir-çizgi-roman-uyarlaması yapmak konusunda benimle aynı fikirdeydi."

Yönetmen konusunda karara varıldıktan sonra Fox bütçeyi 75 milyon dolar olarak belirledi ve "Yıldız Savaşları"yla "Titanic"te çok işe yarayan bir formülün benimsenmesini istedi. Buna göre giderleri minimumda tutabilmek için büyük yıldızlar olmayacaktı filmde. İlk kez bu kadar büyük bütçeli bir projenin yönetmenliğini üstlenen Singer, hikayeyle efektleri biraraya getirmek konusunda bu efsane filmlerin yönetmenleri George Lucas ve James Cameron'a akıl danıştı. Lucas ve Cameron'ın, Singer'a verdikleri ilk öğüt, yönetmenin bütçeden ve mavi ekranlı çekimlerden korkmaması gerektiğiydi.

"Lucas görsel efektlerin ışığa benzediğini, bir araçtan başka bir şey olmadığını söyledi," diyor Singer. "Efektlerin altında fazla ezilmememi önerdi ve çekmeden önce bir efektin neye benzeyeceğini tam olarak anlayabilmek için bilgisayarı hareketli bir storyboard gibi kullanmayı gösterdi." Sınırlı bir zaman içinde tamamlaması gereken 400'den fazla görsel efektli karmaşık sahne olunca gerilmeyecek çok az yönetmen vardır herhalde. Singer da sette epeyce gergindi ve sette çıkan her sorun gerilimini biraz daha arttırıyor hatta zaman zaman sesini yükseltmesine neden oluyordu.

"Bu öfkenin kişisel bir yanı yoktu," diyor DeSanto. "Sadece işini doğru yapmak, herkesin gurur duyacağı bir film çıkarmak istiyordu o kadar. Mükemmele sadece yaklaşmış olmakla yetinecek gibi değildi. Kafasının içindekilerin tümünü perdeye yansıtamazsa acı duyardı."

Heyecanlı, çalışkan ve zeki diye tanımlıyor film ekibi yönetmeni. "Apt Pupil"da onunla çalışan Bruce Davidson, "Bazen sert olabilir ama bu istediği gibi bir çekim yapabilmek içindir," diyor. "Sanırım

Gerçek adı: Victor Creed
Oynayan: Tyler Mane
Özgeçmişi: Eski CIA görevlisi; profesyonel katil; kontrolsüz bir öldürme arzusuyla yanıp tutuşuyor.
Güçleri: Kendi kendini yenileyebiliyor; duyuları kuvvetli; gece görebiliyor; çok keskin dişleri ve pençeleri var. Biraz Wolverine'e benziyor ama ondan daha iri cüsseli ve daha tehlikeli.
Ne der?: "HRRRR!"
Ne demez?: "Gözlerini oyarım!"

SABRETOOTH

MAGNETO

Gerçek adı: Erik Magnus Lehnsherr
Oynayan: Sir Ian McKellen
Özgeçmişi: Auschwitz'den sağ kurtulanlardan; Profesör Xavier'in eski arkadaşı; normal insanlardan nefret ediyor; mutantlar üzerindeki baskılarına son vermek için insanoğlunu ortadan kaldırmayı amaçlayan The Brotherhood of Mutants'ın kurucusu ve lideri.
Güçleri: Adından da anlaşılabileceği gibi Magneto manyetizmayı ve diğer elektromanyetik güçleri kontrol edebiliyor; yani metal herhangi bir şeyi eğip bükerek istediği şekle sokabilir.
Ne der?: "Bütün insanlara ölüm!"
Ne demez?: "Ağaç yaşken

STORM

Gerçek adı: Ororo Munroe
Oynayan: Halle Berry
Özgeçmişi: Kenya'nın eski iklim tanrıçası; eski bir hırsız; Cyclops ile birlikte X Adamlar'ın lideri.
Güçleri: Sınırlı bir alan içindeki hava durumunu kontrol edebilir. Insanları yıldırımla vurabildiği gibi kar fırtınasıyla dondurabilir de. Ne var ki, duygusal durumu bu güçleri üzerindeki kontrolünü kaybetmesine neden olabilir. O yüzden en iyisi kötü zamanında ortadan kaybolmaktır.
Ne der?: "Rüzgar eker fırtına biçerim!"
Ne demez?: "Beni bu kötü havalar mahvetti."

ROGUE

Gerçek adı: Bilinmiyor
Oynayan: Anna Paquin
Özgeçmişi: Çizgi romandaki Rogue, süper kahraman Jean Grey'in yeteneklerini aldıktan sonra bir kimlik bunalımına girip Profesör Xavier'e dönüşen, eski bir mutant ve bir teröristtir. Filmdeki Rogue ise üstün yeteneklerinin yeni yeni farkına varan, hassas bir yeniyetme.
Güçleri: Rogue dokunduğu herkesin yeteneklerine ve anılarına sahip olabiliyor. Fakat ne yazık ki bu konuda kendini iyi kontrol edemiyor. Bir öpücükle hayatınız onun olabilir yani.
Ne der?: "Dokunma bana!"
Ne demez?: "Omzumda ağlayabilirsin."

çok önemli."

Artık internet Hollywood'da önemli bir güç. Internet sayfalarında yazılan yazılar, müthiş bir hızla yayılan söylentiler Hollywood'daki film piyasasını bir hayli etkiliyor. Hatalı bir fragman ya da istenen etkiyi yaratmayan bir deneme gösteriminin ardından internet sayfalarında yazılanlar stüdyo yöneticilerini çileden çıkarıyor. Fox'un başkanı Tom Rothman ise bunlardan pek fazla etkilenmediğini ileri sürüyor.

"Bu işte ya bir şey yaparsın ya susarsın. Madalyonun bir de öbür yüzü var. Hiçbir film hakkında 'Titanic'ten daha kötü şeyler söylenmemiştir."

Web siteleriyle ünlü yazarlar Harry Knowles ve Patrick Sauriol her ne kadar sinema sanayiinin pek hoşlanmadığı isimlerse de stüdyoların en çok ulaşmak istediği seyirciye en doğrudan haberi onlar ulaştırıyor.

INTERNETIN GÜCÜ

"Birinin metresi gibi hissediyorum kendimi," diyor Sauriol. "Sadece görkemli bir parti için uygunum ama kimse beni ailesiyle tanıştırmak istemez. Gerçi bu biraz değişmeye başladı ama genellikle büyük stüdyolardan hiç kimse benimle konuşmak istemiyor."

Stüdyo yöneticileri değil belki ama set tasarımcılarından tutun da senaryo yazarlarına ve birinci sınıf yıldızlara kadar başka herkes bilgi sızdırıyor aslında onlara. Sauriol'un web sitesi Coming Attractions'ta yer almamış önemli bir devam filmi ya da büyük bir proje yoktur herhalde. Senaryo taslakları, kasting söylentileri, set-kostüm tasarımları ve taslaklarıyla ilgili 100 sayfayı aşan yazılarıyla "X-Men" konusundaki en bilgilendirici site de bu site oldu zaten.

Marvel Stüdyoları'ndan Avi Arad, "X-Men" oyuncularının kostümlü fotoğraflarını gösteren bu siteye ateş püskürüyor. "Bu insanların hayatlarını neden başkalarının çabalarını mahvetmeye harcadıklarını anlayamıyorum. Filmin sonunu öğrenmek istemeyen insanların keyfini kaçırmaktan başka bir işe yaramıyorlar." Sauriol ise kendi adına bildiklerinin hepsini açık etmeyerek kendine göre bir ahlaka uygun davrandığını ileri sürüyor. "Anneyle baba uyurken gelip Noel ağacının altındaki hediye paketlerini kurcalıyorum," diyor. "Kutusunu sallayarak içindekini tahmin etmeye çalışıyorum ama asla paketi açmıyorum. Beş yıl sonra bütün filmler dijital olduğunda ne olacak peki? Biri çıkıp 'X-Men'in son 30 dakikasını film gösterime girmeden altı ay önce internete verecek. İşte o zaman umarım insanların benimsedikleri birtakım ahlaki sınırları olur."

Çok eskiden beri "X-Men" çizgi romanlarını toplayan Knowles ise kendini "X-Men" hayranlarının savunucusu, hatta son kalesi gibi görüyor. Çünkü sinema tarihinde "Blade" gibi her başarılı çizgi roman uyarlamasının yanında Roger Corman'ın "The Fantastic Four" versiyonu gibi bir faciaya rastlandığını çok iyi biliyor. Bu yüzden de yaptığı işin bir anlamda sinemacıları uyarmaya çalışmak olduğuna inanıyor.

"Bazen kostümler iyi olmuyor," diyor Knowles. "Ama biz filmin çalışmaları sırasında neler olup bittiğini tam olarak bilmiyoruz tabii. Michael Keaton'ın Batman kostümü içindeki ilk fotoğrafı yayınlandığında hayranları çıldırdı. Bu boktan deriler içindeki gay çocuk da kim oluyor, dediler. Ama kostümün filmdeki son hali beğenildi. Bu arada ben de hayranları yatıştırmaya çalıştım."

"X-Men"in Toronto'daki terkedilmiş bir fabrika binasındaki çekimleri sırasında Berry, Marsden ve Janssen dünyayı kurtarmak üzere hazır bekliyorlar. Ekip, oyunculardan biri için seti hazırlıyor. Beş yıl önce Avustralya televizyonunda küçük rollerde ve reklam filmlerinde görünen bu aktör şimdi Wolverine'i, yani "X-Men" tutkunlarının en sevdiği karakterlerden birini oynuyor. Wolverine rolüne oyuncu bulmak epey zorlamış yapımcıları. "Bir yanıyla bir pislik bir yanıyla da yumuşak kalpli olmalıydı. Tırnaklarıyla korkutucu ama yine de kırılgan biri. Böyle birini bulmak kolay olmadı." diyor

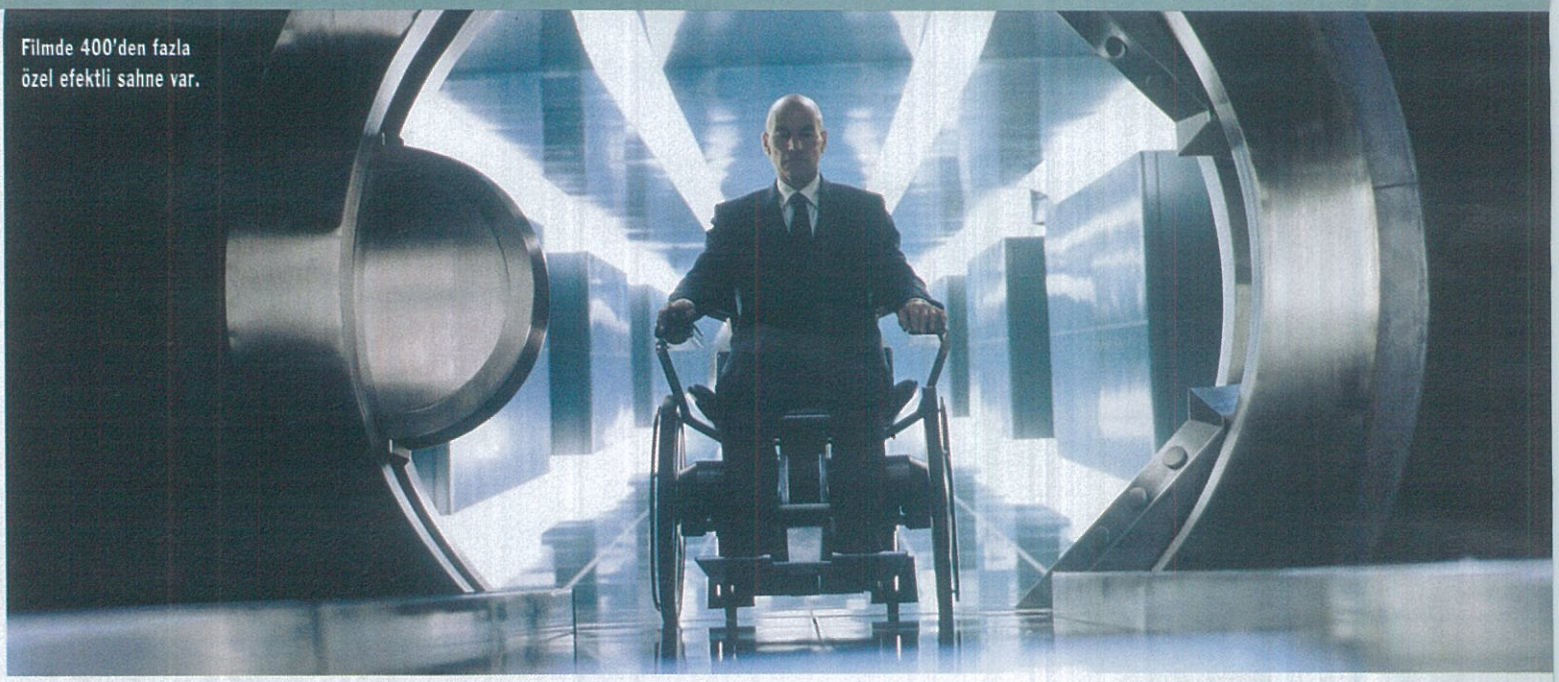

Filmde 400'den fazla özel efektli sahne var.

Rothman.

Mel Gibson, Russell Crowe, Edward Norton, Viggo Mortensen ve Aaron Eckhart bu rol için adı geçen aktörler arasındaydı ama sonunda rol adını bile duymadığınız Avustralyalı bir aktöre gitti: Hugh Jackson. Bu da öyle hemen olmadı. İlk tercihleri Avustralyalı bir başka aktör olan Dougray Scott'tı. "Ever After"ta izlediğimiz Scott "Görevimiz Tehlike"nin ikinci filminde Tom Cruise'la birlikte rol alıyordu ve ne yazık ki bu filmin çekimleri sırasında sette bir kaza geçirerek yaralandı. Eylül'de çekime başlayacak olan "X-Men"in Wolverine'li sahnelerine Kasım'da başlanması gerekiyordu ancak Scott'ın bu tarihe kadar iyileşemeyeceği anlaşılınca rol Jackman'a teklif edildi. Londra sahnelerinin tozunu yutmuş 31 yaşındaki aktörün birdenbire fiziksel yükü ağır bir role soyunması gerekiyordu. "Yaptığım birçok sporda insanların kafalarını uçurmak istediğim anlar oldu," diyor Jackman. "Yani sınırların biraz zorlanması sözkonusuydu." Dublör koordinatörü Gary Jensen, Jackman'ın çok düzenli çalıştığını söylüyor ve ekliyor: "On santimetrelik pençelerle dövüşebilmesi için 16 ya da 17 hareket öğretmem gerekiyordu ona. Basit hareketlerle alışmak lazım çünkü kazayla birinin gözünü çıkarabilirsin. Yahut da pençelerini unutup kafanı kaşımaya kalkabilirsin." Jackman'ın alışması kolay olmamış. Ne yazık ki canlandırdığı karakter gibi yaralarını iyileştirebilme yeteneğine sahip olmayan aktör "Bacağımdan yaralandım," diyor. "Önce acı duymamıştım ama günün sonunda kostümü üzerimden çıkardığımda bütün bacağımın kana bulandığını gördüm. İyileşmesi haftalar sürdü. Bu rolde metot oyunculuğu yapmak pek iyi bir fikir değildi."

FANTEZİLER GERÇEK OLUYOR

Wolverine'in dört çeşit pençesi var. Plastik, ahşap, alüminyum ve metal pençelerin hepsi makyaj ve protez uzmanı Gord Smith'in tasarımı. En etkileyici olanı da pençelerin aniden açılabilecek şekilde tasarlandığı protez kol. Pençelerin açıldığı an bilgisayar efekti değil yani. Görsel efekt süpervizörü Michael Fink'e bakılırsa olması da gerekmiyor zaten. "Hiçbir efekt gerçeğinden daha iyi olamaz, ayrıca gerçeğin maliyeti her zaman çok daha uygundur." Singer, çok gerekmedikçe dublör kullanmayarak dövüş sahnelerinde de benzer bir yaklaşımı tercih etmiş.

"Böylece yakın plan çekim yapmak da mümkün oluyor," diyor yönetmen. "Olayın tam içine girebiliyorsun." Filmin dövüş koordinatörü bir Hong-Konglu. Dövüş sahnelerinde Jackman'ı Corey Yuen yönlendirmiş. "Logan'ın hayvansı bir tarzı olmalıydı." diyor Yuen. "O bir yahsi, o yüzden Bryan savas sanatları çalışmış biri gibi davranmasını hiç istemiyordu. Savaş sanatlarını bilen biri gibi görünmemesi için sokak kavgalarında kullanılan teknikler üzerinde çalıştık."

Filmin tamamlanmak üzere olduğu günlerde, üzerindeki baskıdan büyük oranda kurtulmuş durumda olan yönetmen Bryan Singer o günlerde bir dergiye verdiği röportajında, "Üçüncü fragmanı yeni bitirdim ve seyrettiğimde bu filmin yönetmeni değil de gösterim tarihini bekleyen yeniyetmelerden biri olmak istedim," diyor.

Gerçi internette film hakkında görüş belirtenlerin yazdıklarını okuduğunda çoşkusundan ister istemez bir şeyler kaybetmiş ama yine de filminden memnun Singer. "Bir film üç kez yazılır," diyor. "Bir kere kağıt üzerinde, bir kere sette ve bir kere de kurgu odasında. Ve eğer siz bu aşamalardan birinin ortasında görüş bildiriyorsanız bu görüş o filmin bütününü bağlamaz."

Tabii ki, daha fazla zamanı olsun isterdi. Tabii ki, daha büyük bir bütçe isterdi. Tabii ki, hakkında hiçbir şey bilmeyen insanların motivasyonu ya da yeteneğiyle ilgili olumsuz yorumlarda bulunmamış olmasını tercih ederdi ama şimdilik bu kadarıyla yetinmek zorunda. "Hayatınızın bir noktasında bütün dünya size karşıymış gibi geliyor, işte o zaman gözlerinizi kapatıp uçuvermek mümkün olsa keşke diyorsunuz. 'X-Men'deki fantezi de bu sanırım. Karşınızdakinin düşüncelerini okuyabilmek nasıl olurdu? Birine bakıp onu kıyafetsiz görebilmek nasıl olurdu? Dilimi bütün odada dolaştırıp onunla karşımdakini boğabilseydim ne olurdu? Sonra da bunun gerçek sonuçlarına bakmaya başlıyorsun. Bunu yapabilmek nasıl olurdu? Bütün çocukların kurduğu bir hayaldir bu ve sanırım bu hayal olgun insanların yaşamlarında da kendine bir yer bulabilir." ■

İnternet sitesinde yazılanlar yapımcıları öfkelendirdi.

Emilie Dequenne oynuyor.

Klasikler harika

Gezici Festival altıncı kez yollara düşüyor. Bu sene onlarca filmi yine koltuğunun altına sıkıştırıp şehir şehir dolaşacak olan Ankara Sinema Derneği, Avrupa'nın eski yeni pek çok seçkin yapıtını sinemaseverlere sunacak. Program özellikle klasik başyapıtlarıyla dikkat çekiyor. Yenilerin arasındaki en büyük sürpriz ise kuşkusuz Altın Palmiyeli "Rosetta"

Festival Ne Zaman, Nerede?
3-11 Kasım Ankara
12-16 Kasım Eskişehir
17-23 Kasım İzmir
24-29 Kasım Bursa

Ankara Sinema Derneği tarafından Avrupa Birliği-Avrupa Komisyonu ve T.C. Kültür Bakanlığı'nın katkılarıyla gerçekleştirilecek olan 6. Avrupa Filmleri Festivali, nam-ı diğer Gezici Festival bu yıl 3-29 Kasım tarihleri arasında yapılacak. Basın sponsorluğunu NTV ve Kanal E'nin üstlendiği festivale Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü, İzmir'de de Fransız Kültür Merkezi ev sahipliği yapacak.
Bu yılki programda dünya sinemasının en önemli isimlerinden Andrey Tarkovski'nin 3 filminden oluşan bir toplu gösterim yeralıyor. Festivalde Tarkovski'nin "Stalker", "Andrei Rublev" ve "Ayna" adlı filmleri gösterilecek.
"Avrupa'nın En İyileri" bölümünde bu yıl yine sinema tarihine damgasını vurmuş yönetmenlerin birer filmi yeralıyor. Ingmar Bergman'ın "Skammen-Utanç", Ildiko Enyedi'nin "My 20th Century-Benim Yirminci Yüzyılım", Milos Forman'ın "Hori, Ma Panenko-Koşun İtfaiyeciler", Pedro Almodóvar'ın "Labyrinthe des Passions-İhtiras Labirenti", Alain Resnais'nin "Mon Oncle D'Amerique-Amerikalı Amcam", Claude Lelouch'un "Un Homme et Une Femme-Bir Kadın ve Bir Erkek", Robert Hamer'ın "Kind Hearts And Coronets-Hassas Kalpler ve Taçlar", Andrej Wajda'nın "Dyrygent-Orkestra Şefi", Costa Gavras'ın "Z-Ölümsüz" ve Pantelis Voulgaris'in "Stone Years-Taş Yıllar" adlı yapıtları bu bölümde izlenebilecek.
Her yıl Avrupa sinemasından yeni filmlerin gösterildiği "Avrupa Avrupa" bölümünde ise Fred Kelemen'in "Abendland-Alacakaranlık", Veit Helmer'ın "Tuvalu", Ivan Nitchev'in "Slad Kraja Na Sveta-Kıyametten Sonra", Frédéric Fonteyne'in "Une Liaison Pornographique-Pornografik Bir İlişki", Luc ve Jean-Pierre Dardenne'in "Rosetta", Ben Hopkins'in "The Nine Lives Of Tomas Katz-Tomas Katz'ın 9 Yaşamı", Peter Timar'ın "6:3", Jos Stelling'in "No Trains No Plains-Ne Trende Yer Var Ne de Uçakta" ve Alexander Proshkin'in "The Captain's Daughter-Yüzbaşı'nın Kızı" adlı filmleri sinemaseverlerle buluşacak. Ayrıca, Fred Kelemen, Veit Helmer, Ivan Nitchev ve Ben Hopkins festivalin konuğu olarak Türkiye'ye gelecekler.
Onlarca kısa filmin gösterileceği "Kısa İyidir"de Macar yönetmen Jirí Trnka'nın 8 kısa filminden oluşan bir toplu gösterisi

Suzy Templeton'un bol ödüllü kısa filmi "Stanley"

okullarından biri olan ve pek çok Polonyalı ismi dünya sinemasına kazandıran Lodz Film Okulu'nda üretilen kısa filmler de yine bu bölümde gösterilecek yapıtlar arasında. Aralarında Roman Polanski ve Krzysztof Kieslowski'nin de bulunduğu 9 Polonyalı yönetmenin birer kısa filmi sözkonusu.
Ayrıca "Ünlü Yönetmenlerden Kısa Filmler" bölümünde Jean-Luc Godard'ın üç, Tony Scott'ın da bir kısa filmi sinemaseverlere sunulacak. "Avrupa Panoraması" bölümünde ise sinemaseverler yaşlı kıtanın dört bir yanından gelen onlarca kısa filmi izleme imkanı bulacaklar.
Bununla birlikte, festivalde bu yıl "Türk Sineması'nda Sansür" adı altında bir bölüm yeralacak. Bu bölümde sansüre uğramış Türk filmleri gösterilecek. Aynı şekilde, "Türk Sineması'nda Sansür" adlı bir kitap da bu vesileyle yayına hazırlanıyor. Festivalin uğrayacağı dört kentte Ephemera Derneği, Burçak Evren ve Agâh Özgüç'ün katkılarıyla sansüre uğramış filmlerle ilgili afiş, fotoğraf ve belgelerden oluşan bir sergi düzenlenecek.

AVRUPA'NIN EN İYİLERİ

Utanç
(1968, Yön: Ingmar Bergman)
Bergman'ın, adı belirtilmeyen bir ülkedeki iç savaşı fon olarak kullandığı, umutsuzluk dolu, insanın tüylerini ürperten bir film "Utanç". Bir müzisyen çift ülkeyi etkisi altına alan savaştan kaçarak bir adada yaşamlarını sürdürmeyi denerler. Ancak kısa bir süre sonra çarpışmalar adaya da sıçrar ve müzisyen çift, savaşın korkunçluğuyla yüz yüze gelir. Çarpışmalar sertleşip durumları kötüleştikçe, evlilikleri de değişime uğrar. Bu savaştan canlı olarak çıkamayacaklarını anlayınca farklı yollar seçerler: kadın kocasının bir arkadaşıyla yatar. Bunu kıskanan koca, arkadaşı hapse girdiğinde ona yardım etmeyi reddeder ve öldürülmesine seyirci kalır. Ancak bütün bunlar yalnızca bir başlangıçtır.

Benim Yirminci Yüzyılım
(1988, Yön: Ildiko Enyedi)
Film 1880'de doğan Dora ve Lili isimli ikiz kardeşlerin daha doğumda birbirlerinden ayrılmaları ve bambaşka yaşamlar sürmelerini konu alıyor. Avrupa toplumunun 20. yüzyılın başlarında gösterdiği hızlı değişim bu ikiz kardeşlerin yaşamına da yansır.

Koşun İtfaiyeciler
(1967, Yön: Milos Forman)
Forman bu filminde küçük bir taşra kasabasında yapılan bir itfaiyeciler balosunu anlatırken olağanüstü bir toplumsal taşlama gerçekleştiriyor. Ona göre bu film "dans, hırsızlık ve yangın söndürme" üzerine renkli bir komedi. Filmin Çekoslovakya'da gösterime girmesinden sonra 40.000 itfaiyeci, filmi protesto etmek amacıyla görevinden istifa etmiş, filmin yalnızca bir alegori olduğu konusunda ikna olduktan sonra görevlerine dönmüşlerdi.

İhtiras Labirenti
(1982, Yön: Pedro Almodovar)
Film birbirinden son derece farklı insanların aşk öykülerini konu alıyor. Arka planda ise batı dünyasının en gelişmiş, en rahatsız edici, en vahşi ve en eğlenceli kentlerinden biri olan Madrid duruyor.

Amerikalı Amcam
(1978, Yön: Alain Resnais)
Alain Resnais'nin üç karakteri incelediği eğlenceli filmi "Amerikalı Amcam" ilk gösterime girdiğinde şaşırtıcı derecede

yönettiği "Tuvalu"

büyük ticari başarı kazanmıştı. Filmin başlarında bir şirkette müdür olarak çalışan Rene, oyuncu Janine ve yönetici Jean'ın geçmişleri hakkında bilgi sahibi oluruz. Film boyunca da her üç karakterin iş yaşamlarına, başarı ve mutluluğa ulaşma çabalarına tanıklık ederiz.

Bir Erkek ve Bir Kadın
(1966, Yön: Claude Lelouch)
Bir kadın ve bir erkek, çocuklarının kaldıkları yatılı okulda onları ziyaret ederken tanışırlar. Adam araba yarışçısı, kadın sinemacıdır. İkisi de duldur. Adamın karısı intihar etmiş, kadının dublör olan kocası bir kazada ölmüştür. Adam ile kadın tekrar buluşur ve birbirlerine büyük bir yakınlık duymaya başlarlar.
Lelouch'un filmi o yıl Cannes'da Altın Palmiye'yle ödüllendirilmişti.

Hassas Kalpler ve Taçlar
(1949, Robert Hamer)
Filmde, işlemediği bir cinayetten dolayı hapis yatan Louis Mazzini adındaki bir mahkumun, annesini öldüren d'Ascoyne ailesinin üyelerinden teker teker intikam alması anlatılıyor. Alec Guinnes'in uluslararası üne kavuştuğu bu film hızla klasikler arasına girmiş bir İngiliz kara komedisi.

Ölümsüz
(1968, Yön: Constantin Costa Gavras)
1963 yılında barış yanlısı milletvekili Lambrakis, Atina'da bir kaza sonucu yaşamını kaybetti. Yapılan otopside olayın bir kaza olmayıp Lambrakis'in kafasına vurulan sert bir cisim nedeniyle öldüğü ortaya çıktı. Cinayetin askerler tarafından desteklenen aşırı sağcı bir örgüt tarafından işlendiğinin ortaya çıkmasıyla hükümet istifa etmek zorunda kaldı.
Costa Gavras, "Ölümsüz"ü Yunanistan'daki askeri cunta nedeniyle Cezayir'de çekmiş ve "politik gerilim" olarak adlandırılan türün oluşmasına yol açmıştı.

Taş Yıllar
(1985, Yön: Pantelis Voulgaris)
Filmde 14 yıllık birliktelikleri süresince sadece 70 saat birarada olabilen ve bu birlikteliğe bir de çocuk sığdıran Eleni ile Babis'in gerçek öyküsü anlatılıyor. Babis'in yakalanıp hapse atılmasından sonra Eleni uzun yıllar sürekli saklanarak ve kaçarak yaşıyor. Eleni yakalanıp askeri mahkemede yargılanıyor ve mahkum oluyor. 67 Albaylar Cuntası herşeyi daha da kötüleştiriyor ve 74'te diktatörlüğün sona ermesine kadar Eleni'nin neredeyse hiç tanıma fırsatı bulamadığı sevgilisi Babil'le yaşadıkları, Yunanistan'ın trajik tarihinin de küçük bir parçasını oluşturuyor.

Alacakaranlık
(1999, Yön: Fred Kelemen)
Polonya sınırına yakın bir Alman kentinde işsizlik bir veba gibi hüküm sürmektedir. Anton da işsizdir. Yıllardır birlikte yaşadığı Leni bir çamaşırhanede ütücü olarak çalışmaktadır. Bu kadın, Anton'un çevresine ördüğü karanlık kozaya yaşam katmaya çabalamaktadır. Zira Leni bozulmanın, korkunun, şüphenin ve uyuşukluğun dar dünyasında küçük bir birey olmaktansa farklı yaşamak özleminin peşindedir.

Tuvalu
(1999, Yön: Veit Helmer)
Bir hamamın çalışanlarının yaşamını anlatan bir kara komedi... Kimsesiz olan Anton, terkedilmiş bir sanayi bölgesinin ortasında kurulu bir hamamda çalışmaktadır. Okyanusun ortasında bir yaşamı hayal etmekte ve köhne hamamın gayet iyi işlediği konusunda kör babasını kandırmaya çalışmaktadır. Sevgilisinin babası, Anton'un kardeşi Gregor'un yaptığı bir kötülük sonucunda havuzda ölür ve sevgilisi de bunun üzerine Anton'u terkeder. Gregor bir üç kağıt çevirerek hamamı yıkmak istemektedir. Ama Anton ve hamamın tuhaf müdavimleri bu tarihi binayı korumak üzere harekete geçerler. Anton hem babasının çok değer verdiği hamamı korumak hem de sevgilisine tekrar kavuşmak için yiğitçe bir mücadeleye girişir.

Kıyametten Sonra
(1999, Yön: Ivan Nitchev)
Bizans tarihi uzmanı olan İsrailli profesör yıllar sonra çocukluğunu geçirdiği Bulgaristan'a bir konferans vermek için geri döner. Profesörü havaalanında ilk karşılayan kişi arsa ve gayrimenkul spekülasyonu yapan, mafyaya da bulaşmış bir avukat olur. Bir süre

"90 dakikalık"
Macar filmi "6:3"

sonra Bulgaristan'da çocukluk aşkıyla karşılaşan profesör ister istemez geçmişe bir yolculuk yapacaktır.

Pornografik Bir İlişki
(1999, Yön: Frédéric Fonteyne)
Filmin "kadın" ve "erkek" olarak tanımlanan ve adları hiçbir zaman verilmeyen 40 yaşlarındaki iki kahramanı cinsel fantazilerini gerçekleştirmek üzere kadının bir seks dergisine verdiği ilan vasıtasıyla buluşurlar. Otel odasına kapandıklarında kamera odanın kapısını ve koridorunu görüntülerken izleyici kendi kafasındaki fantazilerle yetinmek zorunda kalıyor. Zira ikisinin fantazilerinin ne olduğu hiçbir zaman anlaşılamıyor. Film "Paris'te Son Tango" benzeri bir anlatımla iki insanın yalnızlığının altını çiziyor.

Rosetta
(1999, Yön: Luc & Jean-Pierre Dardenne)
Rosetta kasvetli bir tır parkında sürekli tartıştığı alkolik annesiyle beraber yaşamaktadır. Bu ortamdan kurtulmak, kaçıp kendi hayatını yaşamak arzusundadır; ancak karnını doyurmak gibi temel ihtiyaçları yüzünden bu düşüncesini gerçekleştiremez. İşinden de atılınca etrafındaki herkese zarar vermeye başlar. Herkesle tartışıp kavga eder. Daha sonra da onun yerine işe girebilmek için arkadaşına ihanet eder. Geçtiğimiz yıl Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye'yi alan "Rosetta" sistemi politik mesajlar vermeksizin acımasızca eleştiren bir film.

Tomas Katz'ın 9 Yaşamı
(1999, Yön: Ben Hopkins)
Tam güneş tutulmasının gerçekleşeceği gün bir adam sanki doğuyormuş gibi lağımdan çıkar: karşılaştığı insanların kimliğine bürünmek gibi esrarengiz bir yeteneği vardır. Sırayla taksi şoförlüğünden Balıkçılık Bakanı'na, Metro İmparatoru'ndan ölen tamagoşisinin yasını tutan bir çocuğa ve son olarak da Scotland Yard'ın baş müfettişine dönüşür. Geçen yıl "Simon Magus"la Gezici Festival'in konuğu olan Ben Hopkins bu kez de sinemaseverlerle buluşuyor.

6:3
(1999, Yön: Peter Timar)
Tarih 25 Kasım 1953. Saat 15.15. Macar milli futbol takımı İngiltere'yle karşı karşıya. Aylardır beklenen bir maç: herkes radyoların etrafına toplanmış. Hatta Budapeşte'nin her yerine hoparlörler yerleştirmiş. Macarlar'ın altın takımı, İngiltere'de yenilgisiz İngiliz takımının karşısına çıkmaya hazırdır artık ve herkes neler olacağını merak etmektedir. Her nasılsa, başlama vuruşundan hemen sonra şehirde komik şeyler olmaya başlar. Birden ortaya çıkan bir adam maç dinleyenlerin

Tarkovski'den bir bilimkurgu: "Stalker"

zevkini kaçırır; çünkü her golü önceden bilmekte, olacakları önceden söylemektedir. Kimsenin tanımadığı bu adamın tüm tahminleri doğru çıkmaktadır. Maçı dinlemek için oradan oraya koşmakta, ama çenesini tutamadığı için de her gittiği yerden kovulmaktadır. Ve çok geçmeden peşine gizli polisi de takar.

Ne Trende Yer Var Ne De Uçakta
(1999, Yön: Jos Stelling)
Film, bir yolculuğa çıkacağı için evinden topladığı eşyaları her gün gittiği bardaki insanlara hediye eden bir adamın öyküsünü anlatıyor. Bütün film sabahtan akşama kadar bu barda geçmektedir. Filmin kahramanının kardeşinin ünlü bir şarkıcı olması bar müdavimlerini heyecanlandırır. Ünlü şarkıcı kardeşin bara geleceğinin duyulmasıyla da ortalık şenlenir. Şarkıcının hayranı olan birçok kadın barı doldurur; barın sahibi bile elinde fotoğraf makinesiyle bu olayı görüntülemek için bekler. Oysa akşam olduğunda olaylar farklı bir yöne doğru gidecektir.

Yüzbaşı'nın Kızı
(2000, Yön: Alexander Proshkin)
19. yüzyılda Rusya'da ortaya çıkan ve kitleleri peşinden sürükleyen sahte bir çar ve savaş sırasında yaşanan bir aşk öyküsü filmin ana eksenini oluşturuyor. Bu yıl Berlin Film Festivali'nin yarışma bölümünde gösterilen, Proshkin'in Puşkin'in ünlü romanından yaptığı bu uyarlama bilhassa görüntüleri, kurgusu, çevre düzenlemesi ve oyuncularının performansıyla dikkat çekiyor.

ANISINA: TARKOVSKI

İz Sürücü-Stalker
Kimsenin yasamadığı corak, sisli bir bölgeye bir göktaşı düşer. Bu olaydan sonra bölgeye insanların girişi yasaklanır. Bu gizemli ve tehlikeli alan güvenlik güçleri tarafından kuşatılır. Bir yazar ve bir doğa bilimcisi bölgenin sınırında yaşayan bir iz sürücüyle yasak alana girerler. İz sürücü onları bu yolculuğun tehlikeleri konusunda uyarır ve bölgedeki bir odadan bahseder. İnsan bu odaya eriştiği takdirde her dileği gerçek olmaktadır.

Andrei Rublev
15. yüzyılda Rusya'da yaşayan bir ikon ressamının öyküsünü anlatan "Andrei Rublev", Tarkovski'nin tutkulu, acılı ve zor bir dönem yaşamasına neden olmuştur. 1964'te başlayan ve bütçesini aşan çekimler 1966'da sona erdi. Film Moskova'daki ilk gösteriminden hemen sonra yasaklandı. 1968'de Cannes Film Festivali'ne seçildi; ama gönderilmedi. Aynı yıl Venedik Film Festivali, "Andrei Rublev"in yasağının kaldırılması için baskı uygulayarak programındaki bütün Sovyet yapımlarını çıkardı. Bütün bu çabalara karşın filmin gösterimine ancak 1972'de izin verildi. Bu süre boyunca Tarkovski bütün uzlaşma isteklerini reddetti ve yedi yıl boyunca hiç film çekmedi.

Ayna
Tarkovski'nin "Ayna" adlı filmi, yönetmenin çocukluğuna ve yetişkinliğinden bazı ayrıntılara odaklanan parçalanmış görüntüler dizisi sunar. Bir çocuğun savaş zamanı yaşadığı sürgün, bir annenin politik terörden dolayı yaşadıkları, bir evliliğin bozulması ve bir kır evindeki yaşam... Tarkovski'nin filmin içerisine yavaş çekim rüya görüntüleri ve haber filmleri serpiştirdiği yarı otobiyografik olarak nitelenebilecek bir film "Ayna". ■

Züccaciye dükkanındaki fil

Zaten Scott Rosenberg'in senaryodaki başarısının vasatın üzerine çıkamamasının nedenlerinden en önemlisi de bu: Şablonları hunharca kullanıyor, hedefine ulaşmaya çalışırken züccaciye dükkanındaki fil gibi ortalığı dağıtıyor. Kaldı ki hedefini de kesin olarak belirleyememiş, seyircinin "60 Saniye" filminin hangi özelliğine tav olup bilet alacağı sorusunu yanıtlayamamış. TAMER BARAN

Şablonları hunharca kullanan Rosenberg, seyircinin filmin hangi özelliğine tav olup bilet alacağı sorusunu yanıtlayamamış.

Memphis'in topladığı ekipteki kişilere baktığımızda Rosenberg'in belli bir çeşitliliği sağlamak için uğraştığını görüyoruz. Saçları, erkeksi tavırları, giyim tarzıyla Sway, seyircinin ne gündelik yaşamında ne de perdede sık karşılaştığı bir kadın olarak tasarlanmış. Futbolcu Vinnie Jones'un canlandırdığı Sphinx ise özellikle "Reservoir Dogs-Rezervuar Köpekleri"nde Michael Madsen'in oynadığı Bay Sarı'dan sonra moda olan "karizmatik sapık" tipolojisinin bir örneği. Anımsanabileceği gibi Rosenberg, "Things To Do In Denver When You're Dead-Karışık İlişkiler"de de benzeri bir karaktere yer vermiş, hatta ona "Sen Japonya'sın bense Godzilla," repliğini yazmaktan çekinmemişti.

Senaristin kişiliklerle ilgili seçimleri içinde bana ilginç gelen Memphis'in ekibine farklı kuşaklardan iki zenci koyması oldu. Dedektif Castlebeck'i de hesaba katarsak filmdeki üç zenci, sosyo-kültürel özellikleriyle ve kişilikleriyle birbirlerine taban tabana zıt, dolayısıyla da seyirciye farklı özdeşleşme olanakları sunan karakterler. Filmdeki varlıklarının nedeni ise tabii ki siyah seyirciyi de salonlara çekme arzusu.

A sınıfı macera filmlerinde "kötü adam"ın yabancı olması çok yaygın bir uygulama. Kökenlerini, "iyi" kovboyların "canavar" kızılderililere karşı mücadele ettiği westernlerde bulabileceğimiz bu "moda", özellikle 80'lerde, yani neredeyse tüm gelişmiş ülkelerle birlikte ABD'nin de Yeni Sağ'a teslim olduğu yıllarda Hollywood'a iyice yerleşti, bilinçli bir tavır haline geldi, Araplar, sarı ırk mensupları (özellikle Çinliler), Doğu Avrupa vatandaşları, Ruslar ve hatta İngilizler kötü adamların oluşturduğu resmi geçitte birer birer bizi selamladılar. Bunun seyircinin bilinçaltına seslenen yönü ise hemen herkeste var olan "bilinmeyen korkusu". İnsanın temel korkuları arasında baş sırada sayabileceğimiz bilinmeyenden çekinme özelliği sinemacılara, Freddy Kruger'den Yaratık'a, hayaletlerden Şeytan'a çeşit çeşit "kötü" yaratma olanağı veriyor, hatta geçtiğimiz aylarda ülkemizde gösterilen "Final Destination-Son Durak" Ölüm'ü (Azrail'i) bir korku motifi olarak başarıyla kullanıyordu.

Bilinmeyene duyulan korku, korku/gerilim türü dışındaki filmlerde biraz daha rafineleşmiş haliyle karşımıza geliyor, ortalama bireylerin "farklı olan"dan çekindiklerini bilen sinemacılar seyircinin korkularını kaşımanın getirdiği kârdan yararlanıyorlar, bunun sonucu olarak da ortaya tuhaf bir tablo çıkıyor: Sadece büyük stüdyo filmlerini izleyen biri, ABD'de yaşayan Çinli'lerin acımasız katiller olduğunu sanabilir örneğin... "60 Saniye"nin kötü adamı Raymond Calitri de bu tercihle yaratılmış bir kişilik, birkaç başka ülkede yürüttüğü yasadışı faaliyetin açığa çıkması yüzünden bu topraklara yerleşmiş, "özgürlükler ülkesi"nin avantajlarından çevreye kötülük saçmak için yararlanan bir alçak, üstelik bununla gurur duyuyor! Calitri'yi bu özellikleriyle çizmekle yetinmeyen senaristimiz, adama ABD hakkında ortalama Amerikalı'nın tüylerini diken diken edecek sözler de ettiriyor ki ondan iyice nefret etsinler. Böyle davranmasının bir nedeni "Con Air"dan da bildiğimiz gibi abartmaya meyilli olması, hatta bazen ipin ucunu iyice kaçırması. İkinci nedeni ise filmin doruk noktası için Memphis'in Calitri'yi öldürmesinden başka çözüm geliştirememiş olması.

Kahramanın göz göre göre adam öldürmesi, bir gişe filmi için "dokuz kusurlu hareket" arasında yeralır, kaçınmak gerekir. Hele de ortada cinayet gibi ağır suçlar varsa kötü adamın cezaevine konması seyirciyi tatmin etmeyeceğinden en güzeli yanlışlık ya da kaza so-

nucu ölmesidir. Sık kullanılan bir başka çözüm ise kötü adamın, kahramanımızın onaylamamasına rağmen kötülüklerden mağdur olmuş biri tarafından öldürülmesidir. Seyircinin otomatik tepkilerini en iyi bilen yönetmenlerden biri olan Hitchcock bu konuda da çok becerikliydi, "Rear Window-Arka Pencere"den "North By Northwest-Gizli Teşkilat"a, ünlü filmlerinin pek çoğunda kötü adam finalde kaza sonucu ölür, üstelik bu ölüm sahnesi o kadar iyi düzenlenirdi ki, çoğunlukla kahramanımız, kendisini birkaç kez öldürmeye çalışmış, sevdiği kadına kötülükler etmiş, yani nefret ettiği o şahsı örneğin uçuruma düşerken tutmaya, kurtarmaya çalışır, elinde olmayan nedenlerle başarısız olur ve adam öldüğü için üzülürdü.

Zaman değişti: Schwarzenegger "Total Recall"da kötü adamın kopan kollarını asansör boşluğundan fırlatırken "Partide görüşürüz," dedi, "Lethal Weapon 4-Cehennem Silahı 4"te kahramanlarımızın ikisi birlikte dakikalarca Jet Li'nin oynadığı kötü Çinli'yi öldürmeye uğraştılar ve yaptıklarından pişman olmadılar, derken geldik bugünlere. "60 Saniye"nin kahramanı Memphis, dedektif Castlebeck'i öldürmek üzere olan Calitri'yi bir tekmeyle onlarca metre aşağı atıveriyor. Adamın silah tutan eline vurabilecekken göğsüne tekme atmasının nedeni Rosenberg'in beceriksizliği ve amiyane tabirle söylersek "traşı sevmesi"... Memphis sayesinde ölümden kurtulan Castlebeck ona gönül borcu duysun, sadece araba takibi sırasında şehri birbirine katmış ve mahvolan arabalar yüzünden Emniyet bütçesinde kocaman bir gedik açmış olmasını değil, cinayeti de görmezden gelsin, böylece filmimiz mutlu sonla bitebilsin... Rosenberg'in gözden kaçırdığı ya da aldırmadığı nokta çok vahim: Castlebeck gibi işine tutkuyla bağlı bir dedektif, film boyunca peşinden koştuğu suçluyu, hele de bizzat tanık olduğu bir cinayetin ardından böyle salıverir mi? Amirleri bunu anlamazlar, araba takibinin hesabını sormazlar mı? İşine en bağlı polise bile güvenilemeyeceği düşüncesini seyircinin bilinçaltına yerleştirmek bir A sınıfı aksiyon filminin hedeflerine uyar mı?

Zaten Scott Rosenberg'in senaryodaki başarısının vasatın üzerine çıkamamasının nedenlerinden en önemlisi de bu: Şablonları hunharca kullanıyor, hedefine ulaşmaya çalışırken züccaciye dükkanındaki fil gibi ortalığı dağıtıyor. Kaldı ki hedefini de kesin olarak belirleyememiş, seyircinin "60 Saniye" filminin hangi özelliğine tav olup bilet alacağı sorusunu yanıtlayamamış.

Filmin adından ve fragmanından anlaşıldığı gibi yapımcı, hırsızların ustalığını koz olarak

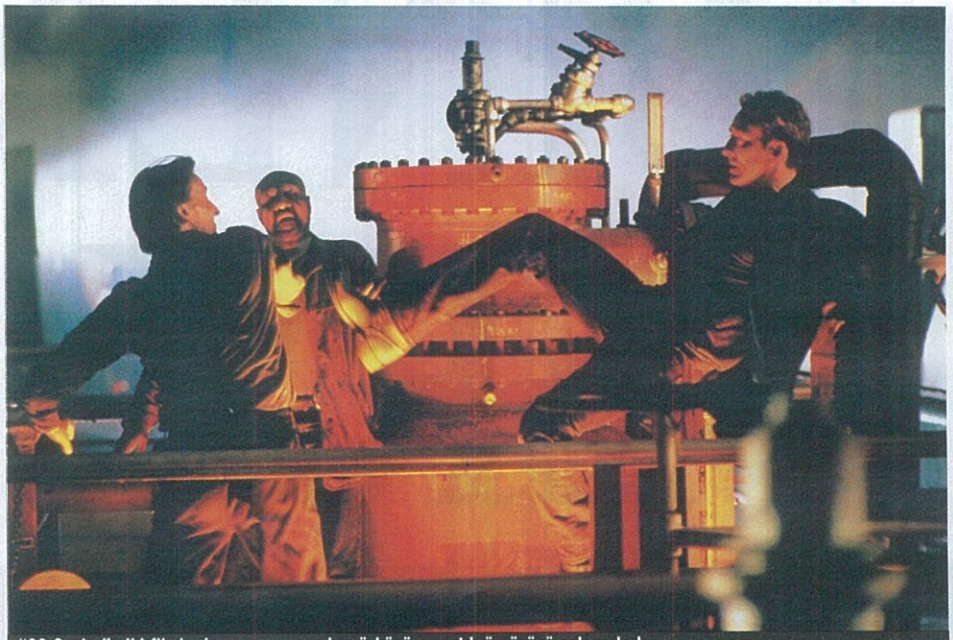

"60 Saniye" gibi filmlerde senaryo yazarları öykünün mantık örgüsünü çok zorlarlar.

kullanıyor. Pazarlama kampanyası, seyircide "Her tür arabayı, birkaç saniye içinde nasıl çalabiliyorlar?" merakını uyandırmayı başardı.

Bir yapımcının filmde olmayan bir şeyi varmış gibi göstermesinin etik açıdan değerlendirmesini yapmak bu yazının işi değil, bizi ilgilendiren seyircinin kafasına takılan sorunun yanıtının filmde zaten olamayacağı. Bir Hollywood blockbuster'ı, böyle bir şebekenin arabaları hangi yöntemlerle çaldığını göstermez. Bunu yapması için en azından 15-20 tekniği sergilemesi gerekir, bu da doğal olarak araba hırsızlığını cazip bir meslek haline getirir. Tam da bu yüzden filmde arabaları nasıl çaldıklarını hep yarım yamalak gördük, Memphis bir şeyi sıkıyor, bir yere dokunuyor, hop araba çalışıveriyor. Ama o dokunduğu yer tam olarak neresi, onu anlayamadık.

Rosenberg'in arabaların nasıl çalındığının sergilenemeyeceğini bilmemesi düşünülemez, Hollywood'un kurallarını, işleyiş tarzını, mantığını bilmese en azından üç A sınıfı filmin senaryosuna imza atmış olmazdı zaten. Yani neyi yapamayacağını biliyor, neyi yapması gerektiğini bilemiyor. Soru şu: Film tam olarak neyi anlatacak, ana cümlesi ne olacak? Büyük bütçeli macera filmlerinin senaristlerinin usta olmaları beklenir, "60 Saniye" gibi bir senaryo yazmak gerçekten zordur, öykünün mantık örgüsünü çok zorlamak gerekir, seyirciyi hem meraklandırmak, hem heyecanlandırmak, üstelik bunları neredeyse tüm film boyunca başarmak gerekir vs... Fakat asıl zorluk iki sayıdır üzerinde durduğumuz "yapılamayacak şeyler" listesinin hayli uzun olmasından kaynaklanır: Hırsızlık teknikleri sergilenemez, kahraman hapsi boylayamaz

"Son Durak"ta Ölüm'ün icraatları tartışılırken.

vs... Bu tarz filmlerin senaristleri onlarca şablonu sanki onlar çok derinlikli karakterlermiş gibi sunmak zorunda kalırlar ve tabii ki bu işi çaktırmadan kotarmaları, kör gözüm parmağına yapmamaları beklenir.

Rosenberg'in beceremediği de bu, evi soyuyor ama, 80 yerde parmak izi bırakıyor... Kendini yeterince zorlamadığı, belli gerekleri yerine getirmeyi yeterli gördüğü için de soygun da pek başarılı olamıyor.

Örneğin filmin ana cümlesinin olması gereken şey olamayacağını bildiği için makûl bir başka cümle yerine seyircinin beklediği odak noktasını geçiştirmeyi yeğliyor. Soygunu nasıl gerçekleştirdiklerini ayrıntılarıyla gösteremeyeceği, yani filmin asıl anlatması beklenen öğeye yeterince zaman ayıramayacağı için başka kozlarını masaya sürüyor, dedektif Castlebeck'in Memphis'i adım adım izlemesi, zenci çete reisinin kahramanımıza tebelleş olması gibi yan öykülerden medet umuyor, bunları da düzinelerce gereksiz espriyle donatıyor.

Ne diyebiliriz ki: Herkes elinden geleni yapıyor... ■

SİNEMA DERSLERİ

CLAUDE SAUTET'DEN

Bu ayki konuk hocamız çağdaş Fransız sinemasının en ünlü yönetmenlerinden biri olan Claude Sautet... Kendisi 50'li yılların sonundan beri aktif olarak sinemayla uğraşıyor ve o günden bugüne unutulmaz filmlere imza atmayı sürdürüyor. 70'lerde "Les Choses De La Vie" (Hayat Bağları) ve "Vincent, François, Paul et Les Autres" (Sen, Ben ve Diğerleri) gibi iki başyapıta imza atan Sautet 90'larda da "Ayazda Bir Yürek" ve "Nelly ve M. Arnaud" ile hala istim üstünde olduğunu gösterdi...

« Sinemaya geçişim birazcık rastlantısaldır. Aniden beni cezbeden bu görsellik içinde keşfetmeyi ummadığım şey, kelimelerin tanımlamakta güçsüz kaldığı bazı duyguların ifadesinde uygun bir araç oluşuydu. Daha önce sadece müziğin bunları anlatabileceğine inanıyordum. Belirtmeliyim ki, kitap okumaya çok geç başladım (16 yaş civarında), bu yüzden de uzun süre düşüncelerimi ifadede güçlük çektim ve kelime hazinemin zayıflığından sıkıntı duydum. Düşünceler zihnimde, daha çok müziktekine benzer soyut biçimlerde düzenleniyordu. Sinemanın da aşağı yukarı aynı anlatım gücüne sahip olduğunu keşfettim. Örneğin, cazda bir tema vardır ve bundan yola çıkılarak armonik veriler üzerine doğaçlama yapılabilir. Filmde de aynı şey vardır: sabit duran yatay bir eksen (tema veya hikaye) ve herkesin kendi tarzına yönelebildiği düşey bir eksen. Tek fark, sinemanın kaydedilmiş görüntülerin bir toplamı oluşu ve belgesel niteliği taşımasıyla, gerçekliğinden kaçışımızın olmamasıdır. Başka bir deyişle film bir düştür ama bu düşü gerçeklik yaratmıştır. Öyleyse, bu serbestlik içerisinde belli bir kesinliğe tutunmamız gerekir.

BİR ÖYKÜDEN DEĞİL, DAHA SOYUT BİR ŞEYDEN, "ORTAM"DAN YOLA ÇIKMAK

Hiçbir saygıdeğer sinemacı yönetmekle yetinemez. Senarist addedilmeseler de, ciddi yönetmenlerin büyük bölümü, filmlerin yazılışına "kılavuzluk" eder. Eğer senaryoyu detaylandırmayı başkalarına bırakırlarsa, bu, doğru bir senaryo elde etmek için doğru bir yöntemdir. Çünkü bunun için kaybedecekleri enerjiyi, filmi yönetmek için saklamış olurlar. Bana özgü durumdaysa, senaryo üzerinde yalnız çalışmadığımı ilave edeceğim, çünkü öncelikle yalnız olduğumda, canım sıkılır ve hemen bezginliğe kapılırım. Özellikle başkasının bakış açısına ihtiyaç duyarım. Bende çelişki ve karışıklık yaratan şeyler hakkında tartışmak isterim.

Beni sinema yapmaya heveslendiren filmler, 40'lı ve 50'li yılların B tipi Amerikan filmleridir. Bunlarda hoşuma giden şey, edebi hiçbir kaygı taşımamaları ve oyuncuların davranışlarını canlı kılmak için yeterince dikkat ve ilginin gösterilmesiydi. Tabii ki, betimlenen kişiliklerin büyük bölümü karanlıkta kalıyordu. Benim hoşuma giden de buydu. Filmlerimde her zaman gerçekleştirmeye çalıştığım ve "hareketteki portre" (portrait en mouvement) olarak adlandırdığım şeydi. Yani olup bitenlerin şiddetiyle her zaman tamamlanmamış olarak kalan bir tür enstantaneydi. İşte bu yüzden ne zaman bir senaryo yazsam, hiçbir zaman bir öyküden yola çıkmam, belki de "ortam " diye adlandırmanın doğru olacağı daha soyut birtakım şeylerden hareket ederim. Sonuçta her şey, tanımlamak zorunda olduğum anlaşılmaz bir takıntıyla; kişilikleri hayal ederken, aralarında ilişki kurarken ve bu ilişkinin en derin ve dokunaklı

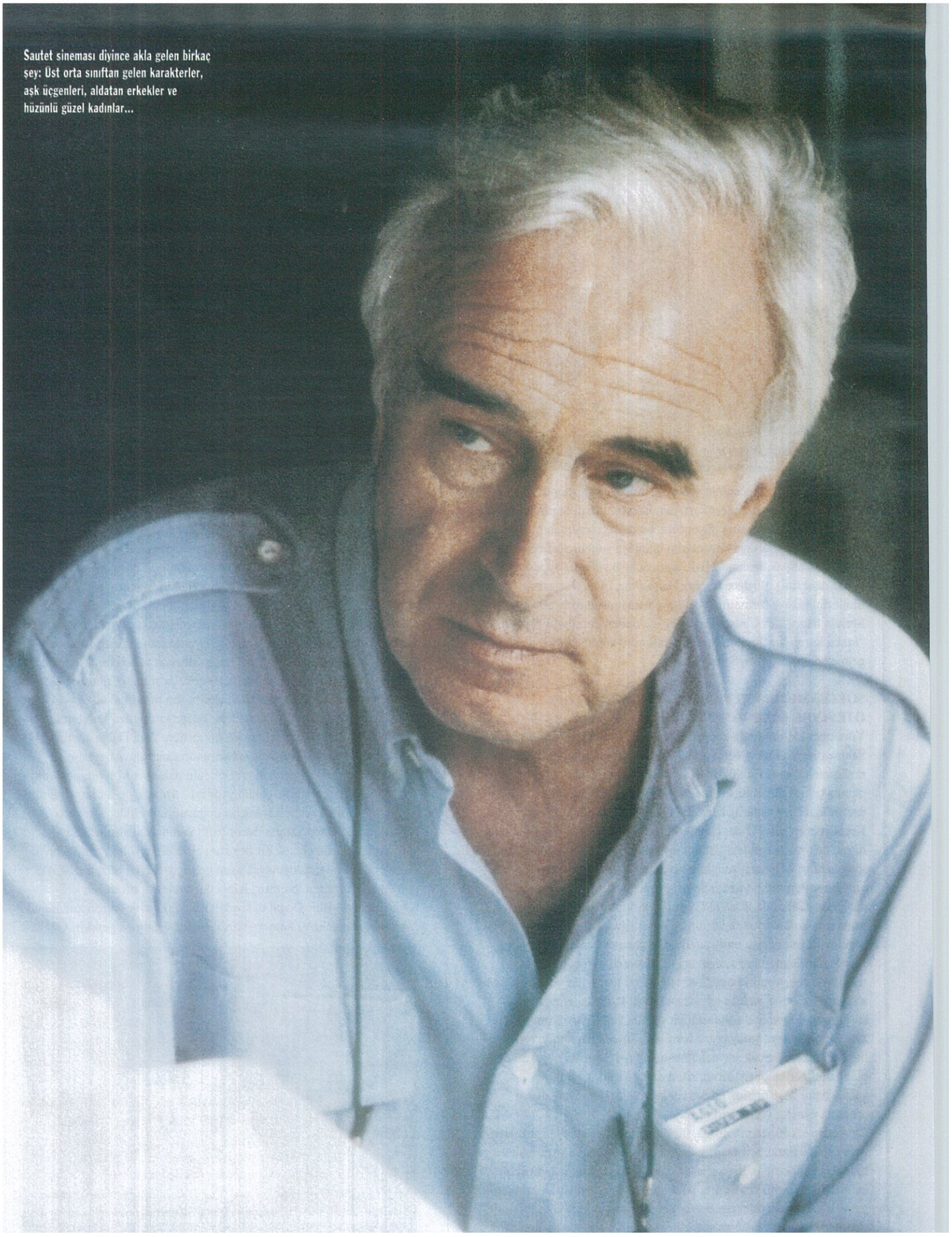

Sautet sineması diyince akla gelen birkaç şey: Üst orta sınıftan gelen karakterler, aşk üçgenleri, aldatan erkekler ve hüzünlü güzel kadınlar...

Otuz yönetmenin aynı sahneyi çekmesi istense, muhtemelen otuz farklı yaklaşım ortaya çıkar."

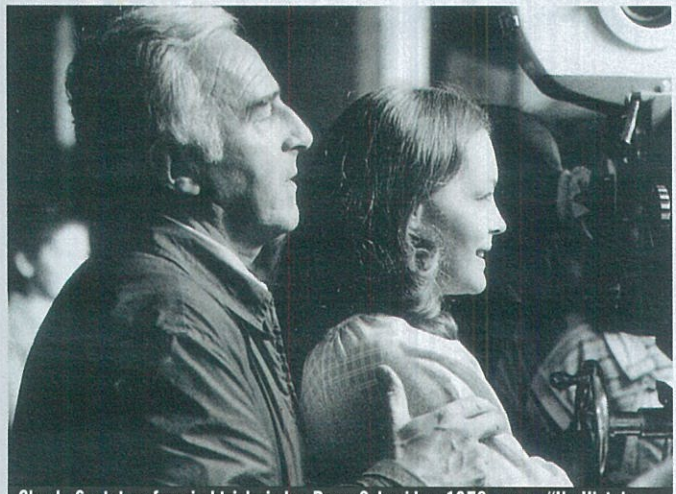

Claude Sautet ve favori aktrislerinden Romy Schneider, 1978 yapımı "Un Histoire Simple / Basit Bir Hikaye"nin çekimlerinde...

noktasının ne olabileceğinin sentezini araştırırken içinde olduğum kriz anıyla başlar. Bunu bir kere yakalarsam, filmin temasını da elde etmiş olurum. Sonra tüm düşüncem, bu temayı sinemanın aracılığıyla nasıl ortaya koyacağımı bulmaya yönelir (örneğin temayı geri plana almak, hızlandırmak, daha dolaylı yollara sapmak gibi yollar denerim). Böylece "ortam" yaratılmış olur. Her zaman filmlerini hikaye formatında özetleyen sinemacılardan etkilendim. Mesela bana "Les Choses de la Vie"de neden bahsedildiği sorulsa, "araba kazalı bir film" yanıtından başkasını veremem. Ya da sonu gelmez detaylarda kaybolur giderim.

SÖYLENMEYENİ ÇEKMEK, YANİ KELİMELERİN ÖTESİNDE OLUP BİTENİ...

Yönetmenlik sanatında gerçekten geçerli kurallar var mıdır? Sanmıyorum. Otuz yönetmenin aynı sahneyi çekmesi istense, muhtemelen otuz farklı yaklaşım ortaya çıkar: biri her şeyi tek planda çeker, diğeri ölçüsüzce dekupaj yapar, bir başkası yüzler üzerinde uzun planlar çeker, vb. Her şey bakan göze göre değişir. Kural yoktur, olamaz da; çünkü sahneleme tamamen yönetmen ile filmin dekoru arasındaki fiziksel ilişkiye bağlıdır. Senaryo okunup şu söylenebilir: "Tamam, zengin bir planla bu sahneye başlayacağım!", ama bu sadece sahne üzerindedir, oyuncular karakterlerini iyi canlandırdıklarında filme aktarım süreci somutlaşır. Bana gelince, -artık bundan bahsetmek hoşuma gidiyor, çünkü sık sık yüzüme vurulur- olabildiğince basit tarzda film çekmeye çalışıyorum. Diyalogları hemen her zaman açı-karşıaçı (champ-contrechamp) tekniğiyle çekiyorum. Bana "bu, televizyon tekniğidir" diyorlar. Evet ama televizyonda, sadece televizyonun açı-karşıaçı tekniği sözkonusu. Sinemada çok farklı bir durum var. Televizyonda bu, zaman kazanmaya yarayan bir tekniktir. Sinemadaysa tam tersi, bu basit teknikten birçok şey denemek için faydalanırım: objektifi bir plandan diğerine değiştiririm, ritmi değiştiririm, kadrajın yüksekliğini değiştiririm, amors çekmeyi denerim, oyuncuların arkasına aynalar yerleştiririm, vb.

Oyuncuyu sık sık alanın dışına, farklı biçimde replik almaya zorlarım veya repliği bizzat ben veririm. Bunu birazcık sürpriz yaratmak ve hareketsizliği kırmak için yaparım. Oyuncular arasında belirsizlik, kararsızlık yaratmayı severim, bu onların sahnedeki varlıklarını pekiştirir. Dahası, televizyonda ölü zamanlardan korkulur ama sinemada değil. Bakışın ve sessizliğin, dramaturjinin parçaları olduğu gayet iyi bilinir. Basit bir açı-karşıaçı, kolayca bir meydan okumaya dönüşebilir. Benim için bu sahneler, diyaloglarla ilgili bilgilendirmeye yaramaz, tersine, genelde söylenmeyen, kelimelerin ötesinde olup bitenleri anlatan sahnelerdir. Bazen bu düşünceden uzaklaştığım olur. Örneğin "Mado"nun montajını bitirdiğim zaman, filmin ilk yarısında Dutronc'un hemen hemen hiç konuşmadığını farkettim. Kendi kendime "Kahretsin, hiç konuşmaması rahatsız ediyor..." diye söylendim. Ama sonuçta konuşmasına gerek yoktu. Ağzından çıkacak şeyler kişiliğine zarar verebilirdi. Diyalogların çoğunlukla beylik düşüncelerin arka arkaya sevimsizce dizilmelerinden oluştuğunun farkındayım. Farklılığı oluşturan tek şey, vurgudur. Farklı vurgularla söylenen her cümle, bir sahnenin tüm dramatik yoğunluğunu değiştirebilir. Filmi başka bir dilde tekrar seyrederken bu göze çarpar; vurgu artık aynı değildir, sanki oyuncunun yüzü değişmiştir.

İÇGÜDÜYÜ İZLEMEK VE ORADA GERÇEĞE SADIK KALMAK GEREKİR

Bir filmle ilgili hazırlık aşamalarınız ne durumda olursa olsun, gerçeklik sizi, filmin büyük bölümünü doğaçlama çekmeye zorlayacaktır. İnsan faktörü, şüphesiz önceden kestirilemeyen verilerden biridir ve sizi olanları tekrar tekrar irdelemeye yöneltir. Örneğin "Les Choses de la Vie"de, çekimlerin başında, kamera çok yaklaştığında kendi kendini ablukaya alan bir oyuncuya saldırdım! Oynayamıyordu. Rol yapmasını sağlayabilmek için tek çözümün, kamerayı uzaklaştırmak ve onu çok uzun odakla çekmek olduğunu anladım. Gerçekten de bu, daha iyi oynamasını sağladı. Ama beni de, filmin tüm görsel üslubunu değiştirmek zorunda bıraktı. Çünkü başka oyuncuları başka objektiflerle çekemezdim, görüntüler birbirini tutmazdı. Yani küçük şeyler bazen tüm filmi etkileyebiliyor. Ama sahneleme üzerinde en büyük etkiye sahip olan şey (bunu yadsımak gülünç olur) ekonomik faktördür. Yeni Dalga akımının bu en "gerçek" yaklaşımı, ekonomi sorununa sıkı sıkıya bağlıdır. O dönemde, doğal dekorda film çekmenin daha ucuz olduğu söylenirdi ve stüdyo yerine evlerde çekim yapılırdı. Ama böyle bir karar, filmin estetiği üzerinde önemli sonuçlar doğurur. Öncelikle, stüdyoda çekim yapıldığında yapma dekor canlı kılınmaya çalışılır, öbür durumdaysa, çok gerçek bir dekoru stilize etme yolları araştırılır. Birinci durumda, üslupçu yaklaşım gelişigüzelliğin, düzensizliğin yerleştirilmesinden ibarettir; ikinci durumdaysa, bir düzen sağlamaya çalışılır. Doğal dekorda kısa odaklı objektifleri kullanmak zorunlu hale gelir ve kamera hareketlerini azaltmak gerekir. Çünkü

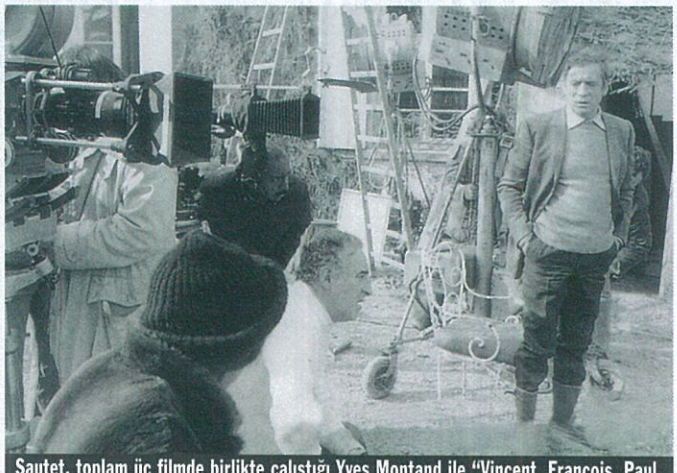

Sautet, toplam üç filmde birlikte çalıştığı Yves Montand ile "Vincent, François, Paul et Les Autres / Sen, Ben ve Diğerleri"nin setinde.

Toplam beş kez çalışan Sautet ve aktris Romy Schneider "Une Histoire Simple"in çekimleri sırasında

stüdyoda olduğu gibi duvarların yeriyle oynamak mümkün değildir. Bugün doğal dekorda film çekmenin, stüdyodaki çekimlere nazaran daha pahalı olduğunun farkındayız. Çünkü sokağı kapamak, kamyonları garaja sokmak, elektrik malzemesini taşımak vs. gerekmekte. Dolayısıyla, stüdyoya ve biraz daha klasik estetiğe dönüş var. Stüdyoda da konfor var ama, doğal dekorda yapılan çekimlerin getireceği rastlantılar, beklenmedik olaylar gibi özgün fikirlere kaynak olabilecek şeyler kaçırılıyor. Tüm bu dış öğelerin karşısında, yönetmenin uygun kararlar almasını sağlayacak tek şey içgüdüsünü dinlemektir. Senaryonun yazılışından montajın bitişine dek kendisine rehberlik eden içgüdüsü üzerindeki konsantrasyonunu yitirmemelidir. İçgüdüsüne sadık kalmalıdır çünkü, onun dışında, tercihlerinin hangisinin daha iyi olduğunu doğrulayacak başka bir ölçüsü yoktur.

YAKINDA OLAN HER ŞEYİN UZAĞINDA KALMAK

Bir sahneyi planlara bölmek gerektiğinde hiçbir zaman netlik sözkonusu değildir. Örneğin ben, sahnenin başında durum planı denen oldukça geniş bir planı (ki bu planla seyirci ne olup bittiğini anlar) çekemediğimin farkındayım. Denedim, ama hep tepetaklak oldu, nedenini de bilmiyorum. O halde, ne zaman bir sahneyi çekmeye başlasam öyle bir dekupaj yapmalıyım ki, bu sayede seyirci dekoru, oyuncuların aksiyonları arasında keşfedebilsin. Bu yüzden de hep plato üzerinde oyuncularla çalışarak işe başlarım. Sanki nerede isterlerse orada durmakta özgürlermiş gibi davranırım. Genelde nerede olmaları gerektiğini çok iyi bilemezler. O zaman önerilerde bulunurum: "Orada oturur durumda kalabilirsin veya burada başlayabilirsin, oradan şuraya yer değiştirebilirsin vb..." Oyuncular bunu doğal bulana kadar, diyalogları çok az tekrarlayarak yaparız. Bunun işe yaradığını teyit etmek için alçak sesle diyalogları okumakla yetinirler. Sonra görüntü yönetmeniyle konuşurum ve artık "koreografi"yi filme almak için en iyi açıları araştırırız.

Sahnelemede tüm sorun, o anda eş zamanlı olarak nasıl uzak ve yakın olunacağını, stratejik bir mesafede kalarak oyuncunun iç dünyasına nasıl ulaşılacağını bulmaktır. Bu, oldukça konsantrasyon gerektiren bir egzersizdir. Görüntü yönetmeni bana bir kadraj önerdiğinde, ona teyit ya da red amaçlı bir bakış atarım. Ama çekim esnasında kadraja asla bakmam. Çünkü öncelikle oyunculara bakmayı tercih ederim -onların da bunu tercih ettiklerini düşünürüm-. Görüntü yönetmeninin, objektifin arkasında filmin ilk izleyicisi olduğu fikri çok hoşuma gider. Bu tip bir sorumlulukla birini yetkilendirmenin önemli olduğu kanısındayım, çünkü o zaman insanlar kendi işlerine daha çok eğilirler. Tüm bu karmaşayı gözlemlerken, görüntü yönetmeninin öngörülen her şeyi çekmediğini ve çekimi tekrar yapmak gerekeceğini farkederim. Bu hiç de eğlenceli değildir tabii, ama oyunun bir parçasıdır.

BAKAN OYUNCU, KONUŞAN OYUNCUDAN DAHA GÜÇLÜDÜR

Oyuncu yönetiminin temelinde güven yatar. Yaptığım filmlere göre, birbirlerine ve bana yeterince güven duyan oyuncular bulmak, benim için çok önemlidir. Böylelikle kendilerini artı ve eksileriyle ortaya koyabilirler. Birçok kez oyuncular gelip beni bulur ve tedirginlikle şöyle derler: "Bu sahnede hiçbir şey söylemiyorum, bu biraz rahatsız edici değil mi? Eğer bir şey söylemezsem bu,

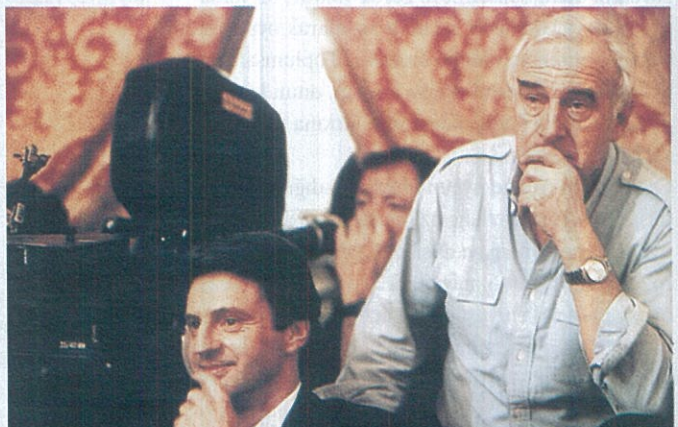

Daniel Auteuil ve Sautet, 1988 yılında beraber çalıştıkları "Quelques Jours Avec Moi" filminin setinde

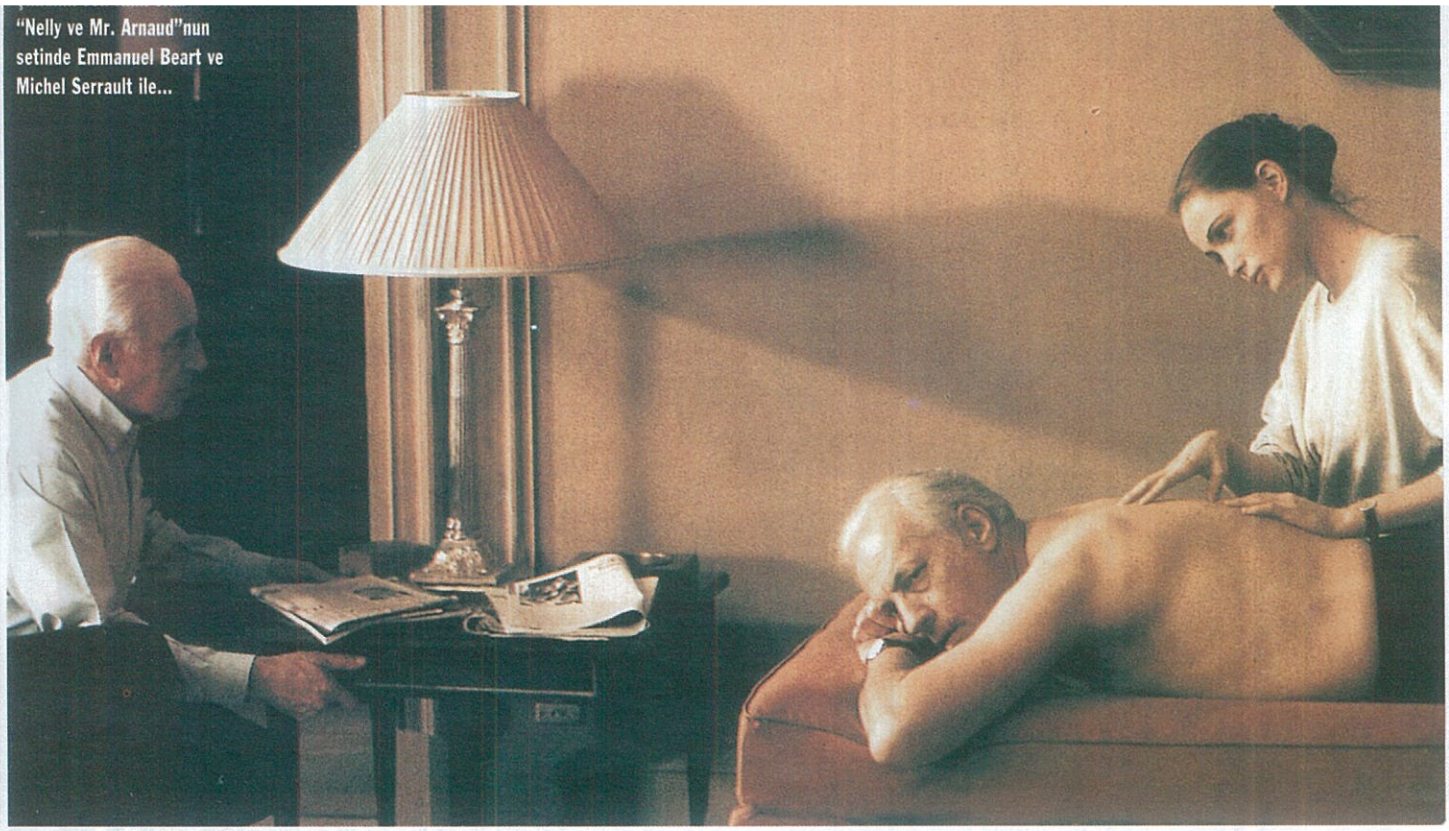

"Nelly ve Mr. Arnaud"nun setinde Emmanuel Beart ve Michel Serrault ile...

düşünmediğim izlenimini yaratmaz mı?" O zaman onları rahatlatırım, Anglosaksonların uzun zamandır kavramış oldukları şeyi açıklarım: bakan oyuncu konuşan oyuncudan daha güçlüdür. Her şey bakış açısına göre değişir. Ama ortalıkta hiçbir belirti olmadığı halde, performanslarıyla ilgili kaygıları olan oyuncular vardır; onlara kendi çıplak varoluşlarında duymaları gereken güveni aşılamak gerekir. Bu, bazı kadın oyuncuların saçlarını arkaya taratmaktan kaçınmalarına benzer; çünkü böyle yaparlarsa kendilerini çıplak isterler. Ben bu yüzden onları tercih ederim çünkü duygularını gizleme imkanları yoktur ve bu nedenle daha iyi oynarlar. Romy Schneider ile keşfettiğimiz şey budur. "Les Choses de la Vie"nin tekrarları esnasında onu bir kez arkaya taralı saçlarla gördüm ve kendi kendime "Ne kadar farklı -inanılmaz- konuşmaya hiç ihtiyacı yok" dedim.

O zamandan beri bunu sık sık kadın oyuncularla denerim, çünkü daha fazla güç ve duyarlılık yayarlar. Ama bir erkek oyuncuyu iyi yönetmeden önce, bilhassa iyi bir oyuncu seçmek gerekir. Böylelikle bir sürü konudan bahsetmeye gerek yoktur; bir anda güven duygusu oluşur ve dolaysız olarak oyuncunun potansiyelinin ne olduğu anlaşılır. Toplumsal bireyin gizli kalmış yönlerini ortaya çıkarıp, onun kırılgan yönünün daha ilginç olduğunun farkına varmasını sağlamak gerekir.

Oyuncunun rolüne uygun olup olmadığı sorusu, düşünüldüğünden daha az önemlidir. Tüm oyuncuların oynamayı düşlediği iyi bir rolü, bazen o role hiç de uygun olmayan birisi oynayabilir. Aslolan, oyuncunun rolle uyuşup uyuşmadığı değil, benim tatmin olup olmamamdır. Zaten oyuncular da bunu bilir. "Nelly et M.Arnaud " için Michel Serrault ile tanıştığımda, senaryoyu okumuştu ve ona rolün kendisini ilgilendirip ilgilendirmediğini sordum. Gülümsedi ve hemen: "Ya ben? Ben sizi ilgilendiriyor muyum?" diye sordu. Her şey kişilikle ilgilidir. Bir oyuncuya alışılagelmiş düşünceler söyletilebilir, eğer kişiliği yeterince güçlüyse ortada beylik düşünce kalmaz.

FİLMLERİMİZDEN ÖĞRENDİĞİMİZ, KENDİMİZ VE TAKINTILARIMIZ ÜZERİNEDİR.

"Les Choses De La Vie"de Michel Piccoli'yle...

FİLMOGRAFİ

BONJOUR SOURIR (1956)
CLASSE TOUS RISQUES (1960)
L'ARME A GAUCHE (1965)
LES CHOSES DE LA VIE (1970)
MAX ET LES FERRAILLEURS (1971)
CESAR ET ROSALIE (1972)
VINCENT, FRANÇOIS, PAUL ET LES AUTRES (1974)
MADO (1976)
UNE HISTOIRE SIMPLE (1978)
UN MAUVAIS FILS (1980)
GARÇON (1983)
QUELQUES JOURS AVEC MOI (1988)
UN COEUR EN HIVER (1992)
NELLY ET M. ARNAUD (1995)

Filmlerimin birinden bile tam anlamıyla hoşnut kalmadım. Genelde montajın sonunda kendi kendime çok da kötü bir iş çıkarmadığımı söylerim. Sonuçta, tam anlamıyla yapmak istediğim bu değildir, birazcık benzeridir. Birkaç sene sonra filmi yeniden izlediğimde yıkılırım. Kendi kendime ne kadar uyuşuk ve affedilmez beceriksizliklerle dolu bir film çektiğim konusunda söylenirim. Şüphesiz içlerinde yeterince iyi bulduklarım da olur, bazıları belli bir güzelliğe sahiptir; ama bunları nasıl başardığımı anlamış değilim. Gerçekten de yorucu! Daha önce söylendiği gibi, filmlerini geriye dönüp bir daha seyretmek her zaman için öğretici bir deneyimdir. Aydınlık bir zihinle bakıldığında hangi belirli noktalara dayanıldığı da ortaya çıkar. İlk filmlerden sonra, sinematografik dilin hangi kurnazlıklara başvurduğunun farkına varılır. Filmleri yeniden izlerken tüm ortak noktaların, bilinçsiz ama sistemlice nasıl yerleştirildikleri de anlaşılır. Geriye dönüp baktığımda, her zaman yanımda olmayan bir babayla büyümüş olmamın sonucu olsa gerek, herhalde çocukluğumdan kalma, kadınlara nazaran erkekler üzerinde daha fazla eleştirel bir bakışa sahip oluş saplantımın farkına varırım. Dekorlar değişir, karakterler de; ama aynı yeraltı temaları geri gelir. Her yeni film projesini diğerlerinden farklı kılmak için ne yaparsam yapayım, aslında tüm yaşamıma ait tek bir filmi yeniden çekip durmakta olduğumu hissederim.

ev eğlencesi

- Meg Ryan filmografisi
- "Chinatown"
- İnternette adresler
- Yeni DVD'ler
- Kitaplar
- Televizyonda seçme filmler

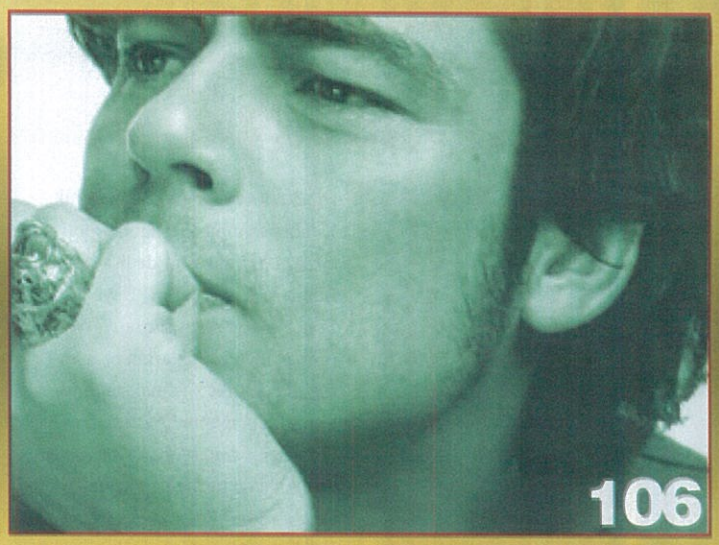

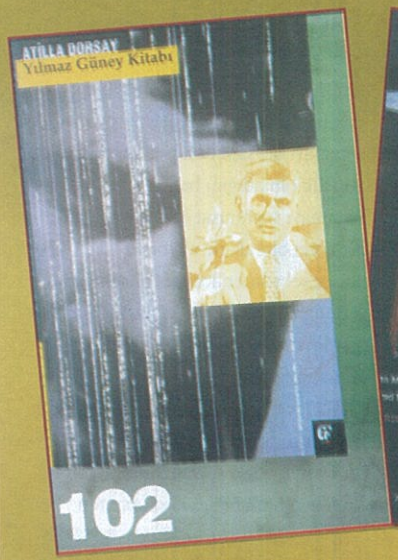

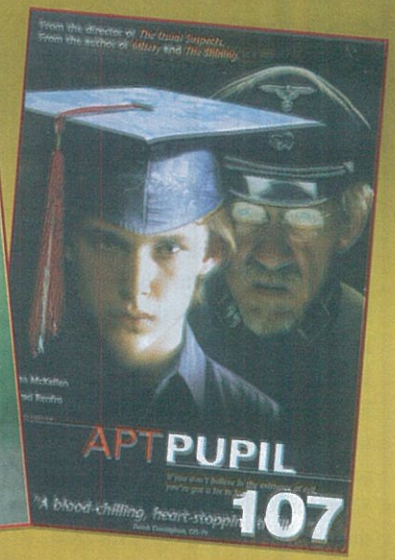

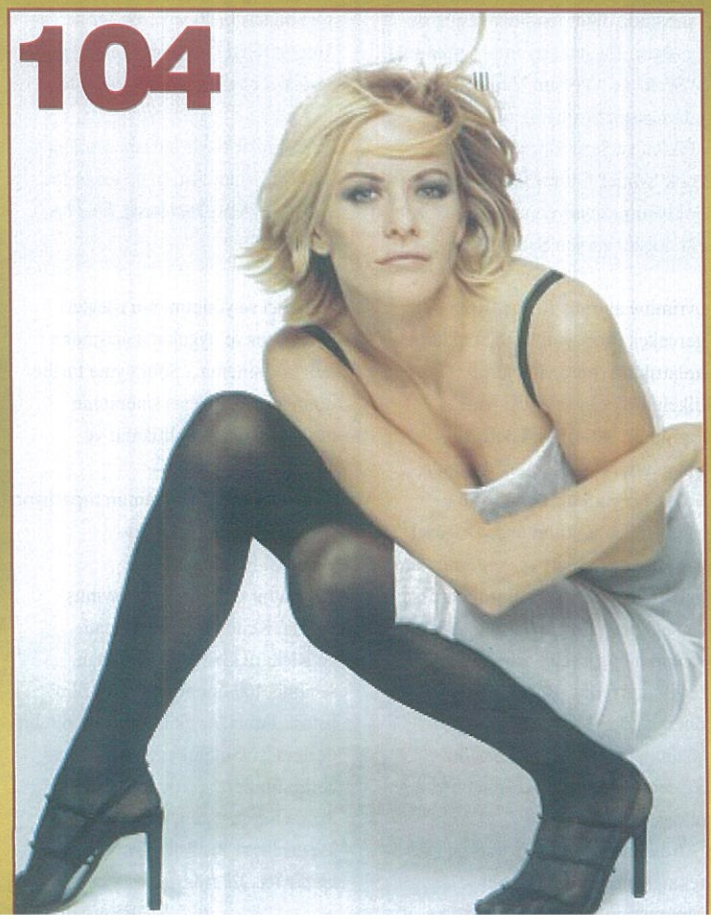

Kitap

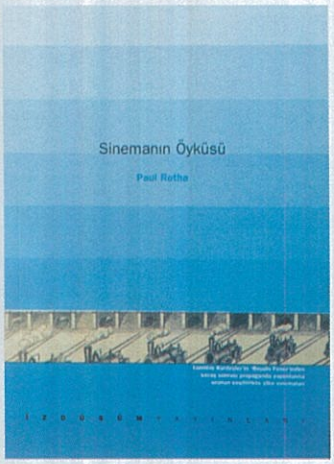

KELİMELERLE BEYAZ PERDE

Özgün adı "The Film Till Now" olan kitap, 1928 yılında sinema dünyasına adım atarak dönemin en büyük İngiliz film stüdyosunun sanat bölümünde asistanlık yapan, ancak buradaki yaratıcılık olanaklarının noksanlığını eleştirdiği için birkaç gün içinde kapı dışarı edilen Paul Rotha'nın filmler üzerine yazı yazmaya yönelmesiyle ortaya çıktı.
Kitabın önemi, daha sonra belgesel film yönetmenliği de yapan Rotha'nın sinemanın her evresinde çalışmış bir araştırmacı olması, yani sinemanın içinden gelmesi. Henüz böyle bir kavram yokken altı ay boyunca belgesel film yöntemi üzerine çalışması, film yapım çalışmalarına katılması, 1937 - 38 yıllarında New York'ta Film Kütüphanesi'nde tüm eski filmleri seyretmesi...
Rotha, genel değerlendirmelerin bulunduğu ilk bölümlerde filmin teknik, ticari ve bir ifade aracı olarak gelişimini, sinema türlerini anlatıyor. Sinemanın tarihsel gelişimini ise ülke sinemalarını geniş biçimde aktararak ele alıyor. Tabii özellikle de Amerikan sineması üzerinde duruyor. Çünkü "ABD Hükümeti Amerikan filmlerinin denizaşırı ülkelerdeki egemenliğini çok önemsemektedir. Bu, Hükümet Bakanları ağzından yapılan açıklamalarda, belirgin olarak görülmektedir."
Daha sonra Sovyet, Alman, Fransız, İngiliz sinemaları ve diğer ülke sinemalarını anlatıyor Rotha. Sinema tarihinin kilometre taşlarını oluşturan yapımları önem nedenleri ve teknik özellikleri ile aktararak. Kitabın sonuna 82'si Hollywood çıkışlı 190 filmlik bir de liste eklemiş. Lumiere Kardeşler'in "Büyülü Fener"inden savaş sonrası propaganda yapımlarına uzanan çeşitlilikte ülke sinemalarının yer aldığı "Sinemanın Öyküsü" tam anlamıyla bir başvuru kaynağı.
Özellikle de tarihe ilgi duyanlar için...

Sinemanın Öyküsü, Paul Rotha, Çev: İbrahim Şener, İzdüşüm Yay., 305 sayfa.

BELGESEL SİNEMA

Bu kitabı da "Sinemanın Öyküsü"ndeki kuramsal tartışma ve düşüncelerdeki boşluğu doldurmak için yazmış Rotha. "Sinemanın sınıflandırılmasının yanısıra, onun daha ayrıntılı bir şekilde işlenmesi gereklidir" diye düşünüyor.
Rotha bu kitapla bizim "belgesel" olarak adlandırdığımız filmlerin yapımının belli bir yöntemi üzerinde toplumsal ve ekonomik temeller oluşturmayı amaçlıyor. Çünkü ona göre politik uyuşmazlık ve sosyal çözülmelerin önüne geçmenin bir yolu da budur.
Onun için "Belgesel Sinema"nın yalnızca sinema uygulayıcıları ya da sinemayı bir sanat olarak görenlere yönelik olmadığını belirtiyor. Sinemayı toplumsal etkinliğin güçlü bir aracı olarak ele alıyor ve "belgesel yöntemlerini, eğlenceden çok, daha önemli amaçlara sahip bir girişim olarak" işliyor.
Kitabın ilk bölümü yine bir "sinemaya giriş" mahiyetinde. Bu bölümün "Sinemanın Öyküsü"nün bir özeti olduğu söylenebilir.
İkinci bölümü belgesel sinemanın

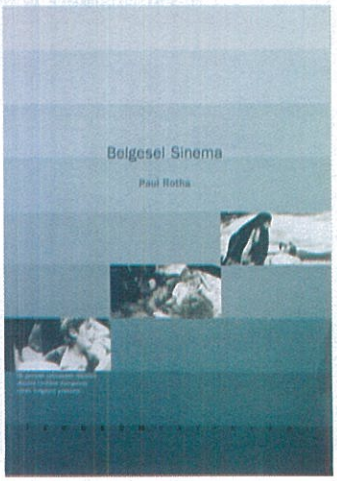

evrimine ayırmış Rotha. Romantik, gerçekçi, propaganda geleneklerini anlattıktan sonra yine farklı ülkelerde belgesel sinemanın gelişimini aktarıyor. "Belgesel Sinemanın Bazı İlkeleri" başlıklı üçüncü bölüm bir manifesto niteliğinde: "Günümüzde belgesel yapımlardaki amaç ve yöntemin önde gelen sert eleştirisi, onların gereksiz yapaylığıdır. Belgeseller belli iyi tanımlanmış niteliklere sahip olunan bir film türüdür. Belgesellerin en önemli görevi içinde toplumsal çözümlemeler barındırmasıdır. Yönetmenin bakış açısının bu yönde olması gerekmektedir."
Dördüncü bölümde artık iyice tekniğe giriyor ve belgesel yapımını anlatıyor Rotha. Yapımcı ve yönetmenin işlevleri; görsel, ses ve uygulama açısından belgesel sinema... Sonra yine tarihe dönüyor ve belgesel sinemanın nereye gittiğini, politikalar ve amaçları sorguluyor.
Son bölümde ise meramını toparlıyor yazar: 1939'dan İtibaren Belgesel Film.
Kitaba bir de ek bölüm koymuş Rotha. Kendisi, Sincler Road ve Richard Griffith tarafından seçilmiş 100 önemli belgesel film listesi. İkinci bir ek ise çevirmenin bir derlemesi: Sinema tarihine damga vuran filmler.
Siz de bir ek yapın, okuyun.

Belgesel Sinema, Paul Rotha, Çev: İbrahim Şener, İzdüşüm Yay., 320 sayfa.

KÜRŞAT OĞUZ

ROTASI

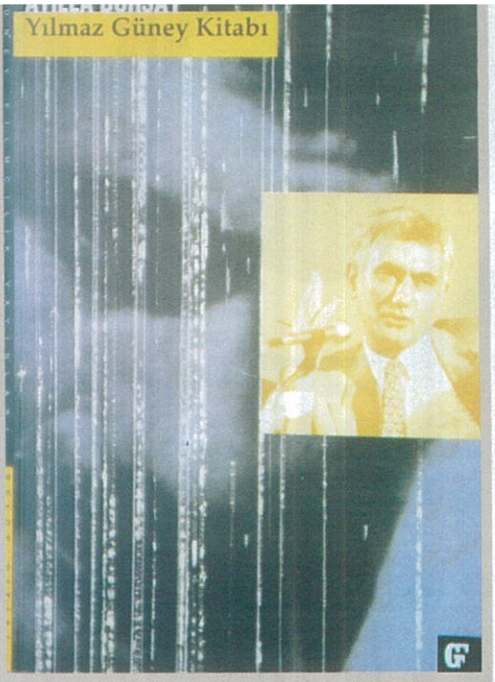

Son baskısı 1988'de yapılan kitabını genişleterek tekrar yayımlayan Atilla Dorsay daha önce Güney'in sanat hayatının izdüşümlerini anlatmıştı. Bu kitaba ise altı ay önce yaşanan Yılmaz Güney tartışmasının geniş bir özetini de ekledi.
Aslında kamuoyunun gündemine bir "ölüm tehdidi"yle geldi kitap. Altı ay önce yaşanan Yılmaz Güney tartışması, Yunanlı yönetmen Costa Gavras'ın, Yılmaz Güney'in hayatını konu alan bir film yapacağı haberi üzerine başlamıştı. Bunun üzerine bazı köşe yazılarında "Güney'in sanıldığı gibi büyük bir sinemacı ve düşünce adamı değil, 'kadın döven katil bir adam' olduğu" yazıldı. Sonunda pekçok kişi bu tartışmaya karıştı ve Dorsay da bu tartışmayı kitabına ekleme ihtiyacı duydu.
Dorsay kitabında, bu tartışma sırasında ölüm tehdidi aldığını da yazıyor. Bir televizyon programında, "Sürü" ve "Yol"un Yılmaz Güney damgasını taşıdığını, onların Zeki Ökten ve Şerif Gören filmlerinden çok Yılmaz Güney filmleri olduğunu söyleyen yazar ertesi gün kendisini arayan Şerif Gören tarafından "ölüm tehdidi" aldığını belirtiyor.
1998'deki baskının üzerinden 12 yıl geçtikten sonra kitabına beş yeni bölüm eklemiş Dorsay. "Allah'tan Yılmaz Güney'le ilişkili olarak hep tuttuğum bir arşiv, hep sakladığım belgeler vardı. Böylece, kitabın son basımı olan 1988'den beri Yılmaz Güney'le ilişkili başlıca gelişmeleri çeşitli yazılar, gazete haberleri, dergi kampanyaları, söyleşi ve yorumlarla birlikte veren bir belge-kitap niteliği ilkinin devamına gelip yerleşiyor ve olayı günümüze dek taşıyor."
Tartışmalar böyle sürerse yeni bir Yılmaz Güney Kitabı da yakındır...

Yılmaz Güney Kitabı, Atilla Dorsay, Güney Yay., 615 sayfa.

Duman'la bir konser gecesi beraber terledik

Çizgiroman fanatiklerine müjde, X-Men'lersonunda beyazperdede

Sevdiğiniz radyo DJ'lerini sizin için biraraya getirdik

Aslı, Koray ve Serkan'la rock geyiğini harmanladık

Brat Pitt, Snatch'te yine kasık dekoltesi yapıyor!

She+He, bu ay herkesin kafasına jöle sürüyor

HEARST

Filmografi

Meg Ryan

19 Kasım 1961'de ABD'nin Connecticut eyaletinde gözlerini açan Margaret Mary Emily Anne Hyra -Meg Ryan- henüz 15 yaşındayken annesi ile babası boşandı. Bu tarihten 3 yıl sonra Bethel Lisesi'ni bitiren Ryan mezuniyet gecesinin de güzellik kraliçesi seçildi. Okulu bitirdikten sonra New York'a taşındı ve New York Üniversitesi'nde gazetecilik okumaya başladı. Gelgelelim, okumak için daha fazla paraya ihtiyaç duyuyordu; bunun üzerine "Meg Ryan" ismiyle oyunculuğa doğru yön almaya karar verdi. İlk sinemasal deneyimini George Cukor'un son filmi olan "Rich And Famous"ta Candice Bergen'in kızını canlandırarak edindi. Bundan sonra şansı yaver gitti ve bizde de bir dönem oynayan "As The World Turns-Dünya Döndükçe" isimli pembe dizide 2 yıl boyunca Betsy karakterini oynadı. İlerleyen yıllarda "One Of The Boys" (ki iptal edildi, gösterilmedi) ve "Wildside" gibi TV dizilerinde yeraldı. Sinemadaki ilk büyük çıkışını bugünün yıldızlarının birçoğuna deyim yerindeyse sınıf atlatan Tony Scott filmi "Top Gun"da ölen bir pilotu canlandıran Anthony Edwards'ın karısını oynayarak gerçekleştirdi. Yıl 1986'ydı ve bu rol Meg Ryan isminin Spielberg tarafından farkedilmesine yol açtı. Böylece Spielberg'in yapımcılığında, Joe Dante'nin yönetiminde çekilen ve televizyonlarımızda sıkça gösterilen "Innerspace-İçimde Biri Var"da Dennis Quaid ve Martin Short'la birlikte sahne paylaşıyordu. Quaid'le 1988'de çekilen "D.O.A." isimli filmin yeniden çevriminde yine birlikteydi ve bu ikili 1991 yılının Sevgililer Günü'nde evlendi. 1989 tarihli Rob Reiner filmi "When Harry Met Sally"de elde ettiği başarı ise belki de Meg Ryan'ın bugüne kadarki en büyük başarısıdır. Bunun sebeplerinden biri, başrolünü Billy Crystal'la paylaştığı bu romantik komedinin gösterime girdiği yıl tüm dünyada çok popüler olmasıydı, kuşkusuz. Fakat belki bundan da önemlisi Ryan'ın bir restoranda yaptığı sahte orgazm taklidiydi. Bu, Meg Ryan'ın kariyerinde sinemaseverlerce en fazla anımsanan sahne olma özelliğini korumaktadır. Sözkonusu rolden sonra kariyerindeki romantik komedilerin sayısı da arttı. Tom Hanks'le birlikte oynadığı "Joe Versus the Volcano"da üç ayrı kadına hayat verdi. 1991'de Oliver Stone ona "The Doors"ta Jim Morrison'ın karısı rolünü emanet etti. 1993'te yine Tom Hanks'le birlikte sıradışı bir romantik komedi olan "Sleepless In Seattle-Sevginin Bağladıkları"nda yeraldı ve o sene Altın Küre'ye aday oldu. Bir sonraki yıl Andy Garcia'yla yan yana oynadıkları "When A Man Loves A Woman-Erkek Severse"deki alkolik, sorumsuz, pespaye kadın rolüyle o güne kadarki imajını yıkar gibi oldu. Tabii bu "Bayan Romantik Komedi" imgesi kolay yıkılacak gibi görünmüyordu; nitekim yıkılmadı da... Çünkü daha sonraki yıllarda da romantik komedilerde izledik Meg Ryan'ı: Tim Robbins ile geçtiğimiz günlerde yitirdiğimiz Walter Matthau'nun yeraldığı "I.Q." ve Kevin Kline ile Jean Reno'lu "French Kiss-Fransız Öpücüğü" hep romantik ve komik filmlerdi. Bunlardan sonra "Courage Under Fire-Ateş Altında Cesaret" ve "Restoration" gibi "daha ciddi" filmlerde de oynamasına rağmen Meg Ryan'ın ismi hep romantik komedilerle özdeşleşmeye başladı: "Addicted To Love", "City Of Angels-Melekler Şehri" ve "You've Got Mail-Mesajınız Var" onun son dönemlerde boy gösterdiği romantik komediler oldular. Bu filmlerle film başına aldığı ücreti de giderek artırdı Ryan; "Melekler Şehri"nden 8.5 milyon dolar, "Mesajınız Var"dan da 10.5 milyon dolar aldı. Önümüzdeki aylarda bizde de gösterime gireceğini umduğumuz, Russell Crowe'le birlikte oynadığı "Proof Of Life" isimli filmden de 15 milyon dolar aldı, duyduğumuza göre. Meg Ryan ve ondan olan tek oğluyla birlikte geride bıraktığımız yaza kadar beraber olan Dennis Quaid geçtiğimiz Temmuz ayında eşinden ayrıldı. Mavi gözlü, sarışın ve sevimli yıldızın şu sıralar Russell Crowe'la birlikte olduğu söyleniyor.

Dennis Quaid'den ayrıldı.

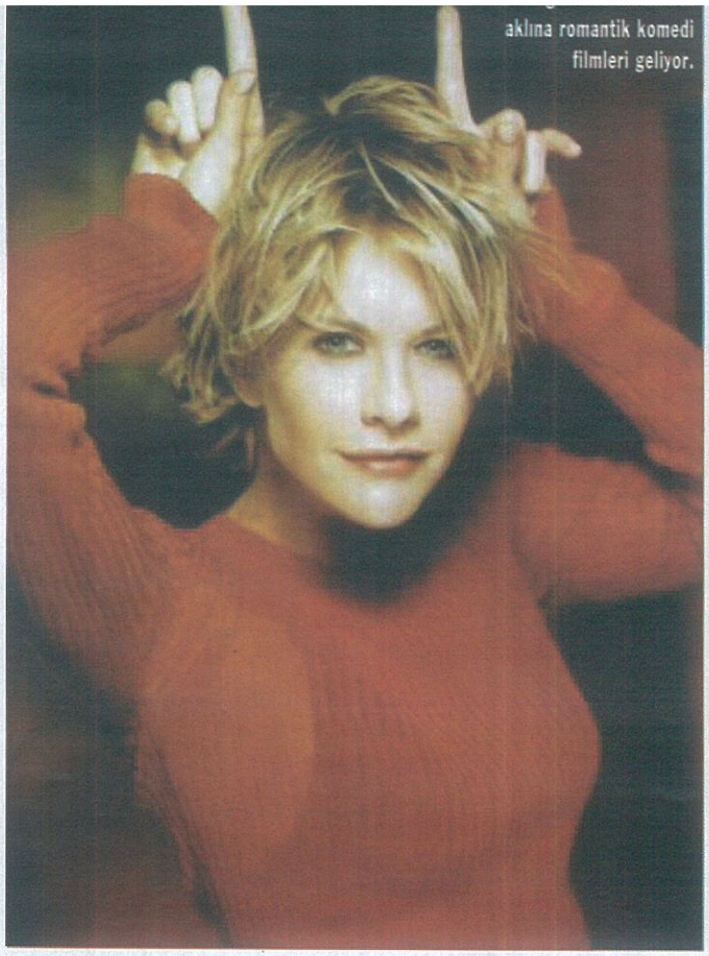

aklına romantik komedi filmleri geliyor.

1981	RICH AND FAMOUS
1983	AMITYVILLE 3-D
1986	TOP GUN
1986	ARMED AND DANGEROUS
1987	INNERSPACE (İÇİMDE BİRİ VAR)
1988	D.O.A.
1988	PROMISED LAND
1988	THE PRESIDIO
1989	WHEN HARRY MET SALLY (HARRY SALLY İLE TANIŞINCA)
1990	JOE VERSUS THE VOLCANO
1991	THE DOORS
1992	PRELUDE TO A KISS
1993	SLEEPLESS IN SEATTLE (SEVGİNİN BAĞLADIKLARI)
1993	FLESH AND BONE
1994	WHEN A MAN LOVES A WOMAN (ERKEK SEVERSE)
1994	I.Q. (AŞK VE ZEKA)
1995	FRENCH KISS (FRANSIZ ÖPÜCÜĞÜ)
1995	RESTORATION
1996	COURAGE UNDER FIRE (ATEŞ ALTINDA CESARET)
1997	ADDICTED TO LOVE
1998	CITY OF ANGELS (MELEKLER ŞEHRİ)
1998	HURLYBURLY
1998	YOU'VE GOT MAIL (MESAJINIZ VAR)
2000	HANGING UP
2000	PROOF OF LIFE

Klasik Sahne

Chinatown

Yönetmen Roman Polanski ve senaryo yazarı Robert Towne, "Chinatown"un (1974) hem senaryo çalışmaları hem de çekimleri sırasında sıkça tartışmışlardı. Bu arada, tam sekiz hafta boyunca, ikisi de oturup hikaye üzerinde defalarca oynamıştı. Polanski, diyalogları ve hikayenin bazı parçalarını değiştirmek isterken, Towne senaryonun olduğu gibi kalması gerektiğini savunuyordu. Ancak tüm bu zıt düşüncelerine ve yaklaşımlarının farklılığına rağmen birlikte çalıştılar ve ortaya 70'lerde dönüm noktası olarak kabul edilen bir film çıktı. Film, 1930'lu yıllarda Los Angeles'a suyu getirecek yatırımları da içeren bir şehir gelişim planı etrafında döner. Şehir mühendisi Hollis Mulwray ölü bulununca, karısı (Faye Dunaway) olayı araştırması için özel detektif Jake Gittes (Jack Nicholson) ile anlaşır. Böylece Jake, mühendisin ölümünü araştırırken gerçek pisliği ortaya çıkarmaya başlar. Burada, Bayan Mulwray'in babası, Noah Cross (John Huston) olay hakkında neler bildiğini öğrenmek için Gittes'i evine öğle yemeğine davet eder ve ondan kendisi için bir iş yapmasını ister.

NOAH CROSS: Kötü bir ününüz olması hoşuma gidiyor Bay Gits.
JACK GITTES: Teşekkür ederim.
CROSS: Eğer bir banka yöneticisi olsaydınız, bu ün pek işinize yaramazdı. Fakat sizin mesleğinizde bu hayranlık uyandıran bir şey. Ayrıca reklam yapmanın iyi bir yolu.
GITTES: Bana bir zararı yok. *(Tabağındaki balığa bakar.)*
CROSS: Kızım gibi bir müşteri tarafından tercih edilmenizin sebebi de bu.
GITTES: Büyük ihtimalle.
CROSS: Hala onun için çalışıyor olmanıza şaşırdığımı söylemeliyim. Eğer kızım kendine yeni bir koca bulmadıysa tabii...
GITTES: Hayır. Son kocasının öldürüldüğüne inanıyor.
CROSS: Böyle bir kanıya nereden varmış?
GITTES: Sanırım buna ben sebep oldum. *(İkisi de balığa bakarlar.)*
CROSS: Umarım bu sizin için sorun olmaz. Balığın kafasıyla beraber servis edilmesi gerektiğini düşünüyorum.
GITTES: Tavuğu da böyle servis etmediğiniz sürece bir sorun yok.
CROSS: Peki, polis ne diyor?
GITTES: Bir kaza olduğunu söylüyorlar.
CROSS: Olayı kim araştırıyor?
GITTES: Lou Escobar. Bir teğmen.
CROSS: Onu tanıyor musunuz?
GITTES: Evet.
CROSS: Nereden?
GITTES: Chinatown'da beraber çalışırdık.
CROSS: Onun becerikli birisi olduğunu söyleyebilir misiniz?
GITTES: Çok.
CROSS: Dürüst?
GITTES: Oldukça. Tabii o da hepimizin geçtiği yollardan geçmek zorunda.
CROSS: Tabii ki. Ama olayı yüzüne gözüne bulaştırdığını düşünmeniz için herhangi bir sebep yok, öyle değil mi?
GITTES: Hiç yok.
CROSS: Bu çok kötü.
GITTES: Çok mu kötü?
CROSS: Evet. Beni rahatsız ediyor. Kızımı kazıkladığınızı düşünüyorum. Ondan ne kadar alıyorsunuz?
GITTES: Her zamanki ücretim, eğer bir sonuca ulaşırsam artı biraz daha.
CROSS: Onunla yatıyor musunuz? Hadi Bay Gits. Bunu hatırlamak için düşünmeniz gerekmiyor, öyle değil mi?
GITTES: *(Gitmek üzere ayağa kalkar.)* Eğer bu soruya bir cevap istiyorsanız, görevi adamlarımdan birine vereceğim. İyi akşamlar.
CROSS: Bay Gits—
GITTES: Git-tes.
CROSS: Gittes. Kocasını daha yeni kaybetmiş, ruhsal olarak rahatsız bir kadınla uğraşıyorsunuz. Ondan yararlanılmasını istemiyorum. Oturun.
GITTES: Ne için?
CROSS: Neyle karşı karşıya olduğunuzu bildiğinizi zannedebilirsiniz. Ama inanın bana, bilmiyorsunuz. *(Gittes gülümser.)* Bu neden komik?
GITTES: Bu, Chinatown'daki bölge savcısının bana söylediği şey de ondan.
CROSS: Öyle mi? Haklı mıydı? Benim hakkımda tam olarak neler biliyorsunuz? Oturun.
GITTES: Özetle, zengin olduğunuzu ve adınızın gazetelerde görünmesini istemeyecek kadar saygın olduğunuzu.
CROSS: Tabii ki saygınım. Çünkü yaşlıyım. Politikacılar, çirkin binalar ve fahişelerin hepsi, yeterince uzun bir süre var olurlarsa saygınlık kazanırlar. Eğer Hollis'in kızarkadaşını bulursan, sana ücretinin iki katını, yani 10.000 dolar öderim.
GITTES: Kızarkadaşı mı?
CROSS: Ortadan kayboldu, öyle değil mi?
GITTES: Evet.
CROSS: Onunla konuşmak faydalı olmaz mıydı?
GITTES: Belki.
CROSS: Eğer Mulwray öldürüldüyse, onu son görenlerden biri kızarkadaşı olmalı.
GITTES: Mulwray'i en son ne zaman gördünüz?
CROSS: *(At sırtında giden adamları izler.)* Şerifin altın takımı. Bir avuç aptal. Burada alıştırma yapmalarına izin veriyorum.
GITTES: Öyle mi? Mulwray'i en son ne zaman gördüğünüzü hatırlıyor musunuz?
CROSS: İnsan benim yaşıma gelince, unutmaya başlıyor...
GITTES: 5 gün önce, Pig 'n' Whistle'ın dışında tartıştınız. Eğer hatırlamanıza yardımcı olacaksa fotoğrafları ofisimde. Tartışmanızın sebebi neydi?
CROSS: Kızım.
GITTES: Yani?
CROSS: Sadece kızı bulun Bay Gits. Hollis'in ondan hoşlandığını biliyorum. Elimden gelirse kıza yardım etmek isterim.

"Film noir" (kara film) geleneğinden yola çıkan bir başyapıt.

Sine Net

sinema.birnumara.com.tr

Lights! Camera! Action! The Movies

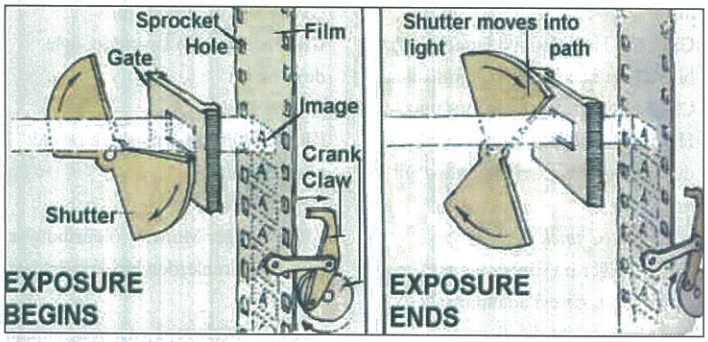

IŞIKLAR! KAMERA! AKSİYON!

Son derece eğitici, öğretici, eğlenceli ve ilginç bir siteyle karşı karşıyayız. "Bilgi anahtarsa bizler çilingiriz" düsturunu benimseyen Robinson Research'ün hazırladığı bu site, "motion pictures", yani hareketli resimler üzerine her yerde kolay kolay bulamayacağınız ilginç bir enformasyon kaynağı olarak göze çarpıyor. Bir filmin pozlanmasından tutun da perdeye yansıtılırken projeksiyon makinesinden ne gibi aşamalardan geçtiğini teknik ayrıntılarıyla öğrenebiliyorsunuz. Öte yandan, sinema alanındaki ünlü şahsiyetler hakkında da bilgiler mevcut. Bing Crosby veya Fransızların Hitchcock'u olarak addedilen Henri-Georges Clouzot'yu daha yakından tanıyabilirsiniz, örneğin. Ayrıca, sitede ilginç bilgilere rastlamak da olası. Örneğin bir uçakta gösterilen ilk filmin hangisi olduğunu ya da Thomas Edison tarafından çekilen sinema tarihinin ilk sekansını (ki bu sekans Edison'un asistanının hapşırmasından ibarettir) bulabilirsiniz. Uzun lafın kısası, yeni güncellenmiş, içerisinde sinema tarihiyle ilgili bilgilere de rastlayabileceğiniz bir adres sunuyorum sizlere.

Sinema tarihinin ilk sekansı: Edison, hapşıran asistanını filme alıyor.

Griffith'in sinema tarihinde kilometretaşı olan ilk filmi: "Bir Ulusun Doğuşu"...

Yararlanabilirsiniz!
http://www.robinsonresearch.com/MOVIES/index.htm

OLAĞAN BİR ŞÜPHELİ: BENICIO DEL TORO

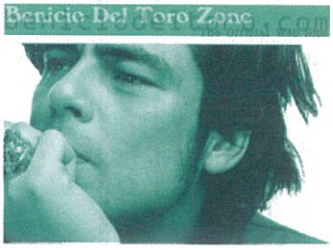

Bu ay gösterime girecek olan Guy Ritchie filmi "Snatch"te yan rollerden birinde izleyeceğimiz Benicio Del Toro'yu ilkin hepimiz "Olağan Şüpheliler"deki Fenster karakteriyle keşfettik, tanıdık. (Gerçi, sevenleri o filmde onun aramızdan biraz erken ayrıldığını düşündüler...) Her neyse, "Olağan Şüpheliler"in ardından, "The Fan", "Basquiat", "Fear And Loathing In Las Vegas" gibi filmleriyle ona karşı hayranlığımız giderek arttı. '80'lerin sonlarında başladığı sinema kariyerine doludizgin devam ediyor. Aşağıdaki adresi tıkladığınızda karşınıza Del Toro'nun resmi sitesi çıkacak. Aranızda onu keşfetmiş olanlar varsa bu siteyi mutlaka ziyaret etmeliler. Onu önümüzdeki aylarda "Olağan Şüpheliler"in senaryo yazarı Christopher McQuarrie'nin ilk yönetmenlik denemesinde Ryan Phillippe, James Caan ve Juliette Lewis'e karşı oynarken; Steven Soderbergh'in yeni filmi "Traffic"te ve Sean Penn'in henüz tamamlanmayan üçüncü yönetmenlik çalışması "The Pledge"de izleyeceğiz. Tabii, umarız bu filmlerin hepsi ülkemiz sinemalarında gösterime girer ve bizler de ona doyarız.
http://www.beniciodeltoro.com/

SENARYO YAZANLAR İŞBAŞINA

Creative Script Services
A Script Management Company

Bize sık sık yazdıkları senaryoları gönderen ve bunları nasıl değerlendireceğini soran okuyucularımız var. Bu konuda ne yazık ki onlara pek yardımcı olamıyoruz. Zira bizim yönetmenlerimiz öyle herkesten senaryo almazlar! E, tabii yurtdışındaki yapımcı ve yönetmenlere ulaşmak da pek kolay değil. Aslında, net'te bu konuyla ilgili pek çok adres var. Bu sitelerde çeşitli senaryo hizmetleri sunuluyor. Aşağıda gördüğünüz adres de bu ajanslardan bir tanesine ait. Creative Script Services (CSS) adındaki bu senaryo ajansı yetenekli senaryo yazarlarının ürünlerini değerlendiriyor. Bu şirket Hollywood'daki yönetmen, yapımcı ve stüdyolara 15 yıldır senaryo tedarik eden bir şirket. Yaptığı şey ise henüz okunmamış, keşfedilmemiş bir senaryonun beyazperdeye yansımasını sağlamak. Eğer iyi derecede İngilizce biliyorsanız ve iyi de bir senaryonuz varsa önce siteyi ayrıntılı olarak bir dolaşın. Dilerseniz daha sonra da bu ajansla temasa geçin. Çünkü yarının ne getireceği hiç belli olmaz!
http://www.thescript.com/homepage.html

BURÇİN S. YALÇIN
burcthecritic@hotmail.com

Sine DVD

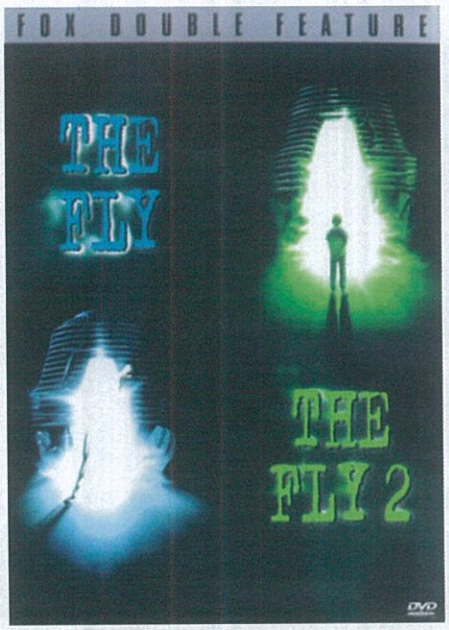

Cronenberg'in kaldığı yerden devam ediyor. Başrolünde bu kez Eric Stoltz'u göreceğimiz bu devam filmi -tabii ki- ilkine göre daha az beğenilmişti. İkinci filmin senaryo yazarları Frank Darabont ve gerilim filmlerinin usta yazarı, geçtiğimiz aylarda seyrettiğimiz "Pitch Black-Derin Karanlık"ı da yazan Jim Wheat.
Özellikle "Hollow Man" hâlâ vizyondayken bu çılgın bilimadamı macerasına dalmanız belki de sizin için daha hayırlı olur!

THE FLY-THE FLY II/David Cronenberg-Chris Walas/1986-1989/175 dk./$17.49

Seth Brundle başarılı ve sıradışı deneylere girişen bir bilimadamıdır. Üzerinde çalıştığı deney madde transferidir. Önce nesneleri bir yerden başka bir yere "taşıyan" Brundle sonunda deneyi kendi üzerinde gerçekleştirmeye karar verir. Fakat tam kendisini "ışınlama" kabinlerinden diğerine "taşırken" kabinlerden birine bir sinek girer. Brundle bu "kaza"nın sonucunda giderek çılgınlaşacak, kontrolünü kaybedecek, dev bir sineğe dönüşerek bilhassa kızarkadaşı için tehlike arzetmeye başlayacaktır.
"Videodrome", "Dead Ringers", "Crash" ve "eXistenZ" gibi daima sinema izleyicilerinin gözlerini faltaşı gibi açacak yapıtlar üreten David Cronenberg, "The Fly-Sinek"le kimilerince beyazperde tarihinin en iyi bilimkurgu-gerilim filmlerinden birine imza atıyor. Brundle'ı canlandıran Jeff Goldblum ve onun sevgilisi olmasının yanısıra araştırmacı bir gazeteci de olan Veronica'yı canlandıran Geena Davis dört dörtlük performanslar sergiliyor. Cronenberg'in filmde bir jinekolog olarak göründüğünü de son bir not olarak eklemeliyim.
Üç yıl sonra "Sinek"in devamını yazan Chris Walas ise hikayeye

APT PUPIL/Bryan Singer/1998/112 dk./$21.21

Yönetmen Bryan Singer, "Olağan Şüpheliler"den sonra edindiği hayran kitlesini 3 yıl bekletti ve bu sürenin sonunda "Apt Pupil"le izleyicisini selamladı. Singer son filmi "X-Men"le bu yıl sinema salonlarımızda büyük çapta bir fırtına estirmeye hazırlanırken, ben sizlere onun ne yazık ki bizde gösterime girmeyen sözkonusu üçüncü filmini salık veriyorum. Singer'ın Stephen King'in bir öyküsünden uyarladığı "Apt Pupil" adındaki bu gerilimde Todd Bowden adındaki bir genç, karşı komşusunun eski bir Nazi subayı olmasından kuşkulanıp önce onu ihbar etmekle tehdit ediyor. Ama sonra da Nazi kamplarında neler olduğunu "ayrıntılı olarak" anlatması halinde ihbar

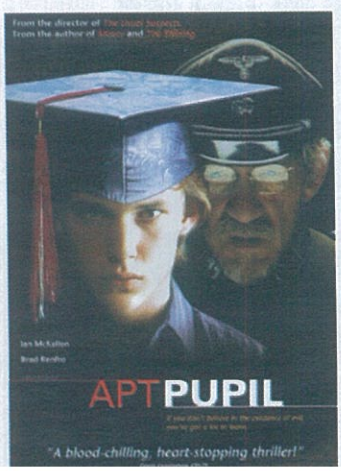

etmeyeceğini söylüyor...
Aralarındaki ilişki zaman geçtikçe sıcak bir dostluğa dönüşmek yerine düşmanlığa doğru ilerlemeye başlıyor.
Brad Renfro, Joshua Jackson gibi son dönemlerin genç oyuncularına yılların tecrubesi Ian McKellen eşlik ediyor. David Schwimmer'ı da okul müdürünü canlandırırken seyretme imkanı bulacaksınız.
"Olağan Şüpheliler"i en kötü ihtimalle bu yaz Beyoğlu Sineması'nda izlediğinizi varsayarak diyorum ki "X-Men" de vizyondayken "Apt Pupil"i tedarik edin ve böylece Singer'ın 4 filminin 3'ünü peşpeşe izlemiş olma fırsatını kendinize yaratın.

HOOK/Steven Spielberg/1991/142 dk./$21.21

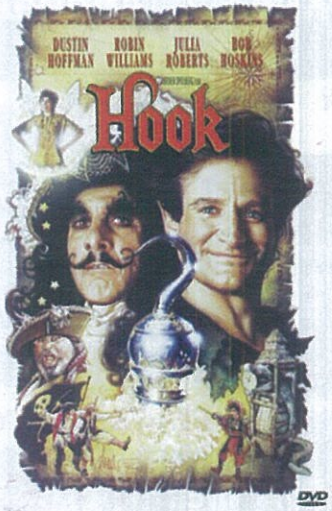

Kimilerince Spielberg'in en kötü filmlerinden biri olarak kabul edilegelen "Hook", ne olursa olsun, ustanın yine kişisel takıntılarını (çocukluk, aile, sadakat, masallar vs.) anlattığı bir yapıt. Klasik Peter Pan öyküsüne kendince bir yorum getiren ve bu uçan kahramanı bir yetişkin olarak önümüze süren Spielberg yine görsel olarak muhteşem bir filme imza atıyor. Eğer fantastik bir aile macerasına dalma niyetiyseniz "Hook" sizin bu ihtiyacınızı fazlasıyla giderecektir. Dustin Hoffman, Robin Williams, Julia Roberts, Bob Hoskins ve Maggie Smith'in başrol oyuncuları olarak salındıkları filmde bir de sürpriz isim, Phil Collins kısa bir rolde huzurlarımıza çıkıyor. Eğer çocukken seyrettiğiniz Peter Pan versiyonlarına bir de "yetişkin gözüyle"

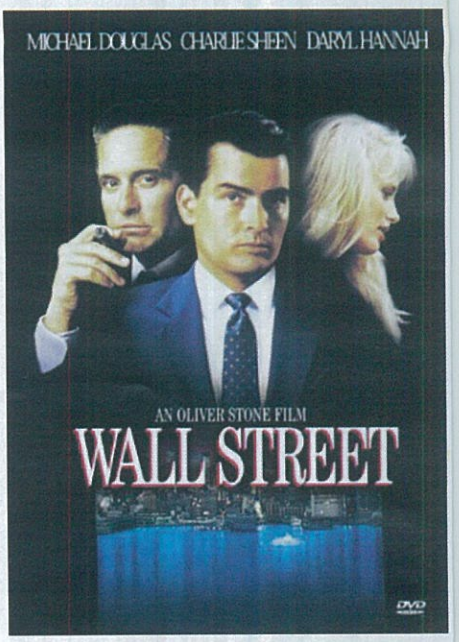

bakmak ister ve Kaptan Kanca, Tinkerbell ve kayıp çocukları bir kez daha anmak isterseniz bu filmi sizlere tavsiye edebilirim. Filmin durdurak bilmeyen müzikleri ise elbette ki emektar John Williams'a ait.

WALL STREET/Oliver Stone/1987/125 dk./$20.99

Bud Fox, Wall Steet'te her zaman zirveye çıkma tutkusu olan genç bir broker'dır. Gün boyu işiyle meşgulken bir yandan da son derece güçlü, başarılı, fakat acımasız olan Gordon Gekko isimli bir broker'la tanışmanın yollarını arar. Bir süre sonra Gekko'yla tanışır ve ona amacını belirtir. Gekko ona "Hırs iyidir" düsturunu öğretir. Böylece ikisi birlikte çalışmaya başlar. Kısa sürede zirveye doğru yol alan Fox, yuppie ideolojisinin kirli anlaşmalarla ve kolay para, kolay kadın, kolay yaşam dolu dünyasına adım atar. Tabii burası aynı zamanda kurtlar sofrasıdır da.
Oliver Stone yine öfkeli, gene etrafı taşlıyor ve bizleri paranın merhametsiz dünyasına sokuyor. Charlie Sheen, Michael Douglas, Daryl Hannah, Martin Sheen ve James Spader gibi yetenekli oyuncuların peşisıra sahne aldığı çok başarılı bir film "Wall Street". Kim ne derse desin, Stone'un filmografisinin nadide parçalarından.

BURÇİN S. YALÇIN

Not: Yukarıdaki filmleri www.amazon.com adresinden temin edebilirsiniz.

Türkiye'de dergiciliğin öncüsü 1 Numara Hearst, bir ilke daha imza atıyor!

KUPONLU ABONELİK!

Adresim değişti, hala geçen ayki dergim gelmedi, promosyonunu çalmışlar gibi sorunlar artık bitti! *Kuponlu Abonelik* dönemi başladı.

Kuponlu Abonelik nedir?

Herhangi bir 1 Numara Hearst dergisine abone olduğunuzda size verilecek kuponlarla her ay istediğiniz bayiden abone olduğunuz dergiyi sorunsuz alma sistemidir.

Kuponlu Abonelik sisteminin avantajları nelerdir?

- *1 yıl boyunca dergiye gelecek zamlardan etkilenmeyeceksiniz.*
- *Dergilerinizi zamanında okuyacaksınız.*
- *Derginizin kaybolması ya da gecikmesi gibi sorununuz olmayacak.*
- *Abone olduğunuzda seçmekte zorlanacağınız birbirinden değerli hediyelerden biri sizin olacak.*
- *Hediyesiz seçenekte bile 2 ay bedava abonelik kazanacaksınız!*
- *Türkiye'de ilk defa uygulanan bir sistemin ilk üyeleri olacaksınız!*

Hangi dergilere abone olabilirsiniz?

H Hediyeli seçenek fiyatı — 2 2 ay indirimli hediyesiz seçenek fiyatı

2 44.000.000TL
H 52.000.000TL
Haftalık

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 18.000.000TL
H 21.600.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL
2 Aylık

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 20.000.000TL
H 24.000.000TL

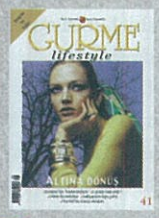

2 22.500.000TL
H 27.000.000TL

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

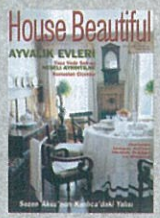

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 44.000.000TL
H 52.000.000TL
Haftalık

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 36.000.000TL
H 41.600.000TL
Haftalık

2 25.000.000TL
H 30.000.000TL

2 30.000.000TL
H 35.000.000TL
Haftalık

2 20.000.000TL
H 24.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 15.000.000TL
H 18.000.000TL

2 10.000.000TL
H 10.500.000TL
2 Aylık

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 17.500.000TL
H 21.000.000TL

2 12.500.000TL
H 15.000.000TL

Kaçırmayın!

Bir daha böyle bir kampanya yakalayabilme şansınız olmayabilir. Türkiyenin en iyi dergilerinden birine abone olun %333 kazanın!

Nasıl mı?

Örneğin en az **18 milyon lira** vererek bir dergiye abone olup, **60 milyon lira** değerinde Intertoy'dan Playskool Bebefon'u hediye olarak seçebilirsiniz!

Sadece bu mu, 49 adet birbirinden güzel ve değerli başka hediye seçenekleri de var... Haydi, hem derginizi, hem hediyenizi seçin.

Hemen abone olun, fırsatı kaçırmayın!

Ayrıntılar için derginizle birlikte verilen
Abone 2001 kampanyası ekine bakınız ya da
Abone ve Okur Hizmetlerini arayınız: [0212] 315 30 63 / 315 30 87

1 NUMARA 1N HEARST

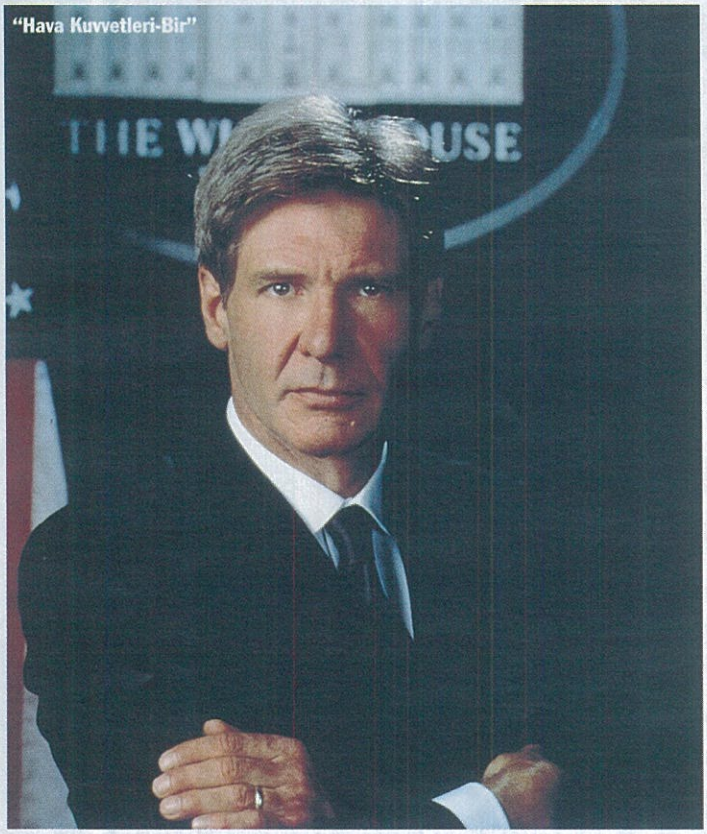
"Hava Kuvvetleri-Bir"

Hava Kuvvetleri-Bir
Air Force One

ABD Başkanı James Marshall ve ailesinin bindiği Hava Kuvvetleri-Bir uçağı, bir grup terörist tarafından kaçırılır. ABD hükümeti, başkanın hayatını riske atmamak için operasyon düzenleyemeyince, ailesini ve diğer rehineleri kurtarmak başkana düşer. En son "Kusursuz Fırtına" (The Perfect Storm) adlı filmiyle sinemalarımıza konuk olan yönetmen Wolfgang Petersen, yüksek tempolu bu gerilimde yine başarılı. 1997 yapımı filmde Harrison Ford, Gary Oldman ve Glenn Close gibi dev isimler başrollerde...
CINE5

Yetenekli Bay Ripley
The Talented Mr. Ripley

9 Oscar'lı "İngiliz Hasta" (The English Patient, 1996) ile adını duyuran İngiliz yönetmen Anthony Minghella'dan, sezonun en beğenilen ve üzerinde en çok konuşulan filmi. Rastlantılar sonucu kendini İtalya'da zengin bir adamın oğlunun yanında bulan Tom Ripley'in hem dramatik hem de gerilimli öyküsünü anlatan 1999 yapımı film, Patricia Highsmith'in romanından uyarlanmış. Konusu 1950'lerde geçen bu çarpıcı yapıtta Matt Damon, Gwyneth Paltrow ve Jude Law başrolleri paylaşıyor. Kaçırmayın!
DigiTurk-MovieMax

Avanak Ajan
Austin Powers: The Spy Who Shagged Me

İlkinin gördüğü ilgi üzerine çekilen ve en az ilki kadar beğeni kazanan, çılgın bir komedi. İlk filmde Dr. Evil'ın peşinden '60'lı yıllardan günümüze gelen "Ajanlar Kralı", bu filmde yine Dr. Evil'la uğraşıyor. Ajan filmlerinin çılgın bir parodisi olan "Avanak Ajan"da (1999) Mike Myers'a Heather Graham ve Elizabeth Hurley eşlik ediyor. Yönetmen Jay Roach...
DigiTurk-Vizyon

Joe Black
Meet Joe Black

Tanrı tarafından William adında yaşlı bir adamın canını alması için görevlendirilen ölüm meleği Joe Black, William'ın güzel kızı Susan'a aşık olunca... 3 saate yakın süresi ve güzel öyküyü ne yazık ki heba eden "Joe Black" (1998), başroldeki dev oyuncularıyla dikkat çekiyor. Brad Pitt, Anthony Hopkins ve duru güzelliğiyle Claire Forlani, tüm çabalarına karşın filmi sıkıcılıktan kurtaramıyorlar. Yine de görmeyenlere önerilir.
CINE5

Stanley Kubrick'ten
Full Metal Jacket

MovieMax'te geçen ay başlayan Stanley Kubrick toplu gösterisi, "Lolita", "2001: Uzay Macerası", "Otomatik Portakal", "Barry Lyndon" ve "Cinnet" filmlerinin tekrar gösterimleriyle birlikte "Full Metal Jacket"la (1987) devam ediyor. Matthew Modine ile Adam Baldwin'in başrolde oldukları yapıt, sinemalarımıza 10 yıllık bir gecikmeyle gelmişti. Vietnam üzerine çekilen filmlerin en çarpıcı ve eleştirel örneklerinden...
DigiTurk-MovieMax

Halloween 7: Korku Bayramı
Halloween H20: Twenty Years Later

Serinin 1978'de çekilen ilk filmi, hem Jamie Lee Curtis'i korku filmlerinin kraliçesi yapmış, hem de sinemada korku türünde yeni bir çığır açmıştı. 20 yıl aradan sonra çekilen bu en yeni devam filminde Laurie bir kez daha manyak katil kardeşi Michael Myers'la yüz yüze geliyor. Steve Miner'ın 1998'de çektiği filmde Jamie Lee Curtis'e Adam Arkin eşlik ediyor.
DigiTurk-MovieMax

Güle Güle

11 yıl aradan sonra setlere dönen Zeki Ökten'in çektiği "Güle Güle" Festivali'nde En İyi Film, Yardımcı Erkek Oyuncu (Şükran Güngör, Eşref Kolçak) ve Senaryo (Fatih Altınöz) ödüllerini kazandı. Türk sinema tarihinde en çok iş yapan 3. film olan yapıt, bir grup yaşlı insanın dostluk, aşk, dayanışma, fedakarlık ve hüzün üzerine kurulu arkadaşlık ilişkisini anlatıyor. Metin Akpınar, Zeki Alasya, Yıldız Kenter, Sevda Ferdağ, filmin artı referansları...
CINE5

Gerçek Efsaneler
Urban Legend

Şehirde gençlerin birbirlerini korkutmak için anlattıkları, dehşet verici efsaneler gerçeğe dönüşürse... Son dönemde "Çığlık" (Scream) filmleriyle birlikte yeniden canlanan "gençlerin kan-revan içinde, vahşi bir biçimde öldürüldüğü filmler" modasına yeni bir örnek. Benzerlerinden farkı yok ama izleyenlere bol bol heyecan vaat ediyor. Jamie Blanks'ın yönettiği 1998 yapımı filmde Jared Leto ve Alicia Witt oynuyor. **DigiTurk-MovieMax**

Ran

Kurosawa'nın kariyerinde bir başyapıt olan 1985 tarihli film, Shakespeare'in ünlü "Kral Lear"ının eski Japonya'ya uyarlanmış hali. İktidarı büyük oğluna veren hükümdarın, diğer oğulları arasında çıkan anlaşmazlığı ve savaşı anlatan yapım, tablo güzelliğindeki savaş sahneleriyle de izleyeni büyülüyor. Sadece kostümlerinin hazırlanması için üç yıl uğraşılan film, sinema sanatının yetkin örneklerinden...
Kanal E

"Joe Black"

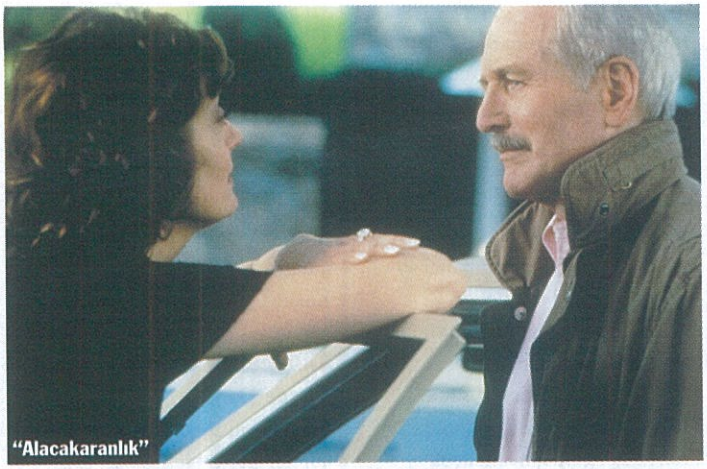
"Alacakaranlık"

Alacakaranlık
Twilight

Başrollerini Paul Newman, Susan Sarandon ve Gene Hackman'ın paylaştıkları "Alacakaranlık" (1998), günümüz Los Angeles'ının şantaj, cinayet, seks ve ahlaki çöküntülerle bezeli portresini çizen, gerilim yüklü bir polisiye. Aksiyon sahnesi içermeyen ve ağır bir tempoda ilerleyen film, daha çok oyuncularından güç alıyor. Yönetmen Robert Benton...CINE5

Ağustosta Rapsodi
Rhapsody in August

Yaz tatillerini büyükannelerinin yanında geçirmeye gelen dört çocuk ve yaşlı kadının 1945'te atılan atom bombasıyla ilgili anıları... Japon yönetmen Akira Kurosawa'nın minör filmlerinden olan 1991 tarihli filmde Richard Gere de oynuyor.

Paylaşılamayan Tutkular
Hilary and Jackie

Hem festivalde hem de sinemalarımızda gösterilmiş, kuvvetli bir biyografi. Ünlü İngiliz çellist Jacqueline Du Pre ile ablası Hilary'nin rekabet üzerine kurulu öyküsünü iki farklı açıdan yansıtan 1998 yapımı filmi Anand Tucker yönetmiş. Başrollerdeki Emily Watson ve Rachel Griffiths performanslarıyla Oscar'a aday gösterilmişlerdi.
DigiTurk-MovieMax

Müfettiş Gadget
Inspector Gadget

Aynı adlı çizgi diziden uyarlanan, hem çocuklara hem de büyüklere seslenen, çizgi roman tadında, fantastik bir komedi. Kaza sonucu yarı insan yarı makine haline gelen güvenlik görevlisi John'un, hain Sanford'la mücadelesi. David Kellogg'un 1999 tarihli filminde Matthew Broderick ile Rupert Everett başrollerde... Önemsiz ama eğlendirici...
DigiTurk-Vizyon

Şark Ekspresinde Cinayet
Murder on the Orient Express

Agatha Christie'nin romanlarından yapılan en başarılı uyarlama. 1934'te İstanbul'dan yola çıkan Şark Ekspresi'nde işlenen cinayeti aydınlatmaya çalışan Hercule Poirot'nun zekice iz sürüşüne tanıklık edeceğimiz 1974 yapımı filmin yönetmeni Sidney Lumet. Başrolleri ise Albert Finney, Ingrid Bergman, Sean Connery, Anthony Perkins ve Jacqueline Bisset gibi ünlüler paylaşıyor. Kanal E

Suç Kapanı
Body Count

Bir sanat galerisini soymaya kalkan ama başları derde giren bir grup hırsızın sürprizlerle dolu öyküsü geri dönüşlerle anlatılıyor. Son dönem aksiyon sinemasının farklı örneklerinden olan "Suç Kapanı"nda (1998) David Caruso ve Linda Fiorentino başrollerde...
Kanal 7

İNGİLİZ SİNEMASININ DORUKLARI

Sinema Büyüsü

Atilla Dorsay ve Alin Taşçıyan'ın sundukları programda Kasım ayı boyunca "İngiliz Sinemasının Dorukları" sayılan beş film gösteriliyor. İlk haftanın filmi, sinema tarihinin belki de en romantik ve dokunaklı filmi olan ve günümüz filmleriyle çok rahat rekabet edecek yapıya sahip "Kısa Buluşma" (The Brief Encounter, 1945). Noel Coward'ın eserinden uyarlanan siyah beyaz film, 2. Dünya Savaşı fonunda yaşanan yasak bir aşkı perdeye getiriyor. Orta yaşta, orta sınıfa mensup bir kadın ve erkeğin her perşembe günü gizlice buluşup herkesten gizli yaşadıkları aşkı anlatan bu minör başyapıtı David Lean (Kwai Köprüsü, Arabistanlı Lawrence, Doktor Jivago, İrlandalı Kız) yönetmiş. Rachmaninoff'un 2 No'lu Piyano Konçertosu'nun da ayrı bir hüzün kattığı filmde Celia Johnson ve Trevor Howard başrollerde... İkinci haftanın filmi "Kırmızı Pabuçlar" (The Red Shoes, 1948). Eşsiz Technicolor renklerle süslü bu dramatik müzikali Emeric Pressburger ve Michael Powell birlikte yönetmişler. Genç bir balerinin aşk ve başarı arasında yaşadığı ikilemi perdeye taşıyan yapıtta Anton Walbrook ve Moira Shearer oynuyor. Üçüncü sırada bir felaket filmi var; "Titanik Faciası" (A Night To Remember, 1958). Walter Lord'un romanından uyarlanan filmi Roy Ward Baker yönetmiş. İlk seferinde binlerce yolcusuyla birlikte batan ünlü Titanik gemisinde yaşananları anlatan siyah beyaz film, elbette Oscar rekortmeni yeni "Titanic"le boy ölçüşecek yapıda değil. Ancak gerek Kenneth More, Honor Blackman gibi ustalardan oluşan geniş kadrosu, gerekse o döneme göre hayli etkileyici olmayı başaran özel efektleriyle izlenmeyi hak ediyor. Dördüncü sırada, her sinemaseverin mutlaka görmesi gereken, sadece spor filmleri alanında değil, tüm sinema tarihinin en iyi filmleri arasında gösterilen "Sporcunun Hayatı" (This Sporting Life, 1963) yer alıyor. Lindsay Anderson'ın çektiği, Richard Harris ve Rachel Roberts'ın oynadıkları siyah beyaz film, spora gönül veren bir madencinin sorunlarını yansıtıyor. '60'lı yıllar İngiliz sinemasının en çok ses getiren filmi... Son haftanın filmiyse "Dört Nikah Bir Cenaze" (Four Weddings and a Funeral, 1994). Arkadaşlarının düğünlerine katılan ama kendisi bir türlü evlenmeyen Charles ile, bir düğünde tanışıp aşık olduğu Carrie'nin bir araya gelememe öyküsünü son derece esprili bir dille anlatan komediyi Mike Newell yönetmiş. Ülkemiz hariç(!) tüm dünyada gişe rekorları kıran, modern komediye taze bir soluk getiren filmde Hugh Grant ve Andie MacDowell'ı izliyoruz.
Her Perşembe TRT 2

The Hit

"Benim Güzel Çamaşırhanem", "Tehlikeli İlişkiler" gibi yapıtlarıyla tanıdığımız Stephen Frears'ın yönettiği, modern bir kara-film örneği. Kiralık katillerle karşı karşıya kalan bir grup adamın başından geçenleri anlatan 1984 yapımı filmde Terence Stamp, John Hurt ve Tim Roth oynuyor.
Kanal E

Bay ve Bayan Bridge
Mr. & Mrs. Bridge

Evan S. Connell'ın romanından yapılan çok başarılı bir uyarlama. '30'lu ve '40'lı yıllarda Kansas City'de yaşayan orta sınıfa mensup bir ailenin öyküsünü anlatan 1990 yapımı filmi, edebiyat uyarlamalarının üstadı James Ivory yönetmiş. Joanne Woodward ve eşi Paul Newman'ın rol aldıkları film, Newman'ında kariyerindeki zirvelerden...
Kanal E

B. Monkey

"Postacı" (Il Postino, 1994) filmiyle tanıdığımız Michael Radford'un yönettiği, erotizm soslu bir gerilim. Barda karşılaştığı hırsız kız yüzünden sakin hayatı bir anda altüst olan anaokulu öğretmeninin hikayesini anlatan "B. Monkey"de (1998), İtalyan yönetmen Dario

TELEVİZYON
Ayın Filmleri

"Zor Hedef Fare"

Argento'nun kızı Asia Argento ile Rupert Everett oynuyor.
DigiTurk-MovieMax

Zor Hedef Fare
Mouse Hunt

Babalarının ölümü üzerine Ernie ve Lars Smuntz adlı iki kardeş, kendilerine eski bir evin miras kaldığını öğrenirler. Mimari şaheseri olan evi restore edip elden çıkarmayı tasarlarken, karşılarına başa bela minik bir fare çıkar. Gore Verbinski'nin yönettiği 1997 yapımı filmde Nathan Lane ve Maury Chaykin oynuyor. Özel efektlere dikkat! **Kanal 7**

Öğrenci
Apt Pupil

'90'ların en iyi filmlerinden "Olağan Şüpheliler"i (The Usual Suspects, 1994) yaratan, en son şu sıralar sinemalarımıza gelen, yılın gişe rekortmeni filmi "X-Men"le yeni bir olaya imzasını atan Bryan Singer'ın bir önceki yapıtı. Nazi olduğundan kuşkulandığı adama şantaj yapan bir öğrencinin gerilimli hikayesini konu alan 1998 tarihli yapıtta Ian McKellen ve Brad Renfro oynuyor.
DigiTurk-Vizyon

Mutluluk
Happiness

Bu yılki İstanbul Film Festivali'nde gösterilen ama ne yazık ki sinemalarımıza uğramayan bir bağımsız sinema örneği. Todd Solondz'un aykırı bir öyküyü, aykırı bir anlatımla perdeye taşıdığı "Mutluluk" (1998), 30 yaşındaki Joy ve çevresindeki insanların iki yüzlü hayatlarını yansıtıyor. Jane Adams ve Lara Flynn Boyle başrollerde...
DigiTurk-MovieMax

One True Thing

Pulitzer ödüllü yazar Anna Quindlen'in romanından uyarlanan 1998 yapımı film, hasta annesine bakmak için babaevine geri dönen genç bir kadının dramını yansıtıyor. Adından sıkça söz edilmesine karşın sinemalarımıza gelmeyen, Carl Franklin imzalı bu etkileyici filmde Meryl Streep, Renee Zellweger ve William Hurt'ü izliyoruz.
CINE5

Mirka

Kuşlarla arası iyi olan Mirka adlı çocuğun gelişiyle birlikte hayatları değişen insanların hikayesi. Ocak 2001'de sinemalarımızda gösterime girmesi planlanan ama son anda vazgeçilen, yepyeni, sımsıcak bir Avrupa filmi. Rachid Benhadj'ın yönettiği 1999 tarihli filmde Vanessa Redgrave ve Gerard Depardieu oynuyor.
DigiTurk-MovieMax

Üçüncü Mucize
The Third Miracle

Olağanüstü olayların yanı sıra kendi inançlarını da sorgulayan rahibin hikayesi. "Gizli Bahçe" (The Secret Garden), "Tutkunun Şairleri" (Total Eclipse), "Kadınsı Duygular" (Washington Square) gibi dokunaklı yapıtlarıyla tanınan kadın yönetmen Agnieszka başrolleri Ed Harris ve Anne Heche'e vermiş.
DigiTurk-MovieMax

Kıyamet
Apocalypse Now

Joseph Conrad'ın romanından 40 milyon dolarlık bir bütçeyle sinemaya uyarlanan, Vietnam Savaşı üzerine yapılmış en iyi filmlerden biri. (Tesadüf, "Full Metal Jacket" da bu ay ekranda...) Francis Ford Coppola'nın çok önem verdiği ve tam bir başyapıt olarak ortaya çıkardığı, ne var ki seyirciden pek ilgi görmeyen "Kıyamet"te (1979) başrolleri Marlon Brando, Martin Sheen, Robert Duvall ve gencecik bir Laurence Fishburne paylaşıyor. İki dalda Oscar alan film, daha önce TGRT'de 1 saate yakın kesilerek gösterilmişti. Bu 2,5 saatlik filmi Kanal E'de bütün olarak izleyebileceğiz. **Kanal E**

Sokaktakiler
The Outsiders

Ayın bir başka Coppola filmi. Gençlerden oluşan bir çetenin hikayesini anlatan film, halen gençlerin beğeniyle izleyebilecekleri tarzda bir yapım. S.E. Hinton'ın romanından uyarlanan filmin ardından Coppola, yine aynı yazarın "Siyam Balığı" adlı eserini de filme almıştı. 1983 yapımı "Sokaktakiler"de Matt Dillon, Ralph Macchio ve Tom Cruise oynuyor.
Kanal E

Büyük Lebowski
The Big Lebowski

Yakında son filmleri "O Brother Where Are Thou" ile sinemalarımıza konuk olacak Coen İsim benzerliği sonucu kendini inanılmaz bir belanın ortasında bulan Jeff Lebowski'nin başından geçenleri anlatan 1998 yapımı filmi Jeff Bridges, John Goodman, Steve Buscemi ve John Turturro alıp götürüyorlar.
Kanal 7

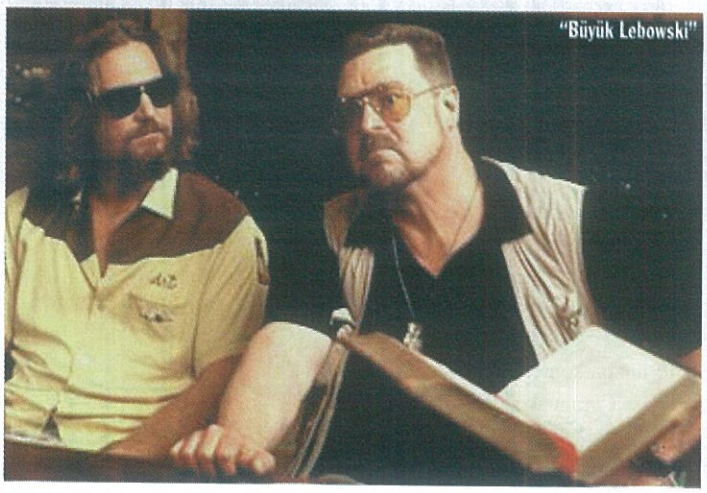
"Büyük Lebowski"

Akbabanın Üç Günü
Three Days of the Condor

Çalıştığı ofisteki herkesin katliama kurban gitmesi üzerine kendini, bilinmeyen güç odaklarından kaçarken bulan CIA mensubunun nefes kesen macerası. James Grady'nin romanından uyarlanan 1975 yapımı filmde Robert Redford'a, fotoğrafçı rolünde Faye Dunaway eşlik ediyor. Yönetmen Sydney Pollack... **Kanal E**

Dick

Başrollerini Kirsten Dunst ile Michelle Williams'ın paylaştıkları 1999 yapımı bir komedi. Şu sıralar DVD piyasasında da ilgi gören Andrew Fleming imzalı film, Watergate skandalı öncesinde geçiyor. Dönemin ABD Başkanı Nixon'la tanışan iki genç kız, köpek gezdirmek isterken tarihin akışını değiştiriyor...
DigiTurk-MovieMax

Kalifornia

En son sinemalarda "60 Saniye" (Gone in 60 Seconds, 2000) adlı ikinci filmini izlediğimiz Dominic Sena'nın geniş yankılar uyandıran ilk filmi. Seri katillerin zihin yapılarını araştıran gazeteci Brian ile fotoğrafçı kız arkadaşı Carrie, California'ya doğru araştırma için yola çıkarlar. Ancak arabalarına aldıkları Early ve kız arkadaşının ne denli tehlikeli olduklarından

"Mezarını Derin Kaz"

habersizdirler. Brad Pitt, David Duchovny ve Juliette Lewis'in başrolleri paylaştıkları film, anbean artan gerilimiyle izlenmeyi hak ediyor. TV8

İhtiras Balığı
Passion Fish

Kaza sonucu sakat kalan bir TV yıldızı ile onun bakımını üstlenen zenci kadın arasındaki dostluk ilişkisi. John Sayles'in yönettiği 1992 yapımı filmde Mary McDonnell, Alfre Woodard ve Angela Bassett unutulmaz oyunlar sergiliyorlar.
DigiTurk-MovieMax 2

Vukovar
Vukovar Poste Restante

Tuna Nehri'nin Hırvat tarafında yer alan küçük bir şehir olan Vukovar'da, 1989'da geçen film, komünizmin çöküşünden sonra yaşananları konu alıyor. Yugoslavya'yı parçalanmaya götüren olaylar dizisini biri Hırvat diğeri Sırp iki aşığın gözünden aktaran "Vukovar"ı (1994) Boro Draskovic yönetmiş. **Kanal 7**

Karanlığın Ordusu
Army of Darkness - Evil Dead 3

Sam Raimi'nin 1983'te çektiği ve korku filmleri arasında bir "kült" olarak yerini alan "Şeytanın Ölüsü" (Evil Dead) filmlerinin üçüncü halkası. 1993 yapımı filmi yine Sam Raimi çekmiş. Bruce Campbell ve Embeth Davidtz'in oynadığı bu korku filminde kahramanımız Ash, Ortaçağ'a dönerek şeytanın ölüler ordusuyla savaşıyor.
DigiTurk-MovieMax

Mezarını Derin Kaz
Shallow Grave

"Trainspotting"le asıl patlamasını bir yıl sonra gerçekleştirecek olan Danny Boyle'un küçük bir bütçeyle kotarıp, İngiliz sinemasına yeni bir soluk getirdiği ünlü filmi. Alex, David ve Juliet adlı üç oda arkadaşının kendilerine yeni bir ev arkadaşı arayıp bulmalarıyla başlayan gerilim yüklü olayları anlatan 1994 yapımı filmde Kerry Fox, Christopher Eccleston ve Ewan McGregor oynuyor.
Kanal 7

Karışık İlişkiler
Things To Do in Denver When You're Dead

Kirli işlerden uzak durmaya çalışan bir gangster, eski patronunu kıramayınca başını belaya sokar. Son yılların en özgün ve etkileyici filmleri arasında yer alan 1995 yapımı filmde Andy Garcia, Christopher Lloyd, Steve Buscemi, Gabrielle Anwar gibi starlar rol alıyor. Yönetmen Gary Fleder...
DigiTurk-MovieMax 2

Hilekarlar
Swimming with Sharks - The Buddy Factor

Okuldan mezun olduktan sonra Hollywood'da kendine yer edinmeye çalışan Guy, yapımcı Buddy Ackerman'ın yanında işe başlar. Ancak bu kompleksli ve şımarık adam kendisine hayatı zindan edince Guy, Buddy'yi kaçırır ve işkenceye başlar. Hollywood'a dair enfes bir kara mizah örneği olan "Hilekarlar"ı George Huang yönetmiş, oyuncular Kevin Spacey ve Frank Whaley... **Kanal 7**

Yılbaşı Tatili
Home for the Holidays

Şükran Günü'nü ailesiyle geçirmek üzere yola çıkan Claudia'nın burada yaşadığı acı-tatlı olaylar... Jodie Foster'ın "Küçük Adam"dan (Little Man Tate) sonraki 2. yönetmenlik denemesi olan "Yılbaşı Tatili" (1995), beklenmedik derecede sıcak, zevkle izlenen duygusal bir komedi. Holly Hunter, Robert Downey Jr. ve Anne Bancroft, filmde tüm hünerlerini sergiliyor. **Kanal 7**

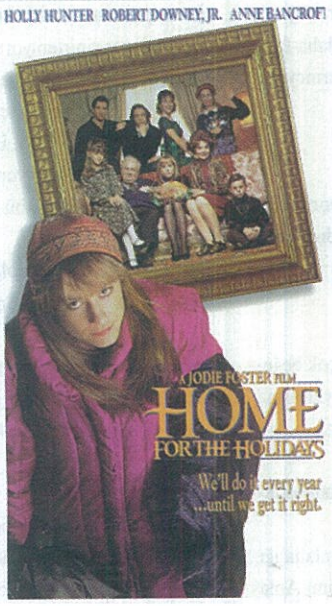

Köpeklerin Günü
Dog Day Afternoon

Erkek sevgilisinin cinsiyet değiştirme ameliyatı için banka soymaya kalkan Sonny'nin gerçek öyküsü. Sidney Lumet ustanın 1975'te çektiği bu unutulmaz modern klasikte Al Pacino tek başına hayatının oyunlarından birini sergiliyor. Temposu ve anlatımıyla seyirciyi sarıp sarmalayan, gerçek bir başyapıt.
DigiTurk-MovieMax 2

JOHN CASSAVETES

Oyuncu-yönetmen John Cassavetes, 5 filmlik bir toplu gösteriyle karşımızda... İzleyeceğimiz ilk film, 1960 yapımı "Gölgeler" (Shadows). Cazcı Hugh ve onun kardeşlerinin hikayesini anlatan bu siyah beyaz filmde Hugh Hurd ve Lelia Goldoni oynuyor. Sırada Cassavetes'in ilk "independent" filmi olan "Yüzler" (Faces, 1968) yer alıyor. 14 yıllık evli Richard ve Maria çiftinin çevresinde gelişen siyah beyaz filmde John Marley ve Cassavetes'in eşi Gena Rowlands oynuyor. Üçüncü sırada "Etki Altındaki Bir Kadın" (A Woman Under the Influence, 1974) var. Orta yaşlarda, sinir krizinin eşiğine gelmiş yalnız bir ev kadını ile onu anlamaktan uzak işçi kocasının dramını yansıtan filmde Gena Rowlands ve Peter Falk müthiş performanslar sergiliyorlar. Sırada "The Killing of a Chinese Bookie" (1976) var. Gece kulübünde eğlendikten sonra cebinde para olmadığını fark eden ve tuhaf bir anlaşma yapmak zorunda kalan bir adamın öyküsü bu... Başrollerde Ben Gazzara ve Jean-Pierre Cassel oynuyor. Gösterinin son filmi "Açılış Gecesi" (Opening Night, 1977). Broadway'de oyunu sergilenmeye başlanan bir sanatçının hayranının açılış gecesi kazada ölmesi üzerine yaşananları anlatan filmde Gena Rowlands ve John Cassavetes oynuyor.
Kanal E

Melda Arat

Televizyon dizilerinden hatırladığımız genç oyuncu şu sıralar "Abuzer Kadayıf"ın Belin'i, "Oyunbozan"ın da Semiha'sı olarak, sinema salonlarında karşımıza çıkıyor. Antalya Film Festivali'nde yakaladığımız aktris bu ayki Sinema Çıkışı'nın konuğu.

En sevdiğiniz oyuncular. Hem Türk sinemasında hem de dünya sinemasında...
Eskilerden Filiz Akın'ı beğeniyorum, Zuhal Olcay'ı beğeniyorum. Erkek oyunculardan Tarık Akan'ı severim, çocukluğumdan beri. Ama tabii Şener Şen'in özellikle oyunculuğunu çok beğeniyorum. Dünyadan da Mel Gibson'ı çok beğeniyorum. Çok hoşuma gidiyor filmleri. Meg Ryan'ı çok sempatik buluyorum.

En sevdiğiniz yönetmenler?
Türkiye'de çok var. İsim vermek istemiyorum. Çok da değerli yönetmenlerle çalışma şansına sahip oldum. Mesela Tunç Başaran'la, Nesli Çölgeçen'le bu iki filmimde... Daha önce sinema filmlerinde oynamamıştım. Daha çok dizilerde oynuyorum. Sinema tabii bambaşka bir şey; çok keyif aldım. Çekimi, yönetmenleri her bakımdan çok güzel.

En sevdiğiniz, gönlünüzü kaptırarak izlediğiniz filmler?
"Schindler'in Listesi"ni çok severek izlemiştim. Yeni filmlerden "Vatansever"i çok beğendim, çok keyifli buldum. Bizde de çok güzel filmler var. Mesela ben "Arabesk"i çok sevmiştim.

Peki hiç bir filmin yarısından çıktığınız oldu mu bugüne kadar?
Çok oldu. Uyuyakaldığım bile oldu. İzlemiş olmak için, bile bile gittiğim bazı filmler oluyor. Onlarda sıkılıyorum tahmin ettiğim gibi. Uyuyakalıyorum ya da sıkılıp çıkıyorum, nefes alamıyorum artık, daha fazla dayanamıyorum, çıkıyorum. Ama isim vermeyeceğim.

Son aldığınız albüm?
Son aldığım albüm... Ya, o kadar çok alıyorum ki! Ama mesela yeni aldığım albümlerden Candan Erçetin'in "Elbette"sini seviyorum.

Çocukluk kahramanınız var mıydı?
Ben çocukluğumdan beri hep Mel Gibson'ı çok beğeniyorum. Vardır ya böyle işte odanızın duvarlarına resimlerini asarsınız. Ben onu çok seviyorum.

Yalnızlığı mı seversiniz daha ziyade, yoksa kalabalıkları mı?
Yalnızlığı, yalnız kalmayı çok severim; ama kalabalığı da, arkadaşlarımla birlikte olmayı çok severim. Ama

genel olarak yalnızlığı daha çok tercih ediyorum.

"Oyunbozan"da da işlenen bir temaydı: kadere mi inanırsınız, yoksa tesadüflere mi?
Kadere inanırım.

Peki kızınca somurtan tiplerden misinizdir, yoksa bağıran çağıran, ortalığı kırıp döken biri misiniz?
Ben çok zor sinirleniyorum. Senede bir iki kere sinirlenirim gerçek anlamda. Şahsıma yönelik, özellikle bana yapılmış kasti birşey olmadığı sürece öyle kolay kolay sinirlenmiyorum. Bağırıp çağırmam. Yok. Ama dediğim gibi şahsıma yönelik özellikle yapılan bir durum varsa o zaman tabii yapmam gerekeni yaparım.

Sabah kalktığınızda yaptığınız ilk iş ne olur?
Dişlerimi fırçalarım, hemen.

Peki akşamlarınız nasıl geçer genellikle?
Akşamları ya sinemaya gidiyorum ya da arkadaşlarımla birlikte oluyorum, kitap okuyorum tabii yatmadan önce.

Son okuduğunuz kitabı öğrenebilir miyim?
Birkaç kitabı birarada okuyorum. Şu anda, uzun zamandır okuyamadığım bir kitap vardı, Orhan Pamuk'un "Kara Kitap"ı. Onu okuyorum.

En çok korktuğunuz şey nedir?
Çok sevdiğim insanların ölümü olabilir. Yani ölümden çok korkuyorum. Sevdiğim insanları kaybetmekten çok korkuyorum.

En büyük düşünüz nedir?
Dünyayı dolaşmak istiyorum. Değişik kültürleri ve insanları tanımak istiyorum. Çok yapılamayacak bir şey de değil. İnşallah yaparım.

Gereğinden fazla kullandığınız bir sözcük var mıdır?
(Sessizlik) Yok galiba.

Peki sizce mutlu aşk var mı?
Mutlu aşk bir süre için var *(Gülüyor)*. Birkaç yıl var. Ama ondan sonrasını bilmiyorum. Herhalde aşk tükenip yerini sevgiye, arkadaşlığa bırakıyor. Ama aşk, heyecanlar, o titremeler, kendine aşırı ilgi göstermeler birkaç yıl sürüyor, ondan sonra yerini başka yerlere, başka şeylere bırakıyor, diye düşünüyorum.

Alışverişlerinizi genelde kendiniz mi yaparsınız?
Evet, çok zevkle kendim yaparım *(Gülüyor)*. Bayılırım alışverişe.

Son doğumgününüzü nerede geçirdiniz?
Hiç hatırlamıyorum. Herhalde güzel bir doğumgünü geçirmedim. Ben doğumgünlerimde hep ağlarım nedense. Hatırladım, bir dizi çekimindeydim. Sette bana çok güzel pastalar almışlardı.

Ayna karşısında konuşur musunuz?
Konuşurum.

Sorulmasından nefret ettiğiniz soru var mı?
Nefret ettiğim olmaz. Yaşımın sorulmasını çok sevmiyorum. İleride söylemek istemeyebilirim diye şimdiden söylemek istemiyorum.

Peki kaç yaşındasınız?
Söylemem.

Doların fiyatını biliyor musunuz?
669 olabilir mi?

SÖYLEŞİ: BURÇİN S. YALÇIN
FOTOĞRAF: MUHSİN AKGÜN

Eylülün tadını doyasıya yaşayın!

- Türkiye'yi kıyı kıyı bizimle keşfedin: Edremit Körfezi'nde yelken basıyor, Bozcaada'da demirliyoruz...
- Önce ralli, sonra yarış: Kalimera Yunanistan!
- Orta direk için her tür tekne: Rota!
- Tanıl Tuncel, Meksika Körfezi'nin çıkmaz sokaklarında...
- Ve... Avrupa nehirlerinde tehlikeli virajlar... Piri Reis'in asker torunları... Birbirinden güzel yelkenliler, motoryatlar: Feeling, Sunseeker, Formula, Sealine... Laser Radial'da nasıl şampiyon olduk... Teknenizin bakımını nasıl daha iyi ve hatta tek kuruş harcamadan yapabilirsiniz... Denizci modasını en iyi biz biliriz: Yat ayakkabıları, sandaletler... Teknolojinin son harikası yeni ürünler...

derginizle birlikte

ANI-KİTAP
Etap etap, gün gün ARÇELİK/DENİZ KUVVETLERİ KUPASI

YATBORSA
Türkiye'nin ilk ve tek satılık tekne kılavuzu. Yat piyasası hakkında bilmek istediğiniz her sey

HEDİYENİZ
Tekneniz için doğayla dost deterjan Anchor Marine Cleaner

MARINA HEARST

Bunu nasıl kullanabiliriz?

Önce şunu belirleyelim: Pitt'in silahını ateşlemesi, indirmesinden daha güçlü bir etki yarattığına göre, neden "dramatik güç" değil de "dramatik derinlik" diyoruz?

Çünkü güç, derinlikte yatar.

Buluşunuzu daha dramatik kılabilmenin yolu, -ele aldığınız mesele, tema, sahne üzerinde- derinleşmenizdir.

Shakespeare, derinleşme sanatının büyük ustalarından biriydi, bu da, seyircide etki yaratmakta çok becerikli olduğu anlamına gelir.

Kahramanının konuşmasıyla, elinde kafatası varken konuşması arasındaki büyük farkı bize o öğretmiştir.

Vicdan azabıyla kıvranan karakterinin duygusunu seyirciye geçirmenin en etkili yollarından birini bulan da odur: Lady Macbeth'in, ellerindeki kan lekesinin çıkmadığını sanması, insanın içindeki kötülük ve vicdan azabı temaları üzerine yaratılmış en büyük buluşlardan biridir.

Senarist olduğumuza göre, Shakespeare'in bu buluşu nasıl yaptığını hayal etmeye çalışabiliriz:

1. İçinden gelen sese kulak vermiştir... Yani vicdan azabını replikle dile getirmiş, bunu başka eserlerinde de sıkça yaptığı için farklı ve daha üstün bir karşılık bulması gerektiğini hissetmiş olabilir.

2. Düşünmüştür, yani derinleşmiştir... Derinleşmenin en önemli adımı özdeşleşmedir, Lady Macbeth'i yaratan, konuşturan değil, ta kendisi olmak... Shakespeare, o olduğunu hayal etmiştir. Aslında, bu gerçekten de Lady Macbeth olduğunu bilince çıkarmak demektir.

3. Lady Macbeth olmuş, onun gibi hissetmiştir... Binlerce kez ellerine bakıp onların kanla kaplandığını düşünmüştür. Ellerini yıkamıştır. Fakat o Lady Macbeth'tir artık, işlediği suçtan çok pişman, dolayısıyla suçunu çok büyütmeye eğilimli bir kişi... Günahı o kadar büyüktür ki, ellerindeki kan sonsuza kadar kalacaktır. Yalnız kendisi değil başkaları da hep bileceklerdir işlediği cinayeti. Belki kanın bir türlü çıkmaması buluşu bir anda gelmiştir Shakespeare'e, belki tam anlattığım gibi olmuştur, gerçekte nasıl olduğunun da aslında hiçbir önemi yoktur. Çünkü ilham, içinizde olanın bilincinize aniden çıkması demektir.

Ne kadar yoğunlaşır, yani derine inmeye çalışırsanız o kadar fazla ilham alırsınız. Neyin içine derinleşeceğiniz sonucu değiştirmez, kendinize, falanca fikri nereden bulduğunuza odaklanmanızla, fikrin kendisine odaklanmanız aynı şeydir. Çünkü yaratıcı, yarattıklarıdır.

Yine de fikirlere, yani duyguların ifadesi olan yaratıcı düşüncelere odaklanmak, kişinin kendisine odaklanmasından daha kolay ve sancısız olur. Çünkü çoğumuz gerçek benliğimizle karşılaşmaktan korkarız.

Öyleyse kendinize değil, aynadaki aksinize, yani yarattığınız fikirlere bakmayı da yeğleyebilirsiniz.

"Yurttaş Kane"de film boyunca Kane'in ölmeden önce mırıldandığı Rosebud'ın ne anlama geldiğini merak ederiz.

Odaklanma niyet ve cesareti gösterebilenler için, fikirlerin derinine inmek sanıldığı kadar zor değildir. "Bir insan ölür"le "sevilen bir insan ölür" arasında fark vardır.

Ölen kişinin bir psikopat, Gandhi gibi bir lider ya da küçük bir çocuk olması dramatik etkiyi değiştirir. Ölmekte olan kişinin yaptıkları, örneğin konuşması dramatik etkiyi değiştirir.

"Once Upon A Time In America-Bir Zamanlar Amerika"nın o unutulmaz sahnesinde, küçük çocuk vurulur ve "Ayağım takıldı," der. Dramatik derinlik budur. Çocuğun son sözüyle birlikte etkisi çok artırılmıştır.

"Potemkin Zırhlısı"ndaki meşhur bebek arabası.

Tüm büyük ustalar -Tarkovski gibi dramatik olandan çok felsefi olanı yeğleyenler de dahil- daha etkileyici olanı keşfedip sergilemişlerdir.

Örneğin "Once Upon A Time In The West-Bir Zamanlar Batı'da"nın iki ölüm sahnesi: Büyüyünce Charles Bronson olan kardeş, boynuna ilmek geçirilmiş ağabeyini omuzlarında taşıyor, eninde sonunda yorulup düşeceğini ve bunun da abisinin ölümü anlamına geleceğini bilmemiz, dramatik etkiyi çok artırıyor.

Ve diğeri: Özel vagonu dışında hareket edemeyen sakat adamın en büyük hayali okyanusa ulaşmaktır, hem kendisi, hem de sahip olduğu tren şirketinin en yüksek menfaatleri için. Bir sahnede onu yaralı görürüz, bir su birikintisine ulaşmak için sürünmektedir, okyanusa ulaşamayacağı kesinleştiği, yani öldüğü an, başı bir avuç suyun içinde kalır ve Leone usta fona okyanusun sesini yerleştirir...

Dramatik derinlik, "Potemkin Zırhlısı"nın ünlü merdiven sahnesinde, katliamın ortasında kalan bebek arabasıdır... Kane'in kızağının adını söyleyerek ölmesidir... "Umut"un finalinde arabacı Cabbar'ın döne döne toprağı kazmasıdır... Juliet'in Romeo'nun öldüğünü sandığı için intihar etmesidir... "Sürü"de Bekçi'nin Berivan'ın cesedini "Ölünüzü götürün," diyerek sürüklemesidir... Monsieur Verdoux'nun idama giderken kendisine sunulan romu, daha önce hiç içmemiş olduğu için tatmasıdır... "Alien 3"te Ripley'in Yaratık'tan hamile kalmasıdır... "Fareler ve İnsanlar"da George'un en yakın arkadaşı Lennie'yi linçten kurtarmak için kendi elleriyle öldürmesidir... ■